

CODUL CIVIL din 26 noiembrie 1864

actualizat până la data de 1 septembrie 2011

EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 1 din 1 septembrie 2011

Data intrării în vigoare 01-12-1865

Formă consolidată valabilă la data 12-06-2011

Abrogat de Articolul 230, Capitolul X din LEGE nr. 71 din 3 iunie 2011 la data 13-06-2011

*) Codul Civil a fost decretat la 26 noiembrie 1864, promulgat la 4 decembrie 1864 și pus în aplicare la 1 decembrie 1865.

Forma preluată reprezintă textul oficial al Codului Civil editat de Ministerul Justiției în anul 1981, pe care au fost operate trimiteri la legislația în vigoare la data de 1 septembrie 1996. Ulterior au fost operate și modificările aduse de ORDONANȚA nr. 9 din 21 ianuarie 2000 abrogată de ORDONANȚA nr. 13 din 24 august 2011, ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 138 din 14 septembrie 2000, LEGEA nr. 356 din 6 iunie 2002, ORDONANȚA nr. 13 din 24 august 2011.

Titlul PRELIMINAR DESPRE EFECTELE ȘI APLICAREA LEGILOR ÎN GENERE

Articolul 1

Legea dispune numai pentru viitor; ea n-are putere retroactivă. (Cod civil 1589, 1911).

A se vedea și art. 15 alin. (2) din Constituția României, adoptată la 8 decembrie 1991 și publicată în Monitorul Oficial nr. 233 din 21 noiembrie 1991.

Articolul 2

(Abrogat expres prin art. 183 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în Monitorul Oficial nr. 245 din 1 octombrie 1992.)

Articolul 3

Judecătorul care va refuza de a judeca, sub cuvânt ca legea nu prevede, sau ca este întunecată sau neîndestulătoare, va putea fi urmărit ca culpabil de denegare de dreptate.

Articolul 4

Este oprit judecătorului de a se pronunța, în hotărârile ce da, prin cale de dispoziții generale și reglementare, asupra cauzelor ce-i sunt supuse. (Cod civil 1201.)

Articolul 5

Nu se poate deroga prin convenții sau dispoziții particulare*), la legile care interesează ordinea publică și bunele moravuri. (Cod civil 620, 702, 728, 803, 839, 965 alin. 2, 968, 1008, 1010, 1089, 1471, 1492, 1495 alin. 2, 1498, 1513, 1636, 1689, 1838.)

*) Acte juridice unilaterale.

Cartea I DESPRE PERSOANE

Titlul I

DESPRE DREPTURILE CIVILE ȘI DESPRE NATURALIZARE

Capitolul 1

Despre bucurarea de drepturile civile și despre naturalizare

Articolul 6-16

(Abrogate prin art. 54 al Legii din 24.II.1924 privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române).

Capitolul 2

Despre pierderea drepturilor civile prin pierderea calității de român

Articolul 17-20

(Abrogate prin art. 54 al Legii din 24.II.1924 privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române).

Titlul II

DESPRE ACTELE STĂRII CIVILE

Articolul 21-86

(Abrogate prin art. 124 al Legii din 25.II.1928 privitoare la actele stării civile).

Titlul III

DESPRE DOMICILIU

Articolul 87-97

(Abrogate expres prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.01.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Titlul IV

DESPRE ABSENȚI, ADICĂ CEI CARE LIPSESC DE LA LOCUL LOR

Capitolul 1

Despre absenta prezumată

Articolul 98-100

(Abrogate implicit prin [Legea nr. 173 din 4.III.1941](#) pentru declararea morții prezumate a celor dispăruți, și, în mod expres, prin [Decretul nr. 339 din 23.XI.1948](#) privitor la declararea morții prezumate a celor dispăruți cu ocazia războiului, în afară zonei interioare).

Capitolul 2

Despre declararea absentei

Articolul 101-105

(Abrogate implicit prin [Legea nr. 173 din 4.III.1941](#) pentru declararea morții prezumate a celor dispăruți, și, în mod expres, prin [Decretul nr. 339 din 23.XI.1948](#) privitor la declararea morții prezumate a celor dispăruți cu ocazia războiului, în afară zonei interioare).

Capitolul 3

Despre efectele absentei

Articolul 106-123

(Abrogate implicit prin [Legea nr. 173 din 4.III.1941](#) pentru declararea morții prezumate a celor dispăruți, și, în mod expres, prin [Decretul nr. 339 din 23.XI.1948](#) privitor la declararea morții prezumate a celor dispăruți cu ocazia războiului, în afară zonei interioare).

Capitolul 4

Despre privegherea copiilor minori ai tatălui care a dispărut

Articolul 124-126

(Abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Titlul V

DESPRE CĂSĂTORIE

Capitolul 1

Despre însușirile și condițiile necesare spre a se putea săvârși căsătoria

Articolul 127-133

(Abrogate expres prin [Decretul-Lege nr. 9/1989](#) privind abrogarea unor acte normative, publicat în Monitorul Oficial nr. 9 din 31 decembrie 1989.)

Articolul 134

(Abrogat expres prin [Decretul-Lege privind abrogarea unor acte normative nr. 9/1989](#), publicat în Monitorul Oficial nr. 9 din 31 decembrie 1989).

Articolul 135-138

(Abrogate prin Legea din 15.III.1906).

Articolul 139

(Abrogat prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Articolul 140

(Abrogat prin Legea din 15.III.1906).

Articolul 141

(Abrogat prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Articolul 142

(Abrogat prin Legea din 15.III.1906).

Articolul 143-150

(Abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice.)

Capitolul 2

Despre formalitățile relative la celebrarea căsătoriei

Articolul 151-152

(Abrogate prin art. 124 al Legii din 25.II.1928 privitoare la actele stării civile).

Capitolul 3

Despre opoziții la căsătorie

Articolul 153-161

(Abrogate prin art. 124 al Legii din 25.II.1928).

Capitolul 4

Despre cereri de nulitate a căsătoriei

Articolul 162-184

(Abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Capitolul 5

Despre obligațiile ce izvorăsc din căsătorie

Articolul 185-193

(Abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Capitolul 6

Despre drepturile și datoriile respective ale soților

Articolul 194-196

(Abrogate expres prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Articolul 197-208

(Abrogate prin [Legea nr. 96 din 20.IV.1932](#) privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii măritate).

Capitolul 7

Despre desfacerea căsătoriei

Articolul 209

(Abrogat prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Capitolul 8

Despre a doua căsătorie

Articolul 210

(Abrogat prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Titlul VI

Capitolul 1

Despre cauzele despărțeniei

Articolul 211-213

(Abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Articolul 214

(Abrogat implicit prin [Legea nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă - drept urmare a abrogării exprese a art. 254-276 din Codul civil - și abrogat expres prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Articolul 215

(Abrogat prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Capitolul 2

Despre despărțenie pentru cauza determinată

Articolul 216-233

(Abrogate prin [art. 78 al Legii nr. 394 din 23.VI.1943](#) pentru accelerarea judecăților).

Articolul 234

(Abrogat prin [art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă).

Articolul 235-240

(Abrogate prin [art. 78 al Legii nr. 394 din 23.VI.1943](#) pentru accelerarea judecăților).

Articolul 241-242

(Abrogate prin [art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă).

Articolul 243-245

(Abrogate prin [art. 78 al Legii nr. 394 din 23.VI.1943](#) pentru accelerarea judecăților).

Articolul 246-248

(Abrogate prin [art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă).

Articolul 249-250

(Abrogate implicit prin [Legea nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă - drept urmare a modificării art. 613 Cod procedura civilă - și abrogate expres prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Articolul 251-253

(Abrogate prin [art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă).

Capitolul 3

Despre despărțenia prin consimțământul mutual

Articolul 254-267

(Abrogate prin [art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă).

Articolul 268

(Abrogat implicit prin Legea din 29.X.1877 asupra atribuțiilor ministerului public și expres prin [art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă).

Articolul 269-270

(Abrogate prin [art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă).

Articolul 271-272

(Abrogate implicit prin Legea din 29.X.1877 asupra atribuțiilor ministerului public și expres prin [art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă).

Articolul 273-276

(Abrogate prin [art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă).

Capitolul 4

Despre efectele despărțeniei

Articolul 277

(Abrogat prin [Legea nr. 249 din 4.VI.1945](#) pentru abrogarea art. 277 Cod civil).

Articolul 278

(Abrogat prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Articolul 279

(Abrogat prin Legea din 15.III.1906).

Articolul 280-284

(Abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Articolul 285

(Abrogat prin [art. VI al Legii nr. 18 din 12.II.1948](#) pentru modificarea Codului de procedura civilă).

Titlul VII

DESPRE PATERNITATE ȘI DESPRE FILIATIUNI

Capitolul 1

Despre filiațiunea copiilor legitimi născuți sau concepuți în căsătorie

Articolul 286-291

(Abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Capitolul 2

Despre dovedirea filiațiunii copiilor legitimi

Articolul 292-303

(Abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Capitolul 3

Despre copiii naturali

Articolul 304-308

(Abrogate prin [art. 22 al Decretului nr. 130 din 2.IV.1949](#) pentru reglementarea condiției juridice a copilului natural).

Titlul VIII

DESPRE ADOPTIE

Articolul 309-320

(Abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Articolul 321-322

(Abrogate prin Legea din 15.III.1906).

Articolul 323

(Abrogat prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) privitor la punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Articolul 324

(Abrogat prin Legea din 15.III.1906).

Titlul IX

DESPRE PUTEREA PĂRINTEASCĂ

Articolul 325-341

(Abrogate expres prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Titlul X

DESPRE MINORITATE, DESPRE TUTELA ȘI DESPRE EMANCIPARE

Capitolul 1

Despre minoritate

Articolul 342

(Abrogat prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Capitolul 2

Despre tutela

Articolul 343-420

(Abrogate expres prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Capitolul 3

Despre emancipare

Articolul 421-433

(Abrogate prin [art. V al Decretului nr. 185 din 30.IV.1949](#) pentru modificarea și abrogarea unor dispoziții privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă și emancipare).

Titlul XI

DESPRE MAJORITATE, DESPRE INTERDICȚIE ȘI DESPRE CONSILIUL JUDICIAR

Capitolul 1

Despre majoritate

Articolul 434

(Abrogat prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Capitolul 2

Despre interdicție

Articolul 435-457

(Abrogate expres prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Capitolul 3

Despre consiliile judiciare

Articolul 458-460

(Abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Cartea II

DESPRE BUNURI ȘI DESPRE OSEBITELE MODIFICĂRI ALE PROPRIETĂȚII

Titlul I

DESPRE DISTINCTIUNEA BUNURILOR

Articolul 461

Toate bunurile sunt mobile sau imobile. (Cod civil, 462 și urm., 472 și urm., 489 și urm., 1295, 1315 și urm., 1685, 1727 și urm., 1751, 1824 și urm., 1895 și urm., 1909).

A se vedea și [Legea nr. 105/1992](#) cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în Monitorul Oficial nr. 245 din 1 octombrie 1992, art. 50.

Capitolul 1

Despre imobile

Articolul 462

Bunurile sunt imobile sau prin natura lor, sau prin destinația lor, sau prin obiectul la care ele se aplică. (Cod civil, 463-465 alin. 1, 468-470, 471, 482-499, 576, 717, 718, 760, 765, 770, 771, 773, 783, 894, 902-903, 995,

1108, 1166, 1295, 1315, 1327, 1348, 1349, 1366, 1496, 1517, 1660, 1721, 1729, 1737-1745, 1746 și urm., 1777, 1818, 1895).

A se vedea și [Legea nr. 105/1992](#) cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în Monitorul Oficial nr. 245 din 1 octombrie 1992, art. 51.

Articolul 463

Fondurile de pământ și clădirile sunt imobile prin natura lor. (Cod civil 464, 465, 469, 470).

Articolul 464

Morile de vant, sau de apa, așezate pe stâlpi, sunt imobile prin natura lor. (Cod civil 462).

Articolul 465

Recoltele care încă se țin de rădăcini, și fructele de pe arbori, neculese încă, sunt asemenea imobile.

Îndată ce recoltele se vor tăia și fructele se vor culege, sunt mobile. (Cod civil 463, 466, 472 și urm., 972, 1295, 1730).

Articolul 466

Arborii ce se taie devin mobile. (Cod civil 465, 473, și 529 și urm.).

Articolul 467

Animalele ce proprietarul fondului da arendașului pentru cultura, sunt imobile pe cat timp li se păstrează destinația lor. (Cod civil 462, 468).

-
1. A se vedea și [Legea nr. 16/1994](#) a arendării, publicată în Monitorul Oficial nr. 91 din 7 aprilie 1994, astfel cum a fost modificată și completată prin [Legea nr. 65/1998](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 126 din 26 martie 1998.
 2. A se vedea și [art. 6 alin. \(4\) din Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999.

Articolul 468

Obiectele ce proprietarul unui fond a pus pe el pentru serviciul și exploatarea acestui fond sunt imobile prin destinație.

Astfel sunt imobile prin destinație, când ele s-au pus de proprietar pentru serviciul și exploatarea fondului:

- animalele afectate la cultura;
- instrumente aratoare;
- semințele date arendașilor sau colonilor partiați*);
- porumbii din porumbarie;
- lapinii**) ținuți pe lângă casa;
- stupii cu roi;
- peștele din iaz (heleșteie);
- teascurile, clădirile, alambicurile, cazile și vasele;
- instrumentele necesare pentru exploatarea fierăriilor, fabricilor de hârtie și altor uzine;
- paiele și gunoaiele.

Mai sunt imobile prin destinație toate efectele mobiliare***) ce proprietarul a așezat către fond în perpetuu. (Cod civil 462, 469, 1750, 1824).

*) Dijmasi.

**) Iepuri de casa.

***) Lucruri mobile.

A se vedea nota 2 de la art. 467.

Articolul 469

Proprietarul se presupune ca a așezat către fond în perpetuu efecte mobiliare*), când acestea sunt întărite cu gips, var sau ciment, sau când ele nu se pot scoate fără a se strica sau deteriora partea fondului către care sunt așezate.

Oglinzile unui apartament se presupun așezate în perpetuu, când parchetul pe care ele stau este una cu boaserea**) camerei.

Aceasta se aplică și la tablouri și alte ornamente.

Statuile sunt imobile când ele sunt așezate inadins, chiar când ele s-ar putea scoate fără fractura sau deteriorare. (Cod civil 468, 1325, 1750, 1824).

*) Lucruri mobile.

**) Lemnaria care îmbracă pereții interiori ai unei încăperi.

Articolul 470

Urloaiele sau țevile ce servesc pentru conducerea apelor la un fond de pământ, sau la vreo casa, sunt imobile și fac parte din proprietățile la care servesc. (Cod civil 462).

Articolul 471

Sunt imobile prin obiectul la care se aplică: uzufructul lucrurilor imobile, servituțile, acțiunile care tind a revendica un imobil. (Cod civil 462, 517, 565, 576, 1750).

Capitolul 2 Despre mobile

Articolul 472

Bunurile sunt mobile prin natura lor, sau prin determinarea legii. (Cod civil 461, 465 alin. 2, 466, 473-474, 482-488, 504-516, 718, 772, 773, 783, 827, 894, 911, 918, 972, 995, 1316, 1587, 1593, 1685, 1718, 1721, 1726-1736, 1751, 1909).

Articolul 473

Sunt mobile prin natura lor, corpurile care se pot transporta de la un loc la altul, atât acele care se misca de sine precum sunt animalele, precum și cele care nu se pot stramuta din loc decât prin o putere străină, precum sunt lucrurile neinsufletite. (Cod civil 472).

Articolul 474

Sunt mobile prin determinarea legii, obligațiile și acțiunile care au de obiect sume exigibile sau efecte mobiliare*), acțiunile sau interesele în companii de finanțe, de comerț sau de industrie, chiar și când capitalul acestor companii consta în imobile.

Aceste acțiuni sau interese se socot ca mobile numai în privința fiecărui din asociați și pe cat tine asociația.

Sunt asemenea mobile prin determinarea legii, veniturile perpetue sau pe viața asupra statului sau asupra particularilor. (Cod civil 472, 1639 și urm.).

*) Lucruri mobile.

Capitolul 3 Despre bunuri în raportul lor cu cei ce le posedă

Articolul 475

Oricine poate dispune liber de bunurile ce sunt ale lui, cu modificările stabilite de legi.

Bunurile care nu sunt ale particularilor sunt administrate și nu pot fi înstrăinate decât după regulile și formele prescrise anume pentru ele. (Cod civil 480 și urm., 1296, 1306, 1706, 1801 și urm., 1845).

A se vedea art. 135 din Constituția României, adoptată la 8 decembrie 1991, precum și următoarele acte normative:

- Codul familiei, publicat în Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat în Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare (art. 35);
- Codul aerian - [Ordonanța Guvernului nr. 29/1997](#) publicată în Monitorul Oficial nr. 208 din 28 august 1997, și aprobată și modificată prin [Legea nr. 130/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 335 din 31 iulie 2000;
- [Legea nr. 85/1992](#), privind vânzarea de locuințe și spații cu alta destinație din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, republicată în Monitorul Oficial nr. 264 din 15 iulie 1998, cu modificările ulterioare (art. 17);
- [Legea nr. 112/1995](#) pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 279 din 29 noiembrie 1995 (art. 9 alin. 8);
- [Legea nr. 50/1991](#) privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor, republicată în Monitorul Oficial nr. 3 din 13 ianuarie 1997 (art. 10-20);
- [Legea nr. 69/1991](#) a administrației publice locale, republicată în Monitorul Oficial nr. 79 din 18 aprilie 1996, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 15/1990](#) cu privire la reorganizarea unităților economice de stat în regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial nr. 98 din 8 august 1990, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 18/1991](#), Legea fondului funciar, republicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 5 ianuarie 1998 (art. 4 și 5);
- [Legea nr. 54/1998](#) privind circulația juridică a terenurilor, publicată în Monitorul Oficial nr. 102 din 4 martie 1998;
- [Legea nr. 1/2000](#) pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit [Legii fondului funciar nr. 18/1991](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 8 din 12 ianuarie 2000;

- [Legea nr. 8/1996](#) privind dreptul de autor și drepturile conexe, publicată în Monitorul Oficial nr. 60 din 26 martie 1996;
- [Legea nr. 84/1998](#) privind mărcile și indicațiile geografice, publicată în Monitorul Oficial nr. 161 din 23 aprilie 1998 (art. 35-43);
- [Legea nr. 64/1991](#) privind brevetele de invenție, publicată în Monitorul Oficial nr. 212 din 21 octombrie 1991 (art. 48-52);
- [Legea nr. 129/1992](#) privind protecția desenelor și modelelor industriale, publicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 8 ianuarie 1993 (art. 33 și 34);
- [Legea nr. 17/1996](#) privind regimul armelor de foc și al munițiilor publicată în Monitorul Oficial nr. 74 din 11 aprilie 1996;
- [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000](#) privind regimul metalelor prețioase în România, publicată în Monitorul Oficial nr. 572 din 16 noiembrie 2000;
- [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 181/2000](#) privind instituirea monopolului de stat asupra comercializării alcoolului, publicată în Monitorul Oficial nr. 551 din 8 noiembrie 2000.

Articolul 476

Drumurile mari, drumurile mici și ulițele care sunt în sarcina statului, fluviile și râurile navigabile sau plutitoare, țărmurile, adăugirile către mal și locurile de unde s-a retras apa mării, porturile naturale sau artificiale, malurile unde trag vasele și îndeobște toate părțile din pământul României, care nu sunt proprietate particulară, sunt considerate ca dependențe ale domeniului public. (Cod civil 478, 495, și urm., 582, 646, 647, 1844).

A se vedea:

- Constituția României (art. 135);
- [Legea nr. 18 din 19 februarie 1991](#), Legea fondului funciar, republicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 5 ianuarie 1998 (art. 4 și 5).
- [Legea nr. 213/1998](#) privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, publicată în Monitorul Oficial nr. 448 din 24 noiembrie 1998 (art. 1, 3, 4 și 6).

Articolul 477

Toate averile vacante și fără stăpâni, precum și ale persoanelor care mor fără moștenitori, sau ale căror moșteniri sunt lepadate, sunt ale domeniului public. (Cod civil 538, 646, 648, 652, 680, 696).

1. Cu privire la art. 477 Cod civil, a se vedea [art. 25 din Legea nr. 213/1998](#) privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, publicată în Monitorul Oficial nr. 448 din 24 noiembrie 1998, potrivit căruia, prin sintagma domeniu public, cuprinsă în art. 477 Cod civil, se înțelege domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, după caz.

2. A se vedea și:

- [Ordonanța Guvernului nr. 128/1998](#) pentru reglementarea modului și condițiilor de valorificare a bunurilor legal confiscate sau intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 328 din 29 august 1998, aprobată și modificată prin [Legea nr. 98/1999](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 248 din 1 iunie 1999, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 36 din 12 mai 1995](#), Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Articolul 478

Porțile, zidurile, șanțurile, întăriturile piețelor de război și ale fortaretelor fac și ele parte din domeniul public. Aceste lucruri reintra în comerț când nu mai servesc la uzul public. (Cod civil 476, 647, 1844, 1845).

Cu privire la domeniul public, a se vedea și [Legea nr. 213/1998](#) privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, publicată în Monitorul Oficial nr. 448 din 24 noiembrie 1998.

Articolul 479

Poate avea cineva asupra bunurilor, sau un drept de proprietate, sau un drept de folosință, sau numai servitute. (Cod civil 480 și urm., 517 și urm., 565 și urm., 576 și urm., 1720).

1. Dreptul de folosință prevăzut de text se referă la uzufruct, uz, abitație.

2. A se vedea și:

- Art. 135 alin. (5) din Constituția României;
- [Legea nr. 15/1990](#) cu privire la reorganizarea unităților economice de stat în regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial nr. 98 din 8 august 1990, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 50/1991](#) privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor, republicată în Monitorul Oficial nr. 3 din 13 ianuarie 1997 (art. 10-20);

- [Legea nr. 114/1996](#) a locuinței, republicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997, cu modificările ulterioare.

Titlul II

DESPRE PROPRIETATE

Articolul 480

Proprietatea este dreptul ce are cineva de a se bucura și dispune de un lucru în mod exclusiv și absolut, însă în limitele determinate de lege. (Cod civil 475, 479, 481 și urm., 489 și urm., 585, 586, 620 și urm., 841 și urm., 1001, 1002, 1306, 1310).

1. Conform art. 13 alin. (2) din Constituția României din anul 1991, proprietatea este publică sau privată, iar alin. (5) al aceluiași articol prevede că bunurile proprietate publică sunt inalienabile și, în condițiile legii, ele pot fi date în administrare regiilor autonome ori instituțiilor publice sau pot fi concesionate sau închiriate. Totodată, alin. (6) al art. 135 din Constituție prevede că proprietatea privată este, în condițiile legii, inviolabilă.

2. Pentru regimul juridic al unor bunuri din domeniul public al statului, prevăzute în art. 135 din Constituție, a se vedea și:

- [Legea nr. 213/1998](#) privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, publicată în Monitorul Oficial nr. 448 din 24 noiembrie 1998;

- [Legea nr. 219/1998](#) privind regimul concesiunilor, publicată în Monitorul Oficial nr. 459 din 30 noiembrie 1998

- Codul silvic - [Legea nr. 26/1996](#), publicat în Monitorul Oficial nr. 93 din 8 mai 1996;

- [Legea nr. 134/1995](#) - Legea petrolului, publicată în Monitorul Oficial nr. 301 din 29 decembrie 1995, cu modificările ulterioare;

- [Legea nr. 61/1998](#) - Legea minelor, publicată în Monitorul Oficial nr. 113 din 16 martie 1998;

- [Ordonanța Guvernului nr. 96/1998](#) privind reglementarea regimului silvic și administrarea fondului forestier național, republicată în Monitorul Oficial nr. 23 din 24 ianuarie 2000;

- [Legea nr. 107/1996](#) a apelor, publicată în Monitorul Oficial nr. 224 din 8 octombrie 1996;

- [Ordonanța Guvernului nr. 43/1997](#) privind regimul juridic al drumurilor, republicată în Monitorul Oficial nr. 237 din 29 iunie 1998, în baza [Legii nr. 82/1998](#) pentru aprobarea [Ordonanței Guvernului nr. 43/1997](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 158 din 22 aprilie 1998;

- [Legea nr. 12/1974](#) privind piscicultura și pescuitul, publicată în Buletinul Oficial nr. 106 din 30 iulie 1974, cu modificările ulterioare;

- [Legea nr. 103/1996](#) privind fondul cinegetic și protecția vânatului, publicată în Monitorul Oficial nr. 235 din 27 septembrie 1996, cu modificările ulterioare;

- [Legea nr. 17/1990](#) privind regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale și al zonei contigue, publicată în Monitorul Oficial nr. 99 din 9 august 1990.

3. A se vedea și:

- [Legea nr. 18/1991](#), Legea fondului funciar, republicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 5 ianuarie 1998;

- [Legea nr. 112/1995](#) pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 279 din 29 noiembrie 1995;

- [Legea nr. 10/2001](#) privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial nr. 75 din 14 februarie 2001.

Articolul 481

Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauza de utilitate publică și primind o dreaptă și prealabilă despăgubire. (Cod civil 475, 480, 597, 616).

A se vedea:

- art. 41 alin. (3) din Constituția României din 1991;

- [Legea nr. 33/1994](#) privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică, publicată în Monitorul Oficial nr. 139 din 2 iunie 1994.

Articolul 482

Proprietatea unui lucru mobil sau imobil da drept asupra tot ce produce lucrul și asupra tot ce se uneste, ca accesoriu, cu lucrul, într-un mod natural sau artificial. Acest drept se numește: drept de accesiune. (Cod civil 480, 483 și urm., 629, 645, 903 și urm., 1324 și urm., 1396, 1750, 1777, 1824).

Capitolul 1

Despre dreptul de accesiune asupra celor produse de lucru

Articolul 483

Fructele naturale sau industriale ale pământului, fructele civile, sporul animalelor (prasila), se cuvin proprietarului în puterea dreptului de accesiune. (Cod civil 483, 484, 522 și urm., 1730 pct. 1).

Articolul 484

Fructele produse de vreun lucru nu se cuvin proprietarului, decât cu îndatorire din parte-i de a plăti semănăturile, araturile și munca pusă de alții. (Cod civil 483, 494, 524, 552, 997).

Articolul 485

Posesorul nu câștiga proprietatea fructelor decât când posedă cu buna-credință; la cazul contrariu, el este dator de a înapoia produsele, împreună cu lucrul, proprietarului care-l revendică. (Cod civil 486, 487, 494, 522, 523, 525, 994 și urm., 1090, 1846 și urm., 1898, 1909).

Articolul 486

Posesorul este de buna-credință când posedă ca proprietar în puterea unui titlu translativ de proprietate, ale cărui viciuri nu-i sunt cunoscute. (Cod civil 485, 487, 494, 995, 997, 1854 și urm., 1858, 1890, 1894, 1898).

Articolul 487

El încetează de a fi cu buna-credință din momentul când aceste viciuri îi sunt cunoscute. (Cod civil 486, 994).

Capitolul 2

Despre dreptul de accesiune asupra celor unite și încorporate cu lucrul

Articolul 488

Tot ce se uneste și se încorporează cu lucrul se cuvine proprietarului lucrului, potrivit regulilor statornicite mai jos. (Cod civil 482, 489 și urm., 903, 1325).

Secțiunea I

Despre dreptul de accesiune relativ la lucrurile imobile

Articolul 489

Proprietatea pământului cuprinde în sine proprietatea suprafeței și a subfetei lui. (Cod civil 480, 490 și urm., 579, 607 și urm., 610, 612, 613, 620).

1. Potrivit art. 135 alin. (4) din Constituția României din 1991, bogățiile de orice natură ale subsolului fac obiectul exclusiv al proprietății publice.

2. A se vedea și:

- [Legea nr. 134/1995](#) - Legea petrolului, publicată în Monitorul Oficial nr. 301 din 29 decembrie 1995, cu modificările ulterioare;

- [Legea nr. 61/1998](#) - Legea minelor, publicată în Monitorul Oficial nr. 113 din 16 martie 1998.

Articolul 490

Proprietarul poate face asupra pământului toate plantațiile și clădirile ce găsește de cuviință, afară de excepțiile statornicite la capul*) care tratează despre servituți. (Cod civil 480, 489, 492, 576 și urm., 607 și urm., 1776).

*) Trimiterea se referă la titlul IV "Despre servituți".

Articolul 491

Proprietarul poate face sub fața pământului toate construcțiile și săpăturile ce găsește de cuviință, și trage din ele toate foloasele ce acestea ar produce, afară de modificările prescrise de legi și regulamente privitoare la mine, precum și de legile și regulamentele polițienești. (Cod civil 480, 489, 490, 492, 538, 607 și urm., 610, 612, 613, 620).

1. A se vedea, de asemenea, nota de la art. 489.

2. Termenii "legile și regulamentele polițienești" se referă la reglementările administrative în materie.

Articolul 492

Orice construcție, plantație sau lucru făcut în pământ sau asupra pământului, sunt prezumate a fi făcute de către proprietarul acelui pământ cu cheltuiala sa și ca sunt ale lui, până ce se dovedește din contra. (Cod civil 463, 489, 493, 1202).

Articolul 493

Proprietarul pământului care a făcut construcții, plantații și lucrări cu materiale străine, este dator să plătească valoarea materialelor. El mai poate fi osândit, după împrejurări, pentru o asemenea urmărire și la plata de daune-interese. Dar proprietarul materialelor n-are drept să le ridice. (Cod civil 492, 494, 499, 515, 998, 999, 1084, 1909).

Articolul 494

Dacă plantațiile, construcțiile și lucrările au fost făcute de către o a treia persoană cu materialele ei, proprietarul pământului are dreptul de a le ține pentru dânsul, sau de a îndatora pe acea persoană să le ridice.

Dacă proprietarul pământului cere ridicarea plantațiilor și a construcțiilor, ridicarea va urma cu cheltuielile celui ce le-a făcut; el poate chiar, după împrejurări, fi condamnat la daune-interese pentru prejudiciile sau vătămările ce a putut suferi proprietarul locului.

Dacă proprietarul vrea să păstreze pentru dânsul acele plantații și clădiri, el este dator să plătească valoarea materialelor și prețul muncii, fără ca să se ia în considerație sporirea valorii fondului, ocazionată prin afacerea unor asemenea plantații și construcții. Cu toate acestea, dacă plantațiile, clădirile și operele au fost făcute de către o a treia persoană de bună-credință, proprietarul pământului nu va putea cere ridicarea surselor plantațiilor, clădiri și lucrări, dar va avea dreptul sau de a înapoia valoarea materialelor și prețul muncii, sau de a plăti o sumă de bani egală cu aceea a creșterii valorii fondului. (Cod civil 766, 771, 997, 1076, 1084).

Articolul 495

Creșterile de pământ ce se fac succesiv și pe nesimțite la malurile fluviului și ale râurilor se numesc aluviune. Aluviunea este în folosul proprietarului riveran, când e vorba de un fluviu sau rau navigabil, plutitor sau neplutitor, cu îndatorire însă pentru proprietar de a lăsa, pe pământul sau, drumul trebuitor pentru conducerea vaselor. (Cod civil 476 și urm., 482, 488, 496 și urm., 587).

A se vedea și:

- [Legea nr. 107/1996](#) a apelor, publicată în Monitorul Oficial nr. 224 din octombrie 1996.

Articolul 496

Tot ale proprietarului riveran sunt și pământurile lăsate de apele curgătoare, când ele se retrag pe nesimțite de la unul din țărmuri și se îndreaptă către celălalt țărm; proprietarul țărmului de unde apa s-a retras profita de aluviune, fără ca proprietarul țărmului opus să poată reclama pământul cel pierdut.

Acest drept nu are loc în privirea pământurilor părăsite de apa mării. (Cod civil 476, 495).

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 495.

Articolul 497

Aluviunea nu are loc în privirea lacurilor, heleșteelor și a iazurilor; proprietarul lor conserva totdeauna pământul acoperit de apă, când ea este la înălțimea scurgerii heleșteului, iazului, chiar dacă câtimea apei ar scădea în urma; și viceversa, proprietarul iazului nu câștiga nici un drept asupra pământului riveran ce se acoperă de apă iazului când urmează varsături extraordinare. (Cod civil 495, 1847).

A se vedea art. 135 alin. (4) din Constituția României din 1991, precum și nota de la art. 495.

Articolul 498

Dacă un fluviu sau rau, navigabil sau nu, rupe deodată o parte mare, și care se poate recunoaște, de pământ, și o lipește la pământul unui alt proprietar, acea parte rămâne a cui a fost pământul de la care s-a rupt; însă dacă se va reclama în termen de un an. (Cod civil 476, 495, 1894).

Articolul 499

Insulele și prundurile, care se formează în albia fluviilor și a râurilor navigabile sau plutitoare, sunt ale statului, dacă nu i se opune titlu sau prescripție. (Cod civil 476, 1844).

1. Prescripția achizitivă nu poate fi opusă în ceea ce privește bunurile care constituie domeniul public. A se vedea în acest sens și nota de la art. 1844.

2. A se vedea și nota de la art. 495.

Articolul 500

Insulele și prundurile, care se formează în râurile nenavigabile și neplutitoare, sunt ale proprietarului țărmului pe care ele s-au format; dacă insula formată trece peste jumătatea raului, atunci fiecare proprietar riveran are dreptul de proprietate asupra părții de insula ce se întinde spre el, pornind de la jumătatea raului.

A se vedea nota de la art. 495.

Articolul 501

Dacă un rau sau un fluviu, formându-și un braț nou, taie și inconjoară pământul unui proprietar riveran și face prin acest chip o insula, proprietarul nu pierde pământul ce s-a transformat în insula, chiar dacă el s-a făcut de un fluviu sau de un rau navigabil sau plutitor. (Cod civil 476, 499).

A se vedea nota de la art. 495.

Articolul 502

Dacă un fluviu sau un rau își face un nou curs părăsind vechea sa albie, aceasta albie se împarte între proprietarii marginari.

A se vedea art. 135 alin. (4) din Constituția României din 1991 și nota de la art. 495.

Articolul 503

Orice animale sau zburătoare sălbatice trec în cuprinsul nostru se fac ale noastre, pe cât timp rămân la noi, afară numai dacă asemenea trecere s-a ocazionat prin fraude sau prin artificii. (Cod civil 468, 998, 1898).

A se vedea și [Legea nr. 103/1996](#) privind fondul cinegetic și protecția vânatului, publicată în Monitorul Oficial nr. 235 din 27 septembrie 1996, cu modificările ulterioare.

Secțiunea II

Despre dreptul de accesiune relativ la lucrurile mișcătoare

Articolul 504

Dacă doua lucruri a doi deosebiți stăpâni s-au unit împreună încât amândouă formează un singur tot, dar se pot despărți și conserva fiecare în parte după despărțire, atunci totul format este al proprietarului lucrului care constituie partea principală, rămânând el dator a plăti celuilalt proprietar prețul lucrului ce a fost unit cu principalul. (Cod civil 473, 505 și urm.).

Articolul 505

Este principal acela din două lucruri, pentru uzul sau pentru ornamentul, pentru completarea cărui a servit unirea celuilalt lucru. (Cod civil 504, 506, 508 și urm., 511 și urm.).

Articolul 506

Când însă lucrul unit este mult mai de preț decât lucrul principal, și când el s-a unit fără stirea proprietarului, acesta poate cere despărțirea și restituirea lucrului unit, chiar dacă ar rezulta din despărțire oarecare vătămare lucrului către care el a fost unit. (Cod civil 504 și urm., 728).

Articolul 507

Dacă din cele două lucruri unite pentru a forma un singur tot, nici unul nu poate fi privit ca accesoriu al celuilalt, atunci acela este considerat ca principal care va fi mai mare în valoare. Dacă valoarea ambelor lucruri ar fi mai tot aceeași, atunci lucrul cel mai mare în volum va fi considerat ca principal. (Cod civil 504 și urm., 511, 512).

Articolul 508

Dacă un meșter sau altcineva a întrebuițat materia care nu era a sa și a făcut un lucru nou, atunci proprietarul materiei întrebuițate are dreptul de a reclama lucrul format din ea, plătind prețul muncii, atât când acel obiect ar putea cât și când el n-ar putea reveni în starea primitivă. (Cod civil 484, 509 și urm., 514, 515, 997, 1478).

Articolul 509

Dacă însă manopera ar fi atât de importantă încât ar întrece cu mult valoarea materiei întrebuițate, atunci munca lucrătorului va fi considerată ca parte principală și lucrătorul va avea dreptul de a reține lucrul format, plătind proprietarului prețul materiei. (Cod civil 508, 514 și urm., 1478).

Articolul 510

Când cineva a întrebuițat în parte materia care era a sa, și în parte materia străină, pentru a forma un lucru nou, fără ca nici o parte din materie să-și fi pierdut cu totul ființa, și dacă acele materii nu se mai pot despărți fără vătămare sau paguba, atunci lucrul format se cuvine ambilor proprietari, celui dintâi în proporție cu materia ce era a sa, și celuilalt în proporție cu materia sa și cu prețul muncii sale. (Cod civil 506 și urm., 511 și urm., 728, 1388 și urm.).

Articolul 511

Când un lucru s-a format din amestecarea mai multor materii cu diferiți stăpâni din care nici una nu poate fi considerată ca materie principală, atunci proprietarul, în nestiinta căruia a urmat amestecarea, poate cere desfacerea lor, dacă ea este cu putință a se desface.

Dacă materiile amestecate nu se mai pot despărți fără vătămare sau paguba, atunci lucrul format se cuvine tuturor stăpânilor, fiecărui însă în proporție cu cătineea, calitatea și valoarea materiilor lui, întrebuițate la facerea acelui lucru. (Cod civil 512 și urm., 728 și urm., 1388 și urm.).

Articolul 512

Dacă materia unui din proprietari ar covarsi pe cealaltă materie prin valoare și cantitate, atunci proprietarul materiei mai cu preț va putea cere lucrul format prin amestecare, plătiind însă celuilalt proprietar prețul materiei sale. (Cod civil 505 și urm., 511, 513 și urm.).

Articolul 513

Când lucrul format rămâne comun între proprietarii materiilor din care s-a format, atunci lucrul se va vinde prin licitație și prețul se va împărți. (Cod civil 506 și urm., 510, 511, 728, 1388 și urm.).

Articolul 514

În toate cazurile în care proprietarul materiei întrebuințată fără stirea lui la formarea unui lucru nou este în drept de a reclama lucrul format, el are și voia de a cere în loc de lucrul format o materie de aceeași natură, catime, greutate, mărime și calitate, sau valoarea aceleiași materii. (Cod civil 504 și urm., 508 și urm., 515).

Articolul 515

Oricare*) vor fi întrebuințat materii străine, fără stirea proprietarului lor, vor putea după împrejurări fi osândiți și la plata de daune-interese, și aceasta fără prejudiciul urmărilor prin canal extraordinar**). (Cod civil 506 și urm., 998, 999, 1084).

*) În edițiile anterioare ale Codului Civil (1958, 1981) în text apare forma arhaică "vericari".

**) Acțiune penală.

Articolul 516

Principiile regulilor de mai sus vor servi judecătorilor și în deciziunea cazurilor analoge cu cele precedente. (Cod civil 3, 504-515).

Titlul III

DESPRE UZUFRACT, DESPRE UZ ȘI DESPRE ABITATIUNE

Capitolul 1

Despre uzufruct

Articolul 517

Uzufructul este dreptul de a se bucura cineva de lucrurile ce sunt proprietatea altuia, întocmai ca însuși proprietarul lor, însă cu îndatorirea de a le conserva substanța. (Cod civil 479, 480, 518 și urm., 540 și urm., 557 și urm., 804, 844, 1750, 1824).

Articolul 518

Uzufructul se stabilește prin lege sau prin voința omului. (Cod civil 517, 519, 805, 844, 1801, 1846, 1890, 1895 și urm.).

Prin abrogarea art. 285, 338, 684 și 1242 din Codul civil, au fost desființate drepturile de uzufruct legal statornicite de Codul civil, și anume dreptul de uzufruct legal al părinților asupra bunurilor copiilor, dreptul soțului asupra bunurilor dotale și dreptul vaduvei fără avere la moștenirea bărbatului ei.

Articolul 519

Uzufructul se poate stabili sau pur, sau cu termen, sau cu condiție. (Cod civil 557, 560, 1004 și urm., 1017, 1019, 1022 și urm., 1295).

Articolul 520

Uzufructul se poate stabili pe tot felul de bunuri mobile și imobile. (Cod civil 462 și urm., 472 și urm., 526 și urm., 1295, 1750 pct. 2).

Secțiunea I

Despre drepturile uzufructuarului

Articolul 521

Uzufructuarul are drept de a se bucura de tot felul de fructe ce poate produce obiectul asupra căruia are uzufruct, fie naturale, fie industriale, fie civile. (Cod civil 517, 522 și urm., 544).

Articolul 522

Fructele naturale sunt acelea ce pământul produce de la sine; producția și prasila (sporul animalelor) sunt asemenea fructe naturale. Fructele industriale ale unui fond sunt acelea ce se dobândesc prin cultura. (Cod civil 483 și urm., 524 și urm., 555, 556).

Articolul 523

Fructele civile sunt chiriiile caselor, dobânzile sumelor exigibile, venitul rentelor; arende de intră în clasa fructelor civile. (Cod civil 525, 527, 542, 543, 994, 1411, 1587, 1589, 1639 și urm., 1730 pct. 1, 1907).

Cu privire la arenda a se vedea nota 1 de la art. 467.

Articolul 524

Fructele naturale și industriale, neculese în momentul când se deschide dreptul de uzufruct, sunt ale uzufructuarului. Acelea ce se găsesc în aceeași stare când se sfârșește dreptul de uzufruct sunt ale proprietarului, fără de a putea pretinde unul de la altul despăgubire pentru cheltuielile urmate pentru arături și semănături. Drepturile colonului partiar*) ce vor fi existat la începutul sau la finele uzufructului nu pot fi vătămăte de dispoziția precedentă. (Cod civil 465, 484, 522, 534).

*) Dijmas.

Articolul 525

Fructele civile se socotesc dobândite zi cu zi, și se cuvin uzufructuarului, în proporție cu durata uzufructului sau. Aceasta regula se aplică la arendi și la chirii caselor și alte fructe civile. (Cod civil 523, 527, 542, 543, 994, 1411, 1413, 1586, 1587, 1639 și urm., 1907).

Articolul 526

Dacă uzufructul cuprinde lucruri cu care nu se poate cineva servi fără a le consuma, precum bani, grane, băuturi, uzufructuarul are dreptul de a dispune de ele, însă cu îndatorire de a le înapoia în aceeași cantitate, calitate și valoare, sau prețul, la sfârșitul uzufructului. (Cod civil 521, 557 și urm.).

Articolul 527

Uzufructul unei rente pe viața da uzufructuarului, pe durata uzufructului sau, dreptul de a percepe veniturile, fără de a fi obligat la nici un fel de restituire. (Cod civil 521, 523, 1639 și urm.).

Articolul 528

Dacă uzufructul cuprinde lucruri care, fără a se consuma îndată, se strica după o vreme prin întrebuințarea lor, precum rufele, mobilele casei, uzufructuarul are dreptul de a se sluji de dănele pentru întrebuințarea la care ele sunt destinate, și nu este obligat de a le înapoia la sfârșitul uzufructului decât în starea ce se vor afla, însă nestricate din dol sau culpa. (Cod civil 517, 534, 543, 555, 556, 998, 1102, 1156).

Articolul 529

Dacă uzufructul cuprinde păduri destinate de proprietarul lor la tăieri periodice, uzufructuarul este dator a păstra ordinea și câtimea tăierii, în conformitate cu regulile stabilite de proprietar, sau cu uzul locului, fără a putea pretinde vreo despăgubire nici uzufructuarul, nici moștenitorii săi, pentru părțile lăsate netăiate în timpul uzufructului sau.

Arborii care se pot scoate dintr-un seminarium de pomi*), fără degradarea acestuia nu vor face parte din uzufruct decât cu îndatorire, pentru uzufructuar, de a se conforma obiceiului local în privirea înlocuirii lor. (Cod civil 466, 524, 530 și urm.).

*) Pepiniere.

A se vedea:

- [Legea nr. 18/1991](#), Legea fondului funciar, republicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 5 ianuarie 1998;
- Codul silvic - [Legea nr. 26/1996](#), publicat în Monitorul Oficial nr. 93 din 8 mai 1996;
- [Ordonanța Guvernului nr. 96/1998](#) privind reglementarea regimului silvic și administrarea fondului forestier național, republicată în Monitorul Oficial nr. 23 din 24 ianuarie 2000.

Articolul 530

Uzufructuarul se mai bucura, conformându-se cu epocile și uzul vechi al proprietarului, de părțile de păduri înalte care au fost puse în tăiere regulată, sau ca aceste tăieri se fac periodic pe o întindere de pământ determinată, sau se fac numai de o catime oarecare de arbori aleși pe toată suprafața domeniului. (Cod civil 529, 531 și urm.).

A se vedea nota de la art. 529.

Articolul 531

În toate celelalte cazuri, uzufructuarul nu se poate atinge de arbori înalți; va putea însă întrebuința, spre a face reparațiile la care este obligat, arborii dezradacinați sau sfaramați din accidente; poate chiar tăia pentru acest sfârșit arborii trebuincioși, cu îndatorire însă a constata în ființa proprietarului aceasta trebuință. (Cod civil 529 și urm., 532 și urm., 545 546).

Articolul 532

Uzufructuarul poate lua din păduri araci pentru vii, poate asemenea lua de pe pomi produse anuale sau periodice, însă toate acestea după obiceiul locului și al proprietarului. (Cod civil 524, 529, 531).

A se vedea nota de la art. 529.

Articolul 533

Pomii roditori care se usucă și chiar acei ce sunt dezradacinați sau dărâmați din accidente se cuvin uzufructuarului, cu îndatorire de a-i înlocui prin alții. (Cod civil 529 alin. 2, 531).

Articolul 534

Uzufructuarul se poate bucura el însuși, sau închiria altuia, sau ceda exercițiul dreptului sau. De va închiria, urmează a se conforma pentru epocile când se preînnoiesc contractele și pentru durata lor, regulile întocmite pentru bărbat, în privința averii femeii sale la titlul Despre contractul de căsătorie. (Cod civil 523, 542, 1413, 1824 pct. 2).

-
1. Dispozițiile din titlu "Despre contractul de căsătorie", la care se referă art. 534, sunt art. 1268 și 1269 Cod civil, în prezent abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice, publicat în Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare.
 2. Cu privire la închirierea suprafețelor de locuit, a se vedea și [Legea nr. 114/1996](#), a locuinței, republicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997, cu modificările ulterioare.
 3. În privința arendarilor, a se vedea nota 1 de la art. 467.

Articolul 535

Uzufructuarul se folosește de adăugirile făcute prin aluviune la obiectul asupra căruia are uzufruct. (Cod civil 495 și urm.).

Articolul 536

El se folosește de drepturile de servitute și în genere de toate drepturile de care se poate folosi proprietarul, și se folosește întocmai ca însuși proprietarul. (Cod civil 517, 554, 576 și urm., 639).

Articolul 537

Uzufructuarul se folosește asemenea întocmai ca proprietarul de minele, pietrăriile și nisipurile ce sunt în exploatare la deschiderea dreptului de uzufruct. Dacă însă se atinge de o exploatare, care nu s-ar putea face fără o concesiune, uzufructuarul nu se va putea bucura de ea fără a dobândi mai întâi învoirea guvernului.

Dispozițiile art. 537 nu mai sunt aplicabile, întrucât, potrivit art. 135 alin. (4) din Constituția României, bogățiile de orice natura ale subsolului fac obiectul exclusiv al proprietății publice.

Articolul 538

Uzufructuarul n-are nici un drept asupra minelor și pietrăriilor nedeschise încă, nici asupra nisipurilor a căror exploatare nu e încă începută, nici asupra comorii care s-ar putea găsi în cursul uzufructului sau.

Articolul 539

Proprietarul nu poate prin faptul sau nici cu orice chip vătăma drepturile uzufructuarului. Uzufructuarul nu poate, la încetarea uzufructului, cere vreo despăgubire pentru îmbunătățirile ce ar pretinde ca a făcut, chiar când printr-însele ar fi sporit valoarea lucrului. El sau moștenitorii săi pot însă ridica oglinzi, tablouri și alte ornamente, pe care le-ar fi așezat, cu îndatorire de a restabili localul în starea ce a fost mai înainte. (Cod civil 469, 494, 998, 999).

Secțiunea II

Despre obligațiile uzufructuarului

Articolul 540

Uzufructuarul ia lucrurile în starea în care se afla; el însă nu poate intra în folosința lor decât după ce va face în prezența proprietarului, sau după ce-l va chema formal, inventarul lucrurilor mișcătoare și constatarea stării în care se vor afla cele nemișcătoare, supuse uzufructului. (Cod civil 462 și urm., 472 și urm., 536, 1432).

Articolul 541

Este dator a da cauțiune ca se va folosi ca un bun părinte de familie, de nu va fi scutit prin actul constitutiv al uzufructului; cu toate acestea tatii, mamele ce vor avea uzufructul legal al averii copiilor lor, vânzătorul sau donatorul care și-au rezervat uzufructul, nu sunt obligați a da cauțiune. (Cod civil 540, 1080, 1652 și urm., 1675 și urm.).

Prin abrogarea art. 338 Cod civil, dreptul de uzufruct legal al părinților asupra bunurilor copiilor a fost desființat.

Articolul 542

Dacă uzufructuarul nu găsește cauțiune, nemișcătoarele se dau cu arenda, sumele de bani cuprinse în uzufruct se pun la dobânda, produsele se vand și prețul lor se pune asemenea la dobânda; dobânzile acestor sume și prețul arendelor se cuvin uzufructuarului. (Cod civil 525, 543, 544, 1411 și urm., 1587 și urm.).

Cu privire la arenda a se vedea nota 1 de la art. 467.

Articolul 543

În lipsa de cauțiune din partea uzufructuarului, proprietarul poate cere ca mobilele supuse pericunii prin întrebuințare să se vândă spre a se pune prețul la dobânda, și uzufructuarul se folosește de dobânzi în cursul uzufructului; cu toate acestea uzufructuarul va putea cere și judecătorii vor putea ordona, după împrejurări, ca o parte din lucrurile mișcătoare necesare pentru propriile sale trebuințe să se lase sub simpla sa depunere de jurământ și cu îndatorire de a le preda la curmarea uzufructului. (Cod civil 528, 542).

Articolul 544

Întârzierea de a da cauțiune nu ridică uzufructuarului dreptul de a se folosi de fructele la care el avea drept; ele i se cuvin din momentul de când s-a deschis uzufructul. (Cod civil 517, 524, 525, 542, 543).

Articolul 545

Uzufructuarul nu este obligat decât la reparațiile de întreținere. Reparațiile cele mari rămân în sarcina proprietarului, afară numai dacă acestea s-ar fi cauzat din lipsa reparațiilor de întreținere de la deschiderea uzufructului, în care caz uzufructuarul este obligat a le face și pe acestea. (Cod civil 517, 531, 540, 546 și urm., 558, 998, 999, 1447 și urm.).

Articolul 546

Reparațiile cele mari sunt acele ale zidurilor celor mari și ale boltelor, restabilirea grinzilor și acoperișului întreg, acelea ale zagazelor și ale zidurilor de sprijinire și de împrejmuire în total; toate celelalte reparații sunt de întreținere. (Cod civil 531, 545, 547).

Articolul 547

Nici proprietarul, nici uzufructuarul nu sunt obligați a recladi ceea ce a căzut de vechime sau s-a distrus*) din caz fortuit. (Cod civil 539, 540, 546, 557, 563 și urm., 1083).

*) Distrus.

Articolul 548

Uzufructuarul este obligat, în cursul folosinței sale, la toate sarcinile anuale ale fondului, precum contribuțiile și altele ce după obicei sunt considerate ca sarcini ale fructelor. (Cod civil 545).

Articolul 549

În privința sarcinilor ce pot fi impuse pe proprietate, în cursul uzufructului, proprietarul și uzufructuarul contribuie după modul următor: proprietarul este obligat a le plăti și uzufructuarul a-i răspunde dobânzile, iar dacă uzufructuarul le-a plătit, el are dreptul de a cere capetele*) plătite de la proprietar, la expirarea uzufructului. (Cod civil 550, 552, 557 și urm., 1589).

*) Capitalul.

Articolul 550

Acel ce câștiga cu titlul gratuit un uzufruct universal, sau cu titlu universal, este dator a achită în proporție cu folosința sa și fără nici un drept de repetițiune, legatele, pensiile alimentare și veniturile rentelor perpetue sau pe viața care privesc asupra patrimoniului. (Cod civil 844 și urm., 888 și urm., 894 și urm., 902 și urm., 1639).

Articolul 551

Uzufructuarul cu titlu particular nu se obliga la plata datoriilor pentru care fondul este ipotecat și, de va fi silit să le plătească, are acțiune în contra proprietarului. (Cod civil 899 și urm., 905, 991, 1746 și urm., 1790 și urm.).

Articolul 552

Uzufructuarul fie universal, fie cu titlu universal, trebuie să contribuie împreună cu proprietarul la plata datoriilor după cum urmează: se pretuieste valoarea fondului supus uzufructului, se defige*) în urma câtimea cu care urmează a contribui la plata datoriilor în proporție cu valoarea zisului fond. Dacă uzufructuarul voiește să avanseze suma pentru care trebuie fondul să contribuie, capitalul i se înapoiază la sfârșitul uzufructului fără nici o dobânda. Iar de nu va voi uzufructuarul a face acest avans, proprietarul poate, după a sa voință, sau să plătească dânsul acea suma, și atunci uzufructuarul îi plătește dobânzile în tot cursul uzufructului, sau să

pună în vânzare o parte din averea supusă uzufructului până se va dobândi un preț analog sumei datorite. (Cod civil 775, 893, 896).

*) Se stabilește.

Articolul 553

Uzufructuarul e dator a plăti numai cheltuielile proceselor ce privesc folosința și celelalte condamnări la care procesele arătate pot da naștere.

Articolul 554

Dacă în cursul uzufructului, o a treia persoană face vreo uzurpare asupra fondului, sau vreo altă încercare spre a calca drepturile proprietarului, uzufructuarul este ținut a-l denunța proprietarului, căci la din contra uzufructuarul rămâne răspunzător pentru toate daunele ce ar putea rezulta pentru proprietar, precum ar fi răspunzător pentru orice stricăciune s-ar face de el însuși.

Articolul 555

Dacă uzufructul are de obiect un animal și dacă acesta va pieri fără culpa uzufructuarului, el nu este obligat a da proprietarului alt animal în loc, nici de a-i plăti prețul.

Articolul 556

Dacă turma pe care un uzufruct a fost constituit, din întâmplare sau din boala, va pieri cu totul și fără culpa uzufructuarului, acesta nu este obligat decât a-i da seama de piei sau de valoarea lor.

Dacă turma nu va pieri cu totul, uzufructuarul este dator de a înlocui numărul vitelor pierdute, prin vitele ce da sporul.

Secțiunea III Despre stingerea uzufructului

Articolul 557

Uzufructul se stinge prin moartea uzufructuarului, prin expirarea termenului pentru care uzufructul a fost acordat, prin consolidarea sau întrunirea asupra aceleiași persoane a ambelor calități de proprietar și de uzufructuar;

prin neuzul dreptului de uzufruct în decurs de 30 de ani;

prin totală desființare a lucrului asupra cărui uzufructul era constituit. (Cod civil 969, 1154, 1156, 1890).

Articolul 558

Uzufructul poate înceta asemenea prin abuzul ce face uzufructuarul de folosința sa, sau aducând stricăciuni fondului, sau lasându-l să se degradeze din lipsa de întreținere. Creditorii uzufructuarului pot interveni în contestațiile pornite în contra-i pentru conservarea drepturilor lor; ei pot propune repararea degradărilor făcute și a da garanții pentru viitor.

Judecătorii pot, după gravitatea împrejurărilor, sau a hotărî stingerea uzufructului, sau a lăsa pe proprietar să se bucure de fructele obiectului supus la uzufruct, cu îndatorire de a plăti pe fiecare an uzufructuarului sau celor ce prezintă drepturile sale o sumă hotărâtă până în ziua când uzufructul urma să înceteze. (Cod civil 545, 974).

Articolul 559

Uzufructul care nu e acordat particularilor nu poate trece peste 30 de ani.

Articolul 560

Uzufructul constituit până ce o altă persoană va ajunge la o vârstă hotărâtă, tine până la acea epocă, chiar de ar muri zisa persoană înaintea vârstei hotărâte.

Articolul 561

Vânzarea lucrului supus la uzufruct nu aduce nici o schimbare dreptului uzufructuarului; el continua a se folosi de uzufructul sau, de nu a renunțat la dânsul în mod formal.

Articolul 562

Creditorii uzufructuarului pot să ceară a se anula renunțarea făcută în paguba lor. (Cod civil 975, 976).

Articolul 563

Dacă o parte numai a lucrului supus la uzufruct s-a distrus*), uzufructul se păstrează asupra părții rămase. (Cod civil 1156).

*) Distrus.

Articolul 564

De va fi uzufructul constituit numai asupra unei clădiri, și aceasta clădire va arde sau se va distruge*) din alta întâmplare, sau se va darama de vechime, uzufructuarul nu va avea drept de a se folosi de pământul pe care a fost clădirea, nici de materialele rămase. Dacă uzufructul s-ar afla constituit asupra unui domeniu din care făcea parte și clădirea, uzufructuarul se va folosi de pământ. (Cod civil 1156).

*) Distruge.

Capitolul 2

Despre uz și abitațiune

Articolul 565

Drepturile de uz și de abitațiune se stabilesc și se pierd în același chip ca și uzufructul.

Articolul 566

Ca și în cazul de uzufruct, nu se poate folosi cineva de aceste drepturi, fără a da mai întâi cauțiune și fără a face inventar. (Cod civil 540 și urm.).

Soțul supraviețuitor nu este obligat să dea cauțiune pentru exercitarea dreptului de abitațiune ce i se cuvine în temeiul [art. 4 din Legea nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944.

Articolul 567

Uzuarul și cel ce are dreptul de abitațiune trebuie să se folosească de ele ca un bun părinte de familie.

Articolul 568

Drepturile de uz și de abitațiune se regulează prin titlul care le-a înființat și primesc după cuprinderea lui mai multă sau mai puțină întindere.

Articolul 569

Dacă titlul nu se explica asupra întinderii acestor drepturi, ele se regulează precum urmează.

Articolul 570

Cel ce are uzul unui loc nu poate pretinde mai multe fructe din acest loc decât se cuvine pentru trebuințele sale și ale familiei sale.

Poate pretinde și pentru trebuințele copiilor ce va avea în urma constituirii dreptului de uz.

Articolul 571

Uzuarul nu poate ceda nici închiria dreptul sau altuia. (Cod civil 534, 573).

Articolul 572

Cel ce are un drept de abitațiune pe o casa poate sedea într-însă cu familia sa, chiar de n-ar fi fost însurat la epoca când i s-a dat acest drept.

Cel ce are dreptul de abitațiune poate închiria partea casei ce nu locuiește.

În ce privește dreptul de abitațiune al soțului supraviețuitor, a se vedea [art. 4 alin. 2 al Legii nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944, potrivit căruia soțul supraviețuitor nu va fi obligat să dea cauțiunea prevăzută de art. 566 din Codul civil. Dreptul de abitație nu va putea fi cedat sau închiriat, chiar și în cazul prevăzut de art. 572 alin. 2 Cod civil.

Articolul 573

Dreptul de abitațiune nu poate fi nici cesionat, nici închiriat, afară de excepția adusă la art. 572. (Cod civil 534, 571).

Articolul 574

Dacă uzuarul absoarbe toate fructele fondului, sau dacă ocupa toată casa, e dator să facă cheltuielile de cultura, reparațiile de întreținere și să plătească contribuțiile ca și uzufructuarul. Dacă nu ia decât o parte din fructe sau dacă nu ocupa decât o parte din casa, el contribuie în proporție cu lucrul de care se folosește. (Cod civil 545 și urm.).

Articolul 575

Uzul pădurilor se va regula prin legi particulare.

A se vedea nota de la art. 529.

Titlul IV

DESPRE SERVITUȚI

Articolul 576

Servitutea este o sarcina impusa asupra unui imobil pentru uzul și utilitatea unui imobil având un alt stăpân.

Articolul 577

Servituțiile izvorăsc sau din situația naturala a locurilor, sau din obligația impusa de lege, sau din convenția dintre proprietari. (Cod civil 578, 586 și urm., 620 și urm.)

Capitolul 1

Despre servituți ce se nasc din situația locurilor

Servituțiile reglementate în acest capitol sunt în realitate un mod de determinare a însuși conținutului dreptului de proprietate și a limitelor de exercitare a acestui drept.

Articolul 578

Locurile inferioare sunt supuse a primi apele ce curg firește din locurile superioare, fără ca mana omului sa fi contribuit la aceasta.

Proprietarul inferior nu poate ridica stavili ca sa oprească aceasta scurgere.

Proprietarul superior nu poate face nici o lucrare spre agravarea servituții fondului inferior.

A se vedea și [Legea nr. 107/1996](#) a apelor, publicată în Monitorul Oficial nr. 244 din 8 octombrie 1996, art. 26.

Articolul 579

Cel ce are un izvor pe proprietatea sa poate face orice întrebuintare cu dânsul, fără însă a vătăma dreptul ce proprietarul fondului inferior are dobândit sau prin vreun titlu sau prin prescripție asupra acelui izvor.

1. Prescripția achizitiva nu poate fi opusă în ce privește bunurile care constituie domeniu public. A se vedea în acest sens și nota de la art. 1844.

2. A se vedea, de asemenea, [Legea nr. 107/1996](#) a apelor, publicată în Monitorul Oficial nr. 224 din 8 octombrie 1996.

Articolul 580

În acest caz, prescripția nu se poate dobândi decât prin o folosința neîntrerupta în timp de 30 de ani, socotiți din ziua când proprietarul fondului inferior a făcut și a săvârșit lucrări aparente destinate a înlesni trecerea și scurgerea apei în proprietatea sa.

A se vedea nota de la art. 579.

Articolul 581

Proprietarul izvorului nu-i poate schimba cursul când izvorul da apa trebuincioasă locuitorilor unei comune unui sat sau unui catun.

A se vedea și art. 135 alin. (4) din Constituția României.

Articolul 582

Acela, a cărui proprietate este pe marginea unei ape curgătoare, afară de apele care sunt declarate dependente de domeniul public prin art. 476 la titlul Despre distincțiunea bunurilor, poate lua apa pentru irigația proprietăților sale, fără însă a o abate de tot.

Acela prin al cărui fond trece apa o poate chiar întrebuinta în toată întinderea prin care ar avea curgere, cu îndatorire numai a-i lasă cursul firesc la ieșirea din proprietatea sa.

1. A se vedea [Legea nr. 107/1996](#), a apelor, publicată în Monitorul Oficial nr. 224 din 8 octombrie 1996.

2. A se vedea, de asemenea, nota de la art. 581.

Articolul 583

De se ridica vreo contestație între proprietarii cărora aceste ape pot fi trebuincioase (tribunalele*), la darea hotărârii, sunt datoare sa caute a împacă interesul agriculturii cu respectul cuvenit proprietății, observând întotdeauna regulamentele particulare și locale asupra curgerii și uzului apelor.

*) Instanțele.

1. A se vedea notele de la art. 582.

2. A se vedea și:

- [Legea nr. 18/1991](#), Legea fondului funciar, republicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 5 ianuarie 1998;

- [Legea nr. 84/1996](#) a imbunatatirilor funciare, publicată în Monitorul Oficial nr. 159 din 24 iulie 1996.

Articolul 584

Orice proprietar poate îndatora pe vecinul sau la granitirea proprietății lipite cu a sa; cheltuielile granituirii se vor face pe jumătate.

Articolul 585

Tot proprietarul își poate îngradi proprietatea, afară de excepția ce se face la art. 616.

Capitolul 2 Despre servituțile stabilite de lege

Servituțiile reglementate în acest capitol sunt în realitate un mod de determinare a însuși conținutului dreptului de proprietate și a limitelor de exercitare a acestui drept.

Articolul 586

Servituțiile stabilite de lege au de obiect utilitatea publică, sau a comunelor, ori aceea a particularilor.

1. Cu privire la termenul "comuna" a se vedea [Legea nr. 2/1968](#) privind organizarea administrativă a teritoriului Republicii Socialiste România, publicată în Buletinul Oficial nr. 17-18 din 17 februarie 1968, republicată în Buletinul Oficial nr. 163-165 din 20 decembrie 1968, cu modificările ulterioare și [Legea nr. 69/1991](#) a administrației publice locale, republicată în Monitorul Oficial nr. 79 din 18 aprilie 1996, cu modificările ulterioare.

2. Cu privire la art. 586 Cod civil, a se vedea și:

- art. 41 alin. (6) din Constituția României din 1991;
 - [Legea nr. 18/1991](#), Legea fondului funciar, republicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 5 ianuarie 1998;
 - [Legea nr. 84/1996](#), a îmbunătățirilor funciare, publicată în Monitorul Oficial nr. 159 din 24 iulie 1996;
 - [Legea nr. 107/1996](#) a apelor, publicată în Monitorul Oficial nr. 224 din 8 octombrie 1996;
 - [Ordonanța Guvernului nr. 43/1997](#) privind regimul juridic al drumurilor, republicată în Monitorul Oficial nr. 237 din 29 iunie 1998, în baza [Legii nr. 82/1998](#) pentru aprobarea [Ordonanței Guvernului nr. 43/1997](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 158 din 22 aprilie 1998;
 - [Legea nr. 137/1995](#), Legea protecției mediului, republicată în Monitorul Oficial nr. 70 din 17 februarie 2000;
 - [Legea nr. 8/1971](#) pentru organizarea, administrarea și folosirea pajiștilor, loturilor zootehnice și semincere, precum și a stațiunilor comunale de monta, publicată în Buletinul Oficial nr. 51 din 29 aprilie 1971, cu modificările ulterioare;
 - [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998](#) privind energia electrică și termică, publicată în Monitorul Oficial nr. 519 din 30 decembrie 1998, cu modificările ulterioare;
 - [Ordonanța Guvernului nr. 42/1997](#) privind navigația civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 221 din 29 august 1997;
 - Codul aerian - [Ordonanța Guvernului nr. 29/1997](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 208 din 26 august 1997, aprobată și modificată prin [Legea nr. 130/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 335 din 31 iulie 2000.
- Actele normative adoptate anterior Constituției României din 1991 sunt în vigoare, în măsura în care nu contravin dispozițiilor acestora [art. 150 alin. (1) din Constituție].

Articolul 587

Acele stabilite pentru utilitatea publică sau comună au de obiect cararea sau poteca pe lângă marginea râurilor navigabile sau flotabile, construcția sau reparația drumurilor, sau alte lucrări publice sau comunale. Tot ce privește acest fel de servituți se determina de către legile sau regulamentele particulare*).

*) Dispoziții normative speciale.

A se vedea nota 2 de la art. 586.

Articolul 588

Legea supune pe proprietari la osebite obligații unul către altul, fără chiar să existe vreo convenție între dâșii.

Articolul 589

Parte din aceste obligații e regulată de către legile asupra poliției rurale.

Celelalte sunt relative la zidul sau la șanțul comun între vecini, la cazul când se poate înalta un contrazid, la privirea asupra proprietății vecinului, la scurgerea stesinilor, la drumul de trecere.

Legea asupra poliției rurale din 25 decembrie 1868, la care se referă art. 589, a fost abrogată prin Legea din 22 martie 1937 privitoare la organizarea și încurajarea agriculturii.

Secțiunea I Despre zidul și șanțul comun

Articolul 590

În orașe și la țara, orice zid care servește de despărțire între clădiri sau între curte și grădina, și între ograde la țara, se socotește comun, dacă nu există titlu sau semn care ar proba contrariul.

A se vedea:

- **Legea nr. 2/1968** privind organizarea administrativă a teritoriului Republicii Socialiste România - Buletinul Oficial nr. 17 - 18 din 17 februarie 1968, republicată în Buletinul Oficial nr. 163 - 165 din 20 decembrie 1968, cu modificările ulterioare.

- **Legea nr. 69/1991** a administrației publice locale, republicată în Monitorul Oficial nr. 79 din 18 aprilie 1996, cu modificările ulterioare.

Articolul 591

Este semn de necomunitate când culmea zidului este dreaptă și perpendiculară despre peretele de o parte, iar despre cealaltă parte înfățișează un plan înclinat; în acest caz, zidul se presupune ca aparține exclusiv proprietarului despre care există planul înclinat.

Articolul 592

Reparația și reclădirea zidului comun sunt în sarcina tuturor devălmașilor, și în proporție cu dreptul fiecăruia.

Articolul 593

Cu toate acestea, fiecare coproprietar al unui zid comun poate fi aparat de a contribui la reparații și reclădiri, renunțând la dreptul său, dacă însă zidul comun nu ar sprijini vreo clădire a sa.

Articolul 594

Fiecare coproprietar poate să zidească în contra unui zid comun și să bage grinzi sau legături în toată grosimea zidului, lăsând 54 milimetri despre vecin, fără prejudiciul dreptului ce are vecinul ca să scurteze acele grinzi până la jumătatea zidului, în caz când și el ar voi a pune grinzi tot în acele locuri, sau a lipi un cos. (Cod civil 599, 610, 611).

Articolul 595

Orice coproprietar poate să înalte zidul comun, dar e dator să facă singur cheltuiala înălțării, reparațiile de întreținere pentru sarcina cauzată zidului comun în proporție cu înălțimea.

Articolul 596

Dacă zidul comun nu e în stare să poartă greutatea înălțării, cel ce vrea să-l înalte e dator să-l facă din întreg din temelie, cu cheltuiala sa, și orice adaos în grosime să-l facă pe locul său.

Articolul 597

Vecinul care n-a contribuit la înălțare poate câștiga dreptul de comunitate, plătind cheltuiala pe jumătate, precum și prețul pe jumătate al locului ce s-ar fi întrebuințat pentru îngrosarea zidului.

Articolul 598

Orice vecin al unui zid poate să-l facă comun, în parte sau tot, plătind stăpanului zidului jumătatea din valoarea sa, sau jumătate din valoarea părții ce vrea să facă comuna, precum și jumătate din valoarea locului pe care este clădit zidul.

Articolul 599

Unul din vecini nu poate găuri zidul comun, nici să alăture sau să sprijine pe dânsul vreo lucrare, fără consimțământul celuilalt.

În caz de împotrivire, el nu poate face aceasta fără să aibă mai întâi prin experți mijloacele necesare pentru ca acea lucrare să nu vatame drepturile celuilalt.

Articolul 600

Fiecare poate în orașe și suburbii să îndatoreze pe vecinul său, să contribuie la clădirea și repararea îngrădirii ce desparte casele, curțile și grădinile lor; înălțimea îngrădirii se va hotărî după regulamentele particulare*), sau după obiceiul obștesc și în lipsa de regulamente și de obicei, înălțimea zidului va fi de cel mult doi metri, socotindu-se și coama.

*) Dispoziții normative speciale.

Articolul 601

Când se reclădește un zid comun sau o casă, toate servituțile active și pasive se perpetua în privirea noului zid sau a noii case, fără să se poată însă îngreuna, dacă reclădirea s-a făcut mai înainte de împlinirea prescripției. (Cod civil 636 și urm.).

Articolul 602

Toate șanțurile între două proprietăți se socotesc comune de nu va fi titlu sau semn contrariu.

Articolul 603

Este semn de necomunitate când pământul e înaltat sau aruncat numai de o parte a șanțului.

Articolul 604

Șanțul se socotește a fi exclusiv al celui în partea căruia pământul e aruncat.

Articolul 605

Șanțul comun trebuie întreținut cu cheltuiala comuna.

Articolul 606

Orice gard ce desparte doua proprietăți se socotește comun, afară dacă numai una singura din două proprietăți va fi îngrădită, sau de nu va fi titlu sau posesiune îndestulătoare care să constate din contra.

Articolul 607

Nu e iertat a sadi arbori care cresc înalți decât în depărtarea hotărâtă de regulamente particulare*) sau de obiceiurile constante și recunoscute și în lipsa de regulamente și obiceiuri, în depărtare de doi metri, de la linia despartitoare a celor două proprietăți pentru arborii înalți și de o jumătate de metru pentru celelalte plantații și garduri vii.

*) Dispoziții normative speciale.

Articolul 608

Vecinul poate cere ca arborii și gardurile vii puși la o distanță mai mică să se scoată.

Acela pe a cărui proprietate se întind cracile arborilor vecinului poate să-l îndatoreze a le tăia.

Dacă rădăcinile se întind pe pământul sau are drept a le tăia singur.

Articolul 609

Arborii ce se afla în gardul comun sunt comuni ca și gardul și fiecare din ambii proprietari e în drept a cere să-i taie.

Secțiunea II

Despre distanța și lucrările intermediare cerute pentru oarecare construcții

Articolul 610

Cel ce face un put sau o privată lângă un zid comun sau nu;

cel ce vrea să cladească un cămin sau o vatră, o fierărie, un cuptor sau o sobă, să-i alăture un ocol de vite, sau cel ce vrea să puie lângă zid un magazin*) de sare, sau grămezi de materii corozive;

e îndatorat să lase depărtarea prescrisă de regulamente**) și obiceiuri particulare asupra unor asemenea obiecte, sau să facă lucrările prescrise de aceleași legi și regulamente spre a nu aduce vătămare vecinului.

*) Depozit.

**) Dispoziții normative speciale.

Cu privire la executarea construcțiilor, a se vedea:

- [Legea nr. 50/1991](#) privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor, republicată în Monitorul Oficial nr. 3 din 13 ianuarie 1997, cu modificările ulterioare;

- [Ordonanța Guvernului nr. 43/1997](#) privind regimul juridic al drumurilor, republicată în Monitorul Oficial nr. 237 din 29 iunie 1998, în baza [Legii nr. 82/1998](#) pentru aprobarea [Ordonanței Guvernului nr. 43/1997](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 158 din 22 aprilie 1998;

- [Hotărârea Guvernului nr. 525/1996](#) pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism, publicată în Monitorul Oficial nr. 149 din 16 iulie 1996, cu modificările ulterioare.

Secțiunea III

Despre vederea în proprietatea vecinului

Articolul 611

Unul din vecini nu poate face, fără consimțământul celuilalt, nici într-un chip, fereastra sau deschidere într-un zid comun.

Articolul 612

Nimeni nu poate avea vedere sau ferestre spre vedere, nici balcoane sau alte asemenea asupra proprietăți îngrădite sau neîngrădite a vecinului sau, de nu va fi o distanță de 19 decimetri între zidul pe care se deschid aceste vederi și proprietatea vecina.

Articolul 613

Nimeni nu poate avea vederi piezise pe proprietatea vecinului de nu va fi o distanță de șase decimetri.

Articolul 614

Distanța de care este vorba în cele două articole precedente se socotește de la fața zidului, pe care s-a deschis vederea și, de vor fi balcoane sau alte asemenea, de la linia lor cea dinafara până la linia de despărțire a celor două proprietăți.

Secțiunea IV Despre picatura stresinilor

Articolul 615

Tot proprietarul este dator a-și face streasina casei sale astfel încât apele din ploi să se scurgă pe terenul sau, sau pe ulite, iar nu pe locul vecinului sau.

Secțiunea V Despre dreptul de trecere

Articolul 616

Proprietarul al cărui loc este infundat, care nu are nici o ieșire la calea publică, poate reclama o trecere pe locul vecinului sau pentru exploatarea fondului, cu îndatorire de a-l despăgubi în proporție cu pagubele ce s-ar putea ocaziona.

Articolul 617

Trecerea trebuie regulat făcută pe partea ce ar scurta calea proprietarului fondului închis, ca să iasă din drum.

Articolul 618

Cu toate acestea trebuie a se alege trecerea prin locul ce ar pricinui o mai puțină pagubă aceluia pe al cărui loc trecerea urmează a fi deschisă.

Articolul 619

Acțiunea de despăgubire în cazul prevăzut prin art. 616 este prescriptibilă; iar trecerea trebuie să urmeze după prescripție, deși acțiunea de indemnitate nu s-ar mai putea admite.

Capitolul 3 Despre servituțiile stabilite prin faptul omului

Secțiunea I Despre osebite feluri de servituții ce se pot stabili asupra bunurilor

Articolul 620

Este iertat proprietarilor a stabili pe proprietățile lor, sau în folosul proprietăților lor, orice servitute vor găsi de cuviință, pe cât timp aceste servituții nu vor impune persoanei proprietarului fondului servient*) obligația unui fapt personal, și pe cât timp aceste servituții nu vor fi contrarii ordinii publice.

Uzul și întinderea servituțiilor stabilite astfel se regulează prin titlul ce le constituie, și în lipsa de titlu, după regulile următoare. (Cod civil 5, 623 și urm., 969).

*) Supus servituții.

Articolul 621

Servituțiile sunt stabilite sau în folosul clădirilor, sau în folosul pământului. Cele de felul dintâi se numesc urbane, chiar când clădirile pentru care servituțiile sunt instituite se vor afla nu numai în oraș, dar și la țară; cele de al doilea fel se numesc rurale.

Articolul 622

Servituțiile sunt sau continue sau necontinue.

Servituțiile continue sunt acelea al căror exercițiu este sau poate fi continuu, fără să aibă trebuința de faptul actual al omului; astfel sunt apaducele*), scursurile apelor, ferestrele și altele asemenea. Servituțiile necontinue sunt acelea care au trebuința de faptul actual al omului spre a fi exercitate, astfel este dreptul de trecere, de a lua apa din fântână, de a paste vite și altele asemenea.

Servituțiile sunt aparente sau neaparente. Servituțiile aparente sunt acelea care se cunosc prin lucrări exterioare, precum: o usa, o fereastră, o apaducere**); servituțiile neaparente sunt acelea ce n-au semn exterior de existența lor, precum spre exemplu, prohibițiunea de a zidi pe un fond, sau de a nu zidi decât până la o înălțime determinată.

*) Apeduct.

**) Apeductele.

Secțiunea II

Despre modul cu care se stabilesc servituțiile

Articolul 623

Servituțiile continue și aparente se dobândesc prin titlu sau prin posesiune de 30 ani. (Cod civil 622, 1846 și urm., 1890).

1. Prescripția achizitivă nu poate fi opusă în ceea ce privește bunurile care constituie domeniu public. A se vedea în acest sens și nota de la art. 1844.
2. Cu privire la ocrotirea servituțiilor continue și aparente, a se vedea Codul procedurii civile, art. 674 și urm.

Articolul 624

Servituțiile continue neaparente și servituțiile necontinue și neaparente nu se pot stabili decât prin titluri. (Cod civil 622, 628, 1846 și urm.).

Articolul 625

Destinațiunea proprietarului ține loc de titlu în privința servituțiilor continue și aparente. (Cod civil 622).

Articolul 626

Nu poate fi destinațiune a proprietarului decât numai când se va dovedi ca cele două fonduri acum despărțite au fost averea aceluiași proprietar, și ca printr-însul s-au pus lucrurile în starea din care a rezultat servitutea.

Articolul 627

Dacă proprietarul a două proprietăți, între care exista un semn văzut de servitute, înstrăinează una din proprietăți, fără ca contractul să conțină nici o convenție atingătoare de servitute, ea urmează de a exista într-un mod activ sau pasiv în favoarea fondului înstrăinat, sau asupra fondului înstrăinat. (Cod civil 1349).

Articolul 628

Titlul constitutiv al servituției, în privința servituțiilor ce nu se pot dobândi prin prescripție, nu poate fi înlocuit decât prin titlu de recunoaștere a servituției și dat din partea proprietarului locului aservit. (Cod civil 1189).

Articolul 629

Când se stabilește o servitute se înțelege ca se acordă totdeauna și toate mijloacele spre întrebuințarea ei. Astfel servitutea de a lua apa din fântâna altuia trage cu sine și dreptul de trecere.

Secțiunea III

Despre drepturile proprietarului fondului căruia se cuvine servitutea

Articolul 630

Acela căruia se cuvine o servitute are dreptul a face toate lucrările trebuincioase spre a se sluji cu dânsa și spre a o păstra.

Articolul 631

Aceste lucrări se fac cu cheltuiala sa, iar nu cu cheltuiala proprietarului fondului supus, afară numai când se va stabili altfel în titlul de stabilire a servituției.

Articolul 632

În cazul chiar unde proprietarul fondului supus este însărcinat prin titlu a face cu cheltuiala sa lucrările trebuincioase pentru a se servi de servitute sau a o păstra, el poate totdeauna a se scuti de aceasta sarcină, lăsând fondul supus în dispoziția proprietarului fondului căruia se cuvine servitutea.

Articolul 633

Dacă proprietatea pentru care s-a stabilit servitutea s-ar împărți, servitutea rămâne tot aceeași pentru fiecare parte, fără ca fondul supus să se ingreuneze. Astfel, de va fi un drept de trecere, toți devălmășii vor fi îndatorați a-l exercita prin același loc.

Articolul 634

Proprietarul fondului supus servituției nu poate face nimic spre a-i scădea întrebuințarea sau a i-o ingreuna. Astfel nu poate schimba starea locurilor, nici strămuna exercitarea servituției dintr-un loc într-altul, decât acela unde servitutea a fost din început stabilită. Cu toate acestea, dacă acea stabilire primitivă a devenit mai împovărătoare proprietarului fondului supus, sau dacă îl oprește a-și face pe dânsul reparații folositoare, va putea oferi proprietarului celuilalt fond un loc ce ar avea aceeași înlesnire pentru exercitarea drepturilor sale, și acesta nu va putea refuza.

Articolul 635

Însă și acela ce are un drept de servitute nu-l poate întrebuința decât după cuprinderea titlului său, fără a putea face nici în fondul supus servituției, nici în fondul pentru care servitutea este înființată, vreo schimbare împovărătoare celui dintâi fond.

Secțiunea IV

Despre modul stingerii servituților

Articolul 636

Servituțiile încetează când lucrurile se găsesc în astfel de stare, încât servitutea nu se poate exercita.

Articolul 637

Ele renasc dacă lucrurile sunt restabilite într-un chip încât servituțiile să se poată exercita, afară numai de nu ar fi trecut un spațiu de timp îndestulător spre a se putea presupune ca s-a desființat servitutea, după cum se zice la art. 640. (Cod civil 1798).

Articolul 638

Orice servitute este stinsă când fondul către care este datorită și acela ce o datorește cad în aceeași mana. (Cod civil 1154, 1798).

Articolul 639

Servitutea este stinsă prin neuz în curs de 30 ani. (Cod civil 1890).

Articolul 640

Acești treizeci de ani se numara după osebite feluri de servituți, sau din ziua de când a încetat de a se folosi de dânsa când este vorba de servituți necontinue, sau din ziua de când s-a făcut un act contrar servituții continue.

Articolul 641

Modul servituții se poate prescrie ca și servitutea și cu același chip.

Articolul 642

Dacă proprietatea în folosul carei s-a stabilit servitutea este a mai multor coproprietari, întrebuițarea din partea unuia oprește prescripția în privința celorlalți. (Cod civil 1036).

Dispoziția art. 642 este deopotrivă aplicabilă și în cazul proprietății comune în devălmășie.

Articolul 643

Dacă dintre coproprietari se găsește unul în contra cărui prescripția nu s-a putut aplica, precum un minor, acela păstrează dreptul tuturor celorlalți coproprietari. (Cod civil 1876).

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 642.

Cartea III

DESPRE DIFERITELE MODURI PRIN CARE SE DOBÂNDEȘTE PROPRIETATEA

Articolul 644

Proprietatea bunurilor se dobândește și se transmite prin succesiune, prin legată, prin convenție și prin tradițiune. (Cod civil 651 și urm., 800 și urm., 942 și urm.).

A se vedea și [Legea nr. 213/1998](#) privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, publicată în Monitorul Oficial nr. 448 din 24 noiembrie 1998.

Articolul 645

Proprietatea se mai dobândește prin accesiune sau incorporatiune, prin prescripție, prin lege și prin ocupațiune. (Cod civil 482 și urm., 1837 și urm.).

A se vedea nota de la art. 644.

Articolul 646

Bunurile fără stăpân sunt ale statului. (Cod civil 477,680).

A se vedea și [Ordonanța Guvernului nr. 128/1998](#) pentru reglementarea modului și condițiilor de valorificare a bunurilor legal confiscate sau intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 328 din 29 august 1998, aprobată și modificată prin [Legea nr. 98/1999](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 44 din 31 ianuarie 2000, cu modificările ulterioare.

Articolul 647

Sunt bunuri care nu aparțin nimănui și al căror uz e comun tuturor. Legi de poliție regulează felul întrebuițării lor.

Articolul 648

Facultatea de a vana sau de a pescui este regulată prin legi particulare*).

*) Legi speciale.

A se vedea:

- [Legea nr. 12/1974](#) privind piscicultura și pescuitul, publicată în Buletinul Oficial nr. 106 din 30 iulie 1974, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 103/1996](#) privind fondul cinegetic și protecția vânatului, publicată în Monitorul Oficial nr. 235 din 27 septembrie 1996, cu modificările ulterioare.

Articolul 649

Proprietatea unui tezaur este a celui ce l-a găsit în propriul sau fond; dacă tezaurul este găsit în fond străin, se împarte pe din două între cel ce l-a descoperit și între proprietarul fondului.

Tezaurul este orice lucru ascuns sau îngropat, pe care nimeni nu poate justifica ca este proprietar și care este descoperit printr-un pur efect al hazardului. (Cod civil 489, 490, 491).

A se vedea:

- [Legea nr. 18/1991](#), Legea fondului funciar, republicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 5 ianuarie 1998;
- [Ordonanța Guvernului nr. 68/1994](#) privind protejarea patrimoniului cultural național publicată în Monitorul Oficial nr. 247 din 31 august 1994, aprobată și modificată prin [Legea nr. 41/1995](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 105 din 30 mai 1995;
- [Ordonanța Guvernului nr. 27/1992](#) privind unele măsuri pentru protecția patrimoniului cultural național, publicată în Monitorul Oficial nr. 215 din 28 august 1992, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 182/2000](#) - Legea privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, publicată în Monitorul Oficial nr. 530 din 27 octombrie 2000.

Titlul I

DESPRE SUCCESIUNI

Articolul 650

Succesiunea se defera sau prin lege, sau după voința omului, prin testament. (Cod civil 651 și urm., 800 și urm.).

1. Cu privire la transmiterea prin deces a depunerilor C.E.C., a se vedea Statutul Casei de Economii și Consemnațiuni, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr. 888/1996](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 255 din 22 octombrie 1996, modificată prin [Legea nr. 146/1997](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 173 din 29 iulie 1997;
2. Cu privire la transmiterea prin moștenire a drepturilor patrimoniale de autor, a se vedea [Legea nr. 8/1996](#) privind dreptul de autor și drepturile conexe, publicată în Monitorul Oficial nr. 60 din 26 martie 1996;

Capitolul 1

Despre deschiderea succesiunilor

Articolul 651

Succesiunile se deschid prin moarte.

Procedura de deschidere a succesiunii este reglementată de [Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Articolul 652

Legea regulează ordinea succesiunilor între moștenitorii legitimi.

Copiii naturali, în privința succesiunii mamei lor și a colateralilor săi, sunt asimilați copiilor legitimi și viceversa. În lipsa de moștenitori legitimi sau naturali, bunurile se moștenesc de soțul supraviețuitor. În lipsa de soț, statul devine moștenitor. (Cod civil 646, 659 și urm., 679 și urm.).

1. Distincția pe care o face art. 652 o face, din punct de vedere al moștenirii, între copiii legitimi și naturali a fost înlăturată. Potrivit dispozițiilor Codului familiei (art. 63) copilul din afară căsătoriei, a cărui filiație a fost stabilită, are față de părinți și rudele acestuia aceeași situație ca și situația legală a unui copil din căsătorie. Astfel, copiii din afară căsătoriei - "copiii naturali" în terminologia art. 652 - sunt asimilați copiilor din căsătorie - "moștenitori legitimi", potrivit denumirii folosite de același articol - în privința moștenirii oricăruia dintre părinți și a rudelor acestora, iar nu numai în privința succesiunii mamei.
2. Dispoziția din alin. 2 al art. 652 privitoare la dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor a fost abrogată implicit prin [Legea nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire a soțului supraviețuitor - Monitorul Oficial nr. 133

din 10 iunie 1944, iar ultima dispoziție a alin. 2 referitoare la dreptul statului, a fost implicit abrogată prin [Decretul nr. 73/1954](#) privind modificarea art. 680 și 700 din Codul civil - Buletinul Oficial nr. 14 din 19 martie 1954.

Articolul 653

Descendenții și ascendenții au de drept posesiunea succesiunii din momentul morții defunctului.

Ceilalți moștenitori intră în posesiunea succesiunii cu permisiunea justiției. (Cod civil 889 și urm., 911, 917, 1860).

Capitolul 2

Despre calitățile cerute pentru a succede

Articolul 654

Pentru a succede trebuie neapărat ca persoana ce succede să existe în momentul deschiderii succesiunii.

Copilul conceput este considerat ca există.

Copilul născut mort este considerat că nu există.

A se vedea [art. 7 și 21 ale Decretului nr. 31/1954](#) privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare.

Articolul 655

Sunt nedemni de a succede și prin urmare excluși de la succesiune:

1. Condamnatul pentru că a omorât sau a încercat să omoare pe defunct.
2. Acela care a făcut în contra defunctului o acuzație capitală*), declarată de judecată calomnioasă.
3. Moștenitorul major care, având cunoștința de omorul defunctului, nu a denunțat aceasta justiției. (Cod civil 656).

*) Textul se referă la denunțarea pentru o infracțiune sancționată cu pedeapsa cu moartea. În prezent pedeapsa cu moartea a fost înlocuită cu pedeapsa detențiunii pe viață ([Decretul-lege nr. 6 din 7 ianuarie 1990](#), publicat în Monitorul Oficial nr. 4 din 8 ianuarie 1990). A se vedea și art. 22 alin. 3 din Constituția României din 1991.

Articolul 656

Lipsa de denunțare nu poate vătăma în drepturile lor pe ascendenții și descendenții omoratorului, pe afinii săi de același grad, pe soțul sau soția sa, pe frații sau surorile sale, pe unchii sau matusile sale, pe nepoții sau nepoatele sale.

Articolul 657

Moștenitorul departat de la succesiune ca nedemn este obligat a întoarce toate fructele și veniturile a căror folosință a avut-o de la deschiderea succesiunii.

Articolul 658

Copiii nedemnului viind la succesiune, în virtutea dreptului lor propriu, fără ajutorul reprezentării, nu sunt departați pentru greseala tatălui lor; acesta însă nu poate nici într-un caz reclama uzufructul bunurilor succesiunii, pe care legea îl acorda tatilor și mamelor asupra bunurilor copiilor lor. (Cod civil 664 și urm., 698).

1. Dispoziția referitoare la uzufructul legal asupra bunurilor succesiunii a devenit inaplicabilă prin abrogarea art. 338 - 341 Cod civil.
2. A se vedea în același sens și [art. 21 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare.

Capitolul 3

Despre deosebite ordine de succesiune

Secțiunea I

Dispoziții generale

Articolul 659

Succesiunile sunt deferite copiilor și descendenților defunctului, ascendenților și rudelor sale colaterale, în ordinea și după regulile mai jos determinate. (Cod civil 652, 669 și urm.).

Cu privire la ordinea succesorală, a se vedea și dispozițiile [Legii nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944 - în temeiul căror soțul supraviețuitor vine la moștenirea celui alt în concurs cu rudele defunctului.

Articolul 660

Proximitatea rudeniei se stabilește prin numărul generațiilor; fiecare generație numara un grad.

A se vedea și art. 45 și 46 din Codul familiei.

Articolul 661

Șirul gradelor formează linia; se numește linie dreapta șirul gradelor între persoanele ce se cobor una dintr-alta; linie colaterală șirul gradelor între persoanele ce nu se cobor unele din altele, dar care se cobor dintr-un autor comun.

Linia dreapta se împarte în linie dreapta descendenta și în linie dreapta ascendentă.

Întâia este aceea ce leagă pe capul neamului cu acei ce se cobor de la el; a doua este aceea ce leagă o persoană cu acei din care ea se coboară.

Articolul 662

În linie dreapta se numara atâtea grade câte sunt și generații între persoane; astfel fiul este către tatăl sau în cel dintâi grad; nepotul de fiu în cel de al doilea, și viceversa, tatăl și bunul către fiii lor și nepoții lor de fiu.

Articolul 663

În linie colaterală gradele se numara după generații, începând de la una din rude până la autorul comun și de la acesta până la cealaltă ruda.

Frații dar sunt în gradul al doilea; unchiul și nepotul în al treilea, verii primari în al patrulea și c.l.

Secțiunea II Despre reprezentare

Articolul 664

Reprezentarea este o ficțiune a legii, care are de efect de a pune pe reprezentanți în locul, în gradul și în dreptul reprezentantului. (Cod civil 672, 698, 755).

Articolul 665

Reprezentarea se întinde nemarginit în linie directă descendenta.

Ea este admisă în toate cazurile, concure copiii defunctului cu descendenții unui copil mort mai dinainte, intample-se ca toți copiii defunctului fiind morți înaintea lui, descendenții zisilor copii să se găsească între ei în grade egale sau neegale.

Articolul 666

În linie colaterală, reprezentarea este admisă în privința copiilor și descendenților fraților sau surorilor defunctului, vie ei la succesiunea sa în concurs cu unchi sau matusi, intample-se ca toți frații și surorile defunctului, fiind morți mai dinainte, succesiunea să se găsească trecută la descendenții lor, în grade egale sau neegale.

Articolul 667

În toate cazurile în care reprezentarea este admisă, partajul se face pe tulpina (souche); dacă aceeași tulpina a produs mai multe ramuri, subdivizia se face iarăși pe tulpina în fiecare ramura, și membrii aceleiași ramuri se împart egal între dâșii.

Articolul 668

Nu se reprezintă decât persoanele moarte.

Poate cineva reprezenta pe acela la a cărui succesiune a renunțat. (Cod civil 696, 698).

Secțiunea III Succesiunile deferite descendenților

Articolul 669

Copiii sau descendenții lor succed tatălui, mamei, moșilor, moașelor*) și oricărui alt ascendent, fără deosebire de sex și chiar de ar fi născuți din deosebite căsătorii. Ei succed în părți egale când se găsesc toți în gradul dintâi și sunt chemați după propriul lor drept; ei succed pe tulpina când sunt chemați toți sau unul din ei prin reprezentare.

*) Bunicilor, bunicelor.

Copiii sunt chemați împreună cu soțul supraviețuitor la succesiunea părintelui defunct.

Potrivit [Legii nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944 - art. 1 lit. a, soțul supraviețuitor mostenește o pătrime din averea celuilalt, când vine la succesiune cu copiii defunctului ori cu descendenții lor; în afară acestui drept de moștenire, soțul supraviețuitor are un drept de abitație în condițiile prevăzute de art. 4 din legea mai sus-citată.

Secțiunea IV

Despre succesiunile deferite ascendenților

Articolul 670

Dacă defunctul n-a lăsat posteritate*), nici frate, nici surora, nici descendenți dintr-aceștia, succesiunea se cuvine ascendenților din gradul de rudenie cel mai aproape.

Ascendenții de același grad moștenesc părți egale. (Cod civil 659 și urm., 675).

*) Descendenți.

1. Ascendenții sunt chemați la succesiunea descendentului împreună cu soțul supraviețuitor al acestuia.

Potrivit [Legii nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor, art. 1 lit. c și d, soțul supraviețuitor mostenește jumătate din averea celuilalt când vine la succesiune cu tatăl și mama defunctului - ori numai cu unul din ei - și trei pătrimi când vine la succesiune cu ceilalți ascendenți; în afară de partea sa succesorală, soțul supraviețuitor va moșteni mobilele și obiectele aparținând gospodăriei casnice, precum și darurile de nuntă și va avea totodată un drept de abitație în condițiile prevăzute de art. 4 din legea mai sus-citată.

2. Cu privire la dreptul de moștenire al adoptatorilor și al rudelor acestora față de adoptat, a se vedea [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/1997](#) cu privire la adopție, publicată în Monitorul Oficial nr. 120 din 12 iunie 1997, aprobată și modificată prin [Legea nr. 87/1998](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 168 din 29 aprilie 1998.

Articolul 671

Dacă tatăl și mama unei persoane moarte fără descendenți i-au supraviețuit, lăsând acea persoana frați, surori, sau descendenți ai acestora, succesiunea se divide în două porțiuni egale, din care jumătate numai se cuvine tatălui și mamei și se împarte deopotrivă între dâșii. (Cod civil 673).

1. Părinții, frații și surorile defunctului - ori descendenții acestora - sunt chemați la moștenire împreună cu soțul supraviețuitor.

Potrivit [Legii nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor, art. 1 lit. b, soțul supraviețuitor mostenește o treime din averea celuilalt când vine la succesiune în concurs cu tatăl și mama defunctului, ori numai cu unul din ei, în ambele cazuri împreună cu frații și surorile soțului încetat din viață și descendenții lor, sau numai cu unul din ei; în afară de partea sa succesorală, soțul supraviețuitor va moșteni mobilele și obiectele aparținând gospodăriei casnice, precum și darurile de nuntă și va avea totodată un drept de abitație în condițiile prevăzute de art. 4 din legea mai sus-citată.

2. A se vedea, de asemenea, nota 2 de la articolul precedent.

Secțiunea V

Despre succesiunile colaterale

Articolul 672

În caz de a muri mai dinainte tatăl și mama unei persoane moarte fără posteritate, frații, surorile sau descendenții lor sunt chemați la succesiune, departand pe ascendenți și pe ceilalți colaterali. Ei succed sau după propriul lor drept, sau prin reprezentare, în modul regulat în secțiunea II a acestui cap. (Cod civil 659 și urm., 666, 698).

Frații, surorile sau descendenții lor sunt chemați la succesiunea defunctului împreună cu soțul supraviețuitor.

Potrivit [Legii nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor, art. 1 lit. c, soțul supraviețuitor mostenește o jumătate din averea celuilalt când vine la succesiune numai cu frații și surorile defunctului sau numai cu unul din ei; în afară de partea sa succesorală, soțul supraviețuitor va moșteni mobilele și obiectele aparținând gospodăriei casnice, precum și darurile de nuntă și va avea totodată un drept de abitație în condițiile prevăzute de art. 4 din legea mai sus-citată.

Articolul 673

Dacă tatăl și mama persoanei moarte fără posteritate i-au supraviețuit, frații surorile sau reprezentanții lor iau jumătate succesiunea. Dacă numai tatăl sau numai mama i-a supraviețuit, frații, surorile sau reprezentanții lor iau trei pătrimi ale succesiunii. (Cod civil 671).

A se vedea nota de la art. 671.

Articolul 674

Partajul jumătății sau celor trei pătrimi cuvenite fraților sau surorilor, după continerea articolului precedent, se face între ei în porțiuni egale, dacă sunt toți dintr-aceeași căsătorie; de sunt din căsătorii diferite, diviziunea se face pe jumătate între cele două linii paterna și maternă a defunctului; frații primari iau parte în amândouă liniile, uterinii sau consangeneii*), fiecare în linia sa numai. Dacă sunt frați sau surori numai într-o linie, ei succed în total, excluzând pe toate rudele din cealaltă linie. (Cod civil 672 și urm.)

*) Prin "frați uterini" se înțeleg frații din aceeași mama, dar tata deosebit, iar prin "frați consangenei" frați din același tata, dar din mame deosebite.

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 671.

Articolul 675

În lipsa de frați sau surori sau de descendenți dintr-înșii și în lipsa de ascendenți, succesiunea se da rudelor colaterale din gradul de rudenie cel mai apropiat.

Când sunt mai multe rude colaterale în același grad, succesiunea se împarte egal între dânsle. (Cod civil 663).

Rudele colaterale sunt chemate la succesiunea defunctului împreună cu soțul supraviețuitor.

Potrivit [Legii nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor, art. 1 lit. d, soțul supraviețuitor mostenește trei pătrimi din averea celui alt când vine la succesiune cu rudele colaterale în gradul III și IV cu defunctul; în afară de partea sa succesorală, soțul supraviețuitor va moșteni mobilele și obiectele aparținând gospodăriei casnice, precum și darurile de nunta și va avea totodată un drept de abitație, în condițiile prevăzute de art. 4 din legea mai sus-citată.

Articolul 676

Rudele succed până la al doisprezecelea grad inclusiv.

1. Art. 4 al Legii asupra impozitului progresiv pe succesiuni - Monitorul Oficial nr. 91 din 28 iulie 1921 - a modificat art. 676 în sensul restrângerii dreptului de moștenire al rudelor colaterale până la gradul al IV-lea inclusiv. [Art. 6 din Legea nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor prevede că dispozițiile art. 676 Cod civil, modificate prin art. 4 al legii mai sus menționate în sensul restrângerii ordinii succesoriale la gradul al IV-lea inclusiv "sunt și rămân în vigoare".

2. Potrivit [Legii nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor art. 4, în lipsa rudelor până la gradul al IV-lea inclusiv, soțul supraviețuitor mostenește întreaga avere.

Capitolul 4

Despre succesiunile neregulate

Secțiunea I

Despre drepturile copiilor naturali asupra bunurilor mamei lor și despre succesiunea copiilor naturali morți fără posteritate

Articolul 677

(Abrogat drept urmare a abrogării - prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) - a [Decretului nr. 130 din 2.IV. 1949](#) pentru reglementarea condiției juridice a copilului natural).

Articolul 678

Succesiunea copilului natural, mort fără posteritate, se cuvine mamei sale, și, în lipsa mamei, rudelor ei cele mai apropiate.

A se vedea, de asemenea, nota 1 de la art. 652; succesiunea copilului se cuvine rudelor sale, fără deosebire după cum filiația rezultă din căsătorie sau din afară ei.

Secțiunea II

Despre succesiunea soțului supraviețuitor și despre a statului

Articolul 679

Când defunctul nu are nici rude în gradul succesibil, nici copii naturali, bunurile succesiunii trec la soțul în viață nedespărțit.

Textul a fost implicit modificat prin dispozițiile [Legii nr. 319/1944](#) pentru dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor, care statorniceste chemarea la moștenire a soțului supraviețuitor în concurs cu rudele defunctului.

Articolul 680

În lipsa de moștenitori legali sau testamentari, bunurile lăsate de defunct trec în proprietatea statului.

Textul este reprodus astfel cum a fost modificat prin [Decretul nr. 73/1954](#) privind modificarea art. 680 și 700 din Codul civil - Buletinul Oficial nr. 14 din 19 martie 1954.

Articolul 681

Soțul în viața și statul care cer succesiunea sunt obligați a face să se pună pecetți, a pretinde să se facă inventar, după formele prescise pentru acceptarea succesiunilor sub beneficiu de inventar.

Dispozițiile art. 681 au fost implicit abrogate. Astfel:

1. [Legea nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor, publicată în Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944, a stabilit vocația succesorală a soțului supraviețuitor în concurs cu rudele cele mai apropiate ale defunctului, iar nu numai în lipsa lor.
2. Măsurile pentru conservarea bunurilor succesoriale prevăzute de art. 681 în favoarea rudelor chemate la moștenire înaintea soțului supraviețuitor (și care puteau accepta succesiunea în 30 de ani de la deschiderea ei) nu mai sunt compatibile cu [Legea nr. 319/1944](#) și cu dispozițiile [art. 700, astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 73/1954](#), în baza cărora dreptul de acceptare a succesiunii se prescrie în termen de 6 luni.

Articolul 682

Soțul în viața este încă dator a transforma în numerar lucrurile mișcătoare sau a da cauțiune solvabilă pentru restituirea succesiunii, în caz când s-ar prezenta moștenitori ai defunctului în termen de 3 ani. După acest termen cauțiunea este liberată.

A se vedea, de asemenea, nota 1 de la articolul precedent.

Articolul 683

Soțul în viața sau statul, care n-au îndeplinit formalitățile la care sunt respectiv îndatorați, pot să fie supuși la daune-interese către moștenitorii ce s-ar arata.

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 681.

Secțiunea II

Despre dreptul de moștenire al femeii când se afla în concurența cu descendenții sau alte rude care sunt chemate după legi la succesiunea soțului ei mort

Articolul 684

Când bărbatul moare și văduva sa n-are avere, dânsa ia o porțiune virila în uzufruct, din succesiunea bărbatului, dacă acesta are descendenți.

Când bărbatul lasă un singur descendent, porțiunea femeii în succesiune va fi numai de a treia parte. Acest drept începe de la epoca încetării uzufructului legal.

Când bărbatul lasă rude de sus sau de alături, atunci femeia succede la o pătrime în plină proprietate din averea mortului.

Acest articol a fost abrogat implicit prin [Legea nr. 319/1944](#).

Capitolul 5

Despre acceptarea și repudierea moștenitorilor

Secțiunea I

Despre acceptare

Articolul 685

Succesiunea poate fi acceptată curat și simplu, sau sub beneficiu de inventar. (Cod civil 686 și urm., 699 și urm., 704 și urm.).

-
1. Potrivit [art. 19 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările

ulterioare, acceptarea moștenirii cuvenite unui minor, indiferent de vârstă, sau unei persoane puse sub interdicție, va fi socotită totdeauna ca fiind făcută sub beneficiu de inventar.

2. Potrivit art. 90 din Codul familiei, moștenitorul persoanei care a fost obligată la întreținerea unui minor sau care i-a dat întreținere fără a avea obligația legală este ținut, în măsura valorii bunurilor moștenite, să continue întreținerea.

Articolul 686

Nimeni nu este obligat de a face acceptarea unei moșteniri ce i se cuvine. (Cod civil 693, 703, 712).

Articolul 687

Minorii și interzișii nu pot face valabil acceptarea unei moșteniri decât conform dispozițiilor titlului de la minoritate și tutela.

1. Alin. 1 al art. 687 a fost abrogat prin Legea privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii măritate - promulgată prin Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932.

Textul alin. 2 al art. 687, devenit unicul alineat al acestui articol, este reprodus astfel cum a fost modificat prin [Decretul nr. 185/1949](#) pentru modificarea și abrogarea unor dispoziții privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă și emancipare - Buletinul Oficial nr. 25 din 30 aprilie 1949.

2. Trimiterea la dispozițiile titlului de la minoritate și tutela se referă în prezent la Titlul III din Codul familiei (art. 97 și urm.).

A se vedea în aceasta privință și [art. 19 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice.

Articolul 688

Efectul acceptării se suie până la ziua deschiderii succesiunii. (Cod civil 651).

Articolul 689

Acceptarea poate fi sau expresă sau tacită. Este expresă când se însușește titlul sau calitatea de erede într-un act autentic sau privat; este tacită când eredele face un act, pe care n-ar putea să-l facă decât în calitatea sa de erede, și care lasă a se presupune neapărat intenția sa de acceptare. (Cod civil 690 și urm., 703, 712, 1171 și urm., 1176 și urm.).

Articolul 690

Actele curat conservatorii, de îngrijire și de administrație provizorie, nu sunt acte de primirea moștenirii, dacă cel ce le-a făcut n-a luat titlu sau calitate de erede.

Articolul 691

Donatiunea, vinderea sau transportul*) drepturilor succesoriale făcute de un erede, trage după sine acceptarea succesiunii.

Tot asemenea se întâmplă:

1. Când unul din erezi renunța chiar gratuit în folosul unuia sau a mai mulți din coerezi.

2. Când renunțarea se face în folosul tuturor coerezilor fără deosebire, și se primește de renunțator prețul renunțării. (Cod civil 707).

*) Cesiunea.

Articolul 692

Când acela cărui se cuvine o succesiune a murit fără să se fi lepadat de dânsa, sau fără să o fi acceptat expres sau tacit, erezii săi pot de-a dreptul să accepte sau să se lepede de dânsa. (Cod civil 689, 700).

Articolul 693

Dacă erezii săi nu se învoiesc pentru acceptarea sau pentru lepadarea succesiunii, succesiunea se va accepta sub beneficiu de inventar. (Cod civil 704 și urm.).

Articolul 694

Majorele nu poate să-și atace acceptarea expresă sau tacită a unei succesiuni decât în cazul când aceasta acceptare a fost urmarea unei viclenii ce s-a întreprins în privința-i. El nu poate reclama în contra acceptării pentru cuvinte de vătămare, decât în cazul în care succesiunea ar fi absorbită sau micșorată cu mai mult de jumătate, prin descoperirea unui testament necunoscut în momentul acceptării. (Cod civil 953, 960, 1165).

Dispozițiile art. 694 au fost modificate implicit prin [art. 25 din Decretul nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare, potrivit căruia aplicarea dispozițiilor legale referitoare la acțiunea în

anulare pentru leziune se restrânge la minorii care, având vârsta de paisprezece ani împliniți, încheie singuri acte juridice pentru care aveau nevoie de încuviințarea părinților sau tutorelui, dacă aceste acte le-au adus vreo vătămare.

Secțiunea II

Despre renunțarea la succesiune

Articolul 695

(Abrogat prin [art. 25 al Decretului nr. 40 din 22 ianuarie 1953](#) privitor la procedura succesorală notarială).

Articolul 696

Eretele ce renunța este considerat ca n-a fost niciodată erede.

A se vedea și art. 45 și 80 din Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale adoptat prin [Ordinul ministrului justiției, ministru secretar de stat nr. 710/c din 5 iulie 1995](#), cu modificările ulterioare.

Articolul 697

Partea renuntatorului profita coerezilor săi; dacă este singur, succesiunea trece la gradul următor. (Cod civil 660 și urm., 701).

Prevederile acestui articol au fost implicit modificate prin [art. 1 al Legii nr. 319/1944](#) pentru dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor.

Articolul 698

Eretele renuntator nu poate fi reprezentat niciodată. Dacă renuntatorul este singur în gradul sau, sau dacă toți coerezii săi renunța, copiii lor vin la succesiune în virtutea propriului lor drept, pentru părți egale. (Cod civil 664 și urm., 668).

Articolul 699

Creditorii aceluia ce renunța în paguba lor pot să ia autorizația justiției ca să accepte succesiunea pentru debitorii lor, în locul și rândul său.

Într-acest caz renunțarea este anulată numai în favorul creditorilor și numai până la concurența creanțelor lor. Acceptarea nu se face în folosul eredelui care a renunțat. (Cod civil 974, 975).

Articolul 700

Dreptul de a accepta succesiunea se prescrie printr-un termen de 6 luni socotit de la deschiderea succesiunii.

În cazul când moștenitorul a fost împiedicat de a se folosi de dreptul său, din motive de forță majoră, instanța judecătorească, la cererea moștenitorului, poate prelungi termenul cu cel mult 6 luni de la data când a luat sfârșit împiedicarea. (Cod civil 692, 709).

1. Textul este reprodus astfel cum a fost modificat prin [Decretul nr. 73/1954](#) privind modificarea art. 680 și 700 din Codul civil - Buletinul Oficial nr. 14 din 19 martie 1954

Articolul 701

În tot timpul în care prescripția dreptului de a accepta nu este dobândită în contra erezilor ce au renunțat, ei au încă facultatea de a accepta succesiunea, dacă succesiunea nu este deja acceptată de alți erezi. Nu se pot vătămă însă drepturile care ar fi dobândite de alte persoane asupra bunurilor succesiunii, sau prin prescripție, sau prin acte valabile, făcute de curatele succesiunii vacante. (Cod civil 1882, 1890).

A se vedea și:

- [Legea nr. 18/1991](#), Legea fondului funciar, republicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 5 ianuarie 1998 (art. 13 alin. 2);

- [Legea nr. 1/2000](#) pentru reconstituirea dreptului asupra terenurilor agricole și forestiere, solicitate potrivit [Legii fondului funciar nr. 18/1991](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 8 din 12 ianuarie 2000 (art. 33);

- [Legea nr. 112/1995](#) pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 279 din 29 noiembrie 1995 (art. 5).

Articolul 702

Nici chiar prin contractul căsătoriei*) nu se poate renunța la succesiunea unui om în viața, nici nu se pot înstrăina drepturile eventuale ce s-ar putea dobândi asupra succesiunii. (Cod civil 5, 965, 1526).

*) În prezent nu mai este admisă încheierea unui contract de căsătorie (contract matrimonial), raporturile patrimoniale dintre soți fiind reglementate de lege.

Articolul 703

Erezii care au dat la o parte, sau au ascuns lucruri ale unei succesiuni, nu mai au facultatea de a se lepada de dânsa; cu toată renunțarea lor, ei rămân erezi și nu pot lua nici o parte din lucrurile date la o parte sau ascunse. (Cod civil 686, 689, 712).

Secțiunea III

Despre beneficiul de inventar, despre efectele sale și despre obligațiile eredelui beneficiar

Articolul 704

Declarația unui erede ca ia aceasta calitate sub beneficiu de inventar trebuie să fie făcuta la grefa tribunalului de prima instanța a districtului în care succesiunea este deschisă; ea trebuie să fie înscrisă pe registrul destinat pentru trecerea actelor de renunțare. (Cod civil 685).

Dispoziția art. 704 a fost implicit modificată prin [art. 2 din Decretul nr. 40/1953](#) privitor la procedura succesorală notarială. În prezent, procedura acceptării moștenirii sub beneficiu de inventar este reglementată de [Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Articolul 705

Aceasta declarație n-are efect decât fiind precedată sau urmată de un inventar fidel și exact al bunurilor succesiunii, făcut după formele cerute de legile de procedura și în termenele mai jos hotărâte.

Inventarul bunurilor succesoriale se întocmește potrivit prevederilor [art. 70 și urm. din Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Articolul 706

Se da eredelui din ziua deschiderii succesiunii 3 luni pentru facerea inventarului.

I se mai acorda pentru a delibera asupra acceptării sau repudierii succesiunii un termen de 40 zile, care va începe a curge din ziua expirării a celor 3 luni date pentru inventar, sau din ziua încheierii inventarului, dacă s-a terminat mai înainte de expirarea celor 3 luni. (Cod civil 651).

Articolul 707

Dacă cu toate acestea, sunt în succesiune obiecte supuse stricăciunii, sau obiecte a căror conservare ar costa mult, eredele poate în calitate sa de persoana în drept a succede și fără să se poată zice ca s-a făcut acceptare din parte-i, sa ia autorizarea justiției ca să se vanda acele obiecte.

Aceasta vânzare trebuie să se facă cu forma vânzărilor publice. (Cod civil 690 și urm., 716, 1388 și urm.).

Articolul 708

În timpul termenelor pentru facerea inventarului și pentru deliberare, eredele nu poate fi silit a se pronunța și nu se poate obține o condamnatiune*) în contra-i. Dacă el renunța după expirarea termenelor, sau înaintea expirării lor, cheltuielile ce legiuit s-au făcut de dânsul până la acea epoca privesc succesiunea.

*) Hotărâre.

Articolul 709

După expirarea termenelor arătate, eredele urmărit poate cere un nou termen, pe care tribunalul ce se afla în cercetarea urmăririi îl acorda sau îl refuza după circumstanțe.

Termenul nou acordat, în temeiul art. 709, nu poate depăși termenul prevăzut de art. 700 pentru prescripția dreptului de acceptare a succesiunii.

Articolul 710

Cheltuielile urmăririi, în cazurile articolului precedent, privesc succesiunea, dacă eredele justifica, sau ca n-a cunoscut evenimentul morții sau ca termenele i-au fost neîndestulătoare, din cauza situației bunurilor, sau din cauza contestațiilor ivite. Dacă el nu poate justifica, cheltuielile îl privesc.

Articolul 711

Eredele conserva cu toate acestea, după expirarea termenelor acordate de art. 706, chiar după expirarea termenelor date de judecător, conform art. 709, facultatea de a face încă inventar și de a se declara erede beneficiar; aceasta însă în caz când dânsul n-a făcut acte de erede sau în caz când nu este dat în contra-i o hotărâre judecătorească desavarsita*), care să-l condamne ca erede curat și simplu. (Cod civil 689 și urm.).

*) Definitivă.

Facultatea acordată eredelui de art. 711 nu poate fi exercitată decât în cursul termenului prevăzut de art. 700.

Articolul 712

Eretele care a ascuns obiecte de ale succesiunii sau care cu știința și rea credință n-a trecut în inventar efecte*) dintr-însă, nu se poate folosi de beneficiul de inventar.

*) Lucruri.

Articolul 713

Beneficiul de inventar da eredelui avantajul:

1. De a plăti datoriile succesiunii numai până în concurența valorii bunurilor ce el a primit; de a se scuti chiar de plată datoriilor, predând toate bunurile succesiunii creditorilor și legatarilor.
2. De a nu amesteca bunurile sale proprii cu acelea ale succesiunii și de a conserva în contra succesiunii dreptul de a cere plata creanțelor sale. (Cod civil 777, 778, 1108 pct. 4).

Articolul 714

Eretele beneficiar administrează bunurile succesiunii și este dator să dea socoteala de administrarea sa creditorilor și legatarilor. El nu devine răspunzător cu bunurile sale proprii, decât după ce i se va fi cerut darea socotelilor și el nu va fi îndestulat aceasta îndatorire.

După lămurirea socotelilor, el nu poate fi răspunzător cu bunurile sale proprii, decât până la concurența sumelor ce rămâne dator. (Cod civil 777, 1080).

Articolul 715

El nu răspunde pentru administrația sa decât de greșeli grave.

Articolul 716

El nu poate vinde obiectele mobile ale succesiunii, decât prin formele legiuite pentru vânzările publice.

Dacă el reprezintă*) în natura obiectele mișcătoare, nu răspunde decât de deprecierea sau deteriorarea lor cauzată din neglijența sa. (Cod civil 472 și urm., 707, 1388 și urm.).

*) Prezintă.

Articolul 717

El nu poate vinde imobilele decât după formele prescise de procedura. El da mandat creditorilor ipotecări, care au făcut cerere, a primi prețul. (Cod civil 462 și urm.).

Articolul 718

El este dator, dacă creditorii sau alte persoane interesate o cer, să dea cauțiune solvabilă pentru prețul mișcătoarelor cuprinse în inventar și pentru porțiunea prețului imobilelor nedelegată creditorilor ipotecări. De nu se va da aceasta cauțiune, se vor vinde mișcătoarele și prețul lor se va depune, ca și porțiunea nedelegată din prețul imobilelor, spre a se întrebuița la desfacerea sarcinilor succesiunii. (Cod civil 1675 și urm.).

Articolul 719

Dacă unii creditori se opun, eredele beneficiar nu poate plăti decât după ordinea și chipul regulat de judecător. Dacă creditorii nu se opun, eredele plătește creditorilor și legatarilor, după rândul cererii.

Articolul 720

Creditorii ce nu se opun și care se prezintă, după lămurirea socotelilor și plata relicvatelor*), nu au recurs decât în contra legatarilor; acei care se prezintă înaintea lămuririi socotelilor și plății relicvatelor vor avea recurs și în contra creditorilor plătiți înaintea lor. (Cod civil 893, 896, 909).

*) Prin "plata relicvatelor" se înțelege distribuirea în întregime a sumelor rezultate din lichidarea bunurilor.

Articolul 721

Creditorii ce se opun vor avea recurs și în contra eredelui.

Articolul 722

În toate cazurile prevăzute de art. 719 și 720, recursul se prescrie după expirarea termenului de trei ani, care începe din ziua lămuririi socotelilor și a plății relicvatului. (Cod civil 893, 896, 909).

Articolul 723

Cheltuielile pentru pecetii*), pentru facerea inventarului și pentru darea socotelilor privesc succesiunea.

*) Sigilii.

Secțiunea IV

Despre succesiunile vacante

Dispozițiile acestei secțiuni au fost abrogate implicit de [art. 26 alin. 1 din Decretul nr. 40/1953](#).

În prezent materia la care face referire aceasta secțiune este reglementată de dispozițiile [Legii nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale.

Articolul 724

Dacă după expirarea termenelor pentru facerea inventarului și pentru deliberare, nu se prezintă nimeni ca sa reclame succesiunea și dacă nu este nici un erede cunoscut, sau dacă erezii cunoscuți s-au lepadat de succesiune, succesiunea este privită ca vacanta.

Articolul 725

Tribunalul de întâia instanță din districtul în care succesiunea este deschisă numește un curatore după cererea persoanelor interesate, sau după aceea a procurorului.

Articolul 726

Curatoarele unei succesiuni vacante trebuie înainte de toate să constate printr-un inventar succesiunea; el exercita și urmărește drepturile ei; răspunde la cererile făcute în contra-i; administrează sub îndatorirea de a vărsa numerarul succesiunii, ca și sumele adunate din vânzarea mobilelor și imobilelor, în casa de consemnațiuni și depozite și în fine sub aceea de a da socoteli.

Articolul 727

Dispozițiile secțiunii III din acest capitol asupra formelor cerute pentru facerea inventarului, asupra modului de administrație și asupra socotelilor ce eredele beneficiar este dator sa dea, sunt îndatoritoare și pentru curatorii succesiunilor vacante.

Capitolul 6

Despre împărțire și despre raporturi

Secțiunea I

Despre împărțirea succesiunii

Articolul 728

Nimeni nu poate fi obligat a rămâne în indiviziune. Un coerede poate oricând cere împărțeala succesiunii, chiar când ar exista convenții sau prohibiții contrarii.

Se poate face învoire pentru suspendarea diviziunii pe termen de cinci ani. După trecerea acestui timp, învoirea se poate reînnoi. (Cod civil 5, 968, 1008, 1388).

În legătura cu ieșirea din indiviziune - a se vedea:

- [Legea nr. 603/1943](#), pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare, publicată în Monitorul Oficial nr. 212 din 10 septembrie 1943. O dată cu intrarea în vigoare a [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#) pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, se va abroga [Legea nr. 603/1943](#) pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare, urmând a se aplică dispozițiile art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#).

Articolul 729

Diviziunea poate fi cerută chiar când unul sau mai mulți din erezi au posedat părți separate din succesiune, dacă nu a fost act de împărțeala sau dacă nu se poate opune prescripția.

Articolul 730

Dacă toți erezii sunt prezenți și majori, se pot împărți între dâșii, oricum ar voi, fără îndeplinirea vreunei formalități.

Dacă toți erezii nu sunt prezenți sau dacă între dâșii sunt minori sau interziși, atunci se vor pune peceti*) pe efectele**) succesiunii în cel mai scurt termen, sau după cererea erezilor sau după aceea a procurorului tribunalului de prima instanță. (Cod civil 747).

*) Sigilii.

**) Lucruri.

1. Punerea de sigilii, la cererea persoanei interesate sau din oficiu se face de către notarul public, potrivit [art. 72 din Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

2. În legătura cu aplicarea art. 730, a se vedea și:

- [Legea nr. 603/1943](#) pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare, publicată în Monitorul Oficial nr. 212 din 10 septembrie 1943. O dată cu intrarea în vigoare a [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#) pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, [Legea nr. 603/1943](#) va fi abrogată, procedura împărțelii judiciare urmând a fi reglementată de art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#).

- [Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

- Codul familiei - [Legea nr. 4/1953](#), republicat în Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare (art. 105 alin. 3, 129 și 147).

Articolul 731

Creditorii pot și ei să ceară punerea de pecetii în virtutea unui titlu executoriu, sau a unei permisiuni judecătorești. (Cod civil 780, 974, 1825).

Articolul 732

După punerea pecetilor, creditorii pot face opoziție și fără a avea titluri executorii sau permisiunea justiției.

Articolul 733

Dacă vreunul din coerezi nu consimte la facerea împărțelii, sau dacă se ivesc contestații, ori în privința modului de procedare, sau asupra chipului de a o termina, tribunalul se pronunță în mod sumar sau numește, de cere trebuința, pentru operațiile împărțelii, pe unul din judecători, după raportul căruia judeca contestațiile.

[Art. 733 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943](#) pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare. O dată cu intrarea în vigoare a [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#) pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, [Legea nr. 603/1943](#) va fi abrogată, procedura împărțelii judiciare urmând a fi reglementată de art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat de [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#).

Articolul 734

Estimația imobilelor se face de experți aleși de părțile interesate; de experți numiți din oficiu când părțile refuza a-i alege.

Procesul-verbal al experților trebuie să arate bazele estimatiei; să indice dacă obiectul estimat poate să fie comod împărțit și în ce chip; să fixeze, în fine, în caz de împărțire, fiecare din părțile ce se pot forma, precum și valoarea lor.

[Art. 734 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943](#) pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare. O dată cu intrarea în vigoare a [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#) pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, [Legea nr. 603/1943](#) va fi abrogată, procedura împărțelii judiciare urmând a fi reglementată de art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat de [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#).

Articolul 735

Estimația mobilelor trebuie să se facă de oameni cunoscători și după adevăratul lor preț.

[Art. 735 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943](#) pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare. O dată cu intrarea în vigoare a [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#) pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, [Legea nr. 603/1943](#) va fi abrogată, procedura împărțelii judiciare urmând a fi reglementată de art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat de [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#).

Articolul 736

Fiecare din coerezi poate cere partea sa în natura din mobilele sau imobilele succesiunii. Cu toate acestea, de sunt creditori sechestranti sau oponenți, sau dacă majoritatea coerezilor socotește necesară vinderea mobilelor pentru plata datoriilor succesiunii, ele se vand public după formele obișnuite.

Dacă imobilele nu se pot împărți, se vor vinde la tribunal prin licitație.

Dacă toate părțile sunt majore, ele pot conveni să facă vânzarea în fața unui arbitru, numit de dânsule.

[Art. 736 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943](#) pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare. O dată cu intrarea în vigoare a [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#) pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, [Legea nr. 603/1943](#) va fi abrogată, procedura împărțelii judiciare urmând a fi reglementată de art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat de [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#).

Articolul 737

După ce mobilele și imobilele s-au estimat și s-au vândut, judecătorul, de cere trebuința, trimite pe părți la un arbitru numit cu consimțământul lor, sau numit de-a dreptul de dânsul, când părțile nu se unesc pentru numirea lui.

Se procedează înaintea acestui arbitru la facerea socotelilor ce copartitorii pot fi datori a-și da unii altora, la formarea activului și pasivului ereditatii, la compunerea părților și la restituțiile ce erezii ar trebui a-și face între dânșii.

Art. 737 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare. O dată cu intrarea în vigoare a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000** pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, **Legea nr. 603/1943** va fi abrogată, procedura împărțelii judiciare urmând a fi reglementată de art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat de **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000**.

Articolul 738

Fiecare erede raportează la masa succesiunii, conform cu regulile mai jos prescrise, donațiunile ce a primit și sumele ce este dator către succesiune. (Cod civil 739 și urm., 751 și urm.).

Moștenitorii obligați a raporta sunt determinați prin art. 751 Cod civil și **art. 3 al Legii nr. 319/1944** pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944.

Articolul 739

Dacă raportul nu se face în natura, coerezii cărora li se datorează iau mai întâi o parte egală din masa succesiunii.

Aceste preluări se fac, pe cât este posibil, în obiecte de aceeași natură și calitate cu acelea ce erau să fie date în natură. (Cod civil 764 și urm., 769).

Articolul 740

După preluări, se formează din restul masei succesiunii atâtea părți egale câți sunt și erezi sau stirpe*) impartitoare. (Cod civil 667).

*) Tulpini, potrivit art. 667 cod civil.

Articolul 741

La formarea și compunerea părților, trebuie să se dea în fiecare parte, pe cât se poate, aceeași cantitate de mobile, de imobile, de drepturi sau de creanțe de aceeași natură și valoare.

Se va evita însă, cât va sta prin putință, imbutatirea peste măsura a eritajelor*) și diviziunea exploatațiunilor.

*) Imobilelor.

Articolul 742

Inegalitatea părților date în natura se compensează prin bani. (Cod civil 1737 pct. 3, 1741).

A se vedea și **art. 7 al Legii nr. 603/1943** pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare. O dată cu intrarea în vigoare a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000** pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, **Legea nr. 603/1943** va fi abrogată, procedura împărțelii judiciare urmând a fi reglementată de art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat prin **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000**.

Articolul 743

Părțile se formează de unul dintre coerezi sau de altă persoană, dacă toți erezii sunt de acord în alegere și dacă cel ce a fost ales accepta însărcinarea; în caz contrar, părțile se formează de un expert numit de judecător.

Părțile apoi se trag la sorți. Dacă însă erezii vin la moștenire cu părți inegale, autoritatea judecătorească decide de trebuie să se procedeze prin tragere la sorți în parte, sau prin darea părților în total.

Art. 743 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare. O dată cu intrarea în vigoare a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000** pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, **Legea nr. 603/1943** va fi abrogată, procedura împărțelii judiciare urmând a fi reglementată de art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat de **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000**.

Articolul 744

Mai înainte de a proceda la tragerea părților la sorți, fiecare compartitor este admis a propune reclamările sale, în contra formării părților.

Articolul 745

Regulile stabilite pentru împărțirea masei de moștenire se vor observa în subdiviziunile ce se vor face între stirpele compartitoare. (Cod civil 667, 669 și urm.)

Articolul 746

Dacă asupra operațiilor trimise înaintea arbitrului se fac contestații, arbitrul încheie proces-verbal pentru dificultățile și zisele părților, și le trimite înaintea judecătorului pentru împărțeala.

Art. 746 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare. O dată cu intrarea în vigoare a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000** pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, **Legea nr. 603/1943** va fi abrogată, procedura împărțelii judiciare urmând a fi reglementată de art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat de **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000**.

Articolul 747

Dacă toți coerezii nu sunt prezenți sau de sunt între ei interziși sau minori, împărțirea trebuie să se facă înaintea judecătoriei, observând regulile prescrise în articolele precedente din aceasta secțiune.

Dacă sunt mai mulți minori cu interese contrarii la împărțeala, se va da fiecărui dintr-înșii un tutore special.

1. Textul **art. 747 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 185/1949** pentru modificarea și abrogarea unor dispoziții privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă și emancipare - Buletinul Oficial nr. 25 din 30 aprilie 1949.

2. Primul alineat al art. 747 a fost modificat implicit prin **art. 3 alin. 2 din Legea nr. 603/1943** pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare. Acest din urma act normativ va fi abrogat o dată cu intrarea în vigoare a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000** pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, procedura împărțelii judiciare, urmând a fi reglementată de art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat de **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000**.

3. Potrivit art. 132 Codul familiei, pentru ocrotirea minorului se va numi un curator, în cazul prevăzut de alin. 2 al art. 747.

Articolul 748

În cazul articolelor precedente, licitația, de este trebuința, nu se va putea face decât înaintea judecătoriei cu formele prescrise pentru înstrăinarea bunurilor minorilor. Străinii*) vor fi totdeauna admiși. (Cod civil 1388 și urm.).

*) Persoanele care nu au calitatea de moștenitori.

Articolul 748 a fost modificat implicit prin **Legea nr. 603/1943** pentru simplificarea procedurii impartelilor judiciare și prin art. 130 alin. 1-3 din Codul familiei. Procedura împărțelii judiciare reglementată de art. 673¹-673¹⁴ Cod procedura civilă, astfel cum va fi modificat de **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000**, pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000, iar **Legea nr. 603/1943** va fi abrogată la data intrării în vigoare a aceleiași Ordonanțe de urgență.

Articolul 749

Împărțelile făcute conform cu regulile mai sus prescrise, sau de tutori cu autorizația consiliului de familie, sau în numele absenților*) sunt definitive. (Cod civil 954, 1166).

*) Disparuților.

1. Textul **art. 749 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 185/1949** pentru modificarea și abrogarea unor dispoziții privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă și emancipare - Buletinul Oficial nr. 25 din 30 aprilie 1949.

2. Instituția consiliului de familie a fost desființată prin reglementarea pe care Codul familiei a instituit-o, prin art. 113-151, pentru ocrotirea incapacabililor aflați sub tutela.

3. Potrivit dispozițiilor art. 105, 129 și 147 din Codul familiei, pentru impartirile săvârșite de reprezentanții incapacabililor sau de persoanele cu capacitate restrânsă este necesară încuviințarea autorității tutelare.

Articolul 750

După împărțeala se va remite fiecărui din compartitori titlurile particulare obiectelor ce i s-au dat. Titlurile unei proprietăți împărțite se țin de acela ce a luat partea cea mai mare, cu îndatorire de a le prezenta când compartitorii, având trebuința de ele, i le vor cere. Titlurile ereditatii întregi se țin de acel erede pe care toți l-au ales ca depozitar, cu îndatorirea de a le prezenta la orice cerere. Dacă nu este unire pentru aceasta alegere, atunci titlurile se depun în arhiva statului și judecătorul liberează de pe dânsle fiecărui din erezi câte o copie legalizată.

A se vedea:

- [Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Secțiunea II

Despre raporturi

Articolul 751

Fiul sau descendentele care vine la succesiune, chiar sub beneficiu de inventar, împreună cu frații ori surorile sale, sau cu descendenții acestora, trebuie a raporta coerezilor săi tot ce a primit de la defunct prin dar, atât direct cât și indirect, afară de cazul când donatoarele a dispus altfel. (Cod civil 738, 752 și urm., 845, 846).

Articolul 751 a fost modificat prin [art. 3 al Legii nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944.

Articolul 752

Eretele ce renunța la succesiune poate popri*) darul, sau a cere legatul ce i s-a făcut, în limitele părții disponibile. (Cod civil 696 și urm., 763, 841, 846, 851).

*) Păstra.

Articolul 753

Donatarul care nu avea calitatea de a moșteni în momentul donatiunii, dar care va avea aceasta calitate la epoca deschiderii succesiunii, este obligat de a face raport, dacă donatoarele nu l-a dispensat de aceasta.

Articolul 754

Donățiile și legatele făcute fiului unei persoane, care are calitatea de erede în momentul deschiderii succesiunii, sunt prezumate ca s-au făcut cu scutirea de raport.

Legatele nu sunt raportabile decât dacă s-a prevăzut aceasta expres în testament, raportul urmând a se face prin echivalent.

Articolul 755

Fiul care vine cu dreptul sau propriu la succesiunea donatorului nu este obligat a raporta darul făcut părintelui sau, chiar când ar primi succesiunea acestuia; dar când fiul vine la succesiune cu dreptul de reprezentare, atunci este dator să raporteze aceea ce s-a dăruit părintelui sau, chiar în cazul când ar fi renunțat la succesiunea părintelui.

Articolul 756

Donățiile și legatele făcute soțului unui descendent succesibil sunt socotite ca făcute cu scutirea de raport. Dacă darurile sau legatele s-au făcut la doi soți împreună, din care numai unul este descendent cu drept de succesiune, partea daruita acestuia din urma este supusă raportului.

Articolul 757

Raportul nu se poate face decât numai la succesiunea donatorului.

Articolul 758

Coerede este dator a raporta aceea ce părintele a cheltuit cu dânsul dotându-l*), procurându-i vreo cariera, sau platindu-i datoriile.

*) Dispozițiile privind dota fiind abrogate, termenul se referă la donațiile făcute în vederea căsătoriei.

Articolul 759

Cheltuielile de nutriment, întreținere, educație, de învățătura unui mestesug, cheltuielile ordinare pentru îmbrăcăminte și alte obiecte trebuincioase la intrarea în armata, cheltuielile de nunta și prezenturile*) obișnuite nu sunt supuse raportului.

*) Daruri.

Articolul 760

Imobilul care s-a pierdut din caz fortuit și fără greseala donatarului nu este supus raportului. (Cod civil 1018, 1102, 1156).

Articolul 761

Dacă înzestratorul ascendent plătește bărbatului zestrea fără asigurări suficiente, fiica înzestrată va fi datoare a raporta numai acțiunea în contra bărbatului.

Art. 761 este implicit abrogat drept urmare a abrogării exprese a dispozițiilor art. 1223 - 1293 Cod civil prin [art. 49 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare.

Articolul 762

Fructele și interesele*) lucrurilor supuse raportului nu sunt debite decât din ziua deschiderii succesiunii. (Cod civil 482 și urm., 522 și urm., 651, 854, 1589).

*) Dobânzi.

Articolul 763

Legatarii și creditorii nu pot pretinde ca erezii să facă raport. (Cod civil 757, 848).

Articolul 764

Raportul se face sau în natura, sau scăzându-se valoarea sa din partea celui obligat a face raport. (Cod civil 738, 739, 765 și urm., 772 și urm.).

Articolul 765

Raportul se poate pretinde în natura pentru imobile; când cel ce a primit imobilul l-a înstrăinat sau ipotecat, înaintea deschiderii succesiunii, raportul în natura nu este obligatoriu.

Raportul în acest caz se pretuiește după valoarea ce imobilul a avut în momentul deschiderii succesiunii. (Cod civil 651).

Articolul 766

În orice caz, trebuie să se țină socoteala donatarului de cheltuielile necesare și utile. (Cod civil 494, 539, 771, 1345).

Articolul 767

Donatarul este răspunzător de toate degradările și deteriorările care au micșorat valoarea imobilului, prin faptul, culpa sau neglijența sa. (Cod civil 998 și urm., 1342 și urm.).

Articolul 768

Când imobilul s-a înstrăinat de donatar, ameliorațiunile și degradările făcute de cel ce l-a dobândit se vor tine în seama, conform cu dispozițiile celor două articole precedente. (Cod civil 765 și urm.).

Articolul 769

Când raportul se face în natura, bunurile intră în masa succesiunii libere de toate sarcinile create de donatar; creditorii ipotecări însă, pot să intervină la împărțeala spre a nu se face raportul cu fraudă drepturilor lor. (Cod civil 562, 785, 975, 976, 1015, 1019, 1770).

Prevederile art. 769 nu se aplică imobilelor supuse regimului de carte funciară.

A se vedea:

- [Legea nr. 7/1996](#) a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996;

- [Legea nr. 242/1947](#) pentru transformarea cărților funciare provizorii în cărți de publicitate funciară, publicată în Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare (art. 25); pentru aplicabilitatea acestui act normativ, a se vedea [art. 72 alin. \(2\) din Legea nr. 7/1996](#), a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.

Articolul 770

Când un succesibil primește, cu dispensa de raport, un dar care excede porțiunea disponibilă, raportul excedentului se face în natura, dacă întoarcerea excedentului este posibilă.

În caz contrar, dacă excedentul trece peste jumătatea valorii imobilului, donatarul raporta imobilul în întregime lui și preleva asupra mesei valoarea porțiunii disponibile; dacă aceasta porțiune trece peste

jumătatea valorii imobilului, donatarul poate tine imobilul în întregimea lui, ia însă mai puțin din celelalte bunuri ale succesiunii, și recompensează pe coerezii săi, sau în bani, sau oricum altfel. (Cod civil 739, 741, 764 și urm., 794 și urm., 841 și urm.).

Articolul 771

Coerele care raportează imobilul în natura poate să retina posesiunea până la plata efectivă a sumelor ce-i sunt datorite pentru cheltuieli sau ameliorațiuni. (Cod civil 766).

Articolul 772

Raportul mobilelor se face luându-se mai puțin din celelalte bunuri ale succesiunii. El se calculează pe valoarea ce mobilele aveau în momentul facerii darului, după statul estimatiei*) anexat actului de dar; în lipsa acestui stat, după estimăția experților, făcută pe prețul cel mai just. (Cod civil 739, 764).

*) Actul de evaluare.

Articolul 773

Succesibilul care a primit bani face raportul luând mai puțin din numerarul succesiunii.

La neajungere, donatarul poate să nu raporteze numerarul dând echivalentul în mobile și, în lipsa acestora, în imobilele succesiunii. (Cod civil 764, 772).

Secțiunea III Despre plata datoriilor

Articolul 774

Coerezii contribuie la plata datoriilor și sarcinilor succesiunii, fiecare în proporție cu ce ia. (Cod civil 653, 775 și urm., 893, 896, 909, 1060).

Articolul 775

Legatarul cu titlul universal contribuie deopotrivă cu erezii, în proporție cu emolumentul sau. Cel particular nu contribuie. (Cod civil 896, 909).

Articolul 776

Când imobilele unei succesiuni sunt ipotecate special, pentru plata de rendite, fiecare din coerezi poate pretinde ca renditele să fie plătite și imobilele liberate înaintea formării părților.

Dacă coerezii împart succesiunea în starea în care se găsește, imobilele ipotecate se estima după aceeași norma ca și celelalte imobile; capitalul renditei însă se scade din prețul imobilului. Eredelul, în partea căruia s-a dat imobilele, rămâne singur dator a plăti rentă și garantează pe coerezii săi pentru aceasta plata. (Cod civil 1061, 1063 și urm.).

Dispoziția din cuprinsul alin. 1 al art. 776 nu are aplicare, întrucât în dreptul nostru singurul contract de rentă reglementat de Codul civil est acel de rentă viageră, care, potrivit art. 1648, nu poate fi rascumparata.

Articolul 777

Coerezii plătesc datoriile și sarcinile succesiunii, fiecare în proporție cu partea sa ereditară. (Cod civil 653, 774, 893, 1060).

Articolul 778

Coerele sau succesorul cu titlu universal care, din cauza ipotecii, a plătit din datoria comuna mai mult decât partea sa, are recurs, în contra celorlalți coerezi sau succesori cu titlu universal, numai pentru partea ce fiecare din ei era obligat a plăti, chiar când coerele ce a desfăcut datoria ar fi fost subrogat în drepturile creditorilor. Coerele însă, ce a acceptat succesiunea sub beneficiu de inventar, conserva facultatea de a cere plata creanțelor sale personale, ca orice alt creditor al succesiunii. (Cod civil 713, 774 și urm., 893, 896, 902, 1106 și urm., 1674, 1746 și urm.).

Articolul 779

Când unul din coerezi sau succesori cu titlu universal este insolvabil, partea lui din datoria ipotecară se împarte între toți ceilalți în proporție cu ce ia fiecare din succesiune. (Cod civil 788, 1053, 1667).

Articolul 780

Titlurile executorii, obținute în contra defunctului, sunt personal executorii și în contra eredelui. Cu toate acestea, creditorii nu pot urmări execuția decât după opt zile de la notificarea acestor titluri făcute persoanei, sau la domiciliul eredelui. (Cod civil 653, 731, și urm.).

Articolul 781

Ei pot cere, în orice caz și în contra oricărui creditor, separația patrimoniului defunctului de acela al eredelui. (Cod civil 782 și urm., 1743).

Articolul 782

Acest drept nu poate fi exercitat când, acceptandu-se erede de debitor, s-a făcut astfel novatiune în privința creanței contra defunctului. (Cod civil 1128).

Articolul 783

În privința mobilelor, după trecerea de trei ani, dreptul este prescris. În privința imobilelor, acțiunea se poate exercita în tot timpul în care imobilele se găsesc în mana eredelui.

Cu privire la prescripția dreptului la acțiune având un obiect patrimonial, a se vedea dispozițiile [Decretului nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare.

Articolul 784

Creditorii eredelui nu pot cere separația patrimoniilor în contra creditorilor succesiunii. (Cod civil 781).

Articolul 785

Creditorii unui din compartitori, că nu cumva împărțeala să se facă cu viclenie în vătămarea drepturilor lor, pot pretinde să fie prezenți la împărțeala, pot dar să intervină cu spezele lor; nu pot însă să atace o împărțeala săvârșită, afară numai de s-a făcut în lipsa-le și fără să se țină seama de opoziția lor. (Cod civil 731 și urm., 769, 974, 975, 976, 1825).

Secțiunea IV

Despre efectele împărțelii și despre garanția părților

Articolul 786

Fiecare coerede este prezumat ca a moștenit singur și imediat toate bunurile care compun partea sa, sau care i-au căzut prin licitație, și ca n-a fost niciodată proprietar pe celelalte bunuri ale succesiunii. (Cod civil 688, 740 și urm., 1388).

Articolul 787

Coerezii sunt datori garanții unul către altul numai despre tulburările și evicțiunile ce proced dintr-o cauză anterioară împărțelii.

Garanția încetează când o evicțiune a fost exceptată anume, printr-o clauză expresă a actului de împărțeala, sau când evicțiunea a fost cauzată din greșeala eredelui. (Cod civil 788, 1337 și urm., 1351, 1399, 1741).

Articolul 788

Fiecare din erezi este obligat, în proporție cu partea sa ereditară, a despăgubi pe coeredele sau de paguba ce a suferit din cauza evicțiunii.

Când unul din coerezi va fi insolubil, partea ce el este dator a contribui se va împărți între erede de garantat și între ceilalți coerezi. (Cod civil 779, 1053 și urm.).

Articolul 789

Garanția pentru solvabilitatea debitorului unei rendite durează numai cinci ani de la împărțeala. Aceasta garanție încetează când nesolvabilitatea a luat naștere în urma împărțelii.

Dispoziția art. 789 nu are aplicare, întrucât se referă numai la garanția pentru solvabilitatea debitorului unei rente perpetue, iar singurul contract de rentă, reglementat de Codul civil, este acel de rentă viageră.

Secțiunea V

Despre desființarea sau resciziunea*) împărțelii

*) A se vedea nota de la art. 791.

Articolul 790

Împărțelile pot fi desființate pentru violența sau dol.

Pentru o simplă omisiune a unuia din obiectele succesiunii nu se strică împărțeala; se face numai un supliment de împărțeala pentru obiectul omis. (Cod civil 796 și urm., 953, 955 și urm.).

Articolul 791

Orice act, sub orice titlu, în urmarea cărui a încetat indiviziunea între erezi, este supus la acțiunea de resciziune din articolul precedent.

După împărțeala, sau după actul care-i ține locul, acțiunea de resciziune nu mai este admisă în contra tranzacției făcute asupra dificultăților reale, ce prezintă primul act, chiar când nu ar fi fost proces început asupra obiectului tranzacției.

Art. 791 trebuie socotit inaplicabil, data fiind inadvertenta dispozițiilor ce cuprinde. În cadrul acestor dispoziții, resciziunea pentru leziune este reglementată nu direct, ci numai prin referire la regulile articolului precedent. Dispozițiile art. 790 nu prevăd însă decât desființarea împărțelii pentru dol sau violența, astfel încât aplicarea nu este cu putință în cazul resciziunii pentru leziune.

Articolul 792

Acela în contra cărui s-a făcut cererea de resciziune poate popri desființarea împărțelii, dând reclamantului suplimentul din partea sa ereditară în numerar sau în natură.

Articolul trebuie socotit ca inaplicabil pentru motivele arătate în nota de la art. 791.

Articolul 793

Coeredele care a înstrăinat porțiunea sa ereditară, în tot sau în parte, nu poate intenta acțiunea de resciziune pentru dol sau violența, dacă înstrăinarea s-a făcut în urma descoperirii dolului sau încetării violenței. (Cod civil 959, 1190).

Secțiunea VI

Despre împărțeala făcuta de tata, de mama sau de alți ascendenți între descendenții lor

Articolul 794

Tatăl, mama și ceilalți ascendenți pot face împărțeala bunurilor lor între fii și ceilalți descendenți. (Cod civil 770).

Articolul 795

Aceasta împărțeala se poate face prin acte între vii, sau prin testament cu formele, condițiile și regulile prescise pentru donațiuni între vii și pentru testamente.

Împărțeala făcuta prin acte între vii nu poate avea de obiect decât bunurile prezente. (Cod civil 659 și urm., 728 și urm.).

Articolul 796

Dacă toate bunurile, ce ascendentele a lăsat la moartea sa, nu au fost cuprinse în împărțeala, bunurile necuprinse se vor împărți conform cu legea. (Cod civil 669, 728).

Articolul 797

Este nulă împărțeala în care nu s-au cuprins toți copiii în viața la deschiderea moștenirii și descendenții fiilor premuriți*).

Acțiunea de nulitate se poate exercita de toți erezii fără distincție. (Cod civil 790).

*) Care au murit mai înainte.

A se vedea și art. 654 Cod civil și nota de la acel articol.

Articolul 798

Împărțeala făcuta de ascendent se poate ataca, când ar rezultă dintr-însă sau dintr-alte acte ca, prin dispoziția făcuta de ascendent, vreunul din acei între care s-au împărțit bunurile s-ar găsi vătămat în partea legitima. (Cod civil 841 și urm.).

Articolul 799

Copilul care, pentru cauza arătată la articolul precedent, ataca împărțeala făcuta de ascendent este dator a plati înainte cheltuielile estimatiei. Dacă reclamația nu este fondată, cheltuielile estimatiei și alte judecati vor fi în sarcina sa.

Titlul II

DESPRE DONAȚIUNI ÎNTRE VII ȘI DESPRE TESTAMENTE

Capitolul 1

Articolul 800

Nimeni nu va putea dispune de avutul sau, cu titlu gratuit, decât cu formele prescise de lege pentru donațiuni între vii sau prin testament. (Cod civil 644, 794 și urm., 801 și urm., 813 și urm., 856 și urm.).

Articolul 801

Donatiunea este un act de liberalitate prin care donatoarele da irevocabil un lucru donatarului care-l primește. (Cod civil 813 și urm., 829 și urm., 937).

Articolul 802

Testamentul este un act revocabil prin care testatorul dispune, pentru timpul încetării sale din viața, de tot sau parte din avutul sau. (Cod civil 856 și urm., 920 și urm.).

Articolul 803

Substitutiile sau fideicomisele sunt prohibite; orice dispoziții prin care donatarul, eredele instituit sau legatarul va fi însărcinat de a conserva și a remite la o a treia persoana, va fi nulă, chiar în privirea*) donatarului, a eredelui numit sau a legatarului. (Cod civil 804, 805, 812, 941).

*) În privința.

Articolul 804

Este permisă dispoziția prin care o a treia persoana ar fi chemată a lua darul, ereditatea sau legatul, în cazul când donatarul, eredele numit, sau legatarul nu ar primi sau nu ar putea primi. (Cod civil 924 și urm.).

Articolul 805

Este permisă asemenea dispoziția între vii sau testamentară, prin care uzufructul se da la o persoană și proprietatea nuda la alta. (Cod civil 517 și urm.).

Capitolul 2

Despre capacitatea de a dispune sau de a primi prin donatiune între vii sau prin testament

Articolul 806

Minorul mai mic de 16 ani nu poate dispune nici într-un fel, afară de excepțiile regulate la capitolul VII al acestui titlu. (Cod civil 807).

Dispozițiile capitolului VII nu mai alcătuiesc excepții de la regula art. 806, atât în ce privește donațiile prin contractul de căsătorie (deoarece dispozițiile art. 1223 - 1293 din Cod civil au fost abrogate) cât și în ce privește donațiile făcute între soți în timpul căsătoriei, deoarece potrivit [art. 8 al Decretului nr. 31/1954](#) privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare, minorul care se căsătorește dobândește prin aceasta capacitatea de exercițiu deplină.

Potrivit art. 133 alin. 3 din Codul familiei minorul nu poate să facă donații nici chiar cu încuviințare.

Articolul 807

Minorul de 16 ani poate dispune prin testament și numai pentru jumătate din bunurile de care după lege poate dispune majorele. (Cod civil 806, 809, 814).

Articolul 808

Este capabil de a primi prin donatiune între vii oricine este conceput în momentul donatiunii.

Este capabil de a primi prin testament oricine este conceput la epoca morții testatorului. (Cod civil 854).

1. În privința momentului la care sunt recunoscute drepturile minorului, a se vedea [Decretul nr. 31/1954](#) privitor la persoanele fizice și persoanele juridice (art. 7).

2. În privința persoanelor juridice, a se vedea [art. 33 din Decretul nr. 31/1954](#) privitor la persoanele fizice și persoanele juridice.

Articolul 809

Minorul de șasesprezece ani nu poate, prin testament, dispune în favoarea tutorei sau.

Minorul, ajuns la majoritate, nu poate dispune nici prin donatiune între vii, nici prin testament, în favoarea fostului sau tutore, dacă socotelile definitive ale tutelei n-au fost prealabil date și primite.

Sunt exceptați în amândouă cazurile de mai sus ascendenții minorilor, care sunt sau au fost tutori ai lor. (Cod civil 807, 812).

1. A se vedea art. 41 și 133 din Codul familiei;

2. Minorul devine major în condițiile prevăzute de [art. 8 din Decretul nr. 31/1954](#) privitor la persoanele fizice și juridice.

Articolul 810

Doctorii în medicina sau chirurgie, ofițerii de sănătate*) și spiterii, care au tratat pe o persoană în boala din care moare, nu pot profita de dispozițiile între vii sau testamentare, ce dânsa a făcut-o în favoare-le în cursul acestei boli.

Sunt exceptate:

1. Dispozițiile remuneratorii făcute cu titlul particular; se va tine însă seama de starea dispunătorului și de serviciile făcute.

2. Dispozițiile universale, în caz de rudenie până la al patrulea grad inclusiv, afară numai dacă mortul va avea erezi în linie dreaptă și dacă acela, în profitul căruia s-a făcut dispoziția, nu este el chiar erede în linie dreaptă. Aceleași reguli sunt aplicabile în privința preoților. (Cod civil 660 și urm., 812).

*) Medici militari.

Articolul 811

Dispozițiile între vii sau prin testament, făcute în favoarea ospiciilor, saracilor dintr-o comuna sau stabilimentelor de utilitate publică, nu pot avea efect decât dacă sunt autorizate prin ordonanțe domnești în urma avizului Consiliului de Stat. (Cod civil 817).

1. Articolul 811 a fost modificat implicit de dispozițiile [Ordonanței Guvernului nr. 26/2000](#), cu privire la asociații și fundații, publicată în Monitorul Oficial nr. 39 din 31 ianuarie 2000.

2. A se vedea și:

- [Legea nr. 32/1994](#) privind sponsorizarea, publicată în Monitorul Oficial nr. 129 din 25 mai 1994, cu modificările ulterioare.

- [Decretul nr. 478/1954](#) privitor la donațiunile făcute statului, publicat în Buletinul Oficial nr. 46 din 10 decembrie 1954.

Articolul 812

Dispozițiile în favoarea unui incapabil sunt nule, fie ele deghizate sub forma unui contract oneros, fie făcute în numele unor persoane interpuse.

Sunt repute ca persoane interpuse tatăl și mama, copiii și descendenții și soțul persoanei incapabile. (Cod civil 940, 941, 1200, 1202).

Capitolul 3 Despre donațiunile între vii

Secțiunea I Despre forma și efectele donațiunilor între vii

Articolul 813

Toate donațiunile se fac prin act autentic. (Cod civil 1171 și urm., 1167, 1168).

Articolul 814

Donatiunea nu obliga pe donator și nu va produce nici un efect decât din ziua în care va fi fost acceptată.

Acceptarea poate fi făcută sau în act, sau printr-un act autentic posterior, mai înainte însă de moartea celui ce daruiește; în acest din urmă caz, donatiunea n-are efect decât din ziua din care se va fi comunicat donatorului actul de acceptare. (Cod civil 820, 827).

Articolul 815

Donațiunile făcute unor minori sau unui interzis, se accepta de tutore sau de părinte.

Mama, cu toate ca tatăl ar fi în viața, și ceilalți ascendenți, cu toate ca genitorii*) ar fi în viața, vor putea asemenea sa accepte donatiunea făcuta minorei și interzisului, deși ei n-ar avea calitatea de tutori. (Cod civil 820, 1166).

*) Părinții.

1. Textul [art. 815 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 185/1949](#) pentru modificarea și abrogarea unor dispoziții privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă și emancipare - Buletinul Oficial nr. 25 din 30 aprilie 1949.

2. Potrivit art. 97 din Codul familiei, ambii părinți au aceleași drepturi și obligații în ce privește pe copiii lor minori.

Articolul 816

Surdo-mutul ce nu știe sa scrie nu poate accepta o donatiune decât cu asistarea unui curator special numit de autoritatea judiciară, după regulile stabilite pentru minori. (Cod civil 866).

În conformitate cu dispozițiile art. 152 lit. a din Codul familiei, curatorul se numește de autoritatea tutelara;

Articolul 817

Donațiunile făcute persoanelor morale nu pot fi acceptate decât prin ordonanța domnească, data în urma avizului Consiliului de Stat.

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 811.

Articolul 818

Când se dăruiesc bunuri ce pot fi ipotecate, transcriptia actului ce conține donatiunea și acceptarea, ca și notificarea acceptării făcuta prin act separat, se va face la judecătoria a carei raza teritorială sunt situate bunurile.

Art. 818 a fost implicit modificat prin Decretul nr. 377/1960 pentru organizarea și funcționarea Notariatului de stat - Buletinul Oficial nr. 22 din 20 octombrie 1960, cu modificările ulterioare (**art. 4 lit. m**), **abrogat ulterior prin Legea nr. 36/1995**.

Articolul 819

Lipsa transcriptiei poate să fie invocată de orice persoane au interes la aceasta; se excepta însă persoanele obligate a stăruii să se facă transcriptia, sau reprezentanții lor, asemenea și donatorul.

Articolul 820

Minorii, interzișii, femeile măritate, în lipsa de acceptarea sau de transcriptia donatiunii, nu pot cere obiectele dăruite; au însă, de se cuvine, recurs în contra tutorilor sau bărbatilor.

Art. 820 a fost modificat implicit prin Legea privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii măritate - promulgată prin Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932 în sensul suprimării din cuprinsul textului a termenilor "femeile măritate" și "sau bărbatilor", care constituiau aplicarea în materia donațiilor a regulii incapacității femeii măritate.

Articolul 821

Donatiunea între vii pentru bunurile viitoare este revocabila. (Cod civil 801, 965).

Articolul 822

Este nulă orice donatiune făcuta cu condiții a căror îndeplinire atarna numai de voința donatorului. (Cod civil 1006, 1010).

Articolul 823

Este asemenea nulă, dacă s-a făcut sub condiția de a se satisface datorii sau sarcini care nu existau la epoca donatiunii sau care nu erau arătate în actul de donatiune.

Articolul 824

Când donatorul și-a rezervat dreptul de a dispune de un obiect cuprins în donatiune, sau de o sumă determinată din bunurile dăruite, dacă moare, fără sa fi dispus de dănele, un asemenea obiect sau asemenea suma rămâne erezilor donatorului.

Articolul 825

Donatorul poate stipula întoarcerea bunurilor dăruite, atât în cazul când donatarul ar muri înaintea lui, cat și în cazul când donatarul și descendenții săi ar muri înaintea sa.

Aceste stipulații însă nu se pot face decât în favoarea donatorului.

A se vedea:

- **Legea nr. 242/1947** pentru transformarea cărților funciare provizorii în cărți de publicitate funciară - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare (art. 27); pentru aplicabilitatea acestui act normativ, a se vedea **art. 72 alin. (2) din Legea nr. 7/1996** a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.

- **Legea nr. 7/1996** a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.

Articolul 826

Dispozițiile art. 821, 822, 823, 824 și 825 nu se aplică la donatiunea din capitolul VI și VII, dintr-acest titlu.

Articolul 827

Orice act de donatiune de mobile este valabil numai pentru obiectele trecute într-un act estimativ subsemnat de donator și donatar.

Articolul 828

Donatorul nu este responsabil de evicțiune către donatar pentru lucrurile dăruite.

Donatorul este responsabil de evicțiune când el a promis expres garanția.

Este asemenea responsabil când evicțiunea provine din faptul sau, când este în chestiune o donatiune care impune sarcini donatorului; într-acest caz însă, garanția este obligatorie numai până la suma sarcinilor. (Cod civil 1337 și urm.).

Secțiunea II

Despre cazurile în care donațiunile se pot revoca

Articolul 829

Donatiunea între vii se revoca, pentru neîndeplinirea condițiilor cu care s-a făcut, pentru ingraturitudine și pentru naștere de copii în urma donatiunii. (Cod civil 801, 830 și urm., 937, 1011, 1020, 1021).

Articolul 830

Când donatiunea este revocată pentru neîndeplinirea condițiilor, bunurile reintra în mana donatorului, libere de orice sarcina și ipoteca. (Cod civil 834, 855, 930, 1770).

A se vedea nota de la art. 825.

Articolul 831

Donatiunea între vii se revoca pentru ingraturitudine în cazurile următoare:

1. Dacă donatarul a atentat la viața donatorului.
2. Dacă este culpabil în privința-i de delict, cruzimi sau injurii grave.
3. Dacă fără cuvânt îi refuza alimente. (Cod civil 655, 930).

Articolul 832

Revocarea pentru neîndeplinirea condițiilor și pentru ingraturitudine nu se face de drept niciodată. (Cod civil 1020).

Articolul 833

Cererea de revocare pentru ingraturitudine trebuie făcută în termen de un an din ziua faptului, sau din ziua când donatorul a cunoscut faptul.

Acțiunea de revocare nu se poate intenta în contra erezilor donatarului, nici de erezii donatorului în contra donatarului, afară numai dacă, în acest caz, acțiunea s-a intentat de donator, sau donatorul a murit în anul în care se putea intenta acțiunea.

Articolul 834

Revocarea pentru ingraturitudine nu poate infirma nici înstrăinările făcute de donatar, nici ipotecile sau alte sarcini reale, cu care el ar fi putut greva obiectul dăruit; este neapărat ca acestea să se fi făcut înaintea înscripției extractului cererii de revocare pe marginea transcripției prescrisă prin art. 818.

În caz de revocare, donatarul se condamnă a întoarce valoarea obiectelor înstrăinate, după estimăția ce li s-ar face în timpul cererii; se condamnă asemenea a întoarce veniturile din ziua cererii. (Cod civil 854, 1770).

Articolul 835

Donațiunile făcute în favoarea maritagiului nu sunt revocabile pentru ingraturitudine.

Articolul 836

Orice donațiuni prin acte între vii făcute de persoane ce n-au copii sau descendenți existenți în timpul facerii lor, oricare ar fi valoarea acestor donațiuni și sub orice titlu s-ar fi făcut, fie chiar donatiunea mutuala sau remuneratorie, fie în fine donatiunea în favoarea maritagiului făcută soților de oricare altă persoană, afară de ascendenții lor, sunt revocate de drept, dacă donatorul, în urma donatiunii, dobândește un copil legitim, un postum, sau chiar când a legitimat pe un copil natural, prin maritagu subsecvent. (Cod civil 937).

1. A se vedea, de asemenea, nota de la art. 825.

2. Distincția dintre copil legitim sau legitimat și copil natural a fost în întregime înlăturată prin dispozițiile Codului familiei (art. 63), astfel încât textul art. 836 a fost modificat implicit în sensul că donațiunile sunt revocate de drept, dacă donatorul, în urma donatiunii, dobândește un copil din căsătorie sau dinafara căsătoriei, fie chiar postum (adică un copil născut în urma morții tatălui sau).

Articolul 837

Revocarea se face și când copilul donatorului sau al donatricei ar fi fost conceput în timpul donatiunii.

Articolul 838

Donatiunea rămâne revocată chiar când donatorul ar fi intrat în posesia lucrurilor dăruite și ar fi fost lăsat în posesia acelor lucruri după nașterea fiului donatorului; donatarul posesor nu va fi obligat a restitui fructele de orice natura luate de el, decât în ziua în care i se va fi notificat nașterea fiului sau legitimarea sa prin căsătorie subsecventa.

Partea din text "sau legitimarea sa prin căsătorie subsecventa" trebuie socotită implicit abrogată drept urmare a abrogării instituției legitimării copiilor naturali prin [art. 49 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare.

Articolul 839

Orice clauze sau convenții, prin care donatorul ar renunța la revocarea donațiunii pentru naștere de fiu, este nulă și fără nici un efect. (Cod civil 5, 968).

Articolul 840

Prescripția acțiunii de revocare se împlinește după 30 de ani de la nașterea fiului. (Cod civil 1863 și urm., 1890).

Cu privire la prescripția drepturilor la acțiune care izvorăsc, în acest caz, din revocarea de plin drept a donațiunii, a se vedea [Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare.

Capitolul 4

Despre partea disponibilă a bunurilor și despre reducere

Secțiunea I

Despre partea disponibilă a bunurilor

Articolul 841

Liberalitățile, fie făcute prin acte între vii, fie făcute prin testament, nu pot trece peste jumătatea bunurilor dispunătorului dacă la moarte-i lasă un copil legitim; peste o a treia parte, dacă lasă doi copii; peste a patra parte, dacă lasă trei sau mai mulți. (Cod civil 664 și urm., 874 și urm., 939).

Art. 841 a fost modificat implicit:

- a) prin [art. 2 din Legea nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944, potrivit căruia libertățile făcute de soțul predecedat nu vor putea trece peste jumătate din drepturile de moștenire prevăzute de lege în favoarea soțului supraviețuitor;
- b) prin art. 63 din Codul familiei, care a înlăturat în întregime orice deosebire cu privire la situația copiilor din căsătorie sau din afară căsătoriei.

Articolul 842

Sunt cuprinși în articolul precedent sub nume de copii, descendenții de orice grad. (Cod civil 670 și urm.).

Articolul 843

Liberalitățile, prin acte între vii sau prin testament, nu pot trece peste jumătatea bunurilor, dacă în lipsa de descendenți, defunctul lasă tata și mama sau peste trei sferturi, dacă lasă numai pe unul din părinți.

Textul [art. 843](#) este reprodus astfel cum a fost modificat prin [Legea nr. 134/1947](#) pentru modificarea art. 843 din Codul civil și coordonarea, prin interpretare a dispozițiilor sale, cu prevederile art. 673 din același cod - Monitorul Oficial nr. 91 din 22 aprilie 1947.

Articolul 844

Dacă dispoziția prin acte între vii sau prin testament, constituie un uzufruct sau o rentă viageră, a carei valoare trece peste cantitatea disponibilă, erezii rezervatari au facultatea de a executa aceste dispoziții sau de a abandona proprietatea cantității disponibile.

Articolul 845

Valoarea bunurilor înstrăinate unui succesibil în linie dreaptă, cu sarcina unei rente viagere sau cu rezerva de uzufruct va fi socotită în porțiunea disponibilă și excedentele, de este, se va trece în masa succesiunii. Imputația și raportul nu pot fi cerute de succesibilul în linie dreaptă care a consimțit la aceste înstrăinări. (Cod civil 738, 751 și urm., 841, 1167).

Articolul 846

Cantitatea disponibilă poate fi data în tot sau în parte, sau prin acte între vii sau prin testament, copiilor sau altor succesibili ai donatorului, fără ca donatorul sau legatarul, ce vine la succesiune, să fie supus la raport, dacă în dispoziție se zice expres, ca ceea ce s-a dat este peste partea sa.

Declarația ca darul sau legatul este peste partea succesibilului se poate face sau în actul ce conține dispoziția, sau în urma, cu formele dispozițiilor între vii, sau testamentare.

Secțiunea II

Despre reducțiunea donațiunilor și a legatelor

Articolul 847

Liberalitățile prin act sau între vii sau prin testament, când vor trece peste partea disponibilă, vor fi reduse la aceasta parte. (Cod civil 841 și urm., 1641).

Articolul 848

Reducțiunea liberalităților între vii nu va putea fi cerută decât numai de erezii rezervatari, de erezii acestora sau de cei care înfățișează drepturile lor. (Cod civil 763, 841 și urm., 855, 974).

Articolul 849

Partea disponibilă se calculează cu chipul următor: pe lângă bunurile ce a lăsat donatorul sau testatorul în momentul morții sale, se adauga prin calcul și bunurile de care a dispus prin donațiuni între vii, după starea lor din momentul donațiunii și după valoarea ce au avut în momentul morții donatorului. Din aceasta masa de bunuri, scăzându-se datoriile, pe ceea ce va ramanea se calculează partea disponibilă, după numărul și calitatea erezilor. (Cod civil 752, 766 și urm., 772).

Articolul 850

Întâi se vor reduce dispozițiile testamentare; când bunurile cuprinse în aceste dispoziții nu vor mai fi, atunci numai se va face reducțiunea donațiunilor.

Reducțiunea va începe de la cea din urma donațiune, după săvârșirea acesteia se va trece îndată la cea a doua după dânsa, și așa pe rând până la cea mai veche donațiune.

Articolul 851

Când donațiunea între vii, supusă la reducțiune, s-a făcut la unul din cei cu drept de moștenire, acesta va putea scădea partea cu care ar trebui să se reducă donațiunea, din partea ce i s-ar cuveni ca erede în bunurile nedisponibile, dacă aceste bunuri sunt de aceeași natura cu cele dăruite. (Cod civil 765, 770).

Articolul 852

Se vor reduce cu analogie*) atât legatele universale cat și cele particulare, fără distincție. (Cod civil 888 și urm., 899 și urm.).

*) Proportional cu valoarea lor.

Articolul 853

Când testatorul va declara ca un legat să fie plătit preferându-se celorlalte, acest legat nu va fi supus la reducțiune, decât după ce valoarea celorlalte legate nu va împlini rezerva legală. (Cod civil 847).

Articolul 854

Donatarul va restitui fructele porțiunii ce trece peste partea disponibilă, din momentul morții donatorului. (Cod civil 522 și urm., 762, 890).

Articolul 855

Donatarul este obligat, dacă a alienat bunurile dăruite, să facă în urma raportul excedentului peste porțiunea disponibilă, după valoarea lucrurilor din timpul morții disponentului. (Cod civil 848).

Capitolul 5

Despre dispozițiile testamentare

Secțiunea I

Reguli generale pentru forma testamentelor

Articolul 856

Orice persoană este capabilă de a face testament, dacă nu este poprită de lege. (Cod civil 800, 802, 806 și urm., 887).

Articolul 857

Doua sau mai multe persoane nu pot testa prin același act, una în favoarea celeilalte, sau în favoarea unei a treia persoane. (Cod civil 886, 938).

Articolul 858

Un testament poate fi sau olograf, sau făcut prin act autentic, sau în forma mistica. (Cod civil 802, 868 și urm.).

A se vedea și:

- Statutul Casei de Economii și Consemnațiuni, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr. 888/1996](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 255 din 22 octombrie 1996, modificată prin [Legea nr. 146/1997](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 173 din 29 iulie 1997.

Articolul 859

Testamentul olograf nu este valabil decât când este scris în tot, datat și subsemnat de mana testatorului. (Cod civil 886).

Articolul 860

Testamentul autentic este acela care s-a adevărit de judecătoria competență. (Cod civil 886).

A se vedea și:

- [Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Articolul 861-863

(Abrogate prin [Legea nr. 358 din 3 iulie 1944](#) pentru autentificarea și legalizarea înscrisurilor, pentru investirea cu data certă și legalizarea copiilor de pe înscrisuri).

Articolul 864

Când testatorul va voi să facă un testament mistic sau secret, trebuie neapărat sa-l iscălească, sau ca l-a scris el însuși, sau ca a pus pe altul a-l scrie.

Hârtia în care s-au scris dispozițiile testatorului sau hârtia care servește de plic, de va fi, se va strânge și se va sigila.

Testatorul va prezenta judecătoriei competente testamentul strâns și pecetluit, precum s-a zis, sau îl va strânge și-l va pecetlui înaintea judecătoriei.

Testatorul va declara ca dispozițiile din acea hârtie este testamentul sau, scris și iscălit de el însuși, sau scris de altul și iscălit de testator.

Când testatorul, din cauza de boala, va fi în neposibilitate fizica de a se prezenta înaintea judecătoriei, atunci prezentarea testamentului, pecetluirea lui și declarația sus-menționată, se vor face înaintea judecătorului, numit de judecătorie pentru acest sfârșit.

Judecătoria, sau judecătorul numit, va face actul de subscripție*) pe hârtia în care s-a scris testamentul, sau pe hârtia care servește de plic.

Acest act se va subscrie atât de testator, cat și de judecătorie sau judecător.

Toată lucrarea de mai sus nu va putea fi întreruptă de nici o alta operație; când testatorul, din o cauza posterioară subsemnării testamentului, va declara că nu poate subsemna subscripția**), aceasta declarație se va trece în subscripție. (Cod civil 858, 886).

*) Proces verbal de suprascriere.

**) Proces verbal de suprascriere.

Articolul 865

Acei care nu știu sau care nu pot citi și scrie nu pot face testament în forma mistica.

Articolul 866

Când testatorul nu poate vorbi, dar știe a scrie, atunci declarația ca testamentul este al său o va face în scris în capul actului de subscripție*) înaintea judecătorului numit, sau înaintea judecătoriei.

Judecătoria sau judecătorul numit va constata în actul de subscripție*) declarația testatorului.

*) Proces verbal de suprascriere.

Articolul 867

În cazurile când se numește un judecător, el va comunica procesul sau verbal judecătoriei, care va legaliza actul de subscripție sau testamentul.

Secțiunea II

Despre regulile speciale asupra formelor catorva testamente

Articolul 868

Testamentele militarilor și ale indivizilor intrebuintati în armata sunt în orice țara valabil făcute în prezenta unui cap de batalion sau de escadron, sau în prezenta oricărui alt ofițer superior, asistat de doi martori, sau în prezenta a doi comisari de război, sau în prezenta unui din comisari asistat de doi martori. (Cod civil 886).

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 874.

Articolul 869

Sunt asemenea, dacă testatorul este bolnav sau rănit, valabil făcute în prezenta capului ofițerului de sănătate asistat de comandantul militar, însărcinat cu poliția ospiciului. (Cod civil 886).

A se vedea nota de la art. 810, cu privire la ofițerii de sănătate. În prezent art. 869 trebuie înțeles ca se referă la medicul militar șef al spitalului.

Articolul 870

Dispozițiile articolelor precedente nu sunt admisibile decât în privința acelor ce sunt în expediție militară, sau în cuartier, sau în garnizoana afară din teritoriul român, sau prizonieri la inamici, fără ca cei ce sunt în cuartier sau în garnizoana înăuntrul țării să poată profita de aceasta latitudine, de nu se găsesc în o cetate asediata, sau în alte locuri ale căror porți să fie închise și comunicațiile întrerupte din cauza războiului. (Cod civil 886).

Articolul 871

Testamentul făcut în forma mai sus arătată este nul după șase luni de la întoarcerea testatorului într-un loc unde are libertatea de a testa cu formele ordinare.

Articolul 872

Testamentul făcut într-un loc care este scos din comunicație din cauza ciumei sau altei boli contagioase, se poate face înaintea unui membru al consiliului municipal, asistat de doi martori. (Cod civil 886).

Articolul 873

Testamentul menționat în articolul precedent este nul după trecerea de șase luni de la deschiderea comunicațiilor cu locul unde se găsește testatorul, sau după șase luni de la trecerea sa într-un loc unde comunicațiile nu sunt întrerupte. (Cod civil 886).

Articolul 874

Testamentele făcute pe mare în timp de voiaj sunt valabile:

Pe corăbii și alte bastimente ale țării, când sunt făcute în prezenta ofițerului comandant al bastimentului, sau în lipsa-i în prezenta celui ce-l înlocuiește după ordinea serviciului, însă și unul și altul asistați de ofițerul de administrație, sau de ofițerul ce îndeplinește funcțiunile acestuia.

Pe bastimentele de comerț, când sunt făcute în prezenta scribului bastimentului sau în prezenta celui ce-l înlocuiește, însă și unul și altul asistați de capitanul sau de patronul, sau în lipsa-le, de acei ce-i înlocuiesc.

În toate cazurile, funcționarii în prezenta cărora se fac aceste testamente vor fi asistați de către doi martori. (Cod civil 886).

Termenii folosiți în art. 874 și urm. pentru desemnarea funcțiilor la care se referă aceste dispoziții nu mai sunt în concordanță, în cea mai mare parte, cu funcțiile și denumirile legale în vigoare.

Articolul 875

Pe bastimentele statului, testamentul căpitanului, sau acela al ofițerului însărcinat cu administrația, pe bastimentele de comerț, testamentul căpitanului, al patronului, sau al scribului se pot face în prezenta aceluia ce, în ordinea serviciului, vin după dânsii, conformându-se pentru celelalte formalități cu dispozițiile articolului precedent. (Cod civil 886).

Articolul 876

În toate cazurile, testamentele menționate în cele două articole precedente se vor face fiecare în două exemplare originale. (Cod civil 886)

Articolul 877

Dacă bastimentul intra într-un port străin, unde se găsește un agent d-ai țării, funcționarii, în prezenta cărora s-a făcut testamentul, sunt datori să depună unul din exemplarele originale, închis și pecetluit în mâinile acestui agent, care-l va trimite Ministerului de Interne, spre a fi înaintat la grefa judecătorei domiciliului testatorului. (Cod civil 886).

Articolul 878

După întoarcerea bastimentului în țară, fie în portul armamentului*), fie în orice alt port, cele două exemplare originale ale testamentului închise și pecetluite sau exemplarul original rămas, dacă după articolul precedent celălalt a fost depus în cursul voiajului, vor fi date la biroul comandantului de port**), care le va trimite fără întârziere Ministerului de Interne, ce va face depozitul conform articolului precedent. (Cod civil 886).

*) Portul de înscriere al vasului.

**) Organ portuar.

Articolul 879

Se va înscrie pe marginea rolului bastimentului*) numele testatorului, menționându-se despre remiterea originalelor testamentului în mâinile agentului, sau la biroul comandantului de port**). (Cod civil 886).

*) Rolul de echipaj.

**) Organ portuar.

Articolul 880

Testamentul nu va fi reputat ca făcut pe mare, deși s-ar fi făcut în cursul voiajului, dacă în timpul în care s-a fost făcut, bastimentul s-ar fi apropiat de un țărm străin unde s-ar afla un agent al României. În acest caz testamentul nu este valabil decât dacă s-a făcut după formele prescrise de legea României, sau după acelea întrebuițate în țara unde a fost făcut. (Cod civil 886).

Articolul 881

Dispozițiile de mai sus se aplică și la testamentele pasagerilor, care nu fac parte din echipaj. (Cod civil 808).

Articolul 882

Testamentul făcut pe mare cu formele articolului 874 nu este valabil decât dacă testatorul moare pe mare, sau după trei luni de la întoarcerea lui pe uscat, într-un loc unde ar fi putut sa-l refacă cu formele ordinare. (Cod civil 886).

Articolul 883

Testamentul făcut pe mare nu va putea cuprinde nici o dispoziție în favoarea ofițerilor bastimentului, dacă dânsii nu sunt rude cu testatorul. (Cod civil 808, 886).

Articolul 884

Testamentele cuprinse în articolele precedente ale prezentei secțiuni vor fi subscrise de testatori și de ofițerii publici, în prezenta căror s-au făcut.

Dacă testatorul declara că nu știe sau nu poate subscrie, se face mențiune de declarația sa și de cauza ce l-a împiedicat de a subscrie.

În cazurile în care se cere asistența de doi martori, testamentul va fi subscris cel puțin de unul dintr-înșii și se va face mențiune de cauza ce a împiedicat pe celălalt de a subscrie. (Cod civil 886).

Articolul 885

Romanul ce s-ar afla în țara străină va putea face testamentul sau, sau în forma olografă, sau în forma autentică întrebuițată în locul unde se face testamentul.

Articolul 886

Formalitățile la care sunt supuse deosebitele testamente prin dispozițiile prezentei secțiuni și acelea ale secțiunii precedente se vor observa sub pedeapsa de nulitate. (Cod civil 859 și urm., 868 și urm., 874 și urm.).

Secțiunea III

Despre instituția de moștenitori și despre legate în genere

Articolul 887

Se poate dispune prin testament de toată sau de o fracțiune din starea cuiva, sau de unul sau mai multe obiecte determinate. (Cod civil 802, 856, 888 și urm., 894 și urm., 899 și urm.).

Secțiunea IV

Despre legatul universal

Articolul 888

Legatul universal este dispoziția prin care testatorul lasă după moarte-i, la una sau mai multe persoane, universalitatea bunurilor sale.

Articolul 889

Când testatorul are erezi rezervatari, legatarul universal va cere de la aceștia punerea în posesiune a bunurilor cuprinse în testament. (Cod civil 653, 895, 899).

Articolul 890

Legatarul universal are drept a pretinde fructele bunurilor cuprinse în testament, din ziua cererii în judecată, sau din ziua în care eredele a consimțit a-i da legatul.

Articolul 891

Când testatorul nu a lăsat erezi rezervatari, legatarul universal va cere de la justiție posesiunea bunurilor cuprinse în testament.

Art. 891 a fost modificat implicit prin [Decretul nr. 40/1953](#) privitor la procedura succesorală notarială, republicat în Buletinul Oficial nr. 25 din 7 decembrie 1960. Ulterior, acest decret a fost abrogat prin [Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995, care prevede în acest caz procedura eliberării certificatului de moștenitor de către notarul public.

Articolul 892

Testamentul olograf sau mistic, înainte de a fi executat, se va prezenta tribunalului județean în a cărei raza teritorială s-a deschis succesiunea.

Președintele va constata prin proces verbal deschiderea testamentului și starea în care l-a găsit și va ordona depunerea lui la grefa tribunalului. (Cod civil 859, 864 și urm.).

Textul art. 892 a fost modificat implicit prin [art. 9 al Decretului nr. 40/1953](#) privitor la procedura succesorală notarială, în sensul că atribuțiile prevăzute de dispozițiile art. 892 se exercitau de către notarul de stat; în prezent, aceste atribuții revin notarului public, în conformitate cu [Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Articolul 893

Legatarul universal, care va veni la moștenire în concurs cu un erede rezervatar, este obligat la datoriile și sarcinile succesiunii personal până în concurența părții sale, și ipotecar pentru tot. (Cod civil 550, 777, 841 și urm., 896, 909).

Secțiunea V **Despre legatele unei fracțiuni de moștenire**

Articolul 894

Acest legat poate avea de obiect o fracțiune a moștenirii, precum jumătate, a treia parte sau toate imobilele sau toate mobilele, sau o fracțiune din imobile sau mobile.

Orice alt legat este singular. (Cod civil 887, 899).

Articolul 895

Legatarul unei fracțiuni de ereditate va cere posesiunea de la erzii rezervatari, în lipsa acestora de la legatarii universali, iar în lipsa și acestora din urma, de la ceilalți erzii legitimi. (Cod civil 653, 659, și urm., 841 și urm., 888).

Articolul 896

Legatarul unei fracțiuni din ereditate este obligat la sarcinile și datoriile succesiunii testatorului, personal, în proporție cu partea sa și ipotecar pentru tot. (Cod civil 550, 777, 893, 909).

Articolul 897

Legatarul universal, sau acela al unei fracțiuni a succesiunii, nu se poate pune în posesiunea legatului, fără a se face, după cererea lui, un inventar al bunurilor ce compun legatul, de judecătoria în ocolul*) căreia s-a deschis succesiunea.

Legatarul, care va primi a intra în posesiunea bunurilor fără inventar, va fi obligat a plăti toate debitele succesiunii, chiar de ar fi mai mari decât averea lăsată de testator. (Cod civil 704, și urm., 713, 888 și urm., 894 și urm.).

*) Raza teritorială.

Textul [art. 897 a fost implicit modificat prin Decretul nr. 40/1953](#) privitor la procedura succesorală notarială - Buletinul Oficial nr. 2 din 22 ianuarie 1953, republicat în Buletinul Oficial nr. 25 din 7 decembrie 1960, în sensul că inventarul bunurilor urmează să fie întocmit de notarul de stat; în prezent, aceste atribuții revin notarului public, în conformitate cu [Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Articolul 898

Legatarul unei fracțiuni de moștenire poate pretinde fructele din ziua cererii în judecata, sau din ziua în care i s-a oferit de buna voie darea legatului. (Cod civil 890, 895).

Secțiunea VI **Despre legatele singulare**

Articolul 899

Orice legat pur și simplu da legatarului, din ziua morții testatorului, un drept asupra lucrului legat, drept transmisibil erzielor și reprezentanților săi.

Cu toate acestea, legatul singular nu va putea intra în posesia lucrului legat, nici a pretinde fructele sau interesele*), decât în ziua în care a făcut cererea în judecata sau din ziua în care predarea legatului i s-a încuviințat de buna voie. (Cod civil 485, 522 și urm., 894).

*) Dobânzile.

Articolul 900

Interesele) și fructele lucrului legat devin ale legatarului din momentul morții testatorului, și dacă dânsul n-a făcut cerere înaintea justiției:

1. când testatorul a declarat expres în testament ca voiește a urma astfel;
2. când s-a legat drept alimente o rentă viageră sau o pensie.

A se vedea și:

- [Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Articolul 901

Cheltuielile cererii pentru predare sunt în sarcina succesiunii, fără ca cu aceasta să se poată reduce rezerva legală.

În caz când testatorul ar ordona altfel prin testament, se va urma după voința lui.

Articolul 902

Erezi testatorului sau orice altă persoană obligată a plăti un legat sunt personal datori a-l achita, fiecare în proporție cu partea ce ia din succesiune.

Sunt datori ipotecări pentru tot, până în concurența valorii imobilelor ce dețin. (Cod civil 774 și urm., 893, 896, 905).

Articolul 903

Lucrul legat se va preda cu accesoriile necesare, în starea în care se găsea la moartea donatorului*). (Cod civil 465, 468 și urm., 482 și urm., 904, 923, 927, 1325).

*) Prin termenul "donator", textul articolului se referă în realitate la testator.

Articolul 904

Când cel ce a dat legat un imobil, a mărit în urma acest imobil prin alte achiziții, aceste achiziții, și de ar fi alături de imobilele, nu pot fi socotite ca parte a legatului, de nu se face o nouă dispoziție pentru aceasta.

Infrumusetările și construcțiile noi, făcute asupra fondului legat, fac parte dintr-însul.

Asemenea face parte din legat adausul ce testatorul a făcut unui loc închis, întinzând îngrădirile sale.

Articolul 905

Dacă înaintea testamentului sau în urma, lucrul legat a fost ipotecat pentru datoria succesiunii, sau chiar pentru alta datorie, sau supus dreptului de uzufruct, acela ce este dator a da legatul, nu este ținut a libera lucrul de aceasta sarcină, afară numai dacă testatorul l-a obligat expres la aceasta. (Cod civil 551, 775).

Articolul 906

Când testatorul, știind, a dat legat lucrul altuia, însărcinatul cu acel legat este dator a da, sau lucrul în natura sau valoarea lui din epoca morții testatorului.

Articolul 907

Când testatorul, neștiind, a legat un lucru străin, legatul este nul.

Articolul 908

Când legatul dat este un lucru nedeterminat, însărcinatul cu legatul nu este obligat a da un lucru de calitate cea mai bună, nu poate oferi însă nici lucrul cel mai rău. (Cod civil 1103).

Articolul 909

Legatarul singular nu este obligat a plăti datoriile succesiunii. (Cod civil 847 și urm., 1746 și urm.).

Secțiunea VII **Despre executorii testamentari**

Articolul 910

Testatorul poate numi unul sau mai mulți executori testamentari.

A se vedea și:

- art. 75 alin. 1 și 2 și [art. 83 alin. 3 din Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Articolul 911

El poate să le dea de drept în posesiune, toată sau parte numai din averea sa mobilă, pentru un timp care nu va trece peste un an de la moartea sa. (Cod civil 653, 889, 891, 912).

Articolul 912

Eretele poate să-i scoată din posesiune, oferindu-le sume îndestulătoare pentru plata legatelor de lucruri mobile, sau justificând ca a plătit aceste legate.

Articolul 913

Acela ce nu se poate obliga nu poate fi nici executor testamentar. (Cod civil 915, 950).

Articolul 914

Femeia maritata nu poate fi executoare testamentară, decât cu consimțământul bărbatului.

Dacă ea este separată de bunuri, sau prin contractul de maritaj, sau prin sentința judecătorească, va putea deveni executoare testamentară, cu consimțământul bărbatului sau cu autorizația justiției în caz de refuz din parte-i.

Dispozițiile art. 914 au fost abrogate implicit prin Legea privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii măritate - promulgată cu Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932.

Articolul 915

Minorele nu poate fi executor testamentar, chiar cu autorizația tutorelui. (Cod civil 913, 950).

Textul [art. 915 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 185/1949](#) pentru modificarea și abrogarea unor dispoziții privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă și emancipare - Buletinul Oficial nr. 25 din 30 aprilie 1949.

Articolul 916

Executorii testamentari vor cere punerea pecetilor*), dacă sunt și erezi minori, interziși sau absenți**).

Ei vor stăruia să se face inventarul bunurilor succesiunii în prezenta eredelui prezumtiv, sau în lipsa-i, după ce i s-au făcut chemările legiuite***).

Ei vor cere vinderea mișcătoarelor în lipsa de suma îndestulătoare pentru plata legatelor.

Ei vor îngriji ca testamentele să se execute și, în caz de contestație asupra execuției, ei pot să intervină ca să susțină validitatea lor.

Ei sunt datori, după trecere de un an de la moartea testatorului, a da socoteala despre gestiunea lor. (Cod civil 472 și urm., 557 și urm., 809 și urm., 819, 854 și urm.).

*) Sigilii.

**) Dispăruți.

***) După ce a fost citat.

Aplicarea sigiliilor și inventarierea se fac potrivit [art. 70-73 din Legea nr. 36/1995](#) a notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

Articolul 917

Dreptul executorului testamentar nu trece la erezii săi.

Articolul 918

Dacă sunt mai mulți executori testamentari care au primit aceasta sarcina, unul singur va putea lucra în lipsa-le.

Ei vor fi responsabili solidar de a da socoteala de mișcătoarele ce li s-au încredințat, afară numai dacă testatorul a despărțit funcțiile lor și dacă fiecare din ei s-a mărginit în ceea ce i s-a încredințat. (Cod civil 1039 și urm.).

Articolul 919

Cheltuielile făcute de executorul testamentar pentru punerea pecetilor*) pentru inventar, pentru socoteli și alte cheltuieli relative la funcțiunile sale sunt în sarcina succesiunii.

*) Sigilii.

Secțiunea VIII

Despre revocarea testamentelor și despre caducitatea lor

Articolul 920

Un testament nu poate fi revocat, în tot sau în parte, decât sau prin un act legalizat de judecătoria competența, care act va cuprinde mutarea voinței testatorului, sau prin un testament posterior. (Cod civil 802).

Prin expresia "act legalizat de judecătoria competența", textul [art. 920 se referă la actul notarial. A se vedea și \[Legea nr. 36/1995\]\(#\) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.](#)

Articolul 921

Testamentul posterior care nu revoca anume pe cel anterior, nu desființează din acesta, decât numai acele dispoziții care sunt necompatibile sau contrarii cu acelea ale testamentului posterior.

Articolul 922

Revocarea făcută prin testamentul posterior va avea toată validitatea ei, cu toate ca acest act a rămas fără efect din cauza necapacității eredelui, sau a legatarului, sau din cauza ca aceștia nu au voit a primi ereditatea.

Articolul 923

Orice înstrăinare a obiectului legatului, făcută cu orice mod sau condiție, revoca legatul pentru tot ce s-a înstrăinat, chiar când înstrăinarea va fi nulă, sau când obiectul legat va fi reintrat în starea testatorului. (Cod civil 903 și urm.).

Articolul 924

Orice dispoziție testamentară devine caducă, când acela în favoarea căruia a fost făcută a murit înaintea testatorului.

Articolul 925

Orice dispoziție testamentară, făcută sub condiție suspensivă, cade când eredele sau legatarul a murit înaintea îndeplinirii condiției. (Cod civil 1004 și urm., 1019).

Articolul 926

Dispoziția testamentară, făcută de la un timp înainte nu oprește pe eredele numit sau pe legatar de a avea un drept dobândit din momentul morții testatorului. (Cod civil 899, 1017 și urm.).

Articolul 927

Legatul va fi caduc, dacă lucrul legat a pierit de tot din viața testatorului. (Cod civil 1091, 1156).

Articolul 928

Orice dispoziție testamentară cade când eredele numit sau legatarul nu va primi-o sau va fi necapabil a o primi. (Cod civil 686, 808 și urm.).

Incapacitatea de a primi dispoziția testamentară prevăzută de art. 928 este reglementată de art. 808 și 810 Cod civil.

Articolul 929

Când din dispozițiile testamentare va rezultă ca cugetul testatorului a fost de a da legatarilor dreptul la totalitatea obiectului legat, atunci acela din legatari, care vine la legat, ia totalitatea; iar de primesc mai mulți legatari, legatul se împarte între ei, fără a se scădea părțile legatarilor necapabili, sau ale acelora care n-au primit legatul, sau care au murit înaintea testatorului. (Cod civil 808 și urm., 1057 și urm.).

Cu privire la "legatari incapabili" a se vedea nota de la art. 928.

Articolul 930

Aceleași cauze care, după art. 830 și după cele dintâi doua dispoziții ale art. 831, autoriza cererea de revocare a donațiunilor între vii, vor fi primite și la cererea revocării dispozițiilor testamentare.

Articolul 931

Dacă cererea de revocare este intemeiată pe o injurie grava, făcută memoriei testatorului, acțiunea va trebui să fie intentată în curs de un an din ziua delictului. (Cod civil 833).

Capitolul 6

Despre donațiuni făcute soților prin contractul de maritaj

Articolul 932

Donațiunile făcute soților sau unuia dintr-înșii, prin contractul de maritaj, nu sunt supuse la nici o formalitate.

Dispoziția art. 932 a devenit inaplicabilă ca urmare a abrogării titlului IV din cartea III a Codului civil, "Despre contractul de căsătorie și despre drepturile respective ale soților", prin [art. 49 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare.

Articolul 933

Donatorul poate, în cazul articolului precedent, să dea donațiune și bunurile sale viitoare.

Donatorul în asemenea caz nu mai poate dispune gratuit de bunurile sale.

Când donatorul supraviețuiește soților sau soțului donatar, donațiunea este revocabilă.

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 932.

Articolul 934

Prin contractul de maritagi, se poate face cumulativ donatiunea bunurilor prezente și viitoare, sau a unei părți numai dintr-aceste bunuri, cu îndatorirea însă de a se anexa actului un stat de datoriile și sarcinile existente, la care este supus donatorul în momentul donatiunii. În acest caz donatarul este liber să se lepede la moartea donatorului de bunurile viitoare și să oprească numai pe cele prezente.

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 932.

Articolul 935

Dacă statul de care se face mențiune în articolul precedent, nu s-a anexat actului ce conținea donatiunea bunurilor prezente și viitoare, donatarul nu poate decât sau a accepta sau a se lepada de donatiune în întregul ei.

Când accepta, nu poate cere decât bunurile existente la moartea donatorului, și este supus la toate datoriile și sarcinile succesiunii.

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 932.

Capitolul 7

Despre dispozițiile dintre soți, făcute sau în contractul de maritagi sau în timpul maritagiului

Articolul 936

Sotii pot prin contractul de maritagi să-și facă reciproc, sau numai unul altuia, orice donatiune vor dori.

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 932.

Articolul 937

Orice donatiune făcută între soți în timpul maritagiului este revocabila.

Revocarea se poate cere de femeie, fără nici o autorizație.

O asemenea donatiune nu este revocabila pentru ca în urma s-au născut copii. (Cod civil 801, 829, 936).

1. Dispoziția alin. 2 din art. 937, care constituia o excepție de la regula generală a incapacității femeii măritate, a fost implicit abrogată prin Legea privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii măritate - promulgată prin Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932.

2. Donațiunile între soți pot avea ca obiect numai bunurile proprii. A se vedea, în acest sens, art. 30 din Codul familiei.

3. A se vedea, de asemenea:

- [Legea nr. 7/1996](#) a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.
- [Legea nr. 242/1947](#) pentru transformarea cărților funciare provizorii în cărți de publicitate funciară - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare (art. 32); pentru aplicabilitatea acestui act normativ, a se vedea [art. 72 alin. \(2\) din Legea nr. 7/1996](#) a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.

Articolul 938

Sotii nu pot, în timpul maritagiului, să-și facă, nici prin acte între vii, nici prin testament, vreo donatiune mutuala și reciprocă printr-unul și același act. (Cod civil 857).

Articolul 939

Bărbatul sau femeia care, având copii dintr-alt maritagi, va trece în al doilea sau subsecvent maritagi, nu va putea darui soțului din urma decât o parte egală cu partea legitima a copilului ce a luat mai puțin, și fără ca, nici într-un caz, donatiunea să treacă peste cuarțul bunurilor.

Cu privire la aplicarea dispoziției [art. 939 a se vedea și Legea nr. 319/1944](#) pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor - Monitorul Oficial nr. 133 din 10 iunie 1944.

Articolul 940

Sotii nu pot să-și dăruiască indirect mai mult decât s-a arătat mai sus.

Orice donatiune, deghizată sau făcută unei persoane interpușe, este nulă. (Cod civil 812, 939, 941).

Articolul 941

Sunt reputeate persoane interpușe copiii ce soțul donatar are din alt maritaj, asemenea sunt reputeate și rudele soțului donatar, la a căror ereditate acesta este chemat în momentul donatiunii. (Cod civil 812, 940).

Titlul III

DESPRE CONTRACTE SAU CONVENȚII

Capitolul 1

Dispoziții preliminare

Articolul 942

Contractul este acordul între două sau mai multe persoane spre a constitui sau a stinge între dâșii un raport juridic. (Cod civil 962, 969 și urm.).

Articolul 943

Contractul este bilateral sau sinalagmatic când părțile se obliga reciproc una către alta. (Cod civil 1020, 1179).

Articolul 944

Contractul este unilateral, când una sau mai multe persoane se obliga către una sau mai multe persoane, fără ca acestea din urma să se oblige.

Articolul 945

Contractul oneros este acela în care fiecare parte voiește a-și procura un avantaj. (Cod civil 812, 947, 1639, 1646, 1859).

Articolul 946

Contractul gratuit sau de binefacere este acela în care una din părți voiește a procura, fără echivalent, un avantaj celeilalte. (Cod civil 813 și urm., 1561).

Articolul 947

Contractul cu titlu oneros este comutativ, atunci când obligația unei părți este echivalentul obligației celeilalte. Contractul este aleatoriu când echivalentul depinde, pentru una sau toate părțile, de un eveniment incert. (Cod civil 1635).

Capitolul 2

Despre condițiile esențiale pentru validitatea convențiilor

Articolul 948

Condițiile esențiale pentru validitatea unei convenții sunt:

1. capacitatea de a contracta;
2. consimțământul valabil al părții ce se obliga;
3. un obiect determinat;
4. o cauza licita. (Cod civil 949 și urm., 953 și urm., 962 și urm., 966 și urm.).

În legătura cu condițiile esențiale pentru validarea actelor juridice, a se vedea și [art. 34 din Decretul nr. 31/1954](#) privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare.

Secțiunea I

Despre capacitatea părților contractante

Articolul 949

Poate contracta orice persoană ce nu este declarata necapabilă de lege. (Cod civil 948, 950-952, 1163, 1164, 1167, 1190, 1666).

A se vedea și [art. 6-8 din Decretul nr. 31/1954](#) privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare.

Articolul 950

Necapabili de a contracta sunt:

1. minorii;
2. interzișii;
3. (Abrogat prin Legea pentru ridicarea incapacității civile a femeii măritate - promulgată cu Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932);
4. în genere toți acei căror legea le-a prohibit oarecare contracte.

A se vedea și:

- [Decretul nr. 31/1954](#) privitor la persoanele fizice și juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare (art. 9 - 11);

- Codul familiei - [Legea nr. 4/1953](#), Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat în Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare (art. 105, 124, 129, 133, 147);
- Codul muncii - [Legea nr. 10/1972](#), Buletinul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1972 (art. 7), cu modificările ulterioare;
- Art. 45 alin. (4) din Constituția României, adoptată la 8 decembrie 1991.

Articolul 951

Minorele nu poate ataca angajamentul sau pentru cauza de necapacitate, decât în caz de leziune. (Cod civil 1157-1160, 1162-1164).

Art. 951 a fost modificat implicit prin [art. 25 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare, care precizează ca, de la data intrării în vigoare a decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice, aplicarea dispozițiilor legale referitoare la acțiunea în anulare pentru leziune se restrânge la minorii care, având vârsta de 14 ani împliniți, încheie singuri, fără încuviințarea părinților sau a tutorelui, acte juridice pentru a căror validitate nu se cere și încuviințarea prealabilă a autorității tutelare, dacă aceste acte le pricinuiesc vreo vătămare. Potrivit aceluiași text, actele juridice, ce se încheie de minorii care nu au împlinit vârsta de 14 ani, sunt anulabile pentru incapacitate, chiar dacă nu exista leziune. Totodată, minorii care nu au împlinit vârsta de 14 ani nu răspund pentru fapta lor ilicită decât dacă se dovedește ca au lucrat cu discernământ.

Articolul 952

Persoanele capabile de a se obliga nu pot opune minorului și interzisului incapacitatea lor. (Cod civil 949, 950).

Textul art. 952 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Legea privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii măritate - promulgată prin Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932.

Secțiunea II Despre consimțământ

Articolul 953

Consimțământul nu este valabil, când este dat prin eroare, smuls prin violența, sau surprins prin dol. (Cod civil 948, 954 și urm.).

A se vedea [Legea nr. 105/1992](#) cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în Monitorul Oficial nr. 245 din 1 octombrie 1992, art. 81.

Articolul 954

Eroarea nu produce nulitate decât când cade asupra substanței obiectului convenției.

Eroarea nu produce nulitate când cade asupra persoanei cu care s-a contractat, afară numai când considerația persoanei este cauza principală, pentru care s-a făcut convenția. (Cod civil 953, 961, 993, 1092, 1167, 1190, 1712).

Articolul 955

Violența în contra celui ce s-a obligat este cauza de nulitate, chiar când este exercitată de altă persoană decât aceea în folosul carei s-a făcut convenția. (Cod civil 953, 956-959, 961, 1167, 1190, 1203).

Articolul 956

Este violența totdeauna când, spre a face pe o persoană a contracta, i s-a insuflat temerea, rațională după dânsa, ca va fi expusă persoana sau averea sa unui rău considerabil și prezent.

Se ține cont în aceasta materie de etate, de sex și de condiția persoanelor. (Cod civil 953, 955, 957-959, 961, 1167, 1190, 1203).

Articolul 957

Violența este cauza de nulitate a convenției și când s-a exercitat asupra soțului sau a soției, asupra descendenților și ascendenților. (Cod civil 953, 956, 958, 959, 961, 1167, 1190-1203).

Articolul 958

Simpla temere reverentiară, fără violența, nu poate anula convenția. (Cod civil 953, 956, 957, 959, 1167, 1190, 1203).

Articolul 959

Convenția nu poate fi atacată pentru cauza de violență dacă, după încetarea violenței, convenția s-a aprobat, expres sau tacit, sau dacă a trecut timpul defipt de lege pentru restituțiune*). (Cod civil 953, 956-958, 961, 1167, 1190, 1203).

*) Pentru exercitarea dreptului la acțiunea în anulare.

Cu privire la prescripția dreptului la acțiunea în anulare, a se vedea nota 1 de la art. 1900.

Articolul 960

Dolul este o cauză de nulitate a convenției când mijloacele viclene, întrebuințate de una din părți, sunt astfel, încât este evident că, fără aceste masinări, cealaltă parte n-ar fi contractat.

Dolul nu se presupune. (Cod civil 953, 961, 1167, 1190, 1203, 1638).

Articolul 961

Convenția făcută prin eroare, violență sau dol, nu este nulă de drept, ci da loc numai acțiunii de nulitate. (Cod civil 1900 și urm.).

Secțiunea III Despre obiectul convențiilor

Articolul 962

Obiectul convențiilor este acela la care părțile sau numai una din părți se obliga. (Cod civil 948, 954, 963-965, 971, 972, 1018, 1026-1033, 1074-1075).

Articolul 963

Numai lucrurile ce sunt în comerț*) pot fi obiectul unui contract. (Cod civil 476 și urm., 647, 965, 1310, 1844).

*) În circuitul civil.

A se vedea, în acest sens:

- Nota 1 de la art. 475;

- [Legea nr. 18/1991](#) a fondului funciar, publicată în Monitorul Oficial nr. 37 din 20 februarie 1991, art. 31;

- [Legea nr. 112/1995](#) privind reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinație de locuință trecute în proprietatea statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 279 din 29 noiembrie 1995, art. 9 alin. 6.

Articolul 964

Obligația trebuie să aibă de obiect un lucru determinat, cel puțin în specia sa.

Cantitatea obiectului poate fi necertă, de este posibilă determinarea sa.

Articolul 965

Lucrurile viitoare pot fi obiectul obligației.

Nu se poate face renunțare la o succesiune ce nu este deschisă, nici se pot face învoiuri asupra unei astfel de succesiuni, chiar de s-ar da consimțământul celui a cărui succesiune este în chestiune. (Cod civil 702, 821, 1526).

Secțiunea IV Despre cauza convențiilor

Articolul 966

Obligația fără cauză sau fondată pe o cauză falsă, sau nelicită, nu poate avea nici un efect. (Cod civil 948, 954, 967, 968, 1347, 1349, 1352).

Articolul 967

Convenția este valabilă, cu toate că cauza nu este expresă.

Cauza este prezumată până la dovada contrară.

Articolul 968

Cauza este nelicită când este prohibită de legi, când este contrară bunelor moravuri și ordinii publice. (Cod civil 5, 728, 1008, 1636, 1689).

Capitolul 3 Despre efectul convențiilor

Secțiunea I Dispoziții generale

Articolul 969

Convențiile legal făcute au putere de lege între părțile contractante.

Ele se pot revoca prin consimțământul mutual sau din cauze autorizate de lege. (Cod civil 970 și urm.).

Articolul 970

Convențiile trebuie executate cu buna-credință.

Ele obliga nu numai la ceea ce este expres într-însele, dar la toate urmările, ce echitatea, obiceiul sau legea da obligației, după natura sa.

Articolul 971

În contractele ce au de obiect translația proprietății, sau unui alt drept real, proprietatea sau dreptul se transmite prin efectul consimțământului părților, și lucrul rămâne în rizico-pericolul dobânditorului, chiar când nu i s-a făcut tradițiunea lucrului. (Cod civil 1079 și urm., 1156, 1295, 1406, 1479 și urm.).

1. În cazurile anume prevăzute de dispoziții normative speciale, care constituie derogări de la regula generală a art. 971, proprietatea nu se transmite prin simplul consimțământ al părților.

2. În ce privește transmiterea dreptului de proprietate imobiliară, a se vedea și:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare ([art. 17 alin. 1](#)), și [Legea nr. 242/1947](#) pentru transformarea cărților funciare provizorii în cărți de publicitate funciară - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare (art. 4 și 5); pentru aplicabilitatea acestor acte normative, a se vedea [art. 72 alin. \(2\) din Legea nr. 7/1996](#) a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 21 martie 1996.

- [Legea nr. 7/1996](#) a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 21 martie 1996.

Articolul 972

Dacă lucrul ce cineva s-a obligat succesiv a da la doua persoane este mobil, persoana pusă în posesiune este preferita și rămâne proprietara, chiar când titlul sau este cu data posterioară, numai posesiunea să fie de buna-credință. (Cod civil 1846, 1899, 1909).

Secțiunea II

Despre efectul convențiilor în privința persoanelor a treia

Articolul 973

Convențiile n-au efect decât între părțile contractante. (Cod civil 969, 974, 975, 976, 1175, 1554).

Articolul 974

Creditorii pot exercita toate drepturile și acțiunile debitorului lor, afară de acelea care îi sunt exclusiv personale. (Cod civil 558, 699, 732, 769, 780 și urm., 848, 1825, 1843).

Articolul 975

Ei pot asemenea, în numele lor personal, sa atace actele viclene, făcute de debitor în prejudiciul drepturilor lor. (Cod civil 562, 699, 769, 785).

Articolul 976

Cu toate acestea, sunt datori, pentru drepturile enunțate la titlul succesiunii, acela al contractelor de maritaj și drepturilor respective ale soților, să se conformeze cu regulile cuprinse într-însele. (Cod civil 650-799, 975).

1. Dispozițiile art. 1223-1293 Cod civil, care alcătuiesc titlul IV din cartea a III-a "Despre contractul de căsătorie și despre drepturile respective ale soților" au fost abrogate prin [art. 49 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare.

2. A se vedea și [Legea nr. 105/1992](#) cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în Monitorul Oficial nr. 245 din 1 octombrie 1992, a art. 80 lit. a.

Secțiunea III

Despre interpretarea convențiilor

Articolul 977

Interpretarea contractelor se face după intenția comuna a părților contractante, iar nu după sensul literal al termenilor.

Articolul 978

Când o clauza este primitoare de doua înțelesuri, ea se interpretează în sensul ce poate avea un efect, iar nu în acela ce n-ar putea produce nici unul.

Articolul 979

Termenii susceptibili de doua înțelesuri se interpretează în înțelesul ce se potrivește mai mult cu natura contractului.

Articolul 980

Dispozițiile îndoiioase se interpretează după obiceiul locului unde s-a încheiat contractul. (Cod civil 583, 607, 610, 970, 1359, 1450 și urm.).

Articolul 981

Clauzele obișnuite într-un contract se subînțeleg, deși nu sunt exprese într-însul. (Cod civil 970).

Articolul 982

Toate clauzele convențiilor se interpretează unele prin altele, dându-se fiecărei înțelesul ce rezultă din actul întreg.

Articolul 983

Când este îndoiială, convenția se interpretează în favoarea celui ce se obligă. (Cod civil 1312).

Articolul 984

Convenția nu cuprinde decât lucrurile asupra cărora se pare că părțile și-au propus a contracta, oricât de generali ar fi termenii cu care s-a încheiat.

Articolul 985

Când într-un contract s-a pus anume un caz pentru a se explica obligația, nu se poate susține că printr-acesta s-a restrâns întinderea ce angajamentul ar avea de drept în cazurile neexprese.

Capitolul 4 Despre cvasi-contracte

Articolul 986

Cvasi-contractul este un fapt licit și voluntar, din care se naște o obligație către o altă persoană sau obligații reciproce între părți. (Cod civil 1198).

A se vedea [Legea nr. 105/1992](#) cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în Monitorul Oficial nr. 245 din 1 octombrie 1992, art. 104-106.

Articolul 987

Acela care, cu voința, gere*) interesele altuia, fără cunoștința proprietarului, se obligă tacit a continua gestiunea ce a început și a o săvârși, până ce proprietarul va putea îngriji el însuși. (Cod civil 988 și urm., 1198, 1532, 1539 și urm.).

*) Administrează.

Articolul 988

Gerantul este obligat, cu toate că stăpanul a murit înaintea săvârșirii afacerii, a continua gestiunea până ce eredeii va putea lua direcțiunea afacerii. (Cod civil 1539).

Articolul 989

Gerantul este obligat a da gestiunii îngrijirea unui bun proprietar. (Cod civil 1801 și urm., 1540).

Articolul 990

Gerantul nu răspunde decât numai de dol, dacă fără intervenția lui, afacerea s-ar fi putut compromite. (Cod civil 715, 989, 1540).

Articolul 991

Stăpanul ale cărui afaceri au fost bine administrate este dator a îndeplini obligațiile contractate în numele sau de gerant, a-l indemniza de toate acele ce el a contractat personalmente și a-i plăti toate cheltuielile utile și necesare ce a făcut. (Cod civil 1547 și urm.).

Articolul 992

Cel ce, din eroare sau cu știință, primește aceea ce nu-i este debit, este obligat a-l restitui aceluia de la care l-a primit. (Cod civil 954, 993, 997, 1092, 1198, 1588).

Cu privire la prescripția dreptului la acțiune în cazul îmbogățirii fără just temei a se vedea nota de la art. 1886.

Articolul 993

Acela care, din eroare, crezându-se debitor, a plătit o datorie, are drept de repetițiune în contra creditorului. Acest drept încetează când creditorul, cu buna-credință, a desființat titlul sau de creanță; dar atunci cel ce a plătit are recurs în contra adevăratului debitor. (Cod civil 992, 1092, 1588, 1638).

Articolul 994

Când cel ce a primit plata a fost de rea-credință, este dator a restitui atât capitalul, cât și interesele*) sau fructele din ziua plății.

*) Dobânzile.

Articolul 995

Când lucrul plătit nedebit era un imobil sau un mobil corporal, cel ce l-a primit cu rea-credință este obligat a-l restitui în natura, dacă există, sau valoarea lucrului dacă a pierit sau s-a deteriorat chiar în cazuri fortuite, afară numai de va proba că la aceste cazuri ar fi fost expus lucrul fiind și în posesiunea proprietarului.

Cel care a primit lucrul, cu buna-credință, este obligat a-l restitui, dacă există, dar este liberat prin pierderea lui, și nu răspunde de deteriorări. (Cod civil 960, 1083, 1156).

Articolul 996

Când cel ce a primit lucrul cu rea-credință l-a înstrăinat, este dator a întoarce valoarea lucrului din ziua cererii în restituțiune.

Când cel care l-a primit era de buna-credință, nu este obligat a restitui decât numai prețul cu care a vândut lucrul. (Cod civil 1095, 1611, 1899).

Articolul 997

Acela cărui se face restituțiunea, trebuie să despăgubească pe posesorul chiar de rea-credință de toate cheltuielile făcute pentru conservarea lucrului, sau care au crescut prețul lui. (Cod civil 991, 1574, 1730 pct. 4).

Capitolul 5 Despre delictе și cvasi-delictе

A se vedea și [Legea nr. 105/1992](#) cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în Monitorul Oficial nr. 245/1 octombrie 1992, art. 107-116.

Articolul 998

Orice faptă a omului, care cauzează altuia prejudiciu, obliga pe acela din a cărui greșeală s-a ocazionat, a-l repara. (Cod civil 767, 1014, 1162, 1198, 1435, 1483, 1902).

Articolul 999

Omul este responsabil nu numai de prejudiciul ce a cauzat prin fapta sa, dar și de acela ce a cauzat prin neglijența sau prin imprudenta sa. (Cod civil 998).

Articolul 1000

Suntem asemenea responsabili de prejudiciul cauzat prin fapta persoanelor pentru care suntem obligați a răspunde sau de lucrurile ce sunt sub paza noastră.

Tatăl și mama, după moartea bărbatului, sunt responsabili de prejudiciul cauzat de copiii lor minori ce locuiesc cu dânsii.

Stapanii și comitenții, de prejudiciul cauzat de servitorii și prepușii lor în funcțiile ce li s-au încredințat.

Institutorii și artizanii, de prejudiciul cauzat de elevii și ucenicii lor, în tot timpul ce se găsesc sub a lor priveghere.

Tatăl și mama, institutorii și artizanii sunt apărați de responsabilitatea arătată mai sus, dacă probează că n-au putut împiedica faptul prejudiciabil. (Cod civil 1471, 1487).

1. În legătura cu art. 1000 alin. 1 a se vedea și:

- [Ordonanța Guvernului nr. 29/1997](#) privind Codul aerian, publicată în Monitorul Oficial nr. 208 din 26 august 1997, aprobată și modificată prin [Legea nr. 130/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 355 din 31 iulie 2000.

- [Legea nr. 111/1996](#) privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare, republicată în Monitorul Oficial nr. 78 din 18 februarie 1998.

2. În legătura cu art. 1000 alin. 2, partea din text "după moartea bărbatului" a fost abrogată implicit prin art. 16, 21 și 105 ale Constituției din 1948 care a instituit egalitatea în drepturi între sexe. A se vedea și [art. 25 din Codul familiei - Legea nr. 4/1953](#), Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare.

Articolul 1001

Proprietarul unui animal, sau acela care se servește cu dânsul, în cursul serviciului, este responsabil de prejudiciul cauzat de animal, sau ca animalul se afla sub paza sa, sau ca a scăpat.

Articolul 1002

Proprietarul unui edificiu este responsabil pentru prejudiciul cauzat prin ruina edificiului, când ruina este urmarea lipsei de întreținere sau a unui viciu de construcție.

Articolul 1003

Când delictul sau cvasi-delictul este imputabil mai multor persoane, aceste persoane sunt ținute solidar pentru despăgubire. (Cod civil 918, 1039 și urm.)

Capitolul 6

Despre deosebitele specii de obligații

Secțiunea I

Despre obligațiile condiționale

& 1. Despre condiție în genere și despre deosebitele sale specii

Articolul 1004

Obligația este condițională când perfectarea ei depinde de un eveniment viitor și necert. (Cod civil 925, 926, 1017, 1019, 1770).

Articolul 1005

Condiția cazuala este aceea ce depinde de hazard și care nu este nici în puterea creditorului, nici într-aceea a debitorului.

Articolul 1006

Condiția potestativa este aceea care face sa depindă perfectarea convenției de un eveniment, pe care și una și alta din părțile contractante poate să-l facă a se intampla, sau poate să-l împiedice. (Cod civil 822, 1010).

Articolul 1007

Condiția mixtă este aceea care depinde totodată de voința uneia din părțile contractante și de aceea a unei alte persoane.

Articolul 1008

Condiția imposibila sau contrarie bunelor moravuri, sau prohibita de lege, este nulă și desființează convenția ce depinde de dinsa. (Cod civil 5, 620, 728, 839, 1009 și urm., 1492).

Articolul 1009

Condiția de a nu face un lucru imposibil nu face ca obligația contractată sub aceasta condiție să fie nulă.

Articolul 1010

Obligația este nulă când s-a contractat sub o condiție potestativa din partea celui ce se obliga. (Cod civil 1006).

Articolul 1011

Împlinirea condiției trebuie să se facă astfel cum au înțeles părțile să fie făcuta. (Cod civil 970. 977 și urm.).

Articolul 1012

Când obligația este contractată sub condiția sa un eveniment oarecare se va intampla într-un timp fixat, condiția este considerată ca neîndeplinită, dacă timpul a expirat fără ca evenimentul să se intample.

Când timpul nu este fixat, condiția nu este considerată ca căzută, decât când este sigur ca evenimentul nu se va mai intampla.

Articolul 1013

Când obligația este contractată sub condiția ca un eveniment n-are să se intample, într-un timp defipt, aceasta condiție este îndeplinită, dacă timpul a expirat, fără ca evenimentul să se fi întâmplat; este asemenea îndeplinită, dacă înaintea termenului este sigur ca evenimentul nu se va mai intampla; dacă nu este timp determinat, condiția este îndeplinită numai când va fi sigur ca evenimentul n-are să se mai intample.

Articolul 1014

Condiția este reputata ca îndeplinită, când debitorul obligat, sub aceasta condiție, a împiedicat îndeplinirea ei.

Articolul 1015

Condiția îndeplinită are efect din ziua în care angajamentul s-a contractat. Dacă creditorul a murit înaintea îndeplinirii condiției, drepturile sale trec erizilor săi. (Cod civil 653).

Articolul 1016

Creditorul poate, înaintea îndeplinirii condiției, sa exercite toate actele conservatoare dreptului sau.

& 2. Despre condiția suspensivă

Articolul 1017

Obligația, sub condiție suspensivă, este aceea care depinde de un eveniment viitor și necert. Obligația condițională nu se perfectează decât după îndeplinirea evenimentului. (Cod civil 1004, 1012 și urm., 1022, 1115 pct. 5, 1296, 1770, 1885).

Articolul 1018

Când obligația este contractată sub o condiție suspensivă, obiectul convenției rămâne în rizico-pericolul debitorului, care s-a obligat a-l da, în caz de îndeplinire a condiției.

Dacă obiectul a pierit, în întregul său, fără greseala debitorului, obligația este stinsă.

Dacă obiectul s-a deteriorat, fără greseala debitorului, creditorul este obligat a-l lua în starea în care se găsește, fără scădere de preț.

Dacă obiectul s-a deteriorat, prin greseala debitorului, creditorul are dreptul să ceară desființarea obligației, sau să ia lucrul în starea în care se găsește, cu daune interese. (Cod civil 999, 1081 și urm., 1020, 1156).

& 3. Despre condiția rezolutorie

Articolul 1019

Condiția rezolutorie este aceea care supune desființarea obligației la un eveniment viitor și necert.

Ea nu suspenda executarea obligației, ci numai obliga pe creditor a restitui aceea ce a primit, în caz de neîndeplinire a evenimentului prevăzut în condiție. (Cod civil 1012 și urm., 1091, 1296, 1320, 1365, 1770).

Articolul 1020

Condiția rezolutorie este subinteleasă totdeauna în contractele sinalagmatice, în caz când una din părți nu îndeplinește angajamentul sau. (Cod civil 830, 832, 943, 1075, 1081 și urm., 1012 și urm., 1021, 1101, 1320, 1365, 1439).

Articolul 1021

Într-acest caz, contractul nu este desființat de drept. Partea în privința căreia angajamentul nu s-a executat are alegerea sau să silească pe cealaltă a executa convenția, când este posibil, sau să-i ceară desființarea, cu daune interese. Desființarea trebuie să se ceară înaintea justiției, care, după circumstanțe, poate acorda un termen părții acționante. (Cod civil 1020).

Secțiunea II Despre obligația cu termen

Articolul 1022

Termenul se deosebește de condiție, pentru că el nu suspenda angajamentul, ci numai amâna executarea. (Cod civil 1004 și urm., 1101, 1115 pct. 4, 1146, 1581, 1584).

Articolul 1023

Aceea ce se datorește cu termen nu se poate cere înaintea termenului, dar ceea ce se plătește înainte nu se mai poate repeta. (Cod civil 1092, 1572, 1581, 1584, 1616, 1649).

Articolul 1024

Termenul este presupus totdeauna ca s-a stipulat în favoarea debitorului, dacă nu rezultă din stipulație sau din circumstanțe ca este primit și în favoarea creditorului.

Articolul 1025

Debitorul nu mai poate reclama beneficiul termenului, când este căzut în deconfitură*), sau când, cu fapta sa, a micșorat sursele ce prin contract dăduse creditorului sau. (Cod civil 1323).

*) Insolvabilitatea unui debitor care nu este comerciant.

Secțiunea III Despre obligațiile alternative

Articolul 1026

Debitorul unei obligații alternative este liberat prin predarea unuia din două lucruri ce erau cuprinse în obligație. (Cod civil 964).

Articolul 1027

Alegerea o are debitorul, dacă nu s-a acordat expres creditorului. (Cod civil 983).

Articolul 1028

Debitorul se poate libera predând sau pe unul sau pe altul din lucrurile promise; nu poate însă să sili pe creditor a primi parte dintr-însul și parte dintr-altul. (Cod civil 1100, 1101).

Articolul 1029

Obligația este simplă, deși contractată cu mod alternativ, dacă unul din două lucruri promise nu poate fi obiectul obligației.

Articolul 1030

Obligația alternativă devine simplă, dacă unul din lucrurile promise piere, sau nu mai poate fi predat din orice altă cauză, și chiar când aceasta s-a întâmplat din greseala debitorului. Prețul acestui lucru nu poate fi oferit în locu-i.

Dacă amândouă lucrurile au pierit, însă unul dintr-însele prin greșeala debitorului, el va plăti prețul celui care a pierit în urma. (Cod civil 1156, 1311).

Articolul 1031

Când, în cazul prevăzut de articolul precedent, alegerea este, prin convenție, lăsată creditorului și numai unul din lucruri a pierit, dacă lucrul a pierit fără greșeala debitorului, creditorul va lua pe cel rămas; dacă a pierit prin greșeala debitorului, creditorul poate cere sau lucrul rămas, sau prețul aceluia ce a pierit, dacă amândouă lucrurile au pierit prin greșeala debitorului, creditorul, după alegerea sa, poate să ceară prețul unuia din ele; dacă însă numai unul din ele a pierit prin greșeala debitorului, creditorul nu poate cere decât prețul acestui lucru.

Articolul 1032

Dacă amândouă lucrurile au pierit, fără greșeala debitorului, obligația este stinsă.

Articolul 1033

Aceleași principii se aplică, când obligația alternativă cuprinde mai mult de două lucruri.

Secțiunea IV Despre obligațiile solidare

& 1. Despre solidaritatea între creditori

Articolul 1034

Obligația este solidară între mai mulți creditori, când titlul creanței da anume drept fiecărui din ei a cere plata în tot a creanței și când plata făcută unuia din creditori liberează pe debitor. (Cod civil 1059, 1064).

Articolul 1035

Poate debitorul plăti la oricare din creditorii solidari, pe cât timp nu s-a făcut împotriva-i cerere în judecată din partea unuia din creditori.

Cu toate acestea remisiunea făcută de unul din creditorii solidari, nu eliberează pe debitor decât pentru partea acelui creditor. (Cod civil 1064, 1138 și urm.).

Articolul 1036

Actul care întrerupe prescripția în privința unuia din creditorii solidari, profită la toți creditorii. (Cod civil 643, 1045, 1051, 1872).

Articolul 1037

Creditorul solidar, care a primit toată datoria, este ținut a împărți cu ceilalți cocreditori, afară numai de va proba că obligația este contractată numai în interesul său. (Cod civil 1034 și urm., 1053, 1054).

Articolul 1038

Creditorul solidar reprezintă pe ceilalți cocreditori, în toate actele care pot avea de efect conservarea obligației. (Cod civil 1036, 1056).

& 2. Despre obligația solidară între debitori

Articolul 1039

Obligația este solidară din partea debitorilor, când toți s-au obligat la același lucru, astfel ca fiecare poate fi constrâns pentru totalitate, și ca plata făcută de unul din debitori liberează și pe ceilalți către creditor. (Cod civil 1059, 1062 și urm., 1136, 1140 și urm., 1155, 1551, 1872).

Articolul 1040

Debitorii solidari se pot obliga sub diferite modalități, adică: unii pur, alții sub o condiție și alții cu termen. (Cod civil 1004 și urm., 1022).

Articolul 1041

Obligația solidară nu se prezuma, trebuie să fie stipulată expres; aceasta regula nu încetează decât numai când obligația solidară are loc de drept, în virtutea legii. (Cod civil 918, 1062 și urm., 1520, 1543, 1551, 1571, 1662, 1666 și urm., 1671).

Articolul 1042

Creditorul unei obligații solidare se poate adresa la acela care va voi dintre debitori, fără ca debitorul să poată opune beneficiul de diviziune. (Cod civil 1039, 1065, 1662 și urm.).

Articolul 1043

Acțiunea intentată contra unuia din debitori nu oprește pe creditor de a exercita asemenea acțiune și în contra celorlalți debitori.

Articolul 1044

Dacă lucrul debit a pierit din culpa unui sau mai multor debitori solidari, ceilalți debitori nu rămân liberați de obligația de a plăti prețul lucrului, dar nu sunt răspunzători pentru daune.

Debitorii care au întârziat de a plăti sunt în culpa.

Creditorul nu poate cere daune decât numai în contra debitorilor în culpa. (Cod civil 1018, 1081, 1156).

Articolul 1045

Acțiunea intentată în contra unuia din debitori întrerupe prescripția în contra tuturor debitorilor. (Cod civil 1036, 1872).

Articolul 1046

Cererea de dobândă făcută în contra unuia din debitorii solidari face a curge dobânda în contra tuturor debitorilor. (Cod civil 1088).

Articolul 1047

Codebitorul solidar, în contra căruia creditorul a intentat acțiune, poate opune toate excepțiile care îi sunt personale, precum și acelea care sunt comune tuturor debitorilor.

Debitorul acționat nu poate opune acele excepții care sunt curat personale ale vreunui din ceilalți codebitori. (Cod civil 1065 și urm., 1136 și urm., 1148, 1155, 1653, 1681).

Articolul 1048

Când unul din debitori devine erede unic al creditorului, sau când creditorul devine unic erede al unui din debitori, confuziunea nu stinge creanța decât pentru partea debitorului sau a creditorului. (Cod civil 1154).

Articolul 1049

Creditorul, care consimte a se împărți datoria în privința unuia din codebitori, conserva acțiunea solidară în contra celorlalți debitori, dar cu scăzământul părții debitorului, pe care l-a liberat de solidaritate. (Cod civil 1050, 1064, 1141).

Articolul 1050

Creditorul care primește separat partea unuia din debitori, fără ca în chitanța să-și rezerve solidaritatea sau drepturile sale în genere, nu renunța la solidaritate decât în privința acestui debitor.

Nu se înțelege ca creditorul a renunțat la solidaritate în favoarea unui debitor, când primește de la el o sumă egală cu partea ce e dator, dacă chitanța nu zice ca acea sumă este primită pentru partea debitorului.

Asemenea, din simpla cerere în judecată formată în contra unuia din debitori pentru partea sa, dacă, acesta n-a aderat la cerere*) sau dacă nu s-a dat o sentință de condamnare, nu se prezuma renunțarea la solidaritatea în favoarea acelui debitor. (Cod civil 1049).

*) Prin termenii "n-a aderat la cerere" trebuie să se înțeleagă "nu a recunoscut pretențiile formulate prin cerere".

Articolul 1051

Creditorul, care primește separat și fără rezerva solidarității porțiunea unuia din codebitori din venitul renditei sau în dobânzile unei datorii solidare, nu pierde solidaritatea decât pentru venitul și dobânda trecută, iar nu și pentru cele viitoare, nici pentru capital, afară dacă plata separată nu s-a urmat în curs de 10 ani consecutivi.

Articolul 1052

Obligația solidară, în privința creditorului, se împarte de drept între debitori; fiecare din ei nu este dator unul către altul decât numai partea sa. (Cod civil 778, 1057 și urm.).

Articolul 1053

Codebitorul solidar care a plătit debitul în totalitate nu poate repeta de la ceilalți decât numai de la fiecare partea sa.

Dacă unul dintre codebitori este nesolvabil, atunci pierderea cauzată de nesolvabilitatea acestuia se împarte cu analogie*) între ceilalți codebitori solvabili și între acela care a făcut plata. (Cod civil 1052, 1054, 1667).

*) În mod proporțional.

Articolul 1054

Când creditorul a renunțat la solidaritate, în favoarea unul sau mai mulți din debitori, dacă unul sau mai mulți din ceilalți codebitori devin nesolvabili, partea acestora se va împărți cu analogie*) între toți ceilalți codebitori, cuprinzându-se și acei care au fost descărcați de solidaritate. (Cod civil 779, 1668).

*) În mod proporțional.

Articolul 1055

Dacă datoria solidară era făcută numai în interesul unuia din debitorii solidari, acesta în fața cu ceilalți codebitori răspunde pentru toată datoria căci, în raport cu el, ei nu sunt priviți decât ca fidejutori. (Cod civil 1669 și urm., 1674).

Articolul 1056

Codebitorul solidar reprezintă pe ceilalți codebitori în toate actele care pot avea de efect stingerea sau imputinarea obligației. (Cod civil 1038, 1039, și urm., 1140, 1155).

Secțiunea V

Despre obligațiile divizibile și nedivizibile

Articolul 1057

Obligația este nedivizibilă când obiectul ei, fără a fi denaturat, nu se poate face în părți nici materiale nici intelectuale. (Cod civil 1052, 1060 și urm., 1695, 1476, 1872).

Articolul 1058

Obligația este încă nedivizibilă, când obiectul este divizibil, dar părțile contractante l-au privit sub un raport de nedivizibilitate.

Articolul 1059

Solidaritatea contractată nu da unei obligații caracterul de nedivizibilitate. (Cod civil 1034 și urm.).

& 1. Despre efectele obligației divizibile

Articolul 1060

Obligația primitoare de diviziune trebuie să se execute între creditor și debitor ca și cum ar fi nedivizibilă. Divizibilitatea nu se aplică decât în privința erezilor lor, care nu pot cere creanța, sau care nu sunt ținute de a o plăti decât în proporție cu părțile lor ereditare. (Cod civil 653, 774 și urm., 893, 896, 918, 1052, 1061, 1072, 1101, 1611, 1695).

Articolul 1061

Principiul din articolul precedent nu se aplică în privința erezilor debitorului:

1. când debitul are de obiect un corp cert;
2. când unui din erezi este însărcinat singur, prin titlu, cu executarea obligației;
3. când rezultă sau din natura obligației, sau din aceea a lucrului ce ea are de obiect, sau din scopul ce părțile își au propus prin contract, ca intenția lor a fost ca debitul să nu se poată achita în părți.

În cel dintâi caz, eredeile, care posedă lucrul debit, poate fi acționat pentru totalitate, rămânându-i recurs în contra celorlalți erezi.

În cel de al doilea caz, numai eredeile însărcinat cu plata debitului, și în cel de al treilea caz, fiecare erede poate fi acționat pentru totalitate, rămânându-i recurs în contra coerezilor săi. (Cod civil 776 și urm., 977, 1011, 1026 și urm., 1058, 1062 și urm., 1611, 1695, 1746).

& 2. Despre efectele obligației nedivizibile

Articolul 1062

Fiecare din cei care au contractat împreună un debit nedivizibil este obligat pentru totalitate, cu toate că obligația nu este contractată solidar. (Cod civil 1039 și urm., 1059, 1017, 1611, 1695).

Articolul 1063

Sunt obligați asemenea în tot și erezii aceuia care a contractat obligația nedivizibilă. (Cod civil 653, 776 și urm., 908).

Articolul 1064

Fiecare din erezii creditorului poate pretinde în totalitate executarea obligației nedivizibile.

Un singur erede nu poate face remisiunea totalității debitului, nu poate primi prețul în locul lucrului.

Dacă unul din erezi a remis singur debitul sau a primit prețul lucrului, coerele sau nu poate pretinde lucrul nedivizibil decât cu scăderea părții eredelui, care a făcut remisiunea sau care a primit prețul. (Cod civil 1034 și urm., 1042, 1049 și urm., 1138 și urm., 1611).

Articolul 1065

Eredele debitorului, fiind chemat în judecată pentru totalitatea obligației, poate cere un termen ca să pună în cauză și pe coerezii săi, afară numai dacă debitul va fi de natura a nu putea fi achitat decât de eredeile tras în judecată, care atunci poate să fie osândit singur, rămânându-i recurs în contra coerezilor. (Cod civil 774, 777, 1042 și urm., 1071).

Secțiunea VI

Despre obligațiile cu clauza penală

Articolul 1066

Cauza penală este aceea prin care o persoană, spre a da asigurare pentru executarea unei obligații, se leagă a da un lucru în caz de neexecutare din parte-i. (Cod civil 1087, 1708).

În legătura cu inadmisibilitatea clauzei penale în cazul contractului de împrumut, a se vedea [Legea nr. 313 /1879](#) pentru anularea clauzei penale din oarecare contracte, publicată în Monitorul Oficial nr. 40 din 20 februarie 1879.

Articolul 1067

Nulitatea obligației principale atrage pe aceea a clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage pe aceea a obligației principale. (Cod civil 1008).

Articolul 1068

Creditorul are facultatea de a cere de la debitorul care n-a executat la timp, sau îndeplinirea clauzei penale, sau aceea a obligației principale. (Cod civil 1078, 1079).

Articolul 1069

Clauza penală este o compensație a daunelor interese, ce creditorul suferă din neexecutarea obligației principale.

Nu poate dar creditorul cere deodată și penalitatea și obiectul obligației principale, afară dacă penalitatea nu s-a stipulat pentru simpla întârziere a executării. (Cod civil 1075 și urm., 1081 și urm., 1087).

Articolul 1070

Penalitatea poate fi imputinată de judecător, când obligația principală a fost executată în parte. (Cod civil 1087, 1101).

Articolul 1071

Când obligația principală, contractată cu o clauza penală, este nedivizibilă, penalitatea este debita prin contravenția unuia singur din erezi, și se va putea cere sau în totalitate, în contra celui care a comis contravenția sau de la fiecare erede în proporție cu partea sa ereditară, iar ipotecar pentru tot.

Acela din erezi care a plătit are recurs în contra eredelui din faptul căruia s-a îndeplinit condiția penalității. (Cod civil 653, 774 și urm., 1062 și urm.).

Articolul 1072

Când obligația principală contractată cu o clauza penală este divizibilă, nu rămâne supus la penalitate decât acel erede al debitorului care a călcat legământul, și acesta numai pentru partea la care este ținut în obligația principală, fără a avea creditorul vreo acțiune în contra celor care au executat obligația principală.

Această regulă primește excepție în cazul când cugetul părților a fost ca plata obligației principale să nu poată fi făcută în părți, și unul din coerezi a împiedicat executarea obligației pentru totalitate. În acest caz creditorul poate cere de la acesta penalitatea întreaga, iar de la ceilalți coerezi numai partea lor ereditară, rămânând recursul ce au în contra eredelui care a împiedicat executarea obligației. (Cod civil 1061).

Capitolul 7

Despre efectele obligațiilor

Articolul 1073

Creditorul are dreptul de a dobândi îndeplinirea exactă a obligației, și în caz contrar are dreptul la dezdăunare. (Cod civil 1021, 1074 și urm., 1081 și urm., 1084).

Articolul 1074

Obligația de a da cuprinde pe aceea de a preda lucrul și de a-l conserva până la predare.

Lucrul este în rizico-pericolul creditorului, afară numai când debitorul este în întârziere; în acest caz rizico-pericolul este al debitorului. (Cod civil 942, 1079 și urm., 1081 și urm., 1156, 1314 și urm., 1391, 1406, 1479 și urm.).

Articolul 1075

Orice obligație de a face sau de a nu face se schimbă în dezdăunări, în caz de neexecutare din partea debitorului. (Cod civil 1801 și urm.).

Articolul 1076

Creditorul poate cere a se distruge*) ceea ce s-a făcut, calcându-se obligația de a nu face și poate cere a fi autorizat a distruge*) el însuși, cu cheltuiala debitorului, afară de dezdăunări.

*) Distruge.

Articolul 1077

Nefiind îndeplinită obligația de a face, creditorul poate asemenea să fie autorizat de a o aduce el la îndeplinire, cu cheltuiala debitorului.

Articolul 1078

Dacă obligația consta în a nu face, debitorul, care a călcat-o, este dator de a da despăgubire pentru simplul fapt al contravenției. (Cod civil 1079, 1081 și urm.).

Articolul 1079

Dacă obligația consta în a da sau în a face, debitorul se va pune în întârziere prin o notificare ce i se va face prin tribunalul domiciliului sau.

Debitorul este de drept în întârziere:

1. în cazurile anume determinate de lege;
2. când s-a contractat expres ca debitorul va fi în întârziere la împlinirea termenului, fără a fi necesitatea de notificare;
3. când obligația nu putea fi îndeplinită decât în un timp determinat, ce debitorul a lăsat să treacă.

Articolul 1080

Diligența ce trebuie să se pună în îndeplinirea unei obligații este totdeauna aceea a unui bun proprietar.

Această regulă se aplică cu mai mare sau mai mică rigoare în cazurile anume determinate de această lege. (Cod civil 541, 715, 989, 1018, 1429, 1479, 1540, 1564, 1566, 1599, 1633, 1691).

Articolul 1081

Daunele nu sunt debite decât atunci când debitorul este în întârziere de a îndeplini obligația sa, afară numai de cazul când lucrul ce debitorul era obligat de a da sau a face, nu putea fi dat nici făcut decât într-un timp oarecare ce a trecut. (Cod civil 1075, 1079, 1321).

Articolul 1082

Debitorul este osândit, de se cuvine, la plata de daune-interese sau pentru neexecutarea obligației, sau pentru întârzierea executării, cu toate că nu este rea-credința din parte-i, afară numai dacă nu va justifica ca neexecutarea provine din o cauză străină, care nu-i poate fi imputată.

Articolul 1083

Nu poate fi loc la daune-interese când, din o forta majoră sau din un caz fortuit, debitorul a fost poprit de a da sau a face aceea la care se obligase, sau a făcut aceea ce-i era poprit. (Cod civil 1082, 1156, 1435, 1475, 1624, 1625).

Articolul 1084

Daunele-interese ce sunt debite creditorului cuprind în genere pierderea ce a suferit și beneficiul de care a fost lipsit, afară de excepțiile și modificările mai jos menționate.

Articolul 1085

Debitorul nu răspunde decât de daunele-interese care au fost prevăzute sau care au putut fi prevăzute la facerea contractului, când neîndeplinirea obligației nu provine din dolul sau. (Cod civil 960).

Articolul 1086

Chiar în cazul când neexecutarea obligației rezultă din dolul debitorului, daunele-interese nu trebuie să cuprindă decât aceea ce este o consecința directă și necesară a neexecutării obligației. (Cod civil 960, 1084).

Articolul 1087

Când convenția cuprinde ca partea care nu va executa va plăti o sumă oarecare dreptul daune-interese, nu se poate acorda celeilalte părți o sumă nici mai mare nici mai mică. (Cod civil 1066 și urm., 1093 și urm.).

Articolul 1088

La obligațiile care au de obiect o sumă oarecare, daunele-interese pentru neexecutare nu pot cuprinde decât dobânda legală, afară de regulile speciale în materie de comerț, de fidejusiune și societate.

Aceste daune-interese se cuvin să facă ca creditorul să fie ținut a justifica despre vreo pagubă; nu sunt debite decât din ziua cererii în judecată, afară de cazurile în care, după lege, dobânda curge de drept. (Cod civil 1081 și urm., 1589).

A se vedea:

- [Ordonanța Guvernului nr. 9/2000](#) privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, publicată în Monitorul Oficial nr. 26 din 25 ianuarie 2000. [ORDONANȚA nr. 9 din 21 ianuarie 2000](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 26 din 25 ianuarie 2000 a fost abrogată de [art. 11 din Cap. I din ORDONANȚA nr. 13 din 24 august 2011](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 607 din 29 august 2011.

Articolul 1089

Dobânda pe timpul trecut poate produce dobânda, sau prin cerere în judecată sau prin convenție specială, numai ca, sau în cerere sau în convenție, să fie chestiune de dobânda debita cel puțin pentru un an întreg.

Alin. 2. Abrogat.

Anterior abrogării, alin. 2 al art. 1089 avea următorul cuprins:

"Clauza prin care, de mai înainte și în momentul formării unei convenții alta decât o convenție comercială, se va stipula dobânda la dobânzile datorite pentru un an sau pentru mai puțin, ori mai mult de un an, sau la alte venituri viitoare, se va declara nulă."

Alineatul 2 al art. 1089 a fost abrogat prin [art. 11 din ORDONANȚA nr. 9 din 21 ianuarie 2000](#) privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 26 din 25 ianuarie 2000. [Art. 11 din ORDONANȚA nr. 9 din 21 ianuarie 2000](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 26 din 25 ianuarie 2000 a fost abrogat de pct. 4 al articolului unic din [LEGEA nr. 356 din 6 iunie 2002](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 425 din 18 iunie 2002, menținând abrogat alin. 2 al art. 1089.

[ORDONANȚA nr. 9 din 21 ianuarie 2000](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 26 din 25 ianuarie 2000 a fost abrogată de [art. 11 din Cap. I din ORDONANȚA nr. 13 din 24 august 2011](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 607 din 29 august 2011.

Articolul 1090

Cu toate acestea, veniturile pe timpul trecut, precum: arenze, chirii, venituri de rendite perpetue sau pe viață, produc dobânda din ziua cererii sau a convenției.

Aceeași regula se aplică la restituțiuni de fructe și la dobânzile plătite de o a treia persoana creditorului, în contul debitorului.

Capitolul 8

Despre stingerea obligațiilor

Articolul 1091

Obligațiile se sting prin plata, prin novatiune, prin remitere voluntară, prin compensație, prin confuziune, prin pierderea lucrului, prin anulare sau resciziune, prin efectul condiției rezolutorii și prin prescripție. (Cod civil 1019, 1092 și urm., 1128 și urm., 1138 și urm., 1143 și urm., 1154, 1156, 1837 și urm., 1900).

Secțiunea I

Despre plata

& 1. Despre plata în genere

Articolul 1092

Orice plata presupune o datorie; ceea ce s-a plătit fără să fie debit este supus repetițiunii.

Repetițiunea nu este admisă în privința obligațiilor naturale, care au fost achitate de buna voie. (Cod civil 966 și urm., 992 și urm., 1023, 1053, 1408, 1638, 1671).

Cu privire la dreptul debitorului, care a executat obligația după ce dreptul la acțiune al creditorului s-a prescris, a se vedea [Decretul nr. 167/1958](#), privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 20).

Articolul 1093

Obligația poate fi achitată de orice persoană interesată, precum de un coobligat sau de un fidejutor.

Obligația poate fi achitată chiar de o persoană neinteresată; aceasta persoana trebuie însă să lucreze în numele și pentru achitarea debitorului, sau de lucrează în numele ei propriu, să nu se subroge în drepturile creditorului. (Cod civil 973, 987, 1094, 1106 și urm., 1655, 1669).

Articolul 1094

Obligația de a face nu se poate achita de altă persoană în contra voinței creditorului, când acesta are interes ca debitorul să o îndeplinească. (Cod civil 1075 și urm., 1485).

Articolul 1095

Plata, ca să fie valabilă, trebuie făcută de proprietarul capabil de a înstrăina lucrul dat în plată.

Cu toate acestea, plata unei sume în bani, sau altor lucruri ce se consumă prin întrebuințare, nu poate fi repetită contra creditorului ce le-a consumat de bună-credință, deși plata s-a făcut de o persoană ce nu era proprietar sau care nu era capabilă de a înstrăina. (Cod civil 946 și urm., 992, 1097, 1899).

Potrivit art. 126 din alin. 2 din Codul familiei, creanțele pe care le au față de minor tutorele, soțul acestuia, o rudă în linie dreaptă ori frații sau surorile tutorelui, pot fi plătite numai cu aprobarea autorității tutelare.

Articolul 1096

Plata trebuie să se facă creditorului sau împuternicitului sau, sau aceluia ce este autorizat de justiție sau de lege a primi pentru dânsul.

Plata data aceluia ce n-are împuternicire de a primi pentru creditor, este valabilă, dacă acest din urmă o ratifica sau profita de dânsa. (Cod civil 1097 și urm., 1190, 1532 și urm., 1609).

Articolul 1097

Plata făcută cu buna-credință aceluia ce are creanța în posesiunea sa este valabilă chiar dacă în urma posesorului ar fi evins.

Articolul 1098

Dacă creditorul este necapabil de a primi, plata ce i se face nu este valabilă, afară numai dacă și debitorul probează că lucrul plătit a profitat creditorului. (Cod civil 1096).

Articolul 1099

Plata făcută de debitor creditorului sau în urma unui sechestr sau opoziții*) nu este valabilă în privința creditorilor sechestrați și oponenți; aceștia pot, în virtutea dreptului lor, să-l silească să plătească din nou; debitorul însă, în acest caz, are recurs în contra creditorului. (Cod civil 1152, 1616).

*) Prin termenii "sechestr sau opoziții", textul art. 1099 se referă la poprirea în mâinile celor de-al treilea.

Articolul 1100

Creditorul nu poate fi silit să primească alt lucru decât acela ce i se datorește, chiar când valoarea lucrului oferit ar fi egală sau mai mare. (Cod civil 1578, 1604, 1683).

Articolul 1101

Debitorul nu poate săli pe creditor să primească parte din datorie, fie datoria divizibilă chiar.

Cu toate acestea, judecătorii pot, în considerarea poziției debitorului, să acorde mici termene pentru plata și să oprească executarea urmăririlor, lăsând lucrurile în starea în care se găsesc.

Judecătorii însă nu vor uza de această facultate decât cu mare rezerva. (Cod civil 1057 și urm., 1115 pct. 3, 1582, 1831).

Articolul 1102

Debitorul unui corp cert și determinat este liberat prin trădarea*) lucrului în starea în care se găsea la predare, dacă deteriorările ulterioare nu sunt ocazionate prin faptul sau greșeala sa, nici prin aceea a persoanelor pentru care este responsabil, sau dacă înaintea acestor deteriorări n-a fost în întârziere. (Cod civil 903, 998 și urm., 1074 și urm., 1083, 1324, 1434, 1605).

*) Predarea.

Articolul 1103

Dacă datoria este un lucru determinat numai prin specia sa, debitorul, ca să se libereze, nu este dator să-l dea de cea mai bună specie, nici însă de cea mai rea.

A se vedea și:

- [Ordonanța Guvernului nr. 87/2000](#) privind răspunderea producătorilor pentru pagubele generate de produsele defectuoase, publicată în Monitorul Oficial nr. 421 din 1 septembrie 2000;
- [Legea nr. 10/1995](#) privind calitatea în construcții, publicată în Monitorul Oficial nr. 12 din 24 ianuarie 1995.

Articolul 1104

Plata trebuie să se facă în locul arătat în convenție.

Dacă locul nu este arătat, plata, în privința lucrărilor certe și determinate, se va face în locul în care se găsea obiectul obligației în timpul contractării.

În orice alt caz, plata se face la domiciliul debitorului. (Cod civil 1115 pct. 6, 1121, 1319, 1362, 1614).

Articolul 1105

Cheltuielile pentru efectuarea plății sunt în sarcina debitorului. (Cod civil 1117, 1305, 1317, 1614).

& 2. Despre plata prin subrogație

Articolul 1106

Subrogatia în drepturile creditorului, făcută în folosul unei a treia persoane ce plătește, este sau convențională sau legală. (Cod civil 1093, 1670, 1682).

Articolul 1107

Această subrogare este convențională:

1. când creditorul, primind plata sa de la o altă persoană, da acestei persoane drepturile, acțiunile, privilegiile sau ipotecile sale, în contra debitorului; aceasta subrogație trebuie să fie expresă și făcută tot într-un timp cu plata;
2. când debitorul se împrumută cu o sumă spre a-și plăti datoria și subroga pe împrumutător în drepturile creditorului. Ca să fie valabilă această subrogație, trebuie să se facă actul de împrumut și chitanța înaintea

tribunalului, să se declare în actul de împrumut ca suma s-a luat pentru a face plata, și în chitanța să fie declarat ca plata s-a făcut cu banii dati pentru aceasta de noul creditor. Aceasta subrogație se operează fără concursul voinței creditorului. (Cod civil 1093).

-
1. Potrivit [Legii nr. 36 din 12 mai 1995](#) a notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995, prin expresia "chitanța înaintea tribunalului", folosită în cuprinsul punctului 2 al art. 1107, se înțelege chitanța întocmită în forma autentică la notarul public;
 2. A se vedea și [Legea nr. 7/1996](#) a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996;
 3. A se vedea și Titlul VI "Regimul juridic al garanțiilor reale mobiliare" ([art. 2 lit. c\) din Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999.

Articolul 1108

Subrogația se face de drept:

1. în folosul aceluia care, fiind el însuși creditor, plătește altui creditor, ce are preferința;
2. în folosul aceluia care, dobândind un imobil, plătește creditorilor căror acest imobil era ipotecat;
3. în folosul aceluia care, fiind obligat cu alții sau pentru alții la plata datoriei, are interes de a o desface;
4. în folosul eredelui beneficiar, care a plătit din starea sa datoriile succesiunii. (Cod civil 713, 777 și urm., 1053 și urm., 1510, 1670, 1722, 1746, 1778, 1799, 1812).

Articolul 1109

Subrogația stabilită prin articolele precedente se operează atât în contra fidejursorului, cât și în contra debitorului. Ea nu poate desființa dreptul creditorului, când plata i s-a făcut numai pentru parte din datorie; în acest caz el poate exercita, pentru ce are a mai lua, aceleași drepturi ce exercita și subrogatul, pentru partea plătită, celui cui a făcut o plata parțială. (Cod civil 1652 și urm.).

& 3. Despre imputatia plății

Articolul 1110

Debitorul, având mai multe datorii, al căror obiect este de aceeași speta, are dreptul de a declara, când plătește, care este datoria ce voiește a desface. (Cod civil 1506).

Articolul 1111

Debitorul unei datorii, pentru care se plătește dobânda, sau o rentă, nu poate, fără consimțământul creditorului, sa impute plata ce face pe capital cu preferința asupra rentei sau a dobânzii. Plata parțială, făcută pe capital și dobânda, se impută mai întâi asupra dobânzii.

Articolul 1112

Când debitorul unor deosebite datorii a primit o chitanța prin care creditorul imputa aceea ce a luat special asupra uneia din aceste datorii, debitorul nu mai poate cere ca imputatia să se facă asupra unei alte datorii, afară numai dacă creditorul l-a amăgit, sau l-a surprins.

Articolul 1113

Când în chitanța nu se zice nimic despre imputație, plata trebuie să se impute asupra aceleia din datorii ajunse la termen, pe care debitorul, în acel timp, avea mai mare interes a o desface. În caz de o datorie ajunsă la termen și alta neajunsă, deși aceasta din urma ar fi mai oneroasă, imputatia se face asupra celei ajunse la termen.

Dacă datoriile sunt de egala natura, imputatia se face asupra celei mai vechi; dacă datoriile sunt în toate egale, imputatia se face proporțional asupra tuturor. (Cod civil 1151, 1506).

& 4. Despre ofertele de plată și despre consemnațiuni

Articolul 1114

Când creditorul unei sume de bani refuza de a primi plata, debitorul poate să-i facă oferte reale, și, refuzând creditorul de a primi, sa consemneze suma.

Ofertele reale, urmate de consemnatiune, liberează pe debitor; ele, în privința-i, țin loc de plată, de sunt valabile făcute, și suma consemnată, cu acest mod, este în rizico-pericolul creditorului.

Procedura ofertei de plată și a consemnatiunii este reglementată prin art. 586-590 inclusiv Cod procedura civilă.

Articolul 1115

Pentru ca ofertele să fie valabile trebuie:

1. să fie făcute creditorului, ce are capacitatea de a primi sau celui ce are dreptul de a primi pentru dânsul;
2. să fie făcute de o persoană capabilă de a plăti;

3. să fie făcute pentru toată suma exigibilă, pentru rendite și dobânzi datorite, pentru cheltuieli lichidate și pentru o sumă oarecare în privința cheltuielilor nelichidate, suma asupra căreia se poate reveni, după lichidarea acestor cheltuieli;
4. termenul să fie împlinit, dacă a fost stipulat în favoarea creditorului;
5. condiția sub care datoria s-a contractat să se fi îndeplinit;
6. ofertele să fie făcute în locul ce s-a hotărât pentru plata, și dacă locul pentru plata nu s-a determinat prin o convenție specială, să fie făcute sau creditorului în persoana, sau la domiciliul sau, sau la domiciliul ales pentru executarea convenției;
7. ofertele să fie făcute prin ofițer public*) ce era competent, pentru astfel de acte. (Cod civil 1095 și urm., 1104).

*) Executor judecătoresc.

1. Punctul 8 din art. 1115 a fost abrogat prin art. 609 Cod procedura civilă, care a devenit art. 590 în actuala numerotare a articolelor din Codul de procedură civilă, astfel cum a fost republicat în Monitorul Oficial nr. 42 din 24 februarie 1948, în temeiul Legii nr. 18 - Monitorul Oficial nr. 35 din 12 februarie 1948.

2. A se vedea, de asemenea, art. 587 Cod procedura civilă.

Articolul 1116

Nu este necesar pentru validitatea consemnatiunii ca ea sa fi fost autorizata de judecător; e destul:

1. sa fi fost predată de o somație semnificată*) creditorului, în care să se arate ziua, ora și locul unde suma oferită are să fie depusa;
2. ca debitorul să depună suma oferită în casa de depozite și consemnațiuni**), cu dobânda ei până în ziua depunerii.

*) Comunicată.

**) Casa de Economii și Consemnațiuni (C.E.C.).

A se vedea și [Legea nr. 66 din 3 iulie 1996](#) privind reorganizarea Casei de Economii și Consemnațiuni din România în societate bancară pe acțiuni publicată în Monitorul Oficial nr. 140 din 5 iulie 1996.

1. Punctele 3 și 4 ale articolului 1116 au fost abrogate prin art. 609 Cod procedura civilă, care a devenit art. 590 în actuala numerotare a articolelor din Codul de procedură civilă, astfel cum a fost republicat în Monitorul Oficial nr. 42 din 24 februarie 1948, în temeiul Legii nr. 18 - Monitorul Oficial nr. 35 din 12 februarie 1948.

2. A se vedea și:

- [Hotărârea Guvernului nr. 888/1996](#) pentru aprobarea Statutului Casei de Economii și Consemnațiuni, publicată în Monitorul Oficial nr. 255 din 22 octombrie 1996.

Articolul 1117

Cheltuielile ofertelor reale și ale consemnatiunii sunt în sarcina creditorului, de sunt făcute valabil. (Cod civil 1105).

Articolul 1118

Pe cat timp consemnatiunea nu s-a primit de creditor, debitorul poate să ia înapoi suma depusa, și într-acest caz codebitorii sau fidejursorii săi nu sunt liberați.

Articolul 1119

Când debitorul a dobândit o hotărâre ce are puterea lucrului judecat*), prin care ofertele sau consemnatiunea s-au declarat bune și valabile, el nu mai poate, chiar cu consimțământul creditorului, să-și retragă suma depusa în prejudiciul codebitorului sau fidejusorilor săi.

*) Hotărâre definitivă, astfel cum e determinată prin art. 377 Cod procedura civilă.

Articolul 1120

Creditorul, care a consimțit ca debitorul să-și retragă consemnatiunea, după ce aceasta s-a declarat valabilă printr-o hotărâre ce dobandise puterea lucrului judecat, pierde dreptul de privilegii sau ipoteci ce avea pentru plata creanței sale.

Articolul 1121

Dacă lucrul debit este un corp cert care trebuie a se trada*) în locul unde se găsește, debitorul este obligat a soma pe creditor sa-l ia, printr-un act ce i se va notifica sau în persoana sau la domiciliul sau, sau la domiciliul

ales pentru executarea convenției. După aceasta somație, dacă creditorul nu-și ia lucrul și debitorul are trebuința de locul unde este pus, acesta din urmă poate lua permisiunea justiției ca sa-l depună în altă parte. (Cod civil 1104, 1319).

*) A se preda.

& 5. Despre cesiunea bunurilor*)

*) În stadiul actual al legislației civile, cesiunea bunurilor nu are aplicabilitate practică.

Articolul 1122

Cesiunea bunurilor este abandonarea stării sale întregi, făcută de debitorul ce nu poate plăti creditorului sau creditorilor săi.

Articolul 1123

Cesiunea bunurilor este voluntară sau judiciară.

Articolul 1124

Cesiunea bunurilor voluntară este aceea ce se acceptă de creditori de bună voie și care n-are alt efect decât acela ce rezultă chiar din stipulațiile convenției încheiate între ei și debitor.

Articolul 1125

Cesiunea bunurilor este un beneficiu pe care legea îl acorda debitorului nefericit și de bună-credință, cărui, ca să-și poată redobândi libertatea, i se permite să dea creditorilor săi înaintea justiției toate bunurile sale, și chiar în caz de stipulație contrarie.

Articolul 1126

Abrogat expres prin [art. VIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#) pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 1127

Abrogat expres prin [art. VIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#) pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Secțiunea II Despre novatiune

Articolul 1128

Noțiunea se operează în trei feluri:

1. când debitorul contractează în privința creditorului sau o datorie nouă ce se substituie celei vechi care este stinsă;
2. când un nou debitor este substituit celui vechi, care este descărcat de creditor;
3. când, prin efectul unui nou angajament, un nou creditor este substituit celui vechi, către care debitorul este descărcat. (Cod civil 782, 1107, 1120, 1129 și urm., 1391 și urm.).

Articolul 1129

Novatiunea nu se operează decât între persoane capabile de a contracta. (Cod civil 946).

Articolul 1130

Novatiunea nu se prezuma. Voința de a o face trebuie să rezulte evident din act.

Articolul 1131

Novatiunea, prin substituirea unui nou debitor, poate să se opereze fără concursul primului debitor.

Articolul 1132

Delegația, prin care un debitor da creditorului un alt debitor ce se obligă către dânsul, nu operează novatiunea, dacă creditorul n-a declarat expres, ca descarcă pe debitorul ce a făcut delegația. (Cod civil 1107, 1393).

Articolul 1133

Creditorul ce a descărcat pe debitorul de care s-a făcut delegația n-are recurs în contra acestui debitor, dacă debitorul delegat devine nesolvabil, afară de cazul când prin act se rezerva expres acest drept, sau când delegatul este declarat falit sau căzut în deconținută*), în momentul delegației.

*) Starea de insolvență a unui debitor care nu este comerciant.

Articolul 1134

Privilegiile și ipotecile creanței celei vechi nu le are și creanța ce-i este substituită, afară de cazul când creditorul le-a rezervat expres.

-
1. A se vedea Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare (art. 75), potrivit căreia, dacă ipoteca creanței novate a fost rezervată pentru garantarea noii creanțe, aceasta se va înscrie cu rangul vechii ipotece, în temeiul înscrisului dovedind novatiunea; pentru aplicabilitatea acestui act normativ, a se vedea art. 72 alin. (2) din Legea nr. 7/1996, a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.
2. A se vedea și [Legea nr. 7/1996](#) a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996, precum și Titlul IV din [Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999.

Articolul 1135

Când novatiunea se operează prin substituirea unui nou debitor, privilegiile și ipotecile primitive ale creanței nu pot trece asupra bunurilor noului debitor.

Articolul 1136

Când novatiunea se operează între creditor și unul din debitorii solidari, privilegiile și ipotecile vechii creanțe nu se pot rezerva decât asupra bunurilor celui care contracta noua datorie.

Articolul 1137

Codebitorii sunt liberați prin novatiunea făcută între creditor și unul din debitorii solidari. Novatiunea făcută în privința debitorului principal liberează cautiunile.

Secțiunea III

Despre remiterea datoriei

Articolul 1138

Remiterea voluntară a titlului original făcută de creditor debitorului da proba liberațiunii. Remiterea voluntară a copiei legalizate a titlului lasă a se presupune remiterea datoriei sau plata, până la proba contrară.

Dispozițiile art. 1138 se referă, prin termenii "titlu original" la înscrisul sub semnătura privată, iar prin termenii "copia legalizată a titlului" la înscrisul autentic sau la copia legalizată a unei hotărâri judecătorești investită cu formula executorie.

Articolul 1139

Remiterea lucrului dat ca siguranță nu este de ajuns ca să se facă a se presupune remiterea datoriei.

Articolul 1140

Remiterea titlului original sau a copiei legalizate a titlului făcută unuia din debitori are aceleași efect în folosul codebitorilor.

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 1138.

Articolul 1141

Remiterea sau descărcarea expresă făcută în folosul unuia din codebitorii solidari liberează pe toți ceilalți, afară numai dacă creditorul și-a rezervat anume drepturile sale în contra acestor din urmă.

În cazul din urmă, creditorul nu poate cere plata datoriei decât scăzând partea celui căruia a făcut remitere. (Cod civil 1039, 1409).

Articolul 1142

Remiterea sau descărcarea expresă făcută debitorului principal liberează cautiunile.

Aceea acordată cauțiunii nu liberează pe debitorul principal.

Aceea acordată unei din cauțiuni nu liberează în totul pe celelalte.

Aceea acordată unei cauțiuni dată în urmă prin act separat, nu liberează în nimic pe celelalte.

Aceea ce creditorul a primit de la o cauțiune pentru a o descarca din chezasia sa trebuie să se impute asupra datoriei și să descarce pe debitorul principal și pe celelalte cauțiuni.

Secțiunea IV

Despre compensație

Articolul 1143

Când două persoane sunt datoare una alteia, se operează între dânsule o compensație care stinge amândouă datoriile în felul și cazurile exprese mai jos. (Cod civil 1144 și urm., 1508, 1570).

Articolul 1144

Compensația se operează de drept, în puterea legii, și chiar când debitorii n-ar ști nimic despre aceasta; cele doua datorii se sting reciproc în momentul când ele se găsesc existând deodată și până la concurența cotitatilor lor respective.

Articolul 1145

Compensația n-are loc decât între doua datorii care deopotrivă au ca obiect o sumă de bani, o cantitate oarecare de lucruri fungibile de aceeași specie și care sunt deopotrivă lichide și exigibile.

Prestațiile în fructe, al căror preț este regulat prin mercuriale, se recompensează cu sumele lichide și exigibile.

Articolul 1146

Termenul de grație nu împiedică compensația. (Cod civil 1101).

Articolul 1147

Compensația se operează oricare ar fi cauzele unei sau celeilalte datorii, afară de cazurile:

1. unei cereri pentru restituirea unui lucru ce pe nedrept s-a luat de la proprietar;
2. unei cereri pentru restituirea unui depozit neregulat;
3. unei datorii declarate nesesizabile. (Cod civil 1560 și urm., 1570, 1591 și urm.).

Articolul 1148

Compensația se operează în privința cauțiunii, pentru ceea ce creditorul datorește debitorului principal.

Compensația n-are loc, în privința debitorului principal pentru ceea ce creditorul datorește cauțiunii. (Cod civil 1039 ai urm., 1047, 1147, 1142, 1681).

Articolul 1149

Debitorul, care a acceptat pur și simplu ca un creditor să facă cesiunea drepturilor sale unei alte persoane, nu mai poate invoca în contra cesionarului compensația care ar fi avut loc în privința cedentului, înaintea acceptării.

Când cesiunea s-a notificat debitorului, dar nu s-a acceptat de dânsul, nu se împiedică decât compensația posterioară acestei notificări. (Cod civil 1391 și urm.).

Articolul 1150

Când cele doua datorii nu sunt platnice într-același loc, nu se poate opera compensația decât plătind cheltuielile remiterii*). (Cod civil 1104, 1105).

*) Cheltuielile pricinuite de efectuarea plății în alt loc.

Articolul 1151

Când sunt mai multe datorii compensabile, datorite de aceeași persoană, se urmează, pentru compensație, regulile stabilite pentru imputație de art. 1113.

Articolul 1152

Compensația n-are loc în prejudiciul drepturilor dobândite de alte persoane. Astfel cel ce, fiind debitor, a devenit creditor în urma sechestrului*) ce i s-a făcut de o altă persoană, nu poate invoca compensația în prejudiciul sechestrantului. (Cod civil 1099).

*) Popririi.

Articolul 1153

Acel ce a plătit o datorie stinsă, de drept, prin compensație, nu mai poate, repetând plata creanței pentru care n-a invocat compensația, să pretindă, în prejudiciul altor persoane, privilegiile sau ipotecile acestei creanțe, afară numai dacă este o cauza evidentă, ce l-a făcut să nu cunoască creanța care trebuia să compenseze datoria sa. (Cod civil 1144).

Secțiunea V Despre confuziune

Articolul 1154

Când calități incompatibile se întâlnesc pe capul aceleiași persoane se face o confuziune, care stinge amândouă drepturile, activ și pasiv. (Cod civil 557, 565, 638, 1048, 1155, 1617, 1680).

A se vedea, în ceea ce privește raporturile dintre persoanele juridice, [Decretul nr. 31/1954](#) privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare (art. 41 alin. 1), potrivit căruia comasarea se face prin absorbirea unei persoane juridice de către o altă persoană juridică sau prin fuziunea mai multor persoane juridice pentru a alcătui o persoană juridică nouă.

Articolul 1155

Confuziunea, ce se operează prin concursul calităților de creditor și debitor principal, liberează cautiunile.

Aceea ce se operează prin concursul calităților de creditor sau debitor și cauțiune, nu aduce stingerea obligației principale; aceea ce se operează prin concursul calităților de creditor și debitor nu profita codebitorilor săi solidari, decât pentru porțiunea datorată de dânsul. (Cod civil 713, 781, 1039, 1048, 1141, 1142, 1148, 1860).

Secțiunea VI

Despre pierderea lucrului datorat și despre diferitele cazuri în care îndeplinirea obligației este imposibila

Articolul 1156

Când obiectul obligației este un corp cert și determinat, de pierde, de se scoate din comerț, sau se pierde astfel încât absolut sa nu se știe de existența lui, obligația este stinsă, dacă lucrul a pierit sau s-a pierdut, fără greșala debitorului, și înainte de a fi pus în întârziere.

Chiar când debitorul este pus în întârziere, dacă nu a luat asupra-și cazurile fortuite, obligația se stinge, în caz când lucrul ar fi pierit și la creditor, dacă i s-ar fi dat.

Debitorul este ținut de a proba cazurile fortuite ce alege. Ori în ce chip ar pieri sau s-ar pierde lucrul furat, pierderea sa nu liberează pe cel ce l-a sustras de a face restituțiunea prețului.

Obligația se stinge totdeauna când printr-un eveniment oarecare, ce nu se poate imputa debitorului, se face imposibila îndeplinirea acestei obligații. (Cod civil 557, 565, 636, 760, 927, 998 și urm., 1030, 1083, 1156, 1311, 1434, 1439, 1479 și urm., 1566, 1624, 1625).

Secțiunea VII

Despre acțiunea de anulare sau resciziune

Articolul 1157

Minorul poate exercita acțiunea în resciziune pentru simpla leziune în contra oricărei convenții. (Cod civil 694, 954, 1158 și urm.).

1. Textul [art. 1157 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 185/1949](#) pentru modificarea și abrogarea unor dispoziții privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă și emancipare - Buletinul Oficial nr. 25 din 30 aprilie 1949.

2. Art. 1157 a fost implicit modificat prin alin. 1 și 2 din [art. 25 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare.

Articolul 1158

Când leziunea rezultă dintr-un eveniment cazual și neașteptat, minorul n-are acțiunea în resciziune. (Cod civil 1083).

Articolul 1159

Minorul ce face o simpla declarație ca este major are acțiunea în resciziune. (Cod civil 1162).

Articolul 1160

Minorul comerciant, bancher sau artizan n-are acțiunea în resciziune contra angajamentelor ce a luat pentru comerțul sau arta sa.

Dispoziția art. 1160 a devenit inaplicabila în privința comercianților, întrucât aceștia, potrivit art. 10 din Codul comercial, nu pot avea aceasta calitate înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, vârsta la care în prezent se dobândește majoritatea.

Articolul 1161

Minorul n-are acțiunea în resciziune contra convențiilor făcute în contractul de căsătorie, dacă acesta s-a făcut cu consimțământul și asistența acelora al căror consimțământ este cerut pentru validitatea căsătoriei sale.

Dispoziția art. 1161 a fost abrogată implicit prin abrogarea art. 1223-1293 Cod civil, privitoare la contractul de căsătorie, precum și prin abrogarea art. 131 și urm. Cod civil, privitoare la consimțământul cerut pentru căsătoria minorului.

Articolul 1162

Minorul n-are acțiunea în resciziune contra obligațiilor ce rezultă din delictele sau cvasi-delictele sale.

Articolul 1163

Minorul nu mai poate exercita acțiune în resciziune în contra angajamentului făcut în minoritate, dacă l-a ratificat după ce a devenit major, și aceasta și în cazul când angajamentul este nul în forma sa, și în acela când produce numai leziune. (Cod civil 1190).

Articolul 1164

Când minorii, interzișii sau femeile măritate sunt admiși, în aceasta calitate, a exercita acțiune de resciziune în contra angajamentelor lor, ei nu întorc aceea ce au primit, în urmarea acestor angajamente, în timpul minorității, interdicției sau maritajului, decât dacă se probează ca au profitat de aceea ce li s-a dat.

Dispoziția art. 1164 a devenit inaplicabilă în privința femeilor măritate, prin efectul Legii privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii măritate - promulgată prin Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932.

Articolul 1165

Majorul nu poate, pentru leziune, să exercite acțiunea în resciziune. (Cod civil 694, 797).

A se vedea și dispoziția art. 694 Cod civil.

Articolul 1166

Când formalitățile cerute, în privința minorilor sau interzișilor, atât pentru înstrăinarea imobilelor, cât și pentru împărțirea unei succesiuni, s-au îndeplinit, ei sunt, relativ la aceste acte, considerați ca și cum le-ar fi făcut în majoritate sau înaintea interdicției. (Cod civil 729 și urm., 749).

A se vedea în acest sens și art. 105, 129 și 147 din Codul familiei.

Articolul 1167

În lipsa unui act de confirmare sau de ratificare, este destul ca obligația să se execute voluntar, după epoca în care obligația putea fi valabil confirmată sau ratificată.

Confirmarea, ratificarea sau executarea voluntară, în forma și epoca determinată de lege, ține loc de renunțare în privința mijloacelor și excepțiilor ce puteau fi opuse acestui act, fără a se vătăma însă drepturile persoanelor a treia.

Confirmarea sau ratificarea, sau executarea voluntară a unei donațiuni, făcută de către erezi sau reprezentanții donatorului*), după moartea sa, ține loc de renunțare, atât în privința viciilor de forma, cât și în privința oricărei alte excepții. (Cod civil 959 și urm., 1163, 1546, 1713, 1843).

*) Cei care reprezintă drepturile donatorului.

Articolul 1168

Donatorul nu poate repara, prin nici un act confirmativ, viciurile unei donații între vii; nulă în privința formei, ea trebuie să se refacă cu formele legiuite. (Cod civil 813 și urm., 1167).

Capitolul 9

Despre probațiunea obligațiilor și a plății

Articolul 1169

Cel ce face o propunere înaintea judecății trebuie să o dovedească.

Articolul 1170

Dovada se poate face prin înscrisuri, prin martori, prin prezumții, prin mărturisirea unei părți și prin jurământ.

Dovada nu se mai poate face prin jurământ în urma abrogării [art. 1207-1222 Cod civil prin Decretul nr. 205/1950](#) pentru modificarea art. 1206 și 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 și art. 1207 - 1222 din același cod, precum și pentru abrogarea art. 53 din C. com. - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

Secțiunea I

Despre înscrisuri

& 1. Despre titlul autentic

Articolul 1171

Actul autentic este acela care s-a făcut cu solemnitățile cerute de lege, de un funcționar public, care are drept de a funcționa în locul unde actul s-a făcut.

1. A se vedea cu privire la autentificare:

- [Legea nr. 36 din 12 mai 1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale - publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

- [Ordinul ministrului justiției nr. 710/c/1995](#) pentru adoptarea Regulamentului de punere în aplicare a [Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995](#), publicat în Monitorul Oficial nr. 176 din 8 august 1995.

2. Sunt considerate înscrisuri autentice unele acte întocmite potrivit dispozițiilor din texte speciale.

Articolul 1172

Actul care nu poate fi autentic din cauza necompetenței sau a necapacității funcționarului, sau din lipsa de forme, este valabil ca scriptura sub semnătura privată, dacă s-a iscălit de părțile contractante.

Articolul 1173

Actul autentic are deplina credință în privirea oricărei persoane despre dispozițiile și convențiile ce constata. Executarea actului autentic, care este investit cu formula executorie, va fi suspendată prin punerea în acuzație, când se intențuează o acțiune criminală*) în contra pretinsului autor al actului. Iar când în cursul unei instanțe civile actul se ataca de fals, tribunalele**) pot, după împrejurări, a suspenda provizoriu executarea actului. (Cod civil 653, 969, 974).

*) Punerea în mișcare a acțiunii penale.

**) Instanțele.

În ceea ce privește defăimarea înscrisului ca fals, a se vedea Cod procedura civilă, art. 180 - 184.

Articolul 1174

Actul cel autentic sau cel sub semnătura privată are tot efectul între părți despre drepturile și obligațiile ce constata, precum și despre aceea ce este menționat în act, peste obiectul principal al convenției, când menționarea are un raport oarecare cu acest obiect.

Dar menționarile care au de obiect un fapt cu totul străin de acela al convenției, nu pot servi decât numai la un început de dovada. (Cod civil 1171, 1176, 1197).

Articolul 1175

Actul secret, care modifica un act public, nu poate avea putere decât între părțile contractante și succesorii lor universali; un asemenea act nu poate avea nici un efect în contra altor persoane. (Cod civil 973).

& 2. Despre actele sub semnătura privată

Articolul 1176

Actul sub semnătura privată, recunoscut de acela cărui se opune, sau privit, după lege, ca recunoscut, are același efect ca actul autentic, între acei care i-au subscris și între cei care reprezintă drepturile lor. (Cod civil 969, 1173 și urm., 1191, 1294).

Articolul 1177

Acela cărui se opune un act sub semnătura privată este dator a-l recunoaște sau a tagadui curat scriptura sau sub semnătura sa.

Moștenitorii săi sau cei care reprezintă drepturile aceluia al căruia se pretinde ca ar fi actul pot declara că nu cunosc scriptura sau subsemnătura autorului lor. (Cod civil 653, 1178).

Articolul 1178

Când cineva nu recunoaște scriptura și subsemnătura sa, sau când succesorii săi declara că nu le cunosc, atunci justiția ordona verificarea actului.

Articolul 1179

Actele sub semnătura privată, care cuprind convenții sinalagmatice, nu sunt valabile dacă nu s-au făcut în atâtea exemplare originale câte sunt părți cu interes contrar. Este de ajuns un singur exemplar original pentru toate persoanele care au același interes.

Fiecare exemplar trebuie să facă mențiune de numărul originalelor ce s-au făcut.

Cu toate acestea, lipsa de mențiune ca originalele s-au făcut în număr indoit, întreit și celelalte, nu poate fi opusă de acela care a executat din parte-i convenția constatată prin act. (Cod civil 1190).

Articolul 1180

Actul sub semnătura privată prin care o parte se obliga către alta a-i plăti o sumă de bani sau o catime oarecare, trebuie să fie scris, în întregul lui de acela care l-a subscris, sau cel puțin acesta, înainte de a subsemna, să adauge la finele actului cuvintele bun și aprobat, arătând totdeauna în litere suma sau câtimea lucrurilor și apoi să iscălească.

Nu sunt supuși la aceasta regula comercianții, industriali*), plugarii, vierii, slugile și oamenii care muncesc cu ziua. (Cod civil 944, 1181).

*) Meseriașii.

Dispozițiile alin. 2 din art. 1180 constituie excepții de la regula primului alineat, fiind întemeiate pe experiența profesională în cazul comercianților, sau pe nestiința de carte, în cazul celorlalte categorii de persoane enumerate de text; cu privire la aceste din urma categorii de persoane, dispozițiile alin. 2 au devenit

inaplicabile în urma intrării în vigoare a art. 16 din Constituția României din 1991, care statorniceste egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii, fără deosebire după gradul lor de cultura.

Articolul 1181

Când suma arătată în act este deosebită de aceea ce este arătată în bun, obligația se prezuma ca este pentru suma cea mai mica, chiar când actul precum și bunul sunt scrise în întreg de mana aceluia care s-a obligat, afară numai de nu se va proba în care parte este greseala. (Cod civil 983, 1180, 1200, 1202).

Articolul 1182

Data scripturii private nu face credința în contra persoanelor a treia interesate, decât din ziua în care s-a înfățișat la o dregatorie publică*), din ziua în care s-a înscris într-un registru public**), din ziua morții aceluia sau unui din acei care l-au subscris, sau din ziua în care va fi fost trecut fie și în prescurtare în acte făcute de ofițeri publici***), precum procese-verbale pentru punerea pecetii sau pentru facerea de inventare.

*) Instituție publică.

**) Registru anume destinat.

***) Funcționar de stat.

A se vedea și [art. 90 din Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995, potrivit căruia și notarii publici pot da data certa înscrisurilor.

Articolul 1183

Registrele comercianților nu fac credința despre vânzările ce cuprind în contra persoanelor necomerciante. Dar judecătorul poate da jurământ la una sau la alta din părți. (Cod civil 1184).

Partea a doua a dispozițiilor art. 1183 a fost abrogată implicit ca urmare a abrogării [art. 1207-1222 Cod civil, prin Decretul nr. 205/1950](#) pentru modificarea art. 1206 și 1906 din Cod civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 și art. 1207-1222 din același cod, precum și pentru abrogarea art. 53 din Cod comercial - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

Articolul 1184

Registrele comercianților se cred în contra lor, dar cel care voiește a profita de ele nu poate despărți cuprinderea lor, lăsând aceea ce poate a-i fi contrar. (Cod civil 1183, 1206).

Articolul 1185

Registrele, cărțile sau hârțile domestice nu fac credința în favoarea celui care le-a scris, dar au putere în contra lui:

1. când cuprind curat primirea unei plati;
2. când cuprind mențiunea expresă ca nota sau scrierea din ele s-a făcut ca sa țină loc de titlu în favoarea creditorului. (Cod civil 1198).

Articolul 1186

Orice adnotație făcut de creditor în josul, pe marginea, sau pe dosul unui titlu de creanță, este crezută, cu toate că nu este subsemnata nici datată de el, când tinde a proba liberatiunea debitorului.

Aceeași putere doveditoare are și scriptura făcuta de creditor pe dosul, marginea sau în josul duplicatului unui act sau chitanța, dar numai când duplicatul va fi în mâinile debitorului.

& 3. Despre răboaie

Articolul 1187

Răboaiele, când crestaturile după amândouă bucățile sunt egale și corelative, sunt un mijloc de probare între persoanele care au obicei de a se servi cu un asemenea mijloc de probațiune.

& 4. Despre copiile titlurilor autentice

Articolul 1188

Când originalul exista, copia legalizată nu poate face credința decât despre ceea ce cuprinde originalul, înfățișarea cărui se poate cere totdeauna.

Când originalul nu exista, copiile legalizate de ofițerii publici*) competenți se cred, după distincțiile următoare:

1. copiile scoase din ordinea magistratului**), părțile fiind fața sau chemate, cu formele legale, precum și copiile scoase fără intervenția magistratului, dar de fața cu părțile care au asistat de buna voia lor, au aceeași credință ca și titlurile originale;
2. copiile care se vor fi dat de ofițerii publici competenți, fără intervenția magistratului sau consimțământul părților, fac asemenea credința după 30 de ani, socotiți din ziua în care s-au dat aceste copii. Când asemenea copii vor fi date de mai puțin de 30 de ani, nu fac decât un început de dovada;
3. copiile legalizate de un ofițer public incompetent, nu pot face decât un simplu început de dovada;

4. copiile copiilor nu au nici o putere probatoare.

*) Funcționar public.

**) Judecător.

1. Dispozițiile [art. 1188](#) au fost implicit modificate prin [Decretul nr. 377/1960](#) pentru organizarea și funcționarea Notariatului de stat, publicat în Buletinul Oficial nr. 22 din 20 octombrie 1960, care a acordat notariatului de stat, competența de a elibera copii legalizate de pe acte, competența menținută pentru notarii publici prin [Legea nr. 36 din 12 mai 1995](#), a notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995, care a abrogat [Decretul nr. 377/1960](#).

2. A se vedea și [Ordinul ministrului justiției nr. 710/C/1995](#) pentru adoptarea Regulamentului de punere în aplicare a [Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995](#), publicat în Monitorul Oficial nr. 176 din 8 august 1995.

3. Potrivit [art. 22 al Decretului nr. 31/1954](#) privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare, certificatele eliberate în temeiul registrelor de stare civilă au aceeași putere doveditoare ca și actele întocmite sau înscrise în registre.

4. În legătura cu dispozițiile art. 1188, a se vedea și dispozițiile din legile speciale.

& 5. Despre acte recognitive

Articolul 1189

Actul de recunoașterea unei datorii constatate prin un titlu precedent nu face proba despre datorie și nu dispensează pe creditor de a prezenta titlul original decât în următoarele cazuri:

1. când actul de recunoaștere cuprinde cauza și obiectul datoriei, precum și data titlului primordial, sau
2. când actul recognitiv, având o dată de 30 de ani, este ajutat de posesiune și de unul sau mai multe acte de recunoaștere conforme cu dânsul.

Actul recognitiv, în cele două cazuri menționate, nu poate avea nici un efect despre ceea ce cuprinde mai mult decât titlul primordial, sau despre ceea ce nu este în asemănare cu acest titlu. (Cod civil 628, 1188, 1190 și urm., 1846, 1893).

& 6. Despre actele confirmative

Articolul 1190

Actul de confirmare sau ratificarea unei obligații, în contra carei legea admite acțiunea în nulitate, nu este valabil, decât atunci când cuprinde obiectul, cauza și natura obligației, și când face mențiune de motivul acțiunii în nulitate, precum și despre intenția de a repara viciul pe care se întemeia acea acțiune. (Cod civil 959, 1163, 1173, 1546, 1843).

Secțiunea II

Despre martori

& 1. Despre cazul când dovada prin martori nu este primită

Articolul 1191

Dovada actelor juridice al căror obiect are o valoare ce depășește suma de 250 lei, chiar pentru depozit voluntar, nu se poate face decât sau prin act autentic, sau prin act sub semnătura privată.

Nu se va primi niciodată o dovadă prin martori, în contra sau peste ceea ce cuprinde actul, nici despre ceea ce se pretinde ca s-ar fi zis înaintea, la timpul sau în urma confectionării actului, chiar cu privire la o sumă sau valoare ce nu depășește 250 lei.

Părțile însă pot conveni ca și în cazurile arătate mai sus să se poată face dovada cu martori, dacă aceasta privește drepturi de care ele pot să dispună. (Cod civil 1173, 1176, 1192 și urm., 1294, 1416, 1533, 1597, 1621, 1686, 1704).

Articolul 1192

Articolul precedent nu se aplică în cazul când cererea depășește 250 lei numai prin unirea capitalului cu dobânzile.

Articolul 1193

Cel care a format cerere în judecată, pentru o sumă mai mare de 250 lei, chiar de va voi a-și restrânge cererea la 250 lei, nu va fi primită în fața instanței dovada prin martori.

Articolul 1194

Dovada prin martori nu se poate admite nici în cazul când cererea în judecată este pentru o sumă mai mică de 250 lei, dar care este un rest din o creanță mai mare, neconstatată prin înscris.

Articolul 1195

Când în aceeași instanță o parte face mai multe cereri, pentru care nu are înscrisuri, dacă toate aceste cereri, unindu-se trec peste suma de 250 lei, dovada prin martori nu poate fi admisă, chiar când creditorul ar pretinde ca aceste creanțe provin din diferite cauze și ca s-au născut în diferite epoci, afară numai dacă creditorul a dobândit aceste drepturi de la alte persoane.

Articolul 1196

Toate cererile, sub orice titlu, care nu sunt justificate prin înscris, se vor face prin aceeași petiție. Orice alte pretenții posterioare neprobate prin înscris și care se puteau face la darea petiției nu vor mai fi primite.

Articolul 1197

Regulile mai sus prescrise nu se aplică în cazul când exista un început de dovada scrisă.

Se numește început de dovada orice scriptura a aceluia în contra căruia s-a format petiția, sau a celui ce el reprezintă și care scriptura face a fi de crezut faptul pretins.

Articolul 1198

Acele reguli nu se aplică însă întotdeauna când creditorului nu i-a fost cu putința a-și procura o dovadă scrisă despre obligația ce pretinde, sau a conserva dovada luată, precum:

1. la obligațiile care se nasc din cvasicontracte și din delictе sau cvasidelictе;
2. la depozitul necesar, în caz de incendiu, ruina, tumult sau naufragiu, și la depozitele ce fac călătorii în ospătăria unde trag; despre toate acestea judecătorul va avea în vedere calitatea persoanelor și circumstanțele faptului;
3. la obligațiile contractate în caz de accidente neprevăzute, când nu era cu putința părților de a face înscrisuri;
4. când creditorul a pierdut titlul ce-i servea de dovada scrisă, din o cauza de forta majoră neprevăzută. (Cod civil 986 și urm., 1083, 1473, 1620 și urm.).

Secțiunea III Despre prezumții

Articolul 1199

Prezumțiile sunt consecințele ce legea sau magistratul*) trage din un fapt cunoscut la un fapt necunoscut.

*) Judecător.

& 1. Despre prezumțiile stabilite de lege

Articolul 1200

Sunt prezumții legale acelea care sunt determinate special prin lege, precum:

1. actele ce legea le declara nule pentru ca le privește făcute în fraudă dispozițiilor sale;
2. în cazurile când legea declara ca dobândirea dreptului de proprietate sau liberatiunea unui debitor rezultă din oarecare împrejurări determinate;
3. (Abrogat prin [Decretul nr. 205/1950](#) pentru modificarea art. 1206 și 1906 din Cod civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 și 1207-1222 din același cod, precum și pentru abrogarea art. 53 din C. com. - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950).
4. puterea ce legea acorda autorității lucrului judecat. (Cod civil 469, 492, 505 și urm., 590 și urm., 602, 696, 786, 812, 1138, 1181, 1201, 1204 și urm., 1432).

Textul punctului 3 din [art. 1200 a fost abrogat prin Decretul nr. 205/1950](#) pentru modificarea art. 1206 și 1906 din Cod civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 și art. 1207-1222 din același cod, precum și pentru abrogarea art. 53 din Cod comercial - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

Articolul 1201

Este lucru judecat atunci când a doua cerere în judecata are același obiect, este întemeiată pe aceeași cauză și este între aceleași părți, făcută de ele și în contra lor în aceeași calitate. (Cod civil 711, 973, 1715, 1788, 1834).

Articolul 1202

Prezumția legală dispensa de orice dovada pe acela în favoarea căruia este făcută.

Nici o dovadă nu este primită împotriva prezumției legale, când legea, în puterea unei asemenea prezumții, anulează un act oarecare, sau nu da drept de a se reclama în judecata, afară numai de cazurile când legea a permis dovada contrarie și afară de aceea ce se va zice în privința jurământului și marturisirii ce ar face o parte în judecata. (Cod civil 1204).

Referirea alin. 2 din art. 1202 la jurământ și la mărturisire a fost implicit modificată ca urmare a abrogării [art. 1200 pct. 3 prin Decretul nr. 205/1950](#) pentru modificarea art. 1206 și 1906 din Cod civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 și art. 1207-1222 din același cod, precum și pentru abrogarea art. 53 din Cod comercial - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

& 2. Despre prezumțiile care nu sunt stabilite de lege

Articolul 1203

Prezumțiile care nu sunt stabilite de lege sunt lăsate la luminile și intelegiunea magistratului*); magistratul nu trebuie să se pronunțe decât întemeindu-se pe prezumții, care să aibă o greutate și puterea de a naște probabilitatea; prezumțiile nu sunt permise magistratului decât numai în cazurile când este permisă și dovada prin martori, afară numai dacă un act nu este atacat ca s-a făcut prin fraudă, dol sau violență. (Cod civil 95., 960, 1014, 1130, 1191 și urm.).

*) Judecător.

Secțiunea IV Despre mărturisirea unei părți

Articolul 1204

Se poate opune unei părți mărturisirea ce a făcut sau înaintea începerii judecății, sau în cursul judecății.

Articolul 1205

Mărturisirea extrajudiciară verbală nu poate servi de dovadă când obiectul contestației nu poate fi dovedit prin martori. (Cod civil 1191 și urm.).

Articolul 1206

Mărturisirea judiciară se poate face înaintea judecătorului de însăși partea prigonitoare, sau de un împuternicit special al ei spre a face mărturisire.

Ea nu poate fi luată decât în întregime împotriva celui care a marturisit și nu poate fi revocată de acesta, afară numai de va proba ca a făcut-o din eroare de fapt.

-
1. Textul art. 1206 alin. 2 este reprodus astfel; cum a fost modificat prin [Decretul nr. 205/1950](#) pentru modificarea art. 1206 și 1906 din Cod civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 și art. 1207-1222 din același cod, precum și pentru abrogarea art. 53 din Cod comercial - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.
 2. Dispoziția primei părți din alin. 2 al art. 1206 a fost implicit modificată prin modificarea art. 129 și 130 Cod procedura civilă. Regula indivizibilității mărturisirii nu mai are caracter obligatoriu, ci constituie o simplă îndrumare pentru judecători, care sunt datori să stăruie prin toate mijloacele legale spre a descoperi adevărul.

Secțiunea V Despre jurământ

Articolul 1207-1222

(Abrogate prin [Decretul nr. 205 din 12.VIII.1950](#) pentru modificarea art. 1206 și 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 și art. 1207-1222 din același cod, precum și pentru abrogarea art. 53 din Codul comercial).

Titlul IV

DESPRE CONTRACTUL DE CĂSĂTORIE ȘI DESPRE DREPTURILE RESPECTIVE ALE SOȚILOR

Capitolul 1

Articolul 1223-1232

(Abrogate expres prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Capitolul 2 Despre regimul dotal

Articolul 1233-1293

(Abrogate expres prin [art. 49 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).

Titlul V

DESPRE VINDERI

Capitolul 1

Despre natura și forma vânzării

Articolul 1294

Vinderea este o convenție prin care doua părți se obliga între sine, una a transmite celeilalte proprietatea unui lucru și aceasta a plăti celei dintâi prețul lui.

Articolul 1295

Vinderea este perfecta între părți și proprietatea este de drept strămutată la cumpărător, în privința vânzătorului, îndată ce părțile s-au învoit asupra lucrului și asupra prețului, deși lucrul încă nu se va fi predat și prețul încă nu se va fi numărat.

În materie de vindere de imobile, drepturile care rezultă prin vinderea perfecta între părți, nu pot a se opune, mai înainte de transcripțiunea actului, unei a treia persoane care ar avea și ar fi conservat, după lege, oarecare drepturi asupra imobilului vândut. (Cod civil 948, și urm., 964, 971, 1300 și urm., 1303).

A se vedea nota de la art. 475, 971 și 1306.

Articolul 1296

Vinderea se poate face sau pur sau sub condiție.

Ea poate avea de obiect doua sau mai multe lucruri alternative.

În toate cazurile efectele sale sunt regulate după principiile generale ale convențiilor. (Cod civil 1004 și urm., 1017 și urm., 1026 și urm.).

Articolul 1297

În caz de vindere făcută prin dare de arvuna, convenția accesorie a arvunei nu va putea avea nici un efect:

1. dacă convenția principală a vinderii este nulă;
2. dacă vinderea se execută;
3. dacă vinderea se reziliază prin comun consimțământ;
4. dacă executarea vinderii a devenit imposibilă fără culpa nici uneia din părți.

Arvuna în aceste cazuri se va înapoia sau se va prinde în prestațiunile reciproce, după împrejurări.

Articolul 1298

Dacă vinderea nu s-a executat prin culpa unei din părțile contractante, aceasta va pierde arvuna data sau o va întoarce îndoita, având-o primită, dacă partea care nu este în culpa nu ar alege mai bine să ceară executarea vinderii.

Articolul 1299

Dacă s-au vândut marfe cu gramada, vinderea este perfecta, deși marfele n-au fost încă cântărite, numarate sau măsurate.

Articolul 1300

Dacă însă marfele nu s-au vândut cu gramada, ci după greutate, după număr sau măsura, lucrurile vândute rămân în rizicul-pericol al vânzătorului, până ce vor fi cântărite, numarate sau măsurate; dar aceasta nu împiedică pe cumpărător de-a cere și a dobândi la caz de neexecutare, sau predarea lucrurilor vândute sau daune-interese, dacă se cuvine. (Cod civil 1018, 1074, 1075, 1082, 1299 și urm., 1320 și urm.).

Articolul 1301

În privința vinului, a oliului și a altor asemenea lucruri care, după obicei, se gusta mai înainte de a se cumpăra, vinderea nu există până ce cumpărătorul nu le-a gustat și n-a declarat ca-i convin.

Articolul 1302

Vinderea făcută pe încercate este totdeauna presupusă condițională până la încercare.

Articolul 1303

Prețul vânzării trebuie să fie serios și determinat de părți.

Articolul 1304

Cu toate acestea, determinarea prețului poate fi lăsată la arbitratul*) unei a treia persoane.

*) La hotărârea.

Articolul 1305

Spezele vânzării sunt în sarcina cumpărătorului, în lipsa de stipulație contrarie. (Cod civil 1105, 1317, 1357).

Capitolul 2

Cine poate cumpăra sau vinde

Articolul 1306

Pot cumpăra și vinde toți cărora nu le este oprit prin lege. (Cod civil 475, 946 și urm.).

A se vedea și:

- Codul familiei - [Legea nr. 4/1953](#), Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat în Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare (art. 105 alin. 3, art. 128, 129 și 147);
- [Legea nr. 15/1990](#) privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial nr. 98 din 8 august 1990, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 18/1991](#) - Legea fondului funciar, republicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 5 ianuarie 1998;
- [Ordonanța Guvernului nr. 68/1994](#) privind protejarea patrimoniului cultural național, publicată în Monitorul Oficial nr. 247 din 31 august 1994, aprobată și modificată prin [Legea nr. 41/1995](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 105 din 30 mai 1995;
- [Legea nr. 112/1995](#) pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 279 din 29 noiembrie 1995;
- [Decretul-lege nr. 61/1990](#) privind vânzarea de locuințe construite din fondurile statului către populație, publicat în Monitorul Oficial nr. 22 din 8 februarie 1990, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 85/1992](#) privind vânzarea de locuințe și spații cu alta destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, republicată în Monitorul Oficial nr. 264 din 15 iulie 1998, cu modificările ulterioare.

Articolul 1307

Vânzarea nu se poate face între soți decât pentru cauza de lichidare, și anume:

1. când, în caz de separație de patrimonii, unul dintre soți da celuilalt, drept plata unei datorii, o avere a sa;
 2. când bărbatul cedează femeii, chiar neseplată, din averea sa, pentru o cauza legitima, precum pentru un imobil ce era dator să-i cumpere cu bani dotali, sau pentru o sumă ce-i datora;
 3. când femeia cedează bărbatului sau, din avutul sau propriu, drept plata unei sume promisa bărbatului ca dota.
- În toate cazurile moștenitorii rezervatari ai părților contractante au drept de a ataca asemenea operații, dacă ele ascund beneficii indirecte.

Art. 1307 a fost modificat implicit prin abrogarea art. 1223-1293 Cod civil. Drept urmare a acestei abrogări, regula interzicerii vânzării între soți nu mai comporta - în măsura în care ele erau proprii regimului matrimonial dotal - excepțiile pentru cauza de lichidare prevăzute la pct. 1, 2 și 3 din art. 1307.

Articolul 1308

Sub pedeapsa de nulitate, nu se pot face adjudecări nici direct, nici prin persoane interpușe:

1. tutorii, ai averii celor de sub a lor tutela;
2. mandatarii, ai averii ce sunt însărcinați să vândă;
3. administratorii, ai averii comunelor sau stabilimentelor încredințate îngrijirii lor;
4. oficanții publici*), ai averilor statului ale căror vânzări se fac printr-înșii. (Cod civil 1539 și urm.).

*) Funcționar public.

A se vedea și:

- [Legea nr. 69/1991](#) - Legea administrației publice locale, republicată în Monitorul Oficial nr. 79 din 18 aprilie 1996, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 213/1998](#) privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, publicată în Monitorul Oficial nr. 448 din 24 noiembrie 1998.

Articolul 1309

Judecătorii și supleanții*), membrii ministerului public și avocații nu se pot face cesionari de drepturi litigioase, care sunt de competența tribunalului județean în a cărui rază teritorială își exercită funcțiunile lor, sub pedeapsa de nulitate, speze și daune-interese.

*) Grad judecătoresc desființat prin [Decretul nr. 132 din 2 aprilie 1949](#) pentru organizarea judecătorească.

Capitolul 3

Despre lucrurile care se pot vinde

Articolul 1310

Toate lucrurile care sunt în comerț*), pot să fie vândute, afară numai dacă vreo lege a oprit aceasta. (Cod civil 476, 578, 963).

*) În circuitul civil.

A se vedea și notele de la art. 475 și 1306.

Articolul 1311

Dacă în momentul vânzării, lucrul vândut era pierit în tot, vinderea este nulă. Dacă a pierit numai în parte, cumpărătorul are alegerea între a se lasă de contract, sau a pretinde reducerea prețului. (Cod civil 1030 și urm., 1156, 1347).

Capitolul 4 **Despre obligațiile vânzătorului**

Secțiunea I **Dispoziții generale**

Articolul 1312

Vânzătorul este dator să explice curat îndatoririle ce înțelege a lua asupra-și.
Orice clauza obscură sau îndoișoară se interpretează în contra vânzătorului. (Cod civil 983).

Vezi nota de la art. 1294.

Articolul 1313

Vânzătorul are două obligații principale, a preda lucrul și a răspunde de dânsul. (Cod civil 1314 și urm., 1336 și urm.).

A se vedea nota de la art. 1294.

Secțiunea II **Despre predarea lucrului**

Articolul 1314

Predarea este strămutarea lucrului vândut în puterea și posesiunea cumpărătorului. (Cod civil 1074 și urm., 1315 și urm.).

Articolul 1315

Obligația de a preda imobilele se îndeplinește din partea vânzătorului prin remiterea cheilor, dacă e vorba de o clădire, sau prin remiterea titlului de proprietate.

Articolul 1316

Predarea lucrurilor mobile se face: sau prin tradițiunea reală, sau prin remiterea cheilor clădirii, în care se afla puse, sau prin simplul consimțământ al părților, dacă strămutarea nu se poate face în momentul vânzării, sau dacă cumpărătorul le avea în puterea sa, la facerea vânzării, cu vreun alt titlu.

Articolul 1317

Spezele predării sunt în sarcina vânzătorului, și ale ridicării în sarcina cumpărătorului, dacă nu este stipulațiune contrarie. (Cod civil 1105, 1305).

Articolul 1318

Tradițiunea lucrurilor necorporale se face, sau prin remiterea titlurilor, sau prin uzul ce face cumpărătorul de dânsese, cu consimțământul vânzătorului. (Cod civil 1391, 1393, 1687).

Articolul 1319

Predarea trebuie să se facă la locul unde, se afla lucrul vândut în timpul vânzării, dacă părțile nu s-au învoit altfel. (Cod civil 1104, 1121, 1362).

Articolul 1320

Dacă vânzătorul nu face predarea în timpul determinat de ambele părți, cumpărătorul va avea facultatea de a alege între a cere rezoluțiunea vânzării sau punerea sa în posesie, dacă întârzierea nu provine decât din faptul vânzătorului. (Cod civil 1020, 1075, 1332).

Articolul 1321

În toate cazurile, vânzătorul trebuie să fie condamnat*) la daune-interese, dacă urmează vreo vătămare pentru cumpărător din nepredarea lucrului la timp. (Cod civil 1075, 1081 și urm.).

*) Obligat.

Articolul 1322

Vânzătorul nu este dator să predea lucrul, dacă cumpărătorul nu plătește prețul și nu are dat de vânzător un termen pentru plata. (Cod civil 1023, 1361 și urm.).

Articolul 1323

El nu va fi dator să facă predarea, chiar de ar fi și dat un termen pentru plata, dacă de la vânzare încoace, cumpărătorul a căzut în faliment sau în nesolvabilitate, încât vânzătorul se afla în pericol de a pierde prețul, afară numai dacă cumpărătorul va da cauciune ca va plăti la termen.

Articolul 1324

Lucrul trebuie să fie predat în starea în care se afla în momentul vânzării. Din acea zi toate fructele sunt ale cumpărătorului. (Cod civil 1018 și urm., 1080, 1363).

Articolul 1325

Obligația de a preda lucrul cuprinde accesoriile sale și tot ce a fost destinat la uzul sau perpetuu. (Cod civil 468 și urm., 482 și urm., 488 și urm., 903, 1396).

Articolul 1326

Vânzătorul este dator să predea cuprinsul lucrului vândut în măsura determinată prin contract, însă cu modificările mai jos arătate.

Articolul 1327

Dacă vânzarea unui imobil s-a făcut cu arătare de cuprinsul sau, și pe atât măsura, vânzătorul este dator să predea cumpărătorului, dacă acesta cere, cuprinsul arătat în contract. Neputând, sau cumpărătorul necerând, vânzătorul este dator să sufere o scădere proporțională la preț. (Cod civil 1332).

Articolul 1328

Dacă, din contra, în cazul articolului precedent, s-ar găsi ca cuprinsul lucrului e mai mare decât cel arătat în contract, cumpărătorul poate sau a complini prețul după numărul măsurilor aflate, sau, dacă excedentele cuprinsului aflat se ridică la o a douăzecea parte a cuprinsului declarat în contract, a strica vânzarea. (Cod civil 1332).

Articolul 1329

În toate cazurile de vânzare, făcută altfel decât pe atât măsura, fie vânzarea de un corp cert și limitat, fie de mai multe fonduri distincte și separate, fie concepută cu expresia măsurii înaintea desemnării obiectului sau din contra, nici vânzătorul n-are drept la adaos de preț, pentru excedent, nici cumpărătorul, la scădere pentru lipsa, decât în cazul când excedentul sau lipsa pretuieste o a douăzecea parte din prețul total al vânzării. (Cod civil 1339).

Articolul 1330

Dispozițiile celor trei articole precedente nu se vor aplica decât în lipsa de stipulație contrarie între părți. (Cod civil 1339).

Articolul 1331

Când, după art. 1328 și 1329, este caz de a se adăugi prețul pentru excedent de măsuri, cumpărătorul are facultatea de a alege, între a strica vânzarea și a împlini prețul. Suplimentul prețului se răspunde cu dobânda, dacă cumpărătorul a păstrat imobilele.

Articolul 1332

În toate cazurile, când cumpărătorul are drept de a strica vânzarea, vânzătorul este dator să-i restituie, deosebit de preț, dacă l-a primit, spezele contractului. (Cod civil 1305).

Articolul 1333

Dacă s-au vândut două fonduri printr-un singur contract, drept un singur preț, cu arătare de măsura fiecăruia, și cuprinsul unuia este mai mic decât cel declarat, iar al celuilalt mai mare, se va face compensație între prețul excedentului și prețul lipsei, și acțiunea vânzătorului pentru adăugire sau a cumpărătorului pentru scădere de preț va fi supusă regulilor mai sus stabilite.

Articolul 1334

Acțiunea vânzătorului pentru complinirea prețului și a cumpărătorului, pentru scăderea prețului sau pentru stricarea contractului, se prescriu printr-un an din ziua contractului. (Cod civil 1327 și urm.).

Articolul 1335

Pericolul total sau parțial al lucrului vândut, mai înainte de predare, se judecă după regulile generale ale obligațiilor convenționale. (Cod civil 1018, 1080, și urm., 1083, 1156, 1358).

Secțiunea III Despre răspunderea vânzătorului

Articolul 1336

Vânzătorul răspunde către cumpărător:

1. de linistita posesiune a lucrului, și
2. de viciile aceluiasi lucru. (Cod civil 1313, 1337 și urm., 1352 și urm.).

& 1. Răspunderea de evicțiune

Articolul 1337

Vânzătorul este de drept obligat, după natura contractului de vânzare, a răspunde către cumpărător de evicțiunea totală sau parțială a lucrului vândut, sau de sarcinile la care s-ar pretinde supus acel obiect și care n-ar fi declarate la facerea contractului. (Cod civil 1408, 1503).

Articolul 1338

Părțile pot prin convenție sa adauge, sa micșoreze sau sa stearga obligația de evicțiune. (Cod civil 969, 1339 și urm., 1354, 1392).

Articolul 1339

În nici un mod vânzătorul nu se poate sustrage de la răspunderea pentru evicțiunea care ar rezultă dintr-un fapt personal al său; orice convenție contrarie este nulă. (Cod civil 5, 998, 999, 1392).

Articolul 1340

Stipulatia prin care vânzătorul se descarca de răspunderea pentru evicțiune, nu-l scutește de a restitui prețul, în caz de evicțiune, afară numai dacă cumpărătorul a cunoscut, la facerea vânzării, pericolul evicțiunii, sau dacă a cumpărat pe răspunderea sa proprie. (Cod civil 1353, 1392).

Articolul 1341

Când vânzătorul este răspunzător de evicțiune, cumpărătorul, dacă este evins, are dreptul a cere de la vânzător:

1. restituirea prețului;
2. fructele, dacă este dator a le întoarce proprietarului care l-a evins;
3. spezele instanței*) deschise de dânsul în contra vânzătorului și ale celei deschise de invingator în contra sa;
4. daune-interese și spezele contractului de vindere.

*) Cheltuieli de judecată.

Articolul 1342

Dacă, la epoca evicțiunii, lucrul vândut se afla de o valoare inferioară sau a suferit deteriorări ori prin neglijența cumpărătorului, ori prin evenimente independente de cumpărător vânzătorul nu se poate apara de a restitui prețul întreg.

Articolul 1343

Dar dacă cumpărătorul a tras foloase din stricăciunile ce a făcut lucrului, vânzătorul are dreptul a opri din preț o sumă egala cu acele foloase.

Articolul 1344

Dacă lucrul vândut se afla, la epoca evicțiunii, de o valoare mai mare, din orice cauza, vânzătorul este dator sa plătească cumpărătorului, pe lângă prețul vânzării, excedentele valorii în timpul evicțiunii. (Cod civil 1348).

Articolul 1345

Vânzătorul este dator sa întoarcă cumpărătorului, el însuși sau prin evingator, toate spezele necesare, utile și de întreținere ale aceluia.

Articolul 1346

Dacă vânzătorul a vândut cu rea-credința fondul altuia, el va fi dator sa întoarcă cumpărătorului toate spezele ce va fi făcut, și cele de simpla placere.

Articolul 1347

Dacă cumpărătorul este evins numai de o parte a lucrului și aceasta are, în privința totului, o așa însemnătate încât cumpărătorul n-ar fi cumpărat lucrul fără acea parte, el poate strica vânzarea.

Articolul 1348

Dacă în caz de evicțiunea unei părți a fondului vândut, nu se strica vânzarea, cumpărătorul are dreptul a cere valoarea, în momentul evicțiunii, a părții de care a fost evins, iar nu o parte proporțională din preț, ori de au crescut sau de au scăzut imobilele în valoare de la vindere încoace. (Cod civil 1327, 1344, 1349).

Articolul 1349

Dacă imobilul vândut se afla însărcinat de servituți neaparate, nedeclarate de vânzător și de o așa importanța, încât se poate presupune ca cumpărătorul n-ar fi cumpărat de le-ar fi cunoscut, el poate cere sau stricarea contractului sau indemnitate. (Cod civil 622, 1352).

Articolul 1350

Chestiunile de daune-interese ce ar rezulta din neexecutarea vinderii și care nu sunt prevăzute aici se vor decide după regulile generale ale convențiilor. (Cod civil 997 și urm., 1020, 1021, 1074, 1075 și urm., 1081).

Articolul 1351

Dacă cumpărătorul s-a judecat până la ultima instanță cu evingătorul sau, fără sa cheme în cauza pe vânzător, și a fost condamnat, vânzătorul nu mai răspunde de evicțiune, de va proba ca erau mijloace sa câștige judecata.

& 2. Răspunderea de viciile lucrului vândut

Articolul 1352

Vânzătorul este supus la răspundere pentru viciile ascunse ale lucrului vândut, dacă din cauza acelor, lucrul nu este bun de întrebuințat, după destinarea sa, sau întrebuințarea sa e atât de micșorată, încât se poate presupune ca cumpărătorul nu l-ar fi cumpărat, sau n-ar fi dat pe dânsul ceea ce a dat, de i-ar fi cunoscut viciile. (Cod civil 954, 1336, 1349, 1353 și urm.).

Articolul 1353

Vânzătorul nu este răspunzător de viciile aparente și despre care cumpărătorul a putut singur să se convingă. (Cod civil 1340).

Articolul 1354

El este răspunzător de viciile ascunse, chiar și când nu le-a cunoscut, afară numai dacă, în cazul acesta, nu se va fi învoit cu cumpărătorul ca sa nu răspundă de vicii. (Cod civil 1338 și urm.).

Articolul 1355

În cazurile art. 1352 și 1354, cumpărătorul poate sau a întoarce lucrul și a-și primi prețul, sau a opri lucrul și a cere înapoierea unei părți din preț arbitrata prin experți.

Articolul 1356

Dacă vânzătorul cunoștea viciile lucrului, el este dator, pe lângă restituțiunea prețului, de toate daunele-interese către cumpărător.

Articolul 1357

Dacă vânzătorul nu cunoștea viciile lucrului, el nu poate fi apucat*) decât pentru restituțiunea prețului și pentru spezele făcute de cumpărător cu ocazia vânzării. (Cod civil 1305, 1341).

*) Obligat.

Articolul 1358

Dacă lucrul a pierit din cauza viciilor sale, vânzătorul este dator a întoarce cumpărătorului prețul și a-l dezdauna, conform celor două articole precedente.

Dar pierderea lucrului prin caz fortuit va fi pe seama cumpărătorului.

Articolul 1359

Acțiunea pentru vicii redebitorii trebuie să fie intentată de cumpărător în scurt termen, după natura viciului, obiceiul din partea locului și distanta.

A se vedea [art. 11 din Ordonanța Guvernului nr. 87/2000](#) privind răspunderea producătorilor pentru pagube generate de produsele defectuoase, publicată în Monitorul Oficial nr. 421 din 1 septembrie 2000.

Articolul 1360

Aceasta acțiune nu exista în vânzările publice.

Capitolul 5 Despre obligațiile cumpărătorului

Articolul 1361

Principala obligație a cumpărătorului este de a plăti prețul la ziua și la locul determinat prin contract. (Cod civil 1092 și urm., 1104, 1294, 1303, 1322, 1362 și urm., 1730 pct. 5, 1737 pct. 1).

Articolul 1362

Dacă nu s-a determinat nimic în privința aceasta prin contract, cumpărătorul este dator a plăti la locul și la timpul în care se face predarea lucrului. (Cod civil 1104, 1319).

Articolul 1363

Cumpărătorul datorește dobânda prețului vânzării până la platirea capitalului, în cele trei următoare cazuri:

- dacă aceasta s-a cuprins anume în contract;

- dacă lucrul vândut și predat produce fructe sau alte venituri;
- dacă cumpărătorul a fost interpelat*) a plăti.

În acest după urma caz dobânda nu curge decât din momentul interpelării. (Cod civil 969, 1088, 1324).

*) Pus în întârziere.

Articolul 1364

Dacă cumpărătorul este tulburat, sau are cuvânt de a se teme ca ar fi tulburat prin vreo acțiune, sau ipotecară sau de revendicare, el poate suspenda plata prețului până ce vânzătorul va face sa înceteze tulburarea sau va da cauțiune, afară numai dacă se va fi stipulat ca plata să se facă chiar de ar urma tulburarea. (Cod civil 1322).

Articolul 1365

Dacă cumpărătorul nu plătește prețul, vânzătorul poate cere rezoluțiunea vânzării. (Cod civil 1020, 1021, 1320, 1366 și urm., 1647).

Articolul 1366

Rezoluțiunea vânzării de imobile se pronunță îndată, dacă vânzătorul este în pericol de a pierde lucrul și prețul. Dacă asemenea pericol nu exista, judecătorul poate da cumpărătorului un termen mai mult sau mai puțin lung, după împrejurări, fără să poată da în nici un caz al doilea termen.

Trecând acel termen, fără ca cumpărătorul sa plătească, se va pronunța rezoluțiunea vânzării. (Cod civil 1101).

Articolul 1367

Când la o vânzare de imobile s-a stipulat ca, în lipsa de plată prețului în termenul defipt vânzarea va fi de drept rezolvată, cumpărătorul poate plăti după expirarea termenului, pe cat timp nu este pus de vânzător în întârziere printr-o interpelare în forma*); dar după asemenea interpelare, judecătorul**) nu-i poate da termen. (Cod civil 120, 1021, 1079, 1366).

*) Într-unul din modurile admise de lege.

**) Instanța judecătorească.

Articolul 1368

Acțiunea vânzătorului pentru rezoluțiunea vânzării este reală. Cu toate acestea, vânzătorul nu se va putea prevala*) de dreptul sau, în contra autorității publice, nici în contra adjudecatorilor în vânzări silite, decât conformându-se, pentru acest din urmă caz, regulilor prescrise în procedura.

*) Prevala.

Articolul 1369

Acțiunea rezolutorie creata prin art. 1365 este supusă la același mod de conservare ca și privilegiul vânzătorului. Ea nu poate fi exercitată, după stingerea acestui privilegiu, cu vătămarea unei a treia persoane, care a câștigat de la cumpărător drepturi asupra imobilului vândut, și care s-a conformat legilor ca sa păstreze acele drepturi. (Cod civil 1722 și urm., 1730, 1737).

-
1. A se vedea și art. 17 alin. 1 din Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare, [art. 4 și 5 din Legea nr. 242/1947](#) pentru transformarea cărților funciare provizorii în cărți de publicitate funciară - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare; pentru aplicabilitatea acestor acte normative a se vedea [art. 72 alin. \(2\) din Legea nr. 7/1996](#) a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.
 2. A se vedea [Legea nr. 7/1996](#) a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996 și Regulamentul de organizare și funcționare a birourilor de carte funciară ale judecătoriilor aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 237/C/1997, publicat în Monitorul Oficial nr. 184 din 23 februarie 1998.

Articolul 1370

La vânzări de denariate*) și de lucruri mobile, vânzarea se va rezolvi de drept și fără interpelare**) în folosul vânzătorului, după expirarea termenului pentru ridicarea lor.

*) Produse.

**) Punere în întârziere.

Capitolul 6

Despre rezoluțiunea vânzării prin răscumpărare

Articolul 1371-1387

(Abrogate prin art. 4 al Legii contra cametei din 2.IV.1931).

Capitolul 7

Despre licitație

Articolul 1388

Dacă un lucru comun al mai multor nu se poate împărți ușor și fără pierdere; sau dacă într-o împărțeală de buna voie, s-ar afla lucruri pe care nici unul din împartitori n-ar putea, sau n-ar voi a lua; vânzarea unor asemenea lucruri se va face cu licitație și prețul se va împărți între coproprietari. (Cod civil 728 și urm., 1390).

A se vedea și reglementarea procedurii împărțelii judiciare din art. 673¹-673¹⁴ din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat o dată cu intrarea în vigoare a [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 1389

Fiecare din proprietari poate cere a se chema la licitație străini*); vor trebui de neapărat să se cheme, dacă unul din coproprietari este minor.

*) Alte persoane decât coproprietarii.

Potrivit [art. 147 din Codul familiei - Legea nr. 4/1953](#), Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat în Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare, regulile privitoare la tutela minorului care nu a împlinit vârsta de 14 ani se aplică și în cazul tutelei celui pus sub interdicție.

Articolul 1390

Modul și formalitățile pentru licitație sunt arătate la titlul "Despre succesiuni" în codicele de procedura.

Capitolul 8

Despre strămutarea creanțelor și altor lucruri necorporale

Articolul 1391

La strămutarea unei creanțe, a unui drept sau a unei acțiuni, predarea între cedente și cesionar se face prin remiterea titlului. (Cod civil 1132, 1318, 1393 și urm.).

A se vedea și [Legea nr. 105/1992](#) cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în Monitorul Oficial nr. 245 din 1 octombrie 1992, art. 120.

Articolul 1392

Cel ce vinde o creanță, sau orice alt lucru necorporal, este dator să răspundă de existența sa valabilă în folosul sau, în momentul vânzării, deși vânzarea n-ar cuprinde aceasta îndatorire de răspundere. (Cod civil 1337 și urm., 1397 și urm.).

Articolul 1393

Cesionarul nu poate opune dreptul sau la o a treia persoană decât după ce a notificat debitorului cesiunea. Același efect va avea acceptarea cesiunii făcută de debitor într-un act autentic. (Cod civil 973, 1149, 1833).

A se vedea art. 2 lit. a din Titlul VI "Regimul juridic al garanțiilor reale mobiliare", din [Legea nr. 99/1999](#), privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999.

Articolul 1394

Cu toate acestea, orice act sau hotărâre care constata o cesiune sau o chitanță de chirie sau arenda pe doi ani viitori, va trebui să fie transcris pe registrele oficiului ipotecar. (Cod civil 1393, 1801 și urm.).

1. Transcrierea la care se referă art. 1394 se făcea în registrul de transcrieri al judecătoriei unde era situat bunul nemișcător, potrivit art. 710 și 711 pct. 8-9 Cod procedura civilă - D(L) 1228, Monitorul Oficial nr. 281 din 15 martie 1900, republicat în Monitorul Oficial nr. 45 din 24 februarie 1948, cu modificările ulterioare.

2. Cu privire la opozabilitatea unor contracte de locațiune și a unor cesiuni de venituri, a se vedea și:

- [art. 14 din Legea nr. 241/1947](#) pentru punerea în aplicare în Transilvania a Legii pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare din 27 aprilie 1938 - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare;

- [art. 21 din Legea nr. 242/1947](#) pentru transformarea cărților funciare provizorii în cărți de publicitate funciară - Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947 cu modificările ulterioare;

- [Legea nr. 7/1996](#) a cadastrului și publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996;

- [Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999.

Articolul 1395

Dacă mai înainte de notificarea cesiunii făcută de cedent sau de cesionar debitorului, acesta platise cedentului, liberarea sa va fi valabilă. (Cod civil 1097).

Articolul 1396

Vinderea sau cesiunea unei creanțe cuprinde accesoriile creanței, precum cauțiunea, privilegiul și ipoteca. (Cod civil 903, 1325, 1744).

Dispozițiile art. 1396 au fost interpretate prin Decretul-lege pentru abrogarea art. 33 din Legea cu privire la unele dispozițiuni pentru înlesnirea și refacerea creditului din 20 aprilie 1935 și pentru interpretarea art. 1396 Cod civil, art. 277 Cod comercial și art. 16 din Legea asupra cambiei și biletului la ordin - promulgat cu Decretul nr. 3673, Monitorul Oficial nr. 856 din 1 noiembrie 1940.

Dispozițiile legii arătate mai sus au fost menținute în vigoare prin art. 2 al Decretului 247/1950 pentru abrogarea Legii din 20 aprilie 1935 privitoare la unele dispoziții pentru înlesnirea și refacerea creditului - Buletinul Oficial nr. 104 din 16 noiembrie 1950.

Articolul 1397

Vânzătorul sau cedentul unei creanțe nu răspunde de solvabilitatea debitorului, decât dacă s-a îndatorat anume la aceasta și numai până la suma prețului de dânsul primit. (Cod civil 1133).

Articolul 1398

Când a primit asupra-și răspunderea pentru solvabilitatea debitorului, aceasta îndatorire se înțelege contractată numai în ceea ce privește solvabilitatea actuala a debitorului, nu și cea viitoare, afară de cazul când se stipulează anume contrariul.

Articolul 1399

Cel ce vinde o moștenire, fără a specifică cu de-amănuntul obiectele într-însă cuprinse, nu răspunde decât de calitatea sa de moștenitor.

Articolul 1400

Dacă s-a folosit de fructele vreunui fond, sau a primit plata vreunei creanțe ereditare, sau a vândut lucruri de ale succesiunii, este dator să înapoieze toate acestea cumpărătorului, dacă nu și le-a rezervat anume la vânzare.

Articolul 1401

Cumpărătorul este dator și el să înapoieze vânzătorului sumele plătite de acesta pentru datoriile și sarcinile succesiunii, și să-și țină seama de sumele de care era el însuși creditor al succesiunii, dacă nu e stipulație contrarie.

Articolul 1402

Cel în contra cărui exista un drept litigios vândut se va putea libera de cesionar numărându-i prețul real al cesiunii, spezele contractului și dobânda din ziua când cesionarul a plătit prețul cesiunii. (Cod civil 1309, 1341, 1403, 1404).

Articolul 1403

Lucrul se socotește litigios când exista proces sau contestație asupra fondului dreptului.

Articolul 1404

Dispozițiile art. 1402 încetează:

1. când cesiunea s-a făcut la un comostenitor sau coproprietar al dreptului cedat;
2. când s-a făcut la un creditor, spre plata creanței sale;
3. când s-a făcut către posesorul fondului asupra căruia exista dreptul litigios.

Titlul VI

DESPRE SCHIMB

Articolul 1405

Schimbul este un contract prin care părțile își dau respectiv un lucru pentru altul.

-
1. Cu privire la schimbul de terenuri a se vedea [Legea nr. 18/1991](#) - Legea fondului funciar, republicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 5 ianuarie 1998 (art. 72).
 2. A se vedea și nota de la art. 1306.

Articolul 1406

Schimbul se face prin singurul consimțământ, întocmai ca și vânzarea. (Cod civil 1295).

A se vedea nota de la art. 971.

Articolul 1407

Dacă unul dintre copermutanti*) a primit lucrul lui dat în schimb, și în urma probează ca celălalt contractant nu este proprietar al acelui lucru, nu poate fi constrâns a preda pe cel ce dânsul a promis, ci numai a întoarce pe cel primit. (Cod civil 1364).

*) Parte în contractul de schimb.

Articolul 1408

Copermutantul*) evins de lucrul primit în schimb poate cere daune-interese sau întoarcerea lucrului sau. (Cod civil 1020, 1021, 1337 și urm., 1341).

*) Parte în contractul de schimb.

Articolul 1409

Toate celelalte reguli prescise pentru vânzare, se aplică și la contractul de schimb.

Titlul VII

DESPRE CONTRACTUL DE LOCAȚIUNE

Capitolul 1

Dispoziții generale

Articolul 1410

Obiectul contractului de locațiune este un lucru sau o lucrare. (Cod civil 1411 și urm., 1470 și urm.).

Articolul 1411

Locațiunea lucrurilor este un contract prin care una din părțile contractante se îndatorește a asigura celeilalte folosința unui lucru pentru un timp determinat, drept un preț determinat. (Cod civil 1413 și urm.).

Articolul 1412

Locațiunea lucrărilor este un contract prin care una din părți se îndatorește drept un preț determinat, a face ceva pentru cealaltă parte. (Cod civil 1413, 1470).

Locațiunea lucrărilor, astfel cum este determinată prin art. 1470 Cod civil, formează în prezent obiectul reglementărilor speciale cuprinse în Codul muncii - Legea nr. 10, Buletinul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1972, sau în dispozițiile normative privitoare la contractul de transport - terestru, fluvial, maritim și aerian - sau la contractul de antrepriza.

Articolul 1413

Locațiunile sunt de mai multe feluri și au regulile lor proprii.

Se cheamă închiriere locațiunea edificiilor și aceea a mișcătoarelor;

Arendarea, locațiunea fondurilor rurale;

Prestația lucrărilor, locațiunea muncii și a serviciului;

Antrepriza, luarea săvârșirii unei lucrări drept un preț determinat, când materialul se da de acela pentru care se executa o lucrare. (Cod civil 1416 și urm., 1447 și urm., 1470 și urm.).

Articolul 1414

Se considera ca o locațiune orice concesiune temporară a unui imobil drept o prestație anuală, ori sub ce titlu ar fi făcută.

O asemenea concesiune nu trece către cesionar nici o proprietate, chiar când s-ar fi stipulat contrariul, ceea ce va fi fără nici un efect. (Cod civil 1411).

Articolul 1415

Locațiunile ereditare astăzi în ființa cunoscute sub numele de emfiteuze, ori embatic (besman), se păstrează. Ele se vor regula după legile sub care s-au născut.

Pe viitor ele nu se mai pot înființa.

Dispoziția art. 1415 alin. 1 nu mai are aplicare, întrucât prin art. 7 al Legii pentru reforma agrară din 14 iulie 1921 - Monitorul Oficial nr. 82 din 17 iulie 1921, pământul care forma obiectul locațiunilor respective a fost expropriat în folosul embaticarilor.

Capitolul 2

Reguli comune la locațiunea edificiilor și a fondurilor rurale

Articolul 1416

Dacă contractul făcut verbal n-a primit nici o punere în lucrare, și una din părți îl neagă, nu se poate primi proba prin martori, oricât de mic ar fi prețul și chiar când s-ar zice ca s-a dat arvuna.

Numai celui ce neagă contractul se poate deferi jurământ. (Cod civil 1191 și urm., 1197, 1297, 1298, 1417).

1. Dispoziția din alin. 2 al art. 1416 a devenit inaplicabilă în urma abrogării [art. 1207-1222 Cod civil prin Decretul nr. 205/1950](#) pentru modificarea art. 1206 și 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 și art. 1207-1222 din același cod, precum și pentru abrogarea art. 53 din C. com. - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

2. Reglementări speciale ale locațiunii imobilelor se prevăd și în următoarele dispoziții normative:

- Referitor la locațiunea fondurilor rurale, a se vedea [Legea nr. 16/1994](#), Legea arendării, publicată în Monitorul Oficial nr. 91 din 7 aprilie 1994, și [Legea nr. 65/1998](#) pentru modificarea și completarea [Legii arendării nr. 16/1994](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 126 din 26 martie 1998.

- Referitor la închirierea suprafețelor de locuit, a se vedea [Legea nr. 114/1996](#) - Legea Locuinței, republicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997, modificată prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/1998](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 460 din 30 noiembrie 1998, [Legea nr. 145/1999](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 439 din 9 septembrie 1999, [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 129 din 29 martie 2000, [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 302 din 3 iulie 2000.

Articolul 1417

Urmând contestații asupra prețului contractului verbal, a cărui punere în lucrare a început, și nefiind nici o chitanță, proprietarul jurând va fi crezut, dacă locatarul nu prefera a cere o estimatie prin experți. În cazul din urma, spezele expertizei cad în sarcina lui, dacă estimăția întrece prețul ce-l reclama.

Dispoziția art. 1417 a fost modificată implicit ca urmare a abrogării [art. 1207-1222 Cod civil \("Despre jurământ"\) prin Decretul nr. 205/1950](#) pentru modificarea art. 1206 și 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 și art. 1207-1222 din același cod, precum și pentru abrogarea art. 53 din Cod comercial - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

Articolul 1418

Locatarul are dreptul de a subînchiria ori a subarenda și de a ceda contractul sau către altul, dacă o asemenea facultate nu i-a fost interzisă.

Ea poate fi interzisă în tot ori în parte; aceasta interdicere nu se prezuma, ci trebuie să rezulte din o stipulație specială. (Cod civil 534, 571, 573).

A se vedea și:

- [Legea nr. 16/1994](#), Legea arendării, publicată în Monitorul Oficial nr. 91 din 7 aprilie 1994, cu modificările ulterioare.

- [Legea nr. 114/1996](#) - Legea locuinței, republicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997, cu modificările ulterioare.

Articolul 1419

Dispozițiile articolelor relative la contractele de arendare a averilor dotale ale femeilor măritate, se vor aplica și la contractele de arenda ale averilor minorilor. (Cod civil 534).

A se vedea nota de la art. 467 Cod civil.

Articolul 1420

Locatorul este dator, prin însăși natura contractului, fără să fie trebuința de nici o stipulație specială:

1. de a trada*) locatarului lucrul închiriat sau arendat;
2. de a-l menține în stare de a putea servi la întrebuințarea pentru care a fost închiriat sau arendat;
3. de a face ca locatarul să se poată folosi neîmpiedicat în tot timpul locațiunii. (Cod civil 1421 și urm.).

*) Sa predea.

1. A se vedea și [art. 28 din Legea nr. 114/1996](#) a locuinței.

2. A se vedea și [art. 8 alin. 1 al Legii nr. 16/1994](#).

Articolul 1421

Locatorul trebuie să predea lucrul în așa stare, încât să poată fi întrebuințat.

În cursul locațiunii, trebuie să se facă toate acele reparații ce pot fi necesare, afară de micile reparații (reparații locative) care prin uz sunt în sarcina locatarului. (Cod civil 1420, pct. 2, 1425, 1432, 1447 și urm.).

A se vedea și:

- [Legea nr. 114/1996](#) - Legea locuinței, republicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997, cu modificările ulterioare;
- [Hotărârea Guvernului nr. 446/1997](#) privind aprobarea Normelor metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor [Legii locuinței nr. 114/1996](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 203 din 21 august 1997.

Articolul 1422

Locatarul trebuie să fie garantat pentru toate stricăciunile și viciile lucrului închiriat ori arendat, ce-i împiedică întrebuințarea, chiar deși nu au fost cunoscute locatorului la timpul locațiunii.

Dacă din aceste vicii și defecte deriva pentru locatar o dăuna oarecare, locatorul este dator de a-l dezdauna. (Cod civil 1352 și urm., 1425, 1575).

A se vedea notele de la art. 1420.

Articolul 1423

Dacă în timpul locațiunii, lucrul închiriat ori arendat se strica în totalitate prin caz fortuit, contractul este de drept desfăcut. Dacă însă se distruge*) în parte, locatarul poate, după împrejurări, să ceară o scădere din preț, ori desființarea contractului.

În amândouă cazurile nu i se da nici o dezdăunare. (Cod civil 557, 1156, 1439).

*) Distruge.

Articolul 1424

Locatorul nu poate în cursul locațiunii să schimbe forma lucrului închiriat sau arendat.

A se vedea:

- [Legea nr. 114/1996](#) - Legea locuinței, republicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 50/1991](#) privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor, republicată în Monitorul Oficial nr. 3 din 13 ianuarie 1997.

Articolul 1425

Dacă în cursul locațiunii, lucrul închiriat sau arendat are nevoie de reparații urgente, ce nu se pot amâna până la finele contractului, locatarul trebuie să sufere stramtoarea ce i se casunează, orice fel fie ea, și fiind lipsit chiar, pe timpul facerii lor, de întrebuințarea a o parte din lucrul închiriat sau arendat.

Dacă însă aceste reparații continuă mai mult decât 40 de zile, prețul locațiunii se va scădea în proporția timpului în care și a părții lucrului închiriat de a carei întrebuințare a rămas lipsit.

Dacă reparațiile sunt de așa fel încât locatarul și familia să se afla în neputință de a locui, el va putea cere anularea*) contractului. (Cod civil 1420 pct. 3, 1421).

*) Se are în vedere "rezilierea".

Articolul 1426

Locatorul nu este răspunzător către locatar de tulburarea casunată lui prin faptul unei a treia persoane, care persoana nu-și sprijină acest fapt pe un drept asupra lucrului închiriat sau arendat; locatarul are însă facultatea de a reclama în contra-le în numele sau personal. (Cod civil 1427 și urm.).

Articolul 1427

Dacă, din contra, locatarul a fost tulburat în folosința sa, în urmarea unei acțiuni relative la proprietatea lucrului, are drept la o scădere în proporție cu prețul închirierii sau arendării, întrucât însă a înștiințat pe locator de aceasta molestare și împiedicare. (Cod civil 1311, 1422, 1428).

Articolul 1428

Dacă acei care au casunat tulburarea, cu de la sine putere, pretind a avea vreun drept asupra lucrului, ori dacă locatarul este chemat în judecată pentru a fi condamnat a pierde lucrul în totalitate sau în parte, sau pentru a suferi exercițiul unei servituți, el trebuie să înștiințeze pe locator spre a fi garantat contra unei asemenea tulburări, și dacă vrea, poate să fie scutit de orice chemare în judecată, arătând însă pe locatorul în al cărui nume posedă. (Cod civil 1426 și urm.).

A se vedea art. 60-63 Cod procedura civilă - D(L) 1228, Monitorul Oficial nr. 281 din 15 martie 1900, republicat în Monitorul Oficial nr. 45 din 24 februarie 1948, cu modificările ulterioare, referitoare la chemarea în garanție și art. 64-65 Cod procedura civilă referitoare la arătarea titularului dreptului.

Articolul 1429

Locatarul are doua îndatoriri principale:

1. trebuie să întrebuințeze lucrul închiriat sau arendat ca un bun proprietar și numai la destinația determinată prin contract; iar în lipsa de stipulație specială, la destinația prezumată după circumstanțe;
2. trebuie să plătească prețul locațiunii la termenele statornicite. (Cod civil 1080, 1430 și urm., 1439, 1564).

1. A se vedea și [Legea nr. 16/1994](#) - Legea arendării, publicată în Monitorul Oficial nr. 91 din 7 aprilie 1994, cu modificările ulterioare.

2. A se vedea [Legea nr. 114/1996](#), Legea locuinței, republicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997, cu modificările ulterioare.

Articolul 1430

Dacă locatarul uzează de lucrul închiriat sau arendat în altfel de cum se arată în contract, sau în un mod din care ar putea să rezulte o vătămare pentru locator, acesta, după împrejurări, poate cere desființarea*) contractului. (Cod civil 1020, 1021, 1420 pct. 2, 1429, 1439, 1453).

*) Rezilierea.

A se vedea nota de la art. 1429.

Articolul 1431

Locatarul trebuie să restituie lucrul în starea în care l-a primit, conform inventarului, dacă s-a fost făcut un asemenea între dânsul și locator; nu este răspunzător de pierderea sau deteriorarea provenită din cauza vechimii sau a unei forte majore. (Cod civil 547, 1156, 1423, 1432 și urm., 1448).

A se vedea nota de la art. 1429.

Articolul 1432

În lipsa de inventar se prezuma ca locatarul a primit lucrul închiriat ori arendat în starea în care locatorul era dator a-l trada*) și trebuie să-l restituie în aceeași condiție, afară numai când ar putea proba contrariul. (Cod civil 1421, 1447 și urm.).

*) A-l preda.

Articolul 1433

Locatarul e dator a apăra lucrul închiriat contra uzurpațiunilor.

Urmând uzurpațiune, este dator a înștiința pe locator în termenul ce s-ar fi pus spre cercetare*). Călcând aceasta datorie, rămâne răspunzător de daune și speze. (Cod civil 554, 1427, 1428).

*) Termenul real pentru judecarea acțiunii terțului.

Articolul 1434

Locatarul este răspunzător de stricăciunile și pierderile întâmplare în cursul folosinței sale, întrucât nu probează ca au urmat fără culpa sa.

Asemenea este răspunzător de stricăciunile și pierderile casuate de persoanele familiei sale sau de sublocatar. (Cod civil 1429, 1434).

Cu privire la membrii familiei locatarului a se vedea și [art. 17 din Legea nr. 114/1996](#) - Legea locuinței, republicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997, cu modificările ulterioare.

Articolul 1435

Este răspunzător de incendiu, dacă nu probează ca incendiul s-a întâmplat prin caz fortuit sau forta majoră, sau prin defect de construcție, sau ca focul a venit de la o casa vecina. (Cod civil 547, 760, 1083, 1431, 1601).

A se vedea și:

- [Ordonanța Guvernului nr. 60/1997](#) privind apărarea împotriva incendiilor, publicată în Monitorul Oficial nr. 225 din 30 august 1997, modificată prin [Ordonanța Guvernului nr. 114/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 425 din 1 septembrie 2000.

Articolul 1436

Locațiunea făcută pentru un timp determinat încetează de la sine cu trecerea termenului, fără să fie trebuința de o prealabilă înștiințare.

Dacă contractul a fost fără termen, concediul*) trebuie să se dea de la o parte la alta, observându-se termenele defipte de obiceiul locului. (Cod civil 1436 și urm., 1443, 1450 și urm.).

*) Denunțarea.

1. A se vedea nota de la art. 1429.

2. A se vedea și:

- [Legea nr. 17/1994](#) pentru prelungirea sau reînnoirea contractelor de închiriere privind unele suprafețe locative, publicată în Monitorul Oficial nr. 100 din 18 aprilie 1994;

- [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999](#) privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, publicată în Monitorul Oficial nr. 148 din 8 aprilie 1999, cu rectificările ulterioare;

- [Legea nr. 112/1995](#) pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 279 din 29 noiembrie 1995 (art. 6 și 7).

Articolul 1437

După expirarea termenului stipulat prin contractul de locațiune, dacă locatarul rămâne și e lăsat în posesie, atunci se considera locațiunea ca reînnoită, efectele ei însă se regulează după dispozițiile articolului relativ la locațiunea fără termen. (Cod civil 1436, 1452).

A se vedea și notele de la art. 1436.

Articolul 1438

Când s-a notificat concediul, locatarul chiar dacă ar fi continuat a se servi de obiectul închiriat sau arendat, nu poate opune relocatiunea tăcută*). (Cod civil 1436, 1437).

*) Reînnoirea tacită a locatiunii.

Articolul 1439

Contractul de locațiune se desființează când lucrul a pierit în total sau s-a făcut netrebnic spre obișnuită întrebuințare.

În caz când una din părți nu împlinește îndatoririle sale principale, cealaltă parte poate cere desființarea contractului. (Cod civil 557, 1020, 1021, 1091, 1156, 1420, 1423, 1429, 1430, 1447 și urm.).

1. A se vedea și:

- [Legea nr. 114/1996](#) - Legea locuinței, republicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997, cu modificările ulterioare.

- [Legea nr. 16/1994](#) - Legea arendării, publicată în Monitorul Oficial nr. 3 din 13 ianuarie 1997.

2. A se vedea, de asemenea, și notele de la art. 1436.

Articolul 1440

Contractul de locațiune nu se desființează prin moartea locatarului, nici prin aceea a locatorului. (Cod civil 557, 653, 1485).

A se vedea notele de la art. 1436.

Articolul 1441

Dacă locatorul vinde lucrul închiriat sau arendat, cumpărătorul este dator să respecte locațiunea făcută înainte de vânzare, întrucât a fost făcută prin un act autentic sau prin un act privat, dar cu data certa, afară numai când desființarea ei din cauza vânzării s-ar fi prevăzut în însuși contractul de locațiune. (Cod civil 561, 1182, 1442, 1443).

Cu privire la opozabilitatea contractului de arendare față de terți, a se vedea [art. 6 alin. 1, 2 și 4 din Legea nr. 16/1994](#).

Articolul 1442

Dacă în contractul de locațiune s-a prevăzut desființarea lui din cauza vânzării, atunci locatarul are dreptul a cere dezdaunarea de la locator, afară numai când s-ar fi stipulat contrariul.

Articolul 1443

Cumpărătorul ce voiește să facă întrebuințare de facultatea rezervată prin contractul de locațiune de a da concediu*), trebuie să vestească mai întâi pe locatar. Chiriașul va fi vestit mai înainte cu timpul cerut de obiceiul locului; arendașul cel puțin cu un an. (Cod civil 1442).

Articolul 1444

Arendașul ori locatarii nu pot fi dati afară mai înainte de a fi dezdaunati de către locator, iar când acesta nu o face, de către cumpărător.

Articolul 1445

Cumpărătorul cu pact de răscumpărare nu poate să dea afară pe locatar mai înainte de a fi devenit proprietar nerevocabil prin trecerea termenului răscumpărării.

Art. 1445 a fost abrogat implicit ca urmare a abrogării art. 1371-1387 Cod civil, prin art. 4 al Legii contra cametei - promulgată prin Decretul nr. 994, Monitorul Oficial nr. 77 din 2 aprilie 1931.

Capitolul 3

Despre regulile particulare la închiriere

Articolul 1446

Contractul de închiriere se poate desființa când locatarul nu mobileaza îndeajuns casa, afară numai dacă da garanție suficientă pentru plata chiriei.

Articolul 1447

Reparațiile mici numite locative, ce rămân în sarcina locatarului, dacă nu s-a stipulat din contra, sunt acele pe care obiceiul locului le considera de astfel și între altele sunt următoarele:

reparația vetrei sobelor, a gurii lor, a capacelor s.c.l. a stricării tencuielii din partea de jos a pereților camerei și a altor locuri de locuință până la înălțimea de un metru;

la parchet și dușumele, întrucât numai unele bucăți sunt stricate;

a geamurilor, întrucât sfaramarea lor nu ar fi urmat din cauza unei întâmplări extraordinare ori forței majore, de care nu poate fi responsabil locatarul;

a ușilor, ferestrelor, broaștelor, verigilor și altfel de încuietori. (Cod civil 545, 1421, 1432, 1434, 1448 și urm.).

A se vedea nota de la art. 1421.

Articolul 1448

Nici una din reparațiile reputate locative nu cad în sarcina locatarului când stricăciunile au fost cauzate prin vechime sau forța majoră.

A se vedea nota de la art. 1421.

Articolul 1449

Curățirea puțurilor și a plimbătorilor este în sarcina locatorului.

Articolul 1450

Închirierea mobilelor destinate pentru mobilarea unei case întregi, a unui apartament ori magazin se considera făcută pentru durata ordinară a închirierii caselor, apartamentelor, magazinelor, după obiceiul locului.

Articolul 1451

Închirierea unui apartament mobilat se va considera făcută pe un an, când s-a stipulat atâta chirie pe an;

pe o luna, când s-a stipulat atâta chirie pe luna;

pe o zi, când s-a stipulat atâta chirie pe zi.

Dacă nu există nici o împrejurare din care să se probeze că închirierea s-a făcut pe un an, pe o luna sau pe o zi, se va considera făcută conform obiceiului locului.

Articolul 1452

Dacă locatarul, și după expirarea termenului locațiunii, continua a rămâne în casa sau apartamentul închiriat, fără nici o împiedicare din partea locatorului, el se considera că voiește a le ocupa sub aceleași condiții și pentru un timp determinat de obiceiul locului, și nu poate nici să iasă, nici să fie concediat înainte de a se fi făcut vestirea, în termenul obișnuit în localitate. (Cod civil 1436, 1437).

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 1436.

Articolul 1453

Dacă contractul de închiriere se desființează pentru culpa chiriașului, acesta e dator de a plăti chiria pe tot timpul necesar pentru o nouă închiriere, și daunele ce ar fi provenit din reaua întrebuințare a lucrului închiriat. (Cod civil 1084, 1429, 1439, 1446).

Capitolul 4

Despre regulile particulare la arendare

Cu privire la dispozițiile acestui capitol a se vedea și Legea nr. 16 - Legea arendării, publicată în Monitorul Oficial nr. 3 din 13 ianuarie 1997.

Secțiunea I

Arendare pe bani

Articolul 1454

Dacă, prin contractul de arendare, se arata o întindere mai mica sau mai mare decât are fondul în realitate, arenda nu se va scădea și nu se va spori decât în cazurile și după regulile cuprinse la titlul vinderii, articolul 1327.

Articolul 1455

Dacă arendașul nu înzestrează moșia cu vitele și instrumentele necesare pentru exploatare; dacă nu o cultiva la fel, dacă nu o cultiva ca un bun proprietar, dacă face din moșia arendată o întrebuințare diferită de aceea ce a fost destinată, sau în genere dacă nu îndeplinește clauzele arendării, așa încât din aceasta sa derive o dăuna pentru locator, acesta poate, după împrejurări, sa ceara desființarea contractului.

În toate cazurile sus-zise, arendașul este răspunzător de daunele provenite din neîndeplinirea contractului.

Articolul 1456

Fiece arendaș este dator să-și strângă recolta numai în locurile obișnuite spre acest finit, întrucât nu a urmat o stipulație diferită.

Articolul 1457

Dacă arendarea s-a făcut pe mai mulți ani și dacă în cursul ei s-a pierdut prin caz fortuit toată recolta unui an, sau cel puțin jumătate din ea, arendașul poate să ceara un sczament din arenda, afară numai când s-a compensat prin precedentele recolte.

Acest sczament nu se va putea determina decât la finele contractului de arendare; atunci însă se va face compensația prin recoltele tuturor anilor de arendare.

Până atunci însă judecătorul poate, după arbitru*) sau, să facă un sczament provizoriu, în proporția daunei suferite.

*) Apreciere.

Articolul 1458

Dacă arendarea nu s-a făcut decât pe un an și toată recolta sau cel puțin jumătate din ea s-a pierdut, arendașul va capata un sczament proporțional cu arenda.

Articolul 1459

Nu se va face sczament, când pierderea fructelor se va fi întâmplat după culegerea lor.

Articolul 1460

Arendașul poate, prin o clauza expresă, sa ia asupra-și cazurile fortuite.

Articolul 1461

Sub stipulația articolului precedent nu se cuprind decât cazurile fortuite ordinare, cum: grindina, bruma s.c.l.

Nu se cuprind sub dânsa cazurile fortuite extraordinare, cum: devastările din război, inundație neobisnuită în țara, afară numai când s-ar fi lepadat de dreptul de sczament din motivul cazurilor fortuite, prevăzute și neprevăzute.

Articolul 1462

Arendarea fără termen a unei moșii se considera făcuta pentru tot timpul necesar ca arendașul sa culeagă toate fructele ei.

Articolul 1463

Contractul de arendare fără termen încetează de la sine cu expirarea timpului pentru care se considera făcut, după dispoziția articolului precedent.

Articolul 1464

Dacă după expirarea arendării făcute cu termen, arendașul continua și se lasă în posesiune, atunci se formează o noua arendare, cu efectul arătat la art. 1462.

Articolul 1465

Arendașul ce iese trebuie să dea celui ce vine după dânsul încăperile cuviincioase și alte înlesniri pentru muncile anului următor, și viceversa, arendașul ce vine trebuie să lase celui ce iese încăperile cuviincioase și alte înlesniri pentru consumarea furajelor și pentru strângerea recoltelor ce ar fi mai rămas a se face.

Secțiunea II

Arendare pe fructe

Articolul 1466

Dispozițiile în genere pentru locațiunea lucrurilor și în particular pentru arendarea pe bani se aplică și la arendarea pe fructe, cu modificările următoare.

Articolul 1467

Dacă arendându-se moșia s-a stipulat ca arenda să se plătească în o parte din fructe, orice subarendare este oprită, dacă nu s-a permis anume. (Cod civil 1418).

Articolul 1468

Urmând subarendarea nepermisă, proprietarul are drept de a-și lua înapoi folosința moșiei sale și de a fi satisfăcut de daune interese ce ar proveni de la neîndeplinirea contractului.

Articolul 1469

Pierderea recoltei, prin cazuri fortuite, în tot ori în parte, cade în sarcina ambelor părți, fără a da drept nici uneia din ele a trage la răspundere pe cealaltă.

Nu va privi însă pe proprietar pierderea recoltei după strângerea ei, dacă, arendașul s-a fost pus în întârziere cu trădarea*) părții cuvenite acelu.

*) Predarea.

Capitolul 5 Despre locațiunea lucrurilor

Articolul 1470

Exista trei feluri de locațiuni a lucrurilor:

1. aceea prin care persoanele se obliga a pune lucrările lor în serviciul altora;
2. aceea a căraușilor și a capitaniilor de corăbii, care se însărcinează cu transportul persoanelor sau a lucrurilor;
3. aceea a întreprinzătorilor de lucrări. (Cod civil 1412, 1413, 1471, 1473 și urm., 1478 și urm.).

1. Cu privire la locațiunea la care se referă pct. 1 din art. 1470, a se vedea Codul muncii - Legea nr. 10, Buletinul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1972.

2. Cu privire la locațiunea la care se referă pct. 2 din art. 1470, a se vedea:

- Codul de comerț - [Decretul nr. 1233/1887](#), publicat în Monitorul Oficial nr. 31 din 10 mai 1887, cu modificările ulterioare (art. 413-441);

- [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998](#) privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, publicată în Monitorul Oficial nr. 254 din 8 iulie 1998, aprobată și modificată prin [Legea nr. 89/1999](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 247 din 1 iunie 1999;

- Codul aerian - [Ordonanța Guvernului nr. 29/1997](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 208 din 28 august 1997, aprobată și modificată prin [Legea nr. 130/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 355 din 31 iulie 2000.

Articolul 1471

Nimeni nu poate pune în serviciul altui lucrările sale decât pentru o întreprindere determinată sau pe un timp mărginit. (Cod civil 5, 1411, 1472 și urm.).

Potrivit art. 70 din Codul muncii - Legea nr. 10, Buletinul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1972, contractul de muncă poate fi încheiat și pe durata nedeterminată. În acest caz, contractul poate fi desfăcut în condițiile prevăzute prin art. 129 și 130 din Codul muncii.

Articolul 1472

Patronul se crede pe cuvântul sau:

pentru câtimea salariului;

pentru plata salariului anului expirat și pentru acconturile date pe anul curgător.

Textul art. 1472 a fost implicit abrogat prin art. 43 al Legii asupra contractelor de muncă - promulgată cu Decretul nr. 990, Monitorul Oficial nr. 74 din 5 aprilie 1929.

Articolul 1473

Dispozițiile din capul despre depozit și sechestru relative la stapanii de hoteluri se vor aplica și la căraușii și capitaniii de corăbii, întrucât privește paza și conservarea lucrurilor încredințate lor. (Cod civil 1080, 1474 și urm., 1532 și urm., 1623 și urm.).

Articolul 1474

Cărașii și capitanii de corăbii sunt răspunzători nu numai pentru lucrurile ce au încărcat în bastimentul sau carul lor, dar și pentru acelea ce li s-au remis în port sau în magazinele de depozit, spre a fi încărcate în bastimentul sau carul lor.

Articolul 1475

Ei sunt răspunzători de pierderea și stricăciunea lucrurilor încredințate lor, când ei nu probează ca s-au pierdut ori s-au stricat din cauza de forta majoră sau cazuri fortuite. (Cod civil 1083, 11556).

A se vedea și Codul aerian - [Ordonanța Guvernului nr. 29/1997](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 208 din 28 august 1997, aprobată și modificată prin [Legea nr. 130/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 355 din 31 iulie 2000.

Articolul 1476

Întreprinzătorii de transporturi publice pe uscat și pe apa trebuie să țină un registru de bani, de efectele și pachetele cu care se însărcinează. (Cod civil 1198, 1621).

A se vedea de asemenea nota 2 de la art. 1470.

Articolul 1477

Întreprinzătorii de transporturi și de trasuri publice, precum și patronii bastimentelor mai sunt supuși și la regulamentele particulare*), care au putere de lege între dâșii și ceilalți cetățeni.

*) Dispoziții normative speciale.

A se vedea și [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998](#) privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, publicată în Monitorul Oficial nr. 254 din 8 iulie 1998, aprobată și modificată prin [Legea nr. 89/1999](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 247 din 1 iunie 1999.

Articolul 1478

Când se comite cuiva*) facerea unui lucru, se poate stipula ca el sa pună numai lucrul sau, sau meseria sa, sau sa procure și materia. (Cod civil 1413, 1470, 1479 și urm.).

*) Contractează cu cineva.

Articolul 1479

Când lucrătorul da materia, dacă lucrul piere, fie în orice chip, înainte însă de a se fi tradat, dăuna rămâne în sarcina sa, afară numai dacă comitentele a întârziat*) de a-l primi. (Cod civil 1018, 1074 și urm., 1156, 1335, 1470, 1481).

*) A fost pus în întârziere.

Articolul 1480

Când meseriașul pune numai lucrul sau, sau industria sa, dacă lucrul piere, dăuna nu cade în sarcina lui decât numai dacă va fi urmat din culpa sa. (Cod civil 1156, 1481).

Articolul 1481

În cazul articolului precedent, dacă lucrul piere, deși fără culpa lucrătorului, înainte însă de a fi fost tradat și fără ca comitentul sa fi întârziat de a-l verifica, meseriașul nu are nici un drept de a pretinde salariul sau, afară numai când lucrul a pierit din cauza unui viciu al materiei.

Articolul 1482

Când e vorba de un lucru ce se măsoară, sau care are mai multe bucăți, verificarea se poate face în părți și se prezuma făcuta pentru toate părțile plătite, dacă comitentul plătește lucrătorului în proporția lucrului făcut.

Articolul 1483

Dacă, în curs de 10 ani, numarați din ziua în care s-a isprăvit clădirea unui edificiu sau facerea unui alt lucru însemnator, unul ori altul se darama în tot ori în parte, sau amenința invederat daramarea, din cauza unui viciu de construcție sau a pământului, întreprinzătorul și arhitectul rămân răspunzători de daune. (Cod civil 1902).

1. Dispoziția [art. 1483 a fost implicit modificată prin Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 3 și 11).

2. A se vedea și [Legea nr. 10 din 18 ianuarie 1995](#) privind calitatea în construcții publicată în Monitorul Oficial nr. 12 din 24 ianuarie 1995.

Articolul 1484

Întreprinzătorul sau arhitectul care s-a însărcinat a da gata un edificiu, după un plan statornicit și dezbătut cu comitentul, nu poate cere nici o sporire de plată, nici sub pretext de scumpire a muncii manuale ori a materialelor, nici sub pretext ca s-a făcut la planul zis schimbări și adăugiri, dacă aceste adăugiri și schimbări n-au fost în scris aprobate și prețul lor defipt cu comitentul.

Articolul 1485

Contractul de locațiune a lucrărilor se desființează cu moartea meseriașului, arhitectului sau întreprinzătorului. (Cod civil 1094, 1440, 1486, 1552).

Articolul 1486

Comitentul însă este dator sa plătească erezilor lor, în proporția prețului defipt prin convenție, valoarea lucrărilor făcute și aceea a materialelor pregătite, întrucât însă acele lucrări și materiale pot fi folositoare pentru dânsul.

Articolul 1487

Întreprinzătorul răspunde de lucrările persoanelor ce a întrebuințat. (Cod civil 1000).

Articolul 1488

Zidării, lemnarii și ceilalți lucrători întrebuintati la clădirea unui edificiu sau la facerea unei alte lucrări date în apalt*), pot reclama plata lor de la comitent, pe atât pe cat acesta ar datori întreprinzătorului în momentul reclamației. (Cod civil 973, 1489, 1490, 1737 pct. 4 și 5, 1742).

*) În întreprindere.

Articolul 1489

Zidării, lemnarii și cu ceilalți lucrători care contractează direct cu un preț hotărât, sunt priviti ca întreprinzători pentru partea de lucru ce iau asupra-le.

Articolul 1490

Dispozițiile articolelor precedente din acest capitol se aplică și la dânșii.

Titlul VIII

DESPRE CONTRACTUL DE SOCIETATE

Capitolul 1

Dispoziții generale

Articolul 1491

Societatea este un contract prin care doua sau mai multe persoane se învoiesc sa pună ceva în comun, cu scop de a împărți foloasele ce ar putea deriva.

Articolul 1492

Orice societate trebuie să aibă de obiect un ce licit și să fie contractată spre folosul comun al părților. Fiecare membru al unei societăți trebuie să pună în comun sau bani, sau alte lucruri, sau industria*) sa. (Cod civil 5, 948, 962, 966, 968, 1008, 1503 și urm., 1513).

*) Noțiunea de "industrie" este folosită în sensul de "prestație în munca".

Capitolul 2

Despre diversele feluri de societăți

Articolul 1493

Societățile sunt universale sau particulare.

Secțiunea I

Despre societățile universale

Articolul 1494

Societățile universale pot fi de doua feluri: societatea tuturor bunurilor a membrilor ei; și societatea universală a câștigurilor.

Articolul 1495

Societatea tuturor bunurilor prezente este aceea prin care membrii ei pun la mijloc toate averile mobile și imobile ce posedă, și toate câștigurile ce ar putea rezultă din ele.

În contractul societății, ei pot cuprinde orice altfel de câștiguri, bunurile însă ce vor putea dobândi prin succesiune sau donațiune nu vor intra. (Cod civil 965, 968, 1007).

Articolul 1496

Societatea universală a câștigurilor este aceea prin care membrii ei pun la mijloc câștigurile din industria lor, ce cu orice titlu ar dobândi în cursul societății.

Averea mobilă, ce posedă fiecare din asociați în momentul contractului, intră în societate, imobilele lor însă personale nu intra decât pentru folosința numai. (Cod civil 1495).

Articolul 1497

Făcându-se un simplu contract de societate universală, fără nici o altă declarație, atunci se înțelege ca s-a format numai o societate universală de câștiguri.

Articolul 1498

Contractul de societate universală se poate face numai între persoanele capabile de a da sau a primi una de la alta și care au facultatea de a se avantaja reciproc în prejudiciul altor persoane. (Cod civil 808 și urm., 812, 841 și urm., 939 și urm.).

Secțiunea II

Despre societatea particulară

Articolul 1499

Societatea particulară este aceea ce are de obiect oarecare lucruri determinate sau uzul lor, ori fructele lor. (Cod civil 962 și urm.).

Articolul 1500

Asemenea, societate particulară este și aceea formată prin un contract, prin care mai multe persoane se alcătuiesc, sau pentru o întreprindere determinată, sau pentru exercițiul unei meserii sau al unor profesii.

Capitolul 3

Despre obligațiile asociaților între ei înșiși și în privința altora

Secțiunea I

Despre îndatoririle asociaților între ei înșiși

Articolul 1501

Societatea începe în momentul facerii contractului, dacă nu se stipulează un alt timp.

Articolul 1502

Dacă nu s-a stipulat nimic în privința duratei societății, atunci ea se prezuma contractată pentru toată viața asociaților, cu singura marginire cuprinsă în articolul 1527.

Dacă însă ea are de obiect o afacere ce nu durează decât un timp determinat, atunci se prezuma contractată pentru tot timpul cât va ține acea afacere.

Articolul 1503

Fiecare asociat, în privința societății, se considera ca un debitor de tot ceea ce a promis de a pune în comun. Dacă s-a promis un obiect determinat de care societatea s-a evins, asociatul ce l-a pus în comun e răspunzător către societate în felul precum vânzătorul este către cumpărător. (Cod civil 1074 și urm., 1337 și urm.).

Articolul 1504

Asociatul care era dator a pune în comun o sumă de bani, și care n-a făcut-o, de drept și fără nici o cerere rămâne debitor de dobânda acestei sume, din ziua în care trebuia să o plătească, fără a fi scutit și de plată de daune-interese, dacă s-ar cuveni.

Asemenea se va urma și în privința acelor sume ce ar fi luat din casa societății, a căror dobândă va începe a se socoti din ziua luării lor pentru un folos al său particular. (Cod civil 1075, 1081, 1088).

Articolul 1505

Asociații care s-au îndatorat a pune în comun industria*) lor vor trebui să dea seama de toate câștigurile făcute prin acel fel de industrie, ce este obiectul societății. (Cod civil 1496, 1503).

*) Prestație în munca.

Articolul 1506

Când un asociat este pe seama sa creditor de o sumă exigibilă al unei persoane, debitor asemenea și către societate cu o sumă exigibilă, atunci aceea ce primește de la un așa debitor va trebui să socotească atât în creditul societății, cât și în al său propriu, în proporția ambelor credite, chiar când prin chitanța dată s-ar specifica ca primirea s-a făcut numai pe seama creditului sau particular.

Dacă însă prin chitanța dată s-ar specifica ca primirea s-a făcut numai în contul creditului societății, atunci se va urma după aceasta declarație. (Cod civil 1110 și urm.).

Articolul 1507

Când unul din asociați și-a primit partea sa întreaga din creditul comun și debitorul a devenit apoi nesolvabil, acest asociat va trebui să pună în comun ceea ce a primit, chiar când ar fi dat o chitanță anume pentru partea sa.

Articolul 1508

Fiecare asociat rămâne răspunzător către societate de daunele cauzate prin culpa sa. Aceste daune nu pot să se compenseze cu foloasele aduse societății prin industria sa în alte afaceri. (Cod civil 1143 și urm.).

Articolul 1509

Lucrurile, a căror folosință numai a fost pusă în comun, dacă sunt corpuri certe și determinate ce nu se consuma prin întrebuințare, rămân în pericolul asociatului proprietar.

Dacă aceste lucruri se consuma, sau conservându-le se deteriorează, dacă au fost destinate spre vânzare, sau s-au pus în comun în urma unei estimatii înscrise în un inventar, atunci ele rămân în pericolul societății.

Dacă lucrul a fost prețuit, asociatul nu poate pretinde alt decât prețul lui. (Cod civil 971, 1102, 1156, 1525).

Articolul 1510

Un asociat are acțiune contra societății nu numai pentru restituirea capitalelor*) cheltuite în contul ei, dar încă pentru obligațiile contractate de buna credință pentru afacerile sociale, și pentru pericolele nedespărțite de administrația lor. (Cod civil 991, 1546 și urm.).

*) Sumelor.

Articolul 1511

Când prin contractul de societate nu se determina partea de câștig sau pierdere a fiecărui asociat, atunci acea parte va fi proporțională cu suma pusă în comun de fiecare.

În privința celui ce n-a pus în comun decât industria sa, partea de câștig sau pierdere se va regula ca parte a celui ce ar fi pus în comun valoarea cea mai mică. (Cod civil 774, 1521).

Articolul 1512

Dacă asociații, pentru determinarea părților, s-au învoit a se raporta la judecata unuia din ei sau unui al treilea, atunci nu se va admite nici o reclamație contra unei asemenea determinări, afară numai când va fi invederat contrară echității.

În aceasta privință nu se va admite nici o reclamație, după trecerea de nouăzeci zile pline numarate din ziua în care asociatul ce se pretinde daunat a aflat despre o asemenea determinare, ori când din partea sa a început a o executa. (Cod civil 790).

Articolul 1513

Este nul contractul prin care un asociat își stipulează totalitatea câștigurilor.

Asemenea, nulă este convenția prin care s-a stipulat ca unul sau mai mulți asociați să fie scutiți de a participa la pierdere. (Cod civil 5, 966, 968, 1008, 1511).

Articolul 1514

Asociatul însărcinat cu administrația în puterea unei clauze speciale a contractului de societate poate să facă și fără învoirea celorlalți asociați, toate actele ce depind de la administrația sa, întrucât le face fără dol.

Aceasta facultate nu i se poate revoca în cursul societății fără o cauză legitimă; dacă însă i s-a acordat aceasta prin un act posterior contractului de societate, atunci se poate revoca ca un simplu mandat. (Cod civil 1515 și urm., 1536, 1552).

Articolul 1515

Când mai mulți asociați sunt însărcinați cu administrația, fără ca să fie determinate funcțiile lor, ori fără ca să fie stipulat ca unul nu poate să facă nici un act fără celălalt, atunci fiecare din ei pot face îndeosebi toate actele dependente de aceasta administrație. (Cod civil 1517 pct. 1, 1543).

Articolul 1516

Dacă s-a stipulat ca unul din administratori să nu poată face nimic fără celălalt, atunci unul singur nu va putea, fără o nouă convenție, face nimic în absența celui alt, chiar când acesta ar fi în neposibilitatea de a lua parte la administrație.

Articolul 1517

În lipsa de stipulații speciale în privința modului de administrație, se vor observa următoarele reguli:

1. Se prezuma ca asociații și-au dat reciproc facultatea de a administra unul pentru altul. Fapta unuia obliga și pe ceilalți asociați, fără ca ei să fi fost întrebați; aceștia însă sau unul din ei pot întotdeauna a se opune la o așa operație înainte de a fi fost făcută.

2. Fiecare asociat poate să se servească de lucrurile societății, întrucât le întrebuințează la destinația lor statornicită prin uz, întrucât nu face dăuna societății, și întrucât nu împiedica și pe ceilalți asociați în exercițiul dreptului lor.

3. Fiecare asociat are dreptul de a obliga pe coasociați să contribuie la cheltuielile necesare pentru păstrarea lucrurilor societății.

4. Unul din asociați nu poate face nici o inovație asupra imobilelor societății, chiar când o ar crede avantajoasă ei, dacă ceilalți asociați nu se învoiesc la aceasta. (Cod civil 991, 997, 1514 și urm., 1536, 1537).

Articolul 1518

Asociatul ce nu este și administrator nu poate nici vinde, nici obliga lucrurile, chiar mobile, ale societății. (Cod civil 1306, 1517).

Articolul 1519

Fiecare asociat poate, fără învoirea asociaților, să-și asocieze o a treia persoană în privința părții ce are în societate; nu poate însă, fără învoirea aceasta, a-l asocia și la societate, chiar când ar avea administrația ei.

Secțiunea II

Despre obligațiile asociaților către a treia persoană

Articolul 1520

În orice societăți, afară de cele comerciale, asociații nu sunt solidar răspunzători pentru debitele sociale și nici poate unul să oblige pe ceilalți, dacă aceștia nu i-ar fi dat împuternicire. (Cod civil 1039 și urm., 1514 și urm., 1518, 1537).

Articolul 1521

Când mai mulți asociați sau îndatorat către un creditor, fiecare rămâne răspunzător către acesta cu o sumă și parte egală, oricare ar fi capitalul, afară numai când anume s-a stipulat ca fiecare rămâne răspunzător în proporția capitalului pus în societate. (Cod civil 777).

Articolul 1522

Stipulația anume rostită ca s-a contractat o obligație pe seama societății îndatorește numai pe asociatul contractant și nu pe ceilalți, afară numai când aceștia l-ar fi împuternicit la aceasta sau când ar fi rezultat un profit pentru societate. (Cod civil 973, 991, 1520, 1532 și urm.).

Capitolul 4

Despre diversele moduri după care încetează societatea

Articolul 1523

Societatea încetează:

1. prin trecerea timpului pentru care a fost contractată;
2. prin desființarea obiectului sau desăvârșirea afacerii;
3. prin moartea unuia din asociați;
4. prin interdicția sau nesolvabilitatea unuia din ei;
5. prin voința expresă*) de unul sau mai mulți asociați de a nu voi a continua societatea. (Cod civil 969, 1502, 1525).

*) Exprimată.

Articolul 1524

Prorogarea unei societăți contractate pentru un timp determinat nu poate fi probată decât prin aceleași mezii*), prin care poate fi probat însuși contractul societății.

*) Mijloace.

Articolul 1525

Când unul din asociați a promis de a pune în comun proprietatea unui lucru, dacă acesta a pierit înainte de a fi fost în fapta conferit, societatea încetează în privința tuturor asociaților.

Asemenea încetează societatea în orice caz prin pierderea lucrului, când numai folosința a fost pusă în comun.

Nu se desface însă societatea prin pierderea lucrului a cărui proprietate s-a fost pus deja în comun. (Cod civil 971, 1018, 1156, 1311, 1423, 1509, 1523).

Articolul 1526

Dacă s-a stipulat ca, în caz de moarte a unuia dintre asociați, societatea trebuie să continue cu eredeile sau, sau ca trebuie să continue numai între asociații rămași în viață, se va urma întocmai. În cazul al doilea, eredeile defunctului nu are drept decât la împărțirea societății după starea în care a fost în momentul morții asociatului,

participând și la toate drepturile ulterioare, însă numai întrucât sunt o consecință necesară a operațiilor făcute înaintea morții asociatului căruia succede. (Cod civil 653, 965, 1523, 1530).

Articolul 1527

Desfacerea societății prin voința unei părți urmează numai atunci când durata ei este nemărginită; ea se efectuează prin renunțare notificată tuturor părților, întrucât se face cu buna-credință și la timp. (Cod civil 1502, 1523, 1528 și urm.).

Articolul 1528

Renunțarea nu este de buna-credință când asociatul o face în scop de a-și însuși singur profitul ce asociații spera a-l dobândi în comun.

Este făcută fără timp, când lucrurile nu se mai afla în toată întregimea lor, și interesul societății cere amânarea desfacerii.

Articolul 1529

Desfacerea societății făcute pentru un timp determinat nu se poate cere de unul din asociați înainte de expirarea timpului pus, afară numai când exista juste motive, cum: în cazul când unul din asociați nu-și îndeplinește îndatoririle sale, sau când o infirmitate de toate zilele împiedica de la îngrijirea afacerilor sociale, sau în alte cazuri analoge.

Aprecierea unor așa motive e lăsată la prudenta judecătorilor. (Cod civil 969, 1020, 1021, 1527).

Articolul 1530

La împărțirea averii societății între asociați se aplică regulile relative la împărțirea ereditatii, la forma acestei împărțiri și la obligațiile ce rezultă între erezi. (Cod civil 728 și urm., 774 și urm., 786 și urm., 790, 1388, 1737, 1741).

Articolul 1531

Dispozițiile titlului prezent se aplică la societățile comerciale, întrucât*) nu sunt contrarii legilor și uzurilor comerciale.

*) În măsura în care.

1. [Art. 48 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare prevede că societățile comerciale rămân supuse legilor comerciale și celorlalte dispoziții ce le privesc.

2. Referitor la regimul juridic al societăților comerciale, a se vedea și:

- [Legea nr. 31/1990](#) privind societățile comerciale, republicată în Monitorul Oficial nr. 33 din 29 ianuarie 1998, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 15/1990](#) privind reorganizarea unităților economice de stat cu regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial nr. 98 din 8 august 1990, cu modificările ulterioare;
- [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997](#) privind privatizarea societăților comerciale, publicată în Monitorul Oficial nr. 381 din 29 decembrie 1997, aprobată de [Legea nr. 44/1998](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 88 din 25 februarie 1998, cu modificările ulterioare;
- [Legea nr. 26/1990](#) - Legea privind registrul comerțului, republicată în Monitorul Oficial nr. 49 din 4 februarie 1998;
- [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/1997](#) privind stimularea investițiilor directe, publicată în Monitorul Oficial nr. 386 din 30 decembrie 1997 și aprobată de [Legea nr. 241/1998](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 483 din 16 decembrie 1998;
- [Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999.

Titlul IX

DESPRE MANDAT

Capitolul 1

Despre natura mandatului

Articolul 1532

Mandatul este un contract în puterea căruia o persoană se obliga, fără plata, de a face ceva pe seama unei alte persoane de la care a primit însărcinarea. (Cod civil 948).

Regulile de la mandat se aplică potrivit [art. 155 din Codul familiei - Legea nr. 4/1953](#), Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat în Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare, în cazurile în

care s-a instituit curatela, precum și în cazurile prevăzute de [art. 36 al Decretului nr. 31/1954](#) privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare, în raporturile dintre persoana juridică și cei care alcătuiesc organele sale.

Articolul 1533

Mandatul poate fi expres sau tacit.

Și primirea mandatului poate fi tacită și să rezulte din executarea lui din partea mandatarului. (Cod civil 1191 și urm.).

A se vedea și:

- [Legea nr. 51/1995](#) pentru organizarea și executarea profesiei de avocat, publicată în Monitorul Oficial nr. 116 din 9 iunie 1995, cu modificările ulterioare;
- art. 68 Cod procedura civilă;
- [art. 35 Codul familiei - Legea nr. 4/1953](#), publicată în Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare;
- [Hotărârea Guvernului nr. 888/1996](#) pentru aprobarea Statutului Casei de Economii și Consemnațiuni, publicată în Monitorul Oficial nr. 255 din 22 octombrie 1996.

Articolul 1534

Mandatul este fără plata când nu s-a stipulat contrariul.

Articolul 1535

Mandatul este special pentru o afacere, sau pentru oarecare anume afaceri, ori este general pentru toate afacerile mandantului.

Articolul 1536

Mandatul conceput în termeni generali cuprinde numai actele de administrație.

Când e vorba de înstrăinare, ipotecare, sau de facerea unor acte ce trec peste administrația ordinară, mandatul trebuie să fie special. (Cod civil 1096, 1115).

Articolul 1537

Mandatarul nu poate face nimic afară din limitele mandatului sau; facultatea de a face tranzacție cuprinde pe aceea de a face un compromis. (Cod civil 1545, 1546, 1704, 1705).

Articolul 1538

Femeile pot fi alese mandatari; mandantul însă nu are o acțiune în contra femeii măritate care a primit mandatul fără autorizația bărbatului, decât după regulile stabilite la titlul despre contractul de căsătorie și drepturile respective ale soților.

Acest text a fost considerat abrogat implicit ca urmare a consacrării principiului constituțional al egalității sexelor.

Capitolul 2 Despre îndatoririle mandatarului

Articolul 1539

Mandatarul este îndatorat a executa mandatul atât timp cât este însărcinat și este răspunzător de daune-interese ce ar putea deriva din cauza neîndeplinirii lui.

Este asemenea îndatorat a termina afacerea începută la moartea mandantului, dacă din întârziere ar putea urma pericol. (Cod civil 987, 988, 1075, 1081 și urm., 1552, 1556).

Articolul 1540

Mandatarul este răspunzător nu numai de dol, dar încă și de culpa comisă în executarea mandatului.

Pentru culpa, când mandatul este fără plata, răspunderea se aplică cu mai puțină rigurozitate decât în caz contrariu. (Cod civil 960, 989, 990, 1075, 1082, 1600).

Articolul 1541

Mandatarul este dator, oricând i se va cere, a da seama mandantului de lucrările sale și de a-i remite tot aceea ce ar fi primit în puterea mandatului, chiar când ceea ce ar fi primit nu s-ar fi convenit mandantului. (Cod civil 992, 1544).

Articolul 1542

Mandatarul este răspunzător pentru acela pe care a substituit în gestiunea sa:

1. când nu i s-a conces facultatea de a-și substitui pe cineva;
2. când i s-a conces o atare facultate fără arătarea persoanei, și cea aleasă de dânsul era cunoscută de necapabilă și nesolvabilă.

În toate cazurile, mandantul poate să intenteze direct acțiunea contra persoanei ce mandatarul și-a substituit. (Cod civil 973).

Articolul 1543

Când prin un act s-au constituit mai mulți mandatari sau procuratori, nu exista solidaritate între dâșii, afară numai când anume s-a stipulat. (Cod civil 1041, 1551).

Articolul 1544

Mandatarul este dator a plăti dobânzi pentru sumele întrebuințate în folosul sau, din ziua întrebuințării lor; iar dobânzile sumelor rămase, din ziua când i s-au cerut acele sume. (Cod civil 1079, 1088, 1541, 1550, 1589).

Articolul 1545

Mandatarul care a dat părții cu care a contractat în asemenea calitate, o indestula notita*) de puterile primite, nu e ținut a garanta aceea ce s-a făcut afară din marginile mandatului, afară numai când s-a obligat pe sine însuși, în numele sau. (Cod civil 1537, 1546).

*) Lămurire.

Capitolul 3 Despre obligațiile mandantului

Articolul 1546

Mandantul este îndatorat a îndeplini obligațiile contractate de către mandatar în limitele puterilor date. Nu este îndatorat pentru tot ceea ce mandatarul ar fi făcut afară din limitele puterilor sale, afară numai când a ratificat expres sau tacit. (Cod civil 991, 1167, 1190, 1537, 1545).

Articolul 1547

Mandantul trebuie să dezdăuneze pe mandatar de anticipatiile și spezele făcute pentru îndeplinirea mandatului și să-i plătească onorariul, dacă i s-a promis. (Cod civil 991, 1730).

Articolul 1548

Când nu se poate imputa mandatarului nici o culpa, mandatul nu poate să se scutească de asemenea dezdăunare și plata, chiar când afacerea n-a reușit, nici să reducă suma cheltuielilor sau a anticipatiilor pe cuvânt ca ar fi putut fi mai mica. (Cod civil 1547).

Articolul 1549

Mandantul trebuie asemenea să dezdăuneze pe mandatar de pierderile suferite cu ocazia îndeplinirii însărcinărilor sale, dacă nu i se poate imputa nici o culpa. (Cod civil 991).

Articolul 1550

Mandantul trebuie să plătească mandatarului dobânda sumelor anticipate socotită din ziua plăților probate. (Cod civil 1088, 1544).

A se vedea și [Ordonanța Guvernului nr. 9/2000](#) privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, publicată în Monitorul Oficial nr. 26 din 25 ianuarie 2000. [ORDONANȚA nr. 9 din 21 ianuarie 2000](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 26 din 25 ianuarie 2000 a fost abrogată de [art. 11 din Cap. I din ORDONANȚA nr. 13 din 24 august 2011](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 607 din 29 august 2011.

Articolul 1551

Când mai multe persoane, pentru o afacere comuna, au numit un mandatar, fiecare din ele este răspunzătoare solidar pentru toate efectele mandatului. (Cod civil 1039 și urm., 1543).

Capitolul 4 Despre diferitele moduri după care mandatul încetează

Articolul 1552

Mandatul se stinge:

1. prin revocarea mandatarului;
2. prin renunțarea mandatarului la mandat;
3. prin moartea, interdicția, nesolvabilitatea și falimentul ori a mandantului ori a mandatarului. (Cod civil 988, 1514, 1539, 1553 și urm.).

Potrivit art. 71 Cod procedura civilă, mandatul nu încetează prin moartea celui care l-a dat și nici dacă acesta a devenit incapabil.

Articolul 1553

Mandantul poate, când voiește, revoca mandatul și constrânge, la caz, pe mandatar de a-i remite înscrisul de împuternicire.

Articolul 1554

Revocarea mandatului, notificată numai mandatarului, nu se poate opune unei alte persoane care, în neștiința de aceasta, a contractat cu dânsul de buna-credință; în acest caz mandantul are recurs contra mandatarului sau. (Cod civil 973).

Articolul 1555

Numirea unui nou mandatar pentru aceeași afacere cuprinde în sine revocarea mandatului dat celui dintâi, din ziua în care i s-a notificat.

Articolul 1556

Mandatarul poate renunța la mandat, notificând mandantului renunțarea sa.

În așa caz mandatarul rămâne către mandant răspunzător de daune, dacă renunțarea să le casuneaza, afară numai când el se afla în neputință de a-și continua mandatul fără o dăuna însemnată.

A se vedea și [Legea nr. 51/1995](#) pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, publicată în Monitorul Oficial nr. 116 din 9 iunie 1995, cu modificările ulterioare.

Articolul 1557

E valid aceea ce face mandatarul în numele mandantului, atât timp cât nu cunoaște moartea lui, sau existența uneia din cauzele ce desființează mandatul. (Cod civil 1539, 1552).

Articolul 1558

În cazurile arătate în articolul precedent, sunt valide contractările mandatarului cu al treilea persoane care sunt de buna-credință.

Articolul 1559

În caz de moarte a mandatarului, erezii lui trebuie să înștiințeze pe mandant, și până atunci să îngrijească de ceea ce împrejurările reclama pentru interesele acestuia. (Cod civil 653, 1539).

Titlul X

DESPRE COMODAT

Capitolul 1

Despre natura comodatului

Articolul 1560

Comodatul este un contract prin care cineva împrumută altuia un lucru spre a se servi de dânsul, cu îndatorire de a-l înapoia. (Cod civil 1570).

Articolul 1561

Comodatul este esențial gratuit. (Cod civil 946).

Articolul 1562

Împrumutătorul rămâne proprietarul lucrului dat împrumut. (Cod civil 1577).

Articolul 1563

Obligațiile ce se formează în puterea comodatului trec la erezii comodantului și ai comodatului.

Dacă însă împrumutarea s-a făcut în privința numai a comodatului și numai persoanei lui, erezii lui nu pot să continue a se folosi de lucrul împrumutat. (Cod civil 653, 1440).

Capitolul 2

Despre obligațiile comodatului

Articolul 1564

Comodatarul este dator să îngrijească, ca un bun proprietar, de conservarea lucrului împrumutat, și nu poate să se servească decât la trebuința determinată prin natura lui, sau prin convenție, sub pedeapsa de a plăti daune-interese, de se cuvine. (Cod civil 1080, 1429, 1430, 1599).

Articolul 1565

Dacă comodatorul se servește de un lucru la o alta trebuință, ori pentru un timp mai îndelungat decât se cuvine, atunci rămâne răspunzător de pierderea casunată, chiar prin caz fortuit. (Cod civil 1041, 1430, 1564, 1567, 1602).

Articolul 1566

Dacă lucrul împrumutat piere prin un caz fortuit de la care comodatarul l-ar fi putut sustrage, subrogându-i un lucru al său, dacă el, neputând scapa unul din două lucruri, a preferit pe al său, atunci este răspunzător de pierderea celui alt. (Cod civil 1080, 1599).

Pentru înțelegerea dispoziției art. 1566, textul trebuie citit în felul următor: "Dacă lucrul împrumutat piere printr-un caz fortuit de la care comodatarul l-ar fi putut sustrage, subrogându-i un lucru al său, sau dacă el neputând scapa decât unul din două lucruri, a preferit pe al său, atunci este răspunzător de pierderea celui alt".

Articolul 1567

Dacă lucrul s-a prețuit când s-a împrumutat, atunci pentru pierderea lui, casunata chiar prin caz fortuit, rămâne răspunzător comodatarul, întrucât nu s-a stipulat contrariul.

Articolul 1568

Dacă lucrul se deteriorează cu ocazia întrebuințării pentru care s-a dat cu împrumutare, și fără culpa din partea comodatarului, acesta nu e răspunzător. (Cod civil 528, 547, 1102, 1431, 1434).

Articolul 1569

Comodatarul, făcând speze necesare la uzul lucrului împrumutat, nu poate să le repete*). (Cod civil 1561, 1574).

*) Nu poate cere înapoierea lor.

Articolul 1570

Comodatarul nu poate să retina lucrul sub cuvânt de compensație pentru creanța ce are asupra comodantului. (Cod civil 1145, 1147, 1619).

Articolul 1571

Dacă mai multe persoane au luat împreună cu împrumut tot același lucru, ele sunt solidar obligate către comodant. (Cod civil 1039, 1041, 1061, 1062, 1065).

Capitolul 3

Despre obligațiile comodantului

Articolul 1572

Comodantul nu poate să ia înapoi lucrul împrumutat, înainte de trecerea termenului convenit sau, în lipsa de convenție, înainte de a fi servit la trebuința, pentru care s-a dat cu împrumut. (Cod civil 1022 și urm., 1573, 1581).

Articolul 1573

Dacă însă în curgerea termenului sau mai înainte de a se fi indestulat trebuința comodatarului, comodantul însuși ar cădea în o trebuință mare și neprevăzută de acel lucru, judecătorul poate după împrejurări, să oblige pe comodatar la restituție. (Cod civil 1023).

Articolul 1574

Dacă în curgerea termenului, împrumutatul a fost silit, pentru păstrarea lucrului, să facă oarecare speze extraordinare, necesare și așa de urgent încât să nu fi putut preveni pe comodant, acesta va fi dator să i le înapoie. (Cod civil 991, 997, 1569, 1618, 1737).

Articolul 1575

Dacă lucrul împrumutat are așa defect încât să poată dăuna pe acel ce se servește de dânsul, comodantul rămâne răspunzător de daune, dacă cunoscând acele defecte nu a prevestit pe comodator. (Cod civil 998, 1352, 1422, 1580).

Titlul XI

DESPRE ÎMPRUMUT

Capitolul 1

Despre natura împrumutului

Articolul 1576

Împrumutul este un contract prin care una din părți dă celeilalte oarecare catime de lucru, cu îndatorire pentru dânsa de-a restitui tot atâtea lucruri, de aceeași specie și calitate.

A se vedea și:

- [Legea nr. 122/1996](#) privind regimul juridic al caselor de ajutor reciproc ale salariaților, publicată în Monitorul Oficial nr. 262 din 25 octombrie 1996;

- [Legea nr. 112/1995](#), pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 279 din 29 noiembrie 1995;
- [Legea nr. 114/1996](#), Legea locuinței, republicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997, cu modificările ulterioare.

Articolul 1577

În puterea împrumutului, împrumutatul devine proprietarul lucrului primit care, pierind, fie în orice mod, pierie în contul sau. (Cod civil 1562).

Articolul 1578

Obligația ce rezultă din un împrumut în bani este totdeauna pentru aceeași sumă numerică arătată în contract. Intamplându-se o sporire sau o scădere a prețului monedelor, înainte de a sosi epoca plății, debitorul trebuie să restituie suma numerică împrumutată și nu este obligat a restitui această sumă decât în speciile aflătoare în curs în momentul plății.

Articolul 1579

Regula cuprinsă în articolul precedent nu se va aplica la împrumuturi de vergi metalice sau produse.

În acest caz, debitorul nu trebuie să restituie decât aceeași calitate și cantitate, oricare ar fi suirea sau scăderea prețului lor.

Asemenea când s-a făcut împrumutul în monede de aur ori argint și s-a stipulat o restituțiune în aceeași specie și calitate, sau se va altera valoarea intrinsecă a monedelor, sau nu se vor putea găsi, sau vor fi scoase din curs, se va restitui echivalentul prețului intrinsec ce acele monede avuseseră în timpul în care au fost împrumutate.

Capitolul 2

Despre obligația împrumutătorului

Articolul 1580

Împrumutătorul este supus la răspunderea prevăzută la art. 1575 pentru comodat.

Articolul 1581

Împrumutătorul nu poate, mai înainte de termen, să ceară lucrul împrumutat. (Cod civil 1022).

Articolul 1582

Nefiind defipt termenul restituțiunii, judecătorul poate să dea împrumutătorului un termen, potrivit cu împrejurările. (Cod civil 1101).

Articolul 1583

Dacă însă s-a stipulat numai ca împrumutatul să plătească când va putea sau când va avea mezii*), judecătorul va prescrie un termen de plată, după împrejurări.

*) Mijloace.

Capitolul 3

Despre obligația împrumutatului

Articolul 1584

Împrumutatul este dator să restituie lucrurile împrumutate în aceeași calitate și cantitate, și la timpul stipulat. (Cod civil 1578 și urm.).

Articolul 1585

Când este în neaposibilitate de a îndeplini datoria prescrisă prin articolul precedent, va plăti valoarea lor, calculată după timpul și locul în care urma a se face restituțiunea.

Dacă nu s-a determinat nici timpul, nici locul plății împrumutului, plata urmează a se face de către împrumutat după valoarea curentă din timpul în care și în locul în care s-a contractat. (Cod civil 1104).

Articolul 1586

Dacă împrumutatul nu întoarce la timpul stipulat lucrurile împrumutate sau valoarea lor, trebuie să plătească și dobânzi de la ziua cererii prin judecata a împrumutului. (Cod civil 1088).

În ceea ce privește dobânda, a se vedea nota de la art. 1589.

Capitolul 4

Despre împrumutul cu dobânda

Articolul 1587

Se poate stipula dobânzi pentru un împrumut de bani, de denariate*) (zaharele) sau de alte lucruri mobile.

*) Producte.

A se vedea și [Ordonanța Guvernului nr. 9/2000](#) privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, publicată în Monitorul Oficial nr. 26 din 25 ianuarie 2000. [ORDONANȚA nr. 9 din 21 ianuarie 2000](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 26 din 25 ianuarie 2000 a fost abrogată de [art. 11 din Cap. I din ORDONANȚA nr. 13 din 24 august 2011](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 607 din 29 august 2011.

Articolul 1588

Împrumutatul care a apucat de a plăti dobânzi ce nu s-au stipulat, sau mai mari decât s-au stipulat, nu mai poate a le repeta*), nici a le imputa asupra capitalului. (Cod civil 991, 1092, 1111).

*) Nu le poate cere înapoierea lor.

A se vedea nota de la art. 1587.

Articolul 1589

Se defige o dobândă de cinci la suta pe un an pentru afacerile civile și de șase la suta pe an pentru cele comerciale, în toate cazurile unde s-a hotărât de părți cuantumul ei.

Dobânzile legale începute, cerute, precum și cele consacrate prin hotărâri definitive, se vor calcula conform legii vechi, până în momentul promulgării legii de față. (Cod civil 1089, 1587).

Cuquantumul dobânzii legale prevăzut de art. 1589 a fost implicit modificat prin legi succesive. În prezent, dobânda legală este stabilită prin [Ordonanța Guvernului nr. 9/2000](#) privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, publicată în Monitorul Oficial nr. 26 din 25 ianuarie 2000. [ORDONANȚA nr. 9 din 21 ianuarie 2000](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 26 din 25 ianuarie 2000 a fost abrogată de [art. 11 din Cap. I din ORDONANȚA nr. 13 din 24 august 2011](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 607 din 29 august 2011.

Articolul 1590

Adeverința data pentru capital, fără rezerva a dobânzilor, este o prezumție de plată lor și scutește de dânsa.

Titlul XII

DESPRE DEPOZIT ȘI DESPRE SECHESTRU

Capitolul 1

Despre depozit în genere

Articolul 1591

Depozitul în genere este un act prin care se primește lucrul altuia spre a-l păstra și a-l restitui în natură. (Cod civil 1080, 1604).

A se vedea și:

- [Legea nr. 16/1996](#) - Legea Arhivelor Naționale, publicată în Monitorul Oficial nr. 71 din 9 aprilie 1996;
- [Ordonanța Guvernului nr. 68/1994](#) privind protejarea patrimoniului cultural național, publicată în Monitorul Oficial nr. 247 din 31 august 1994, aprobată și modificată prin [Legea nr. 41/1995](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 105 din 30 mai 1995.
- [Legea nr. 182/2000](#) - Legea privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, publicată în Monitorul Oficial nr. 530 din 27 octombrie 2000.

Articolul 1592

Depozitul este de doua feluri: depozit propriu-zis și sechestrul. (Cod civil 1593 și urm., 1626 și urm.).

Capitolul 2

Despre depozitul propriu-zis

Secțiunea I

Despre natura depozitului

Articolul 1593

Depozitul este un contract esențial gratuit, care nu poate avea de obiect decât lucrurile mobile.

El nu este perfect decât când s-a făcut tradițiunea lucrului.

Tradițiunea se înlocuiește prin singurul consimțământ, dacă lucrul ce este a se lasă în depozit se afla deja în mana depozitarului sub orice alt titlu. (Cod civil 1561, 1600, 1608, 1628).

Articolul 1594

Depozitul este voluntar sau necesar. (Cod civil 1595 și urm., 1620 și urm.).

Secțiunea II Despre depozitul voluntar

Articolul 1595

Depozitul voluntar se formează prin consimțământul celui ce da și celui ce primește lucrul în depozit. (Cod civil 948 și urm., 1620 și urm.).

Articolul 1596

Depozitul voluntar se face întotdeauna numai de către proprietarul lucrului depozit, sau prin consimțământul sau expres sau tacit. (Cod civil 1610).

Articolul 1597

Depozitul voluntar nu se poate face decât prin înscris. (Cod civil 1191, 1197, 1621).

Articolul 1598

Dacă depozitul s-a făcut de către o persoană capabilă către una necapabilă, aceea ce a făcut depozitul are numai acțiunea de revendicare a lucrului depozit, pe cat timp se afla în mana depozitarului, sau acțiunea de restituțiune, pe cat acesta s-a folosit. (Cod civil 946 și urm., 1098, 1164).

Secțiunea III Despre îndatoririle depozitarului

Articolul 1599

Depozitarul trebuie să îngrijească de paza lucrului depozit, întocmai precum îngrijește de paza lucrului sau. (Cod civil 1080, 1564, 1600 și urm.).

Articolul 1600

Dispoziția articolului precedent trebuie să se aplice cu mai mare rigoare:

1. când depozitarul s-ar fi oferit a primi un depozit;
2. când s-ar fi stipulat vreo plata pentru paza depozitului;
3. când depozitul s-a făcut numai în folosul depozitarului;
4. când s-ar fi alcătuit*) expres ca depozitarul să fie răspunzător de orice culpa. (Cod civil 998, 1540, 1564).

) Convenit.

Articolul 1601

Depozitarul nu răspunde niciodată de stricăciunile provenite din forta majoră, afară de cazul când a fost pus în întârziere pentru restituțiunea lucrului depozit. (Cod civil 1079, 1083, 1606).

Articolul 1602

El nu poate să se servească de lucrul depus fără permisiunea expresă sau tacită a deponentului. (Cod civil 1565).

Articolul 1603

Nu poate de fel sa caute a vedea lucrurile ce i s-au depozitat, dacă i s-au încredințat în o lada închisă sau o coperta sigilată.

Articolul 1604

Depozitarul trebuie să înapoieze tot acel lucru ce a primit.

Un depozit de bani, când depozitarul, conform art. 1602, făcuse întrebuințare de dânsul, trebuie să se restituie în acele monede în care s-a făcut, atât în cazul de sporire, cat și în acela de scădere a valorii lor. (Cod civil 1100).

Articolul 1605

Depozitarul nu este dator de a restitui lucrul depozitat decât în starea în care se afla la timpul înapoieri. Stricăciunile survenite fără faptul sau, rămân în sarcina deponentului. (Cod civil 1102, 1601).

Articolul 1606

Depozitarul căruia s-a luat prin forta majoră lucrul depozitat și care a primit în locu-i o sumă de bani, sau orice alt lucru, trebuie să restituie aceea ce a primit. (Cod civil 1156).

Articolul 1607

Eretele depozitarului care a vândut în buna-credință lucrul ce n-a știut ca este depozitat, este dator numai sa restituie prețul primit, sau sa cedeze acțiunea sa contra cumpărătorului, dacă prețul nu ar fi fost plătit. (Cod civil 996, 1899).

Articolul 1608

Depozitarul trebuie să restituie fructele produse de lucrul depozitat și cules de dânsul.

El nu e dator de a plăti nici o dobândă pentru banii ce i s-au depozitat, afară numai din ziua de când a fost pus în întârziere de a-i restitui. (Cod civil 485, 1079, 1088).

Articolul 1609

Depozitarul nu trebuie să restituie lucrul depozitat decât celui ce i l-a încredințat, sau celui în al cărui nume s-a făcut depozitul, sau persoanei arătate spre a-l primi. (Cod civil 1096).

Articolul 1610

Depozitarul nu poate pretinde ca deponentul să probeze ca lucrul depozitat este proprietatea sa.

Cu toate acestea, dacă descoperă ca lucrul este de furat și cine este adevăratul proprietar, trebuie să vestească acestuia depozitul ce i s-a făcut, interpelându-l*) a-l reclama în un termen determinat și îndestulător, fără prejudiciul dispozițiilor codicelui penal.

Dacă acela care a fost vestit de aceasta, neglijează reclamarea depozitului, depozitarul este bine liberat prin trădarea depozitului în mana celui de la care s-a primit. (Cod civil 1596, 1616, 1909).

*) Punându-i în vedere.

Articolul 1611

În caz de moarte a deponentului, lucrul depus nu se poate restitui decât eredelui.

Dacă sunt mai mulți erezi, lucrul depozitat trebuie să se restituie, fiecărui din ei o parte pe cât i se cuvine.

Dacă lucrul nu se poate împărți, erezii trebuie să se unească între dâșii asupra modului primirii lui. (Cod civil 653, 777, 1057 și urm., 1064).

Articolul 1612

Dacă deponentul prin schimbarea statului*) sau, a pierdut administrația bunurilor sale, după facerea depozitului, acesta nu se poate restitui decât persoanei însărcinate cu administrația averii deponentului. (Cod civil 1096).

*) Capacitate.

Articolul 1613

Dacă depozitul a fost făcut de către un tutore sau administrator în asemenea însușire, și administrația sa a fost încetată în momentul restituțiunii, acesta nu se poate face decât către persoana ce a fost reprezentată sau către noul ei reprezentator. (Cod civil 1612).

Articolul 1614

Dacă prin contractul de depozit s-a stipulat locul unde trebuie să se facă restituțiunea, depozitarul trebuie să transporte acolo lucrul depozitat; spezele însă ce s-ar face sunt în greutatea deponentului. (Cod civil 1104, 1317, 1615).

Articolul 1615

Restituțiunea trebuie să se facă, dacă prin contract nu se arată locul, acolo unde se afla lucrul depozitat. (Cod civil 1104, 1319, 1614).

Articolul 1616

Depozitul trebuie să se restituie deponentului îndată ce s-a reclamat, chiar când s-ar fi stipulat prin contract un anumit termen pentru restituțiunea lui; se excepta însă cazul când în formele legale s-a notificat depozitarului un act de sechestr*) sau de opoziție la restituțiunea sau la strămutarea lucrului depozitat. (Cod civil 1023, 1079, 1099, 1572).

*) Poprire.

Articolul 1617

Se stinge orice îndatorire a depozitarului, dacă se descoperă și se probează ca el este însuși proprietarul lucrului depozitat. (Cod civil 1154).

Secțiunea IV Despre îndatoririle deponentului

Articolul 1618

Deponentul este îndatorit în a întoarce depozitarului toate spezele făcute pentru păstrarea lucrului depozitat, și a-l dezdauna de toate pierderile casuate lui din cauza depozitului. (Cod civil 991, 997, 1080, 1569, 1574, 1691, 1730).

Articolul 1619

Depozitarul poate să oprească depozitul până la plata integrală cuvenită lui din cauza depozitului. (Cod civil 1147, 1689).

Secțiunea V

Despre depozitul necesar

Articolul 1620

Depozitul necesar este acela ce se face sub sila unei întâmplări, cum: un foc, o ruina, o pradare, un naufragiu sau alt eveniment neprevăzut de forța majoră. (Cod civil 1594, 1621 și urm.)

Articolul 1621

Proba prin martori este admisă pentru depozitul necesar și chiar în cazul când valoarea depozitului ar trece peste 250 lei. (Cod civil 1198, 1597).

Articolul 1622

Depozitul necesar este supus la toate regulile depozitului voluntar, și fără prejudiciul dispozițiilor art. 1198. (Cod civil 1599 și urm.).

Articolul 1623

Ospatarii ori hangii răspund, ca depozitari, pentru toate lucrurile aduse în localul lor de un călător; depozitul unor așa lucruri trebuie să se considere ca un depozit necesar. (Cod civil 1473 și urm., 1624).

Articolul 1624

Ei răspund de furtul sau stricăciunea lucrurilor călătorului, în caz când furtul sau stricăciunea s-a comis de servitori, ori de cei însărcinați cu direcția ospătărilor, ori de străinii ce le frecventează. (Cod civil 1000, 1156, 1623).

Articolul 1625

Ei nu sunt răspunzători de furturile comise cu mana înarmată sau în altfel, cu forța majoră. (Cod civil 1156).

Capitolul 3

Despre sechestrul

Secțiunea I

Despre diversele feluri de sechestre

Articolul 1626

Sechestrul este convențional sau judiciar.

Secțiunea II

Despre sechestrul convențional

Articolul 1627

Sechestrul convențional este depozitul unui lucru în litigiu, făcut de una sau mai multe persoane, unui al treilea, care ia asupra-și îndatorirea de a-l restitui, după terminarea procesului celui cărui va declara judecătorul ca se cuvine.

Articolul 1628

Sechestrul poate să nu fie gratuit. (Cod civil 1593).

Articolul 1629

Când este gratuit, se aplică asupra-i regulile depozitului propriu-zis, cu deosebirile ce se vor arata mai jos. (Cod civil 1593 și urm.).

Articolul 1630

Obiectul sechestrului poate fi bunuri mobile sau imobile. (Cod civil 1593).

Articolul 1631

Depozitarul, însărcinat cu un sechestrul, nu poate fi liberat de dânsul înainte de terminarea procesului, decât atunci când toate părțile interesate vor consimți, sau când va urma o cauza ce se va judeca de legitima. (Cod civil 1616).

Secțiunea III

Despre sechestrul judiciar

Articolul 1632

Afară de cazurile statornicite de codicele de procedura civilă, judecătorul poate ordona sechestrul:

1. a unui imobil sau a unui lucru mobil pentru a cărui proprietate ori posesiune se judeca doua sau mai multe persoane;

2. a lucrurilor oferite de un debitor spre liberarea sa. (Cod civil 542, 1114 și urm., 1121).

A se vedea art. 598 Cod procedura civilă, astfel cum a fost modificat prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#) pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 1633

Depozitul judiciar da naștere la obligații reciproce între sechestranți și depozitari.

Depozitarul trebuie să îngrijească de păstrarea lucrului sechestrat ca un bun proprietar.

Trebuie să-l dea de față pentru vânzare spre îndeplinirea sechestrantului, ori spre a-l restitui, părții de la care s-a sechestrat în caz de revocare a sechestrului.

Sechestrantul este dator să plătească depozitarului salariul statornicit de lege, sau în lipsa, pe cât a va hotărâ judecătorul. (Cod civil 1080, 1599).

Articolul 1634

Sechestrul judiciar se da sau persoanei asupra căreia s-au învoit ambele părți interesate, sau unei persoane numite din oficiu de autoritatea judiciară.

Și într-un caz și într-altul, acel ce a luat în păstrare lucrul este supus tuturor îndatoririlor ce nasc din sechestrul convențional.

Titlul XIII

DESPRE CONTRACTELE ALEATORII

Capitolul 1

Despre contractele aleatorii în genere

Articolul 1635

Contractul aleatoriu este convenția reciprocă ale cărei efecte, în privința beneficiilor și a pierderilor pentru toate părțile, sau pentru una sau mai multe din ele, depinde de un eveniment necert.

Astfel sunt:

1. contractul de asigurare;
2. împrumutul nautic;
3. jocul și prinsoarea;
4. și contractul de rentă pe viață.

Cele două dintâi se regulează după legile comerțului maritim. (Cod civil 947, 1636 și urm., 1639 și urm.)

1. Cu privire la reglementarea contractului de asigurare și a asigurărilor obligatorii, a se vedea:

- [Legea nr. 32/2000](#) privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor, publicată în Monitorul Oficial nr. 148 din 10 aprilie 2000, cu modificările ulterioare;

- [Legea nr. 136/1995](#) privind asigurările și reasigurările în România, publicată în Monitorul Oficial nr. 303 din 30 decembrie 1995, cu modificările ulterioare;

- Codul aerian - [Ordonanța Guvernului nr. 29/1995](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 208 din 28 august 1997, aprobată și modificată prin [Legea nr. 130/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 335 din 31 iulie 2000;

- Codul comercial - [Decretul nr. 1233/1887](#), publicat în Monitorul Oficial nr. 31 din 10 mai 1887, cu modificările ulterioare (art. 616 și urm.).

2. Potrivit [art. 22 din Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare, primele asigurărilor de stat, în temeiul asigurărilor prin efectul legii, rămân supuse dispozițiilor privitoare la prescripțiile din legile speciale.

Capitolul 2

Despre joc și prinsoare

Articolul 1636

Legea nu da nici o acțiune spre plata unui debit din joc sau din prinsoare. (Cod civil 1638).

A se vedea și:

- [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 159/1999](#) privind înființarea Companiei naționale "Loteria Română" - S. A., publicată în Monitorul Oficial nr. 515 din 25 octombrie 1999.

Articolul 1637

Sunt exceptate jocurile ce contribuie la exercițiul corporal, cum: armele, cursele cu piciorul, călare sau cu carul și alte asemenea.

Cu toate acestea, judecătorul poate să respingă cererea când suma pusă în joc sau la prinsoare ar fi excesiva.

Articolul 1638

Pierzătorul nu poate în nici un caz repeta ceea ce a plătit de buna voie, afară numai în cazul când câștigătorul a întrebuințat dol, înșelăciune sau amăgire. (Cod civil 953, 960, 994, 1092).

Capitolul 3

Despre contractul de rentită pe viața

Secțiunea I

Despre natura contractului de rentită pe viața

Articolul 1639

Rentită pe viața se poate înființa cu titlu oneros. (Cod civil 1635).

Articolul 1640

Ea se poate constitui și cu titlu gratuit, prin donatiune între vii sau prin testament.

Trebuie însă atunci să fie revestită*) de formele cerute de legi pentru asemenea acte. (Cod civil 550, 800 și urm., 813, 856, 900, 1641, 1650).

*) Sa respecte.

Articolul 1641

Rentită pe viața înființată prin donatiune sau testament este supusă la reducere, dacă întrece porțiunea disponibilă; este nulă dacă se face în favoarea unei persoane necapabile de a primi. (Cod civil 654, 751, 808, 841, 844, 847, 939 și urm.).

Cu privire la "persoanele necapabile de a primi" a se vedea art. 808 și urm. din Cod civil.

Articolul 1642

Rentită pe viața se poate înființa în favoarea persoanei ce a plătit prețul, sau a altei a treia ce n-are nici un drept la rentită.

În cazul din urma, deși întrunește însușirile unei liberalități, totuși nu este supusă formelor stabilite pentru donatiune; însă este în totul supusă dispozițiilor articolului precedent. (Cod civil 1640).

Articolul 1643

Ea se poate înființa în favoarea unei sau mai multor persoane.

Articolul 1644

Este fără lucrare orice contract de rentită pe viața, înființat în favoarea unei persoane care era deja moartă în momentul facerii contractului. (Cod civil 966).

Articolul 1645

Contractul de rentită pe viața, în favoarea unei persoane afectate de o boală de care a murit în interval de 20 zile de la data contractului, este nul.

Secțiunea II

Despre efectele contractului de rentită pe viața între părțile contractante

Articolul 1646

Acela în a cărui favoare s-a înființat, cu titlu oneros, o rentită pe viața, poate să ceară sfaramarea contractului, dacă înființatorul ei nu da asigurările stipulate pentru executare. (Cod civil 1020-1021).

Articolul 1647

Singura neplata a termenelor*) expirate a rentitei nu da drept celui în a cărui favoare este înființată să ceară înapoierea capitalului, sau reintrarea în posesiunea fondului înstrăinat. El are numai dreptul de a face să se sechestreze și să se vândă averea debitorului sau și a cere ca, neconsimțind debitorul, să se reguleze, din produsul vinderii, o sumă suficientă spre plata termenelor. (Cod civil 1020, 1021, 1365, 1718, 1719, 1824 și urm.).

*) Sumele scadente datorate în temeiul contractului de rentită.

Articolul 1648

Înființatorul renditei nu poate să se elibereze de plată ei, oferind înapoierea capitalului și renunțând la repetițiunea anuităților plătite, oricât de lungă fie viața acelor în a căror favoare s-a înființat rentă, și oricât de oneroasă fie prestația renditei. (Cod civil 969).

Articolul 1649

Rendită pe viața se dobândește de proprietarul*) ei în proporția zilelor ce a trăit.

Dacă însă s-a stipulat ca termenii**) ei să se plătească anticipat, atunci se considera de câștigat fiecare termen din ziua în care a venit plata lui. (Cod civil 525, 1023).

*) Creditorul renditei.

**) Sumele scadente datorate în temeiul contractului de rentă.

Articolul 1650

Numai în cazul în care rentă pe viața s-a înființat cu titlu gratuit, se poate și stipula ca dânsa să nu fie supusă sechestrării*). (Cod civil 1718).

*) Să nu poată fi urmărită.

Articolul 1651

Proprietarul renditei pe viața nu poate să ceară termenele*) expirate decât justificând existența sa, ori existența persoanei în favoarea căreia s-a înființat. (Cod civil 1169, 1907).

*) Sumele scadente datorate în temeiul contractului de rentă.

Titlul XIV

DESPRE FIDEJUSIUNE (CAUȚIUNE)

Capitolul 1

Despre natura și întinderea fidejusiunii

Articolul 1652

Cel ce garantează o obligație se leagă către creditor de a îndeplini însuși obligația pe care debitorul nu o îndeplinește. (Cod civil 1662 și urm.)

1. Minorul și interzisul sau reprezentantul lor legal nu pot să garanteze obligația altuia. A se vedea în acest sens Codul familiei - [Legea nr. 4/1953](#), Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat în Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare (art. 105, 129, 133, 147).

2. Cu privire la răspunderea și garantarea obligației altuia, a se vedea și:

- [Legea nr. 22/1969](#) privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor organizațiilor socialiste, publicată în Buletinul Oficial nr. 132 din 18 noiembrie 1969 (art. 10-22);

- [Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999.

Actele normative adoptate anterior Constituției României din 1991 sunt în vigoare, în măsura în care nu contravin dispozițiilor acesteia (art. 150 alin. 1 din Constituție).

Articolul 1653

Fidejusiunea nu poate exista decât pentru o obligație validă.

Cu toate acestea, se poate face cineva fidejuserul unei obligații ce poate fi anulată în virtutea unei excepții personale debitorului, cum de pildă în cazul de minoritate.

Articolul 1654

Fidejusiunea nu poate întrece datoria debitorului, nici poate fi făcută sub condiții mai oneroase.

Poate fi însă numai pentru o parte a datoriei și sub condiții mai puțin grele.

Cauțiunea ce întrece datoria sau care este contractată sub condiții mai oneroase e validă numai până în măsura obligației principale.

Articolul 1655

Oricine poate să se facă fidejuser, fără ordinea și chiar fără știința celui pentru care se obliga.

Asemenea se poate face nu numai pentru debitorul principal, dar și pentru fidejuserul acestuia. (Cod civil 946, 1093, 1669, 1680).

Articolul 1656

Fidejusiunea trebuie să fie expresă și nu se poate întinde peste marginile în care s-a contractat.

Articolul 1657

Fidejusiunea nedeterminată a unei obligații principale, se întinde la toate accesoriile unei datorii, și încă și la spezele primei reclamații*), și la toate cele posterioare notificării făcute fidejursorului.

*) Cheltuielile corespunzătoare introducerii cererii de chemare în judecată.

Articolul 1658

Îndatoririle fidejursorului trec la erezi, afară de constrângerea corporală, chiar dacă îndatorirea era asigurată prin constrângere corporală. (Cod civil 653, 777, 1060).

În ceea ce privește sancțiunea constrângerii corporale, aceasta este incompatibilă cu ordinea constituțională din România.

Articolul 1659

Debitorul obligat a da siguranța trebuie să prezinte o persoană capabilă de a contracta, care să posede avere indestulă spre a garanta o obligație, și care să aibă domiciliul în teritoriul jurisdicțional al tribunalului județean, la care trebuie să se dea.

Articolul 1660

Solvabilitatea unui garant se măsoară numai după nemișcătoarele ce pot fi ipotecate, afară de cazul când datoria este mică sau afacerea este comercială. Spre acest finit nu se pot lua în considerație nemișcătoarele în litigiu, nici acelea situate la o așa depărtare, încât să devină foarte dificile lucrările executive asupra-le.

Articolul 1661

Dacă fidejursorul, căpătat de creditor de bună-voie sau judecătorește, a devenit apoi nesolvabil, trebuie să se dea un altul.

Această regulă nu se aplică în singurul caz în care fidejursorul s-a dat numai în puterea unei convenții, prin care creditorul a cerut de fidejursor o anumită persoană.

Capitolul 2 Despre efectele fidejursorului

Secțiunea I

Despre efectele fidejusiunii între creditor și cauționator (fidejursor)

Articolul 1662

Fidejursorul nu este ținut a plăti creditorului, decât când nu se poate indestula de la debitorul principal asupra averii căruia trebuie mai întâi să se facă discuție*), afară numai când însuși a renunțat la acest beneficiu, sau s-a obligat solidar cu datornicul. În cazul din urmă, efectul obligației sale se regulează după principiile statornicite în privința datoriilor solidare. (Cod civil 1039 și urm., 1055, 1056, 1663 și urm., 1677, 1794).

*) Urmărire.

Articolul 1663

Creditorul nu este îndatorat să discute*) averea debitorului principal, dacă garantul nu o cere de la cele dintâi lucrări**) îndreptate contra sa.

*) Să urmărească.

**) Acte de executare.

Articolul 1664

Fidejursorul care cere discuția trebuie să indice creditorului averea debitorului principal și să anticipeze spezele cuviincioase pentru punerea în lucrare a executării.

Nu se va ține în seama arătarea bunurilor debitorului principal situate afară din teritoriul jurisdicțional al tribunalului județean în care trebuie să se efectueze plata, sau a bunurilor în litigiu, ori a bunurilor deja ipotecate pentru siguranța datoriei, care nu mai sunt în posesia debitorului.

Articolul 1665

De câte ori cauționatorul va arăta bunuri în cuprinderea articolului precedent și va anticipa și spezele cuviincioase pentru discuție*), creditorul rămâne către garant răspunzător până la valoarea bunurilor arătate, în caz de nesolvabilitate a debitorului principal survenită prin amânarea urmăririi. (Cod civil 999).

*) Urmărire.

Articolul 1666

Când mai multe persoane au garantat unul și același creditor pentru una și aceeași datorie, fiecare din ele rămâne obligată pentru datoria întreaga. (Cod civil 1039 și urm., 1142, 1674).

Articolul 1667

Cu toate acestea, fiecare din persoanele arătate în articolul precedent, întrucât n-a renunțat la beneficiul diviziunii, poate cere ca creditorul să divida mai întâi acțiunea sa și să o reducă la proporția fiecăruia.

Dacă unii din garanți erau nesolvabili în timpul în care unul din ei obținuse diviziunea, acesta rămâne obligat în proporția unei asemenea nesolvabilități; dacă însă nesolvabilitatea a survenit după diviziune, atunci nu mai poate fi răspunzător pentru aceasta. (Cod civil 1042, 1049, 1057, 1060, 1668).

Articolul 1668

Dacă creditorul însuși și de buna voie a împărțit acțiunea sa, nu mai poate să se lepede de aceasta diviziune, deși, mai înainte de timpul în care a primit-o, unii din cauționatori au fost nesolvabili. (Cod civil 1049 și urm.).

Secțiunea II

Despre efectele fidejusiunii între debitor și cauționator (fidejutor)

Articolul 1669

Cauționatorul ce a plătit are regres contra debitorului principal, atât când a garantat cu știința debitorului, cât și pe neștiința lui.

Regresul se întinde atât asupra capitalului, cât și asupra dobânzilor și a spezelor; cu toate acestea, garantul nu are regres decât pentru spezele făcute de dânsul după ce a notificat debitorului principal reclamația pornită asupra-i.

Fidejutorul are regres și pentru dobânda sumei ce a plătit, chiar când datoria nu produce dobânda, și încă și pentru daune-interese, dacă se cuvine.

Cu toate acestea, dobânzile ce ar fi fost datorite creditorului nu vor merge în favoarea garantului decât din ziua în care s-a notificat plata. (Cod civil 1093, 1108, 1109, 1655, 1657, 1672, 1673).

Articolul 1670

Cauționatorul ce a plătit datoria intră în dreptul ce avea creditorul contra datornicului. (Cod civil 1108).

Articolul 1671

Când sunt mai mulți debitori principali solidari pentru una și aceeași datorie, fidejutorul ce a garantat pentru ei toți are regres în contra fiecăruia din ei pentru repetițiunea sumei totale ce a plătit. (Cod civil 1039, 1053).

Articolul 1672

Fidejutorul ce a plătit prima dată, nu are regres contra debitorului principal ce a plătit de-a doua oară, are însă acțiunea de repetițiune contra creditorului.

Când fidejutorul a plătit, fără să fi fost urmărit și fără să fi înștiințat pe datornicul principal, nu va avea nici un regres contra acestuia în cazul când în timpul plății, datornicul ar fi avut meziu*) de a declara stinsă datoria sa; îi rămâne însă dreptul de a cere înapoi de la creditor banii dați. (Cod civil 993, 1092).

*) Mijlocul.

Articolul 1673

Fidejutorul, și fără a fi plătit, poate să reclame dezdăunare de la debitor:

1. când este urmărit în judecată pentru a plăti;
2. când debitorul se afla falit sau în stare de nesolvabilitate;
3. când debitorul s-a îndatorat de a-l libera de garanție într-un termen determinat și acesta a expirat;
4. când datoria a devenit exigibilă prin sosirea scadentei stipulate;
5. după trecerea de 10 ani, când obligația principală nu are un termen determinat de scadență, întrucât însă obligația principală nu ar fi fost de așa fel încât să nu poată să se stingă înaintea unui termen determinat, cum de exemplu tutela, ori întrucât nu s-a stipulat contrariul. (Cod civil 1022 și urm., 1684).

Secțiunea III

Despre efectele fidejusiunii între mai mulți garanți

Articolul 1674

Când mai multe persoane au garantat pentru unul și același debitor și pentru una și aceeași datorie, garantul ce a plătit datoria are regres contra celorlalți garanți pentru porțiunea ce privește pe fiecare.

Cu toate acestea, nu are loc regresul decât când garantul a plătit în unul din cazurile arătate în articolul precedent. (Cod civil 1039, 1053, 1108, 1109, 1666).

Capitolul 3

Despre fidejusiunea legală și cea judecătorească

Articolul 1675

De câte ori o persoană este obligată de lege sau de judecător a da o garanție, garantul ce se oferă trebuie să aibă condițiile prevăzute de art. 1659 și 1660. Fidejusiunea judecătorească trebuie încă să poată fi supusă la constrângerea corporală. (Cod civil 541, 566, 718, 1364, 1806).

-
1. Ultima parte a art. 1675 a fost abrogată implicit, întrucât Legea constrângerii corporale din 12 septembrie 1864 este incompatibilă cu ordinea constituțională din România.
 2. Cu privire la fidejusiunea judiciară a se vedea art. 392-396 Cod procedura civilă - D(L) 1228, Monitorul Oficial nr. 281 din 15 martie 1900, republicat în Monitorul Oficial nr. 45 din 24 februarie 1948, cu modificările ulterioare.

Articolul 1676

Cel ce e dator să dea garanție, e liber să dea un amanet sau altă asigurare, care să se găsească suficientă pentru asigurarea creanței.

Articolul 1677

Garantul judecătoresc nu poate cere discuția*) averii debitorului principal. (Cod civil 1662 și urm.).

*) Urmărirea.

Articolul 1678

Cel ce s-a făcut garant numai pentru fidejutorul judecătoresc nu poate să ceară discuția*) averii debitorului principal și a fidejutorului. (Cod civil 1655, 1662)

*) Urmărirea.

Capitolul 4

Despre stingerea fidejusiunii

Articolul 1679

Obligația ce naște din fidejusiune se stinge prin acele cauze prin care se sting și celelalte obligații. (Cod civil 1091 și urm., 1137, 1142, 1148, 1155, 1873).

Articolul 1680

Confuziunea urmată între datornicul principal și fidejutorul său, prin erizarea*) unuia de către altul, nu stinge acțiunea creditorului contra celui ce a garantat pentru fidejutor. (Cod civil 653, 1154, 1655, 1678).

*) Moștenirea.

Articolul 1681

Garantul se poate servi în contra creditorului de toate excepțiile datornicului principal inerente datoriei; însă nu-i poate opune acele ce sunt curat persoanele datornicului. (Cod civil 1047, 1142, 1148, 1155).

Articolul 1682

Cautionatorul se liberează de garanția sa, când nu poate să între în drepturile, privilegiile și ipotecile creditorului din cauza acestuia. (Cod civil 1108, 1670).

Articolul 1683

Dacă creditorul primește de bună voie un imobil sau alt lucru în plata datoriei principale, cautionatorul rămâne liberat, chiar când creditorul a fost evins din acel lucru.

Articolul 1684

Prelungirea termenului acordat de creditor în favoarea datornicului principal nu liberează pe fidejutor de garanția sa, care poate în acest caz să urmărească pe debitor pentru plata. (Cod civil 1022 și urm., 1673).

Titlul XV

DESPRE AMANET

Articolul 1685

Amanetul este un contract prin care datornicul remite creditorului sau un lucru mobil spre siguranța datoriei. (Cod civil 1591, 1676).

-
1. Dispoziții normative speciale reglementează încheierea contractului de amanet, fără a obliga pe debitor să remită creditorului lucrul amanetat. A se vedea în acest sens:
 - Codul comercial - Decretul nr. 1233, publicat în Monitorul Oficial nr. 31 din 10 mai 1887, cu modificările ulterioare (art. 480 și 495);

- [Legea nr. 22/1969](#) privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor organizațiilor socialiste, publicată în Buletinul Oficial nr. 132 din 18 noiembrie 1969 (art. 10, 19 și 22);

- [Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999 (art. 9 alin. 3).

Actele normative adoptate anterior Constituției României din 1991 sunt în vigoare, în măsura în care nu contravin dispozițiilor acesteia (art. 150 alin. 1 din Constituție).

2. Părinții sau tutorele nu pot, fără prealabilă încuviințare a autorității tutelare, să facă valabil gajarea bunurilor minorului și interzisului. A se vedea în acest sens Codul familiei - [Legea nr. 4/1953](#), Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat în Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare (art. 105, 129, 133, 147).

Articolul 1686

Amanetul da creditorului dreptul de a fi plătit din lucrul amanetului, cu preferința înaintea altor creditori.

Ca să rezulte preferința se cere un act înregistrat în regula, ce sa enunte suma datorită, specia și natura lucrurilor amanetate sau o descriție de calitate, greutatea și măsura lor.

Facerea unui act înscris și înregistrat nu este neapărat decât când datoria trece peste 250 lei. (Cod civil 1690, 1722, 1730).

Cu privire la înregistrarea actului de amanet, a se vedea [Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999 (Titlul VI - Regimul juridic al garanțiilor reale imobiliare).

Articolul 1687

Preferința arătată în articolul precedent nu se poate înființa în privința mobilelor necorporale, cum creanțele mobiliare, decât prin un act în regula înregistrat și notificat debitorului creanței date în amanet.

A se vedea [Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999.

Articolul 1688

În toate cazurile însă, acest privilegiu nu subzistă asupra amanetului decât când s-a dat și a rămas în posesiunea creditorului sau unui al treilea ales de părți.

1. A se vedea nota 1 de la art. 1685.

2. A se vedea nota de la art. 1687.

Articolul 1689

Creditorul, la caz de neplata, nu poate să dispună de amanet; are dreptul însă sa ceara de la judecător ca amanetul să-i rămână lui, drept plata, și până la suma datoriei, cu ale ei dobânzi, de se cuvine, după o estimatie făcuta de experți, ori să se vanda la licitație.

E nulă orice stipulație prin care creditorul s-ar autoriza sau a-și apropia amanetul sau a dispune de dânsul fără formalitățile sus-arătate. (Cod civil 5, 968, 1008, 1690).

Articolul 1690

Până la expropriatiunea*) debitorului, de este să se facă, el rămâne proprietarul amanetului. (Cod civil 1591, 1730).

) Executarea silită, potrivit art. 1824-1836 Cod civil.

Articolul 1691

Creditorul răspunde după regulile stabilite la titlul: Despre contracte și obligații în genere, de pierderea sau stricăciunea amanetului provenită din culpa sa.

Asemenea și debitorul trebuie să întoarcă creditorului toate spezele utile și cele necesare făcute pentru conservarea amanetului. (Cod civil 991, 997, 1080, 1102, 1156, 1564, 1574, 1599, 1618, 1730).

Articolul 1692

Dacă s-a dat drept amanet o creanța ce produce dobânzi, creditorul trebuie să țină în seama aceste dobânzi asupra dobânzilor ce ar fi datorite.

Dacă datoria, pentru a carei siguranța s-a dat amanet o creanța, nu produce ea însăși dobânzi, atunci dobânzile creanței amanetate se țin în seama asupra capitalului datoriei. (Cod civil 1111).

Articolul 1693

Dacă creditorul abuza de amanet, debitorul poate să ceara ca acel amanet să se pună sub sechestru.

Cu privire la sechestrul, a se vedea și noile dispoziții din Capitolul IV, Cartea a VI-a din Codul de procedură civilă, astfel cum va fi modificat prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#) pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 1694

Debitorul nu poate pretinde restituirea amanetului decât după ce a plătit în întreg capitalul, dobânzile și spezele datoriei pentru a cărei siguranță s-a fost dat amanetul.

Dacă același debitor ar fi făcut o alta datorie către același creditor după tradițiunea amanetului, și o asemenea datorie ar fi devenit exigibilă înainte de plată primei datorii, creditorul nu va putea fi constrâns să libereze amanetul mai înainte de a se fi plătit ambele creanțe, chiar când nu s-ar fi stipulat de a subordona amanetul la plata datoriei a doua. (Cod civil 1619).

Articolul 1695

Amanetul este nedivizibil, deși datoria este divizibilă, între erezii debitorului, ori între aceia ai creditorului.

Eretele debitorului ce și-a plătit partea sa de datorie, nu poate cere restituirea părții sale de amanet atât timp cât datoria nu este plătită în întregul ei.

Și viceversa, eretele creditorului care și-a primit partea sa de datorie, nu poate să restituie amanetul cu daunarea coerezilor săi încă neplatiti. (Cod civil 774, 786, 1057 și urm.).

Articolul 1696

Dispozițiile precedente nu se aplică în materie de comerț, nici la casele de împrumut pe amanet, în privința cărora se va urma după legile și regulamentele relative la dănsese.

Titlul XVI

DESPRE ANTICREZA

Articolul 1697-1703

(Abrogate prin art. 4 al Legii contra camerei din 2.IV.1931).

Titlul XVII

DESPRE TRANZACȚIE

Articolul 1704

Tranzacția este un contract prin care părțile termina un proces început sau preintampina un proces ce poate să nasca. (Cod civil 943, 945, 947, 1179).

Articolul 1705

Tranzacția trebuie să fie constatată prin act scris. (Cod civil 1191, 1197).

Articolul 1706

Tranzacție pot face numai acei ce pot dispune de obiectul cuprins în ea.

Acei însă ce nu pot dispune de obiectul cuprins în tranzacție, nu pot transige decât în formele stabilite de legi speciale. (Cod civil 946 și urm., 1307).

A se vedea, în ce privește formele stabilite de legi speciale, dispozițiile din Codul familiei - [Legea nr. 4/1953](#), Buletinul Oficial nr. 1 din 4 ianuarie 1954, republicat în Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare (art. 105, 129, 133 și 147).

Articolul 1707

Se poate transige asupra unei acțiuni civile ce deriva din o infracțiune.

Articolul 1708

În tranzacție se poate stipula o penalitate contra celui ce nu se va ține de dinsa. (Cod civil 1066).

Articolul 1709

Tranzacțiile se marginesc numai la obiectul lor; renunțarea, făcută în toate pretențiile și acțiunile, cuprinde numai ceea ce se reporta la pricinile, asupra cărora a urmat tranzacție. (Cod civil 984, 1710, 1716).

Articolul 1710

Tranzacția nu se întinde decât asupra pricinilor de care tratează, fie intenția părților manifestată prin expresii speciale sau generale, ori rezulte ca o consecință necesară din ceea ce s-a expres*).

) Exprimat.

Articolul 1711

Tranzacțiile au între părțile contractante puterea unei sentințe neapelabile*). (Cod civil 1200, 1201).

*) Hotărâre judecătorească definitivă.

Articolul 1712

Este admisibilă acțiunea de nulitate contra unei tranzacții, pentru eroarea asupra persoanei sau obiectului în proces. (Cod civil 953 și urm., 1716, 1717, 1900).

Articolul 1713

Asemenea se poate ataca tranzacția făcută spre executarea unui titlu nul, afară numai când părțile ar fi tratat expres despre nulitate. (Cod civil 954, 966, 1167, 1190).

Articolul 1714

Tranzacția făcută pe documente dovedite în urma de false este nulă. (Cod civil 966).

Articolul 1715

E asemenea nulă tranzacția asupra unui proces finit prin sentința neapelabilă, despre care părțile sau una din ele n-aveau cunoștința.

Când sentința necunoscută părților ar fi încă apelabilă, tranzacția va fi validă. (Cod civil 954, 966, 1201, 1712).

Articolul 1716

Când părțile au transigat în genere asupra tuturor afacerilor ce ar putea să existe între dăsele, documentele ce le-ar fi fost necunoscute lor în timpul tranzacției și care s-ar fi descoperit în urma nu constituie un titlu de anulare a tranzacției, afară numai atunci când ar fi fost ascunse prin fapta uneia din părțile contractante.

Însă tranzacția va fi nulă, când ea nu ar cuprinde decât un singur obiect și s-ar dovedi, din documentele în urma descoperite, că una din părți nu avea nici un drept asupra acelui obiect. (Cod civil 998, 1714).

Articolul 1717

Invederată greșeala în socoteli, urmată la facerea tranzacției, nu păgubește pe nici una din părți, și trebuie să se repare. (Cod civil 1712).

Titlul XVIII

DESPRE PRIVILEGII ȘI IPOTECI

Capitolul 1

Dispoziții generale

Articolul 1718

Oricine este obligat personal este ținut de a îndeplini îndatoririle sale cu toate bunurile sale, mobile și imobile, prezente și viitoare. (Cod civil 1719, 1824, 1826, 1828, 1831).

-
1. A se vedea și următoarele acte normative, care conțin derogări de la regula generală prevăzută în art. 1718.
 - Codul de procedură civilă - Decretul nr. 1228, publicat în Monitorul Oficial nr. 281 din 15 martie 1900, cu modificările ulterioare (art. 406, 407 și 409, astfel cum vor fi modificate prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000);
 - Codul familiei - [Legea nr. 4/1953](#), republicat în Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare (art. 34).
 - Codul muncii - [Legea nr. 10/1972](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1972 (art. 109);
 - [Legea nr. 22/1969](#) privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor organizațiilor socialiste, publicată în Buletinul Oficial nr. 132 din 18 noiembrie 1969 (art. 10 și urm.);
 - [Hotărârea Guvernului nr. 888/1996](#) pentru adoptarea Statutului C.E.C., publicată în Monitorul Oficial nr. 255 din 22 octombrie 1996 (art. 13).

Articolul 1719

Bunurile unui debitor servesc spre asigurarea comună a creditorilor săi, și prețul lor se împarte între ei prin analogie*), afară de cazul când există între creditori cauze legitime de preferință. (Cod civil 974 și urm., 1720, 1721, 1824 și urm.).

*) Proporțional cu valoarea creanțelor respective.

Articolul 1720

Cauzele legitime de preferință sunt privilegiile și ipotecile. (Cod civil 1685, 1722 și urm., 1746 și urm.).

Articolul 1721

Când un imobil, recolte, sau alte bunuri mobile vor fi fost asigurate în contra incendiului, sau în contra oricărui alt caz fortuit, suma ce se va datora de către asigurator va trebui, dacă nu va fi fost cheltuită în reparația obiectului asigurat, să fie afectată la plata creanțelor privilegiate și ipotecare, după rangul fiecăreia din ele.

Asemenea se va urma și cu orice despăgubire va fi datorită de către o a treia persoana, pentru pierderea totală sau deteriorarea obiectului însărcinat de un privilegiu sau ipoteca.

Cu privire la dispozițiile normative care reglementează contractul de asigurare sau asigurările obligatorii, a se vedea nota de la art. 1635.

Capitolul 2 **Despre privilegii**

Articolul 1722

Privilegiul este un drept, ce da unui creditor calitatea creanței sale de a fi preferit celorlalți creditori, fie chiar ipotecări. (Cod civil 1685, 1723 și urm.).

Articolul 1723

Între creditorii privilegiați, preferința se regulează după diferitele calități ale privilegiilor. (Cod civil 1729).

Articolul 1724

Creditorii privilegiați, care au același rang, au deopotrivă drept la plata.

Articolul 1725

Privilegiile tezaurului public*) și ordinea în care se exercită ele sunt regulate prin legi speciale.

Tezaurul public nu poate obține un privilegiu în contra drepturilor persoanelor al treilea dobândite mai înainte.

*) Privilegiile creanțelor statului.

A se vedea, cu privire la imobilele înscrise în cărți funciare:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare, publicată în Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare; a se vedea, în legătură cu aplicabilitatea acestui act normativ și [art. 72 alin. \(2\) din Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996;

- [Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996 și Regulamentul de organizare și funcționare a birourilor de carte funciară ale judecătoriilor, aprobat prin Ordinul ministrului de stat, ministrul justiției nr. 237/C din 22 decembrie 1997.

Articolul 1726

Privilegiile pot fi atât asupra mobilelor, cât și asupra imobilelor.

Secțiunea I

Despre privilegiile care se întind asupra mobilelor și imobilelor

Articolul 1727

Cheltuielile de judecată sunt privilegiate atât asupra mobilelor, cât și asupra imobilelor, în privința tuturor creditorilor în interesul cărora au fost făcute. (Cod civil 1729, 1731, 1737).

A se vedea nota de la art. 1725.

Secțiunea II

Despre privilegii asupra mobilelor

A se vedea și art. 36 din titlul VI "Regimul juridic al garanțiilor reale mobiliare" din [Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 26 mai 1999.

Articolul 1728

Privilegiile sunt sau generale, sau speciale asupra unor mobile.

& 1. Despre privilegii generale asupra mobilelor

Articolul 1729

Creanțele privilegiate asupra tuturor mobilelor sunt cele mai jos arătate, și se exercită în ordinea următoare:

1. cheltuielile de judecată făcute în interesul comun al creditorilor;
2. cheltuielile îngropării în raport cu condiția și starea defunctului;
3. cheltuielile bolii celei de pe urma făcute în curs de un an;
4. salariile oamenilor de serviciu pentru un an trecut și restul datoriei din anul curent; salariul de 6 luni al calfelor de pravalie și salariul pe o luna al lucrătorilor cu ziua;
5. prețul obiectelor de subzistență date debitorului și familiei sale în curs de șase luni.

Când valoarea imobilelor n-a fost absorbită de creanțele privilegiate și ipotecare, parte din prețul lor ce mai rămâne se va afecta cu preferința la plata creanțelor arătate din prezentul articol. (Cod civil 472 și urm., 1370, 1739).

A se vedea și:

- art. 409 Cod procedura civilă, astfel cum va fi modificat prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000;
- Codul muncii - [Legea nr. 10/1972](#), publicată în Buletinul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1972 (art. 109).

& 2. Despre privilegii asupra oricăror mobile

Articolul 1730

Creanțele privilegiate asupra oricăror mobile sunt:

1. Chiriile și arenzile. Când contractul este autentic sau are o dată certa, proprietarul are privilegiul pentru toată chiria sau arenda pe anul curent, precum și pe tot timpul ce rămâne a curge până la expirarea contractului.

Când contractul nu e autentic, sau nu are data certa, proprietarul are privilegiul numai pentru chiria sau arenda pe anul curent și pe anul viitor.

În cazul dintâi, dacă prin contractul de arendare sau închiriere nu va fi fost expres prohibita subarendarea sau subînchirierea, ceilalți creditori ai debitorului pot reînchiria casa sau rearenda moșia pentru timpul ce mai rămâne a curge după contract; dar sunt obligați de a plăti proprietarului tot ce-i este datorit.

Obiectele asupra cărora se exercită privilegiul sunt:

Pentru casa, toate mobilele din ea.

Pentru moșie, toată recolta anului curent, precum și tot ce servește la exploatarea moșiei.

Același privilegiu are loc pentru reparațiile locative și pentru tot ce privește execuția contractului.

Proprietarul poate sechestra mobilele care se afla în casa sa sau pe moșia sa, când ele au fost duse în alt loc, fără consimțământul său, și proprietarul conserva privilegiul sau pe aceste mobile, întrucât timp le-a revendicat; adică, când sunt în chestiune mobilele unei moșii, dacă a făcut cererea sa în termen de 40 zile, și când sunt în chestiune mobilele unei case, în termen de 15 zile.

2. Sumele datorite pentru semințe sau pentru cheltuiala recoltei anului curent, asupra prețului acestei recolte, și sumele datorite pentru instrumente de exploatare, pe prețul acestor instrumente; în ambele aceste cazuri, cu preferința chiar înaintea proprietarului moșiei pentru privilegiul arende.

3. Creanța pe amanetul ce este în posesiunea creditorului.

4. Cheltuielile făcute pentru conservarea lucrului.

5. Prețul pentru lucruri mobile neplătite, dacă se afla încă în posesiunea debitorului, chiar și în cazul când a cumpărat cu termen de plată.

Dacă vânzarea s-a făcut fără termen de plată, vânzătorul poate chiar să revindă obiectele vândute, pe cât timp se afla în posesiunea cumpărătorului, și poate să împiedice revinderea acelor lucruri, dacă însă s-a făcut cererea sa în termen de opt zile după trădarea*) lucrurilor, și dacă lucrurile se afla încă tot în starea în care se găseau la timpul trădării lor.

Pierderea acțiunii de revendicare aduce cu sine și pierderea acțiunii rezolutorie a contractului vânzării, în privința celorlalți creditori.

6. Creanțele ce are un hangiu, în aceasta calitate, asupra efectelor**) voiajorilor, ce se afla în ospătăria sa.

7. Creanța cheltuielilor de transport și a cheltuielilor accesorii asupra lucrului transportat, întrucât timp acela ce l-a transportat, îl are în posesiunea sa, și în cele 24 ore ce vor urma trădării lucrului la destinatarul său, dacă acesta din urmă a conservat posesiunea lucrului.

8. Creanțele rezultând din abuzuri și prevaricațiuni***) ale funcționarilor publici, în exercițiul funcțiunii lor, asupra cauționamentului lor, precum și asupra dobânzilor ce ar fi produs acel cauționament.

*) Predarea.

**) Lucruri.

***) Pagube de care funcționarul de stat se face culpabil în exercițiul funcțiunii.

1. Cu privire la art. 1730 pct. 1:

a) referitor la arenda, a se vedea nota de la Capitolul IV "Despre regulile particulare la arendare" din Titlul VII al prezentei Cărți;

b) referitor la posibilitatea subînchirierii suprafeței locative, a se vedea [Legea nr. 114/1996](#) - Legea locuinței, republicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997, cu modificările ulterioare;

- a se vedea și art. 591-596 Cod procedura civilă, astfel cum vor fi modificate prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000.

2. Cu privire la [art. 1730 pct. 7](#), a se vedea și [Ordonanța Guvernului nr. 29/1997](#) - Codul aerian, publicată în Monitorul Oficial nr. 208 din 28 august 1997, aprobată și modificată prin [Legea nr. 130/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 335 din 31 iulie 2000.

3. Art. 1730 pct. 8 a devenit inaplicabil prin abrogarea de către [Decretul nr. 23 din 13 aprilie 1951](#) a Legii din 31 iulie 1929 asupra contabilității publice și asupra controlului bugetului și patrimoniului public, care, prin art. 15, reglementa obligația mănuiitorilor de bani și materiale publice, de a depune garanții. A se vedea și [Legea nr. 22/1969](#) privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor, publicat în Buletinul Oficial nr. 132 din 18 noiembrie 1969 (art. 10 și urm.).

& 3. Despre rangul privilegiilor asupra mobilelor, la caz de concurs între ele

Articolul 1731

Cheltuielile de judecată vin înaintea tuturor creanțelor în interesul cărora au fost făcute. (Cod civil 1727, 1729).

Articolul 1732

Cheltuielile făcute pentru conservarea lucrului trec înaintea privilegiilor anterioare.

Ele trec în toate cazurile, chiar înaintea privilegiilor cuprinse la numerele 3, 4 și 5 ale articolului 1729. (Cod civil 1730 pct. 4).

Articolul 1733

Creditorul amanetar, hangiul și căraușul sunt preferați vânzătorului unui obiect mobil, care le servește de siguranță, afară de cazul când ei, primind lucrul, au știut ca prețul era încă datorit.

Privilegiul vânzătorului nu se exercită decât după acel al proprietarului casei sau moșiei, afară de cazul când vânzătorul, la transportarea lucrurilor la locurile închiriate, a făcut cunoscut proprietarului ca prețul încă nu i s-a plătit. (Cod civil 1685, 1730).

Articolul 1734

Sumele datorate pentru semințe sau pentru cheltuielile recoltei de peste an se plătesc din prețul acestei recolte, și sumele datorite pentru ustensile, care servesc la exploatarea moșiei, din prețul acestor ustensile, cu preferință în ambele aceste cazuri înaintea privilegiului proprietarului moșiei. (Cod civil 1730 pct. 2).

Articolul 1735

Privilegiul cheltuielilor de îngropare trece înaintea tuturor celorlalte privilegii. (Cod civil 1729 pct. 2).

Articolul 1736

Celelalte privilegii generale sunt primite de către privilegiile speciale. (Cod civil 1729, 1730).

Secțiunea III

Despre privilegii asupra imobilelor

Articolul 1737

Creditorii privilegiați asupra imobilelor sunt:

1. Vânzătorul pe imobilul vândut, pentru plata prețului. Dacă s-au făcut mai multe vânzări succesive, pentru care a rămas datorit prețul în total sau în parte, întâiul vânzător se prefera celui de-al doilea, cel de-al doilea celui de-al treilea și așa înainte.

2. Acei ce au dat banii care au servit la achiziția unui imobil. Trebuie însă să fie constatat într-un mod autentic, prin actul de împrumutare, ca suma era destinată a fi întrebuințată la aceasta; asemenea trebuie să fie constatat prin chitanța vânzătorului ca plata prețului s-a făcut cu banii împrumutați.

3. Coerezii, asupra imobilelor succesiunii, pentru garanția împărțelii făcute între ei și a sumelor cu care a rămas dator unul către altul.

4. Arhitecții, antreprenorii, pietrarii și alți lucrători întrebuințați pentru a zidi, a reconstrui, sau a repara edificii, canaluri sau alte opere, cu condiția însă ca prealabilmente să se fi încheiat un proces-verbal de către un expert numit de judecătoria în a carei rază teritorială sunt situate edificiile, constatator stării și felului lucrărilor ce proprietarul va declara ca are de gând a face și numai în cazul când acele lucrări ar fi fost primite cel mult în curs de șase luni, după terminarea lor, de către expert asemenea numit de judecătoria. Dar privilegiul acesta nu poate trece niciodată peste valorile constatate prin al doilea proces-verbal, ci se va reduce la adaosul de valoare ce va fi existând la epoca alienării imobilului, ca rezultat al lucrărilor executate.

5. Acei ce au împrumutat bani pentru a indemniza pe lucrători, se bucura de același privilegiu, însă numai în cazul când întrebuințarea acelor bani va fi constatată într-un mod autentic prin actul de împrumutare, și prin chitanța lucrătorilor, în modul în care s-a vorbit mai sus, despre acei care au împrumutat bani pentru achiziția unui imobil. (Cod civil 742, 787, 1107, 1361, 1483 și urm., 1742).

A se vedea nota de la art. 1725.

Secțiunea IV

Cum se conserva privilegiile

Dispozițiile [art. 1738-1745](#) au fost implicit modificate de [Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996, în sensul că, în prezent, conservarea drepturilor de urmărire sau preferință se realizează prin înscrierea în noile cărți funciare.

Articolul 1738

Între creditori, privilegiile nu produc nici un efect, în privința imobilelor, decât atunci când ele s-au adus la cunoștința publică, prin inscripție, și numai de la data acelei inscripții în registrele notariatelor de stat, destinate pentru aceasta, după modelul determinat de lege, afară de singurele excepții ce urmează. (Cod civil 1739 și urm., 1745, 1780 și urm., 1816 și urm.).

- 1. A se vedea art. 715 alin. (1), art. 716 și 717 Cod de procedura civilă.
2. A se vedea nota de la art. 1725.

Articolul 1739

Sunt scutite de formalitatea inscripției, creanțele arătate la art. 1729.

Articolul 1740

Vânzătorul privilegiat conserva privilegiul sau prin transcriptia titlului care a transferat proprietatea cumpărătorului, și care titlu constata ca i se datorește întregul preț sau parte din el; asemenea și acela care a dat bani pentru cumpărarea unui imobil, conform alineatului 2 de la art. 1737, conserva privilegiul sau prin transcriptia titlului care constata destinația împrumutării și trecerea asupra sa a tuturor drepturilor vânzătorului. (Cod civil 818, 1107, 1361, 1801, 1802, 1816).

- 1. A se vedea nota de la art. 1725.
2. A se vedea [Legea nr. 242/1947](#) pentru transformarea cărților funciare provizorii în cărți de publicitate funciară, publicată în Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare; a se vedea în legătură cu aplicabilitatea acestui act normativ și [art. 72 alin. \(2\) din Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.

Articolul 1741

Coeredele sau copărtașul la o împărțeala conserva privilegiul sau asupra bunurilor cuprinse în fiecare lot, sau asupra lucrului pus în licitație, pentru tot ce are drept a reclama în aceasta calitate, prin inscripția acestui privilegiu în termen de 60 zile socotite de la data actului de împărțeala sau de la data adjudecării prin licitație; în cursul acestui timp nici o ipoteca nu poate fi constituită în prejudiciul coeredelui sau copartășului creditor, asupra nici unui bun care se găsește cuprins în masa comună. (Cod civil 742 și urm., 1388, 1737).

A se vedea notele de la art. 1740.

Articolul 1742

Arhitecții, antreprenorii, pietrarii și alți lucrători întrebuințați pentru a zidi, a reconstrui sau a repara edificii, canaluri sau alte opere, și acei care au împrumutat, pentru a indemniza pe persoanele de mai sus, cu bani a căror întrebuințare se constă conform alineatului 5 de la articolul 1737, conserva privilegiul lor prin inscripția proceselor-verbale ale experților, menționate la alineatul 4 al articolului 1737.

A se vedea notele de la art. 1740.

Articolul 1743

Creditorii și legatarii, care cer separația patrimoniului defunctului, conserva privilegiul lor asupra imobilelor succesiunii în fața creditorilor erezilor sau reprezentanților defunctului, prin inscripția acestui privilegiu, în termen de șase luni de la data deschiderii succesiunii.

Înainte expirării acestui termen, nici o ipoteca stabilită de către erezii sau reprezentanții defunctului asupra acelor bunuri spre prejudiciul creditorilor sau legatarilor succesiunii nu poate avea efect.

A se vedea notele de la art. 1740.

Articolul 1744

Cesonarii acestor diverse creanțe privilegiate exercita întru toate aceleași drepturi, care le aveau și acei ce le-au cedat aceste creanțe. (Cod civil 1391 și urm.).

A se vedea și [Legea nr. 115/1938](#) pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare (art. 71-74); a se vedea în legătură cu aplicabilitatea

acestui act normativ și [art. 72 alin. \(2\) din Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.

Articolul 1745

Toate creanțele privilegiate supuse la formalitatea înscripției, în privința cărora nu s-ar fi îndeplinit condițiile prevăzute pentru conservarea privilegiului, nu încetează cu toate acestea de a fi creanțe ipotecare; însă ipoteca, în privința tuturor persoanelor al treilea, nu datează decât de la epoca înscripțiilor care vor trebui făcute, după cum mai jos se va arăta. (Cod civil 1778, 1779, 1780 și urm.).

Capitolul 3 Despre ipoteci

Articolul 1746

Ipoteca este un drept real asupra imobilelor afectate la plata unei obligații.

Ipoteca este din natura ei nedivizibilă și subzistă în întregimea ei asupra tuturor imobilelor afectate, asupra fiecărui și asupra fiecărei porțiuni din aceste imobile.

Dreptul de ipoteca se conserva asupra imobilelor în orice mână va trece. (Cod civil 1057, 1062, 1719, 1790 și urm.).

Articolul 1747

Dreptul de ipoteca nu se poate constitui decât în cazurile și cu formele prevăzute de lege.

Articolul 1748

Ipoteca este sau legală sau convențională. (Cod civil 1749, 1753, 1769).

Articolul 1749

Ipoteca legală este aceea care ia naștere în virtutea unei dispoziții speciale a legii.

Ipoteca convențională este aceea care ia naștere din convenția părților, cu formele prevăzute de lege.

Articolul 1750

Se pot ipoteca:

1. Imobilele care sunt în comerț*), cu accesoriile lor, ce după lege se privesc ca imobile;
2. uzufructul asupra acestor imobile și accesorii. (Cod civil 462, 471, 488, 517, 963, 1777).

*) În circuitul civil.

Articolul 1751

Mobilele nu pot fi ipotecate. (Cod civil 472 și urm., 1909).

Articolul 1752

Nu se aduce nici o modificare prin acest codice dispozițiilor legale maritime, în privința navelor și bastimentelor de mare.

Secțiunea I Despre ipotecile legale

Articolul 1753

Drepturile și creanțele care se asigură de lege prin o ipoteca sunt:

1. ale femeilor măritate asupra bunurilor bărbatului;
2. ale minorilor și interzișilor asupra bunurilor tutorelui;
3. ale statului, ale comunelor și stabilimentelor publice asupra bunurilor percepătorilor și administratorilor contabili. (Cod civil 902 alin. 2, 1725).

1. Dispoziția art. 1753 pct. 1 a fost implicit abrogată, drept urmare a abrogării art. 1233-1293 inclusiv Codul civil, prin [art. 49 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare.

2. Dispoziția art. 1753 pct. 2 a fost abrogată prin [art. 20 al Decretului nr. 32 din 31 ianuarie 1954](#).

3. A se vedea cu privire la ipotecile legale și dispozițiile din:

- Art. 902 alin. 2 din Codul civil;

- [Legea nr. 22/1969](#) privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor - Buletinul Oficial nr. 132 din 18 noiembrie 1969 (art. 10 și urm.);

- Legea 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, republicată în Monitorul Oficial nr. 260 din 15 septembrie 1994.

- [Legea nr. 112/1995](#) pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe trecute în proprietatea statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 279 din 29 noiembrie 1995;
- Codul de procedură penală - Legea nr. 29, Buletinul Oficial nr. 145-146 din 12 noiembrie 1968, republicat în Buletinul Oficial nr. 58-59 din 26 aprilie 1973 cu modificările ulterioare (art. 166 alin. 3 privind ipoteca luată ca măsura asiguratorie în cursul procesului penal).
& 1. Despre surantele femeilor măriate

Articolul 1754-1761

(Abrogate implicit drept urmare a abrogării art. 1233 - 1293 privind regimul dotal, prin [art. 49 al Decretului nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare).
& 2. Despre garanțiile ce sunt obligați a da tutorii în interesele minorilor și interzișilor

Articolul 1762-1767

(Abrogate prin [art. 20 al Decretului nr. 32 din 31.I.1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice).
& 3. Despre garanțiile ce sunt obligați a da statului, comunelor și stabilimentelor publice, percepatorii și administratorii contabili

Articolul 1768

Ipoteca legală a statului, a comunelor și a stabilimentelor publice asupra bunurilor percepatorilor și administratorilor publici, nu se poate stabili decât asupra bunurilor prezente, iar nu și a celor viitoare.

A se vedea nota 3 de la art. 1753.

Secțiunea II Despre ipotecile convenționale)

În ce privește imobilele supuse regimului de carte funciară a se vedea și [Decretul-Lege nr. 115/1938](#) pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare, publicat în Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare (art. 64-66 și [art. 72-77](#)), [precum și Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.

Articolul 1769

Cine are capacitatea de a înstrăina un imobil, poate a-l și ipoteca. (Cod civil 946, 948, 1306, 1536, 1658, 1770).

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 475.

Articolul 1770

Acei care au asupra unui imobil un drept suspens prin o condiție, sau rezolubil în oarecare cazuri, sau supus la o acțiune de resciziune, nu pot consimți decât o ipoteca supusă aceluiași condiții sau aceluiași resciziuni. (Cod civil 769, 786, 855, 1017, 1019, 1365, 1776, 1781, 1782, 1783).

A se vedea notele de la art. 1740.

Articolul 1771

Bunurile minorilor și ale interzișilor nu pot fi ipotecate decât pentru cauzele și cu formele prescise de legi. (Cod civil 1753).

A se vedea art. 105, 129 și 147 din Codul familiei.

Articolul 1772

Ipoteca convențională nu va putea fi constituită decât prin act autentic.

Articolul 1773

Ipotecile consimțite în țara străină nu pot avea efect în România decât după ce actele prin care s-a consimțit ipoteca, se vor fi vizat de notarul de stat al notariatului de stat al situației bunurilor și se va fi luat în inscripție. Acest notar va verifica dacă actele de constituirea ipotecii unesc toate condițiile cerute de legile locului unde s-au făcut spre a fi autentice.

Textul este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. IX din Decretul nr. 378/1960 - Buletinul Oficial nr. 22 din 20 octombrie 1960.

Articolul 1774

Ipoteca convențională nu este valabilă dacă, prin actul de constituire al ipotecii, nu se specifică anume natura și situația fiecărui imobil al debitorului, asupra cărui se consimte ipoteca creanței. (Cod civil 965).

Articolul 1775

Bunurile viitoare ale debitorului nu pot fi obiectul unei ipotecii.

Articolul 1776

Ipoteca convențională nu poate fi valabilă decât atunci când suma, pentru care ipoteca este constituită, va fi determinată prin act.

Dacă creanța este condițională se va menționa condiția în inscripție. (Cod civil 1770, 1781, 1782, 1783).

Articolul 1777

Ipoteca se întinde asupra tuturor ameliorațiilor survenite în urma constituirii imobilului ipotecat. (Cod civil 482, 488, 1750).

A se vedea și [art. 35 alin. \(2\) din Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999, potrivit căruia, ipoteca ce se întinde asupra tuturor ameliorațiilor ulterioare constituirii ei, potrivit art. 1777 Cod civil, va asigura preferința față de creditorii care au constituit o garanție mobilă asupra acestor ameliorațiuni, numai dacă ipoteca asupra ameliorațiilor a fost înscrisă la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare, chiar dacă ipoteca a fost înregistrată în registrele de publicitate imobiliară.

Secțiunea III

Despre rangul ipotecilor între ele

Dispozițiile art. 1778-1779 au fost abrogate implicit prin [art. 72 alin. 2 din Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996, fiind înlocuite de prevederile art. 27 și 49 alin. 3 din lege.

Articolul 1778

Între creditori, ipoteca, fie legală, fie convențională, nu are rang decât din ziua inscripției sale în registre. (Cod civil 1738, 1745, 1780).

Articolul 1779

Ipotecile înscrise în registre în aceeași zi au același rang. (Cod civil 1778, 1779, 1820, 1887, 1888).

Capitolul 4

Despre modul inscripției privilegiilor și ipotecilor

-
1. Dispozițiile Cap. IV, respectiv art. 1780-1787 au fost abrogate implicit prin [art. 72 alin. 2 teza finală din Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996, fiind înlocuite de art. 22-27, 29, 30, 49, 50 și 56 din lege.
 2. Pentru procedura înscrierii în sistemul noilor cărți funciare, a se vedea [Legea nr. 7/1996](#) a cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996, art. 49-57.
 3. A se vedea și nota 1 alin. 2 de la art. 971.

Articolul 1780

Inscripțiile se fac la notariatul de stat în a cărei rază teritorială sunt situate bunurile ipotecare.

Drepturile de privilegii și ipotecii care nu s-ar fi înscris înainte de moartea debitorului, nu vor mai putea fi înscrise decât în termen de trei luni de la deschiderea succesiunii.

Inscripțiile nu vor produce nici un efect când vor fi fost luate în intervalul de timp în cursul cărui actele făcute înainte de deschiderea falimentelor sunt declarate de lege nule. (Cod civil 704, 1738, 1743, 1778, 1779, 1790).

Articolul 1781

Spre a opera inscripția, creditorul și debitorul, în persoana sau prin mandatar cu procuri autentice, vor prezenta notarului de stat, actul autentic al convenției prin care se constituie ipoteca. Totodată, creditorul va face și alegere de domiciliu la vreun loc din raza teritorială a notariatului de stat. (Cod civil 1004, 1740, 1753, 1770, 1774, 1776, 1784, 1816, 1820).

Articolul 1782

Notarul de stat, găsind actul investit cu toate formele cerute de lege pentru inscripție, va ordona inscripția sa, după care se va verifica, pe actul original, data și numărul de ordine sub care s-a înscris în registru. (Cod civil 1780).

Articolul 1783

În toate cazurile de înscripție a unei ipoteci legale sau a unui privilegiu, este destul ca creditorul sau mandatarul sau singur să se reprezinte înaintea notarului de stat și să ceară înscripția ipoteci sau a privilegiului sau, în virtutea titlului din care decurge acea ipoteca sau acel privilegiu. (Cod civil 1753).

Articolul 1784

Înscripțiile asupra bunurilor unei persoane moarte pot fi cerute numai de creditori.

Articolul 1785

Creditorul privilegiat sau ipotecar, înscris pentru un capital sau pentru o rentă care produce interese, are drept ca interesele datorite pe trei ani să aibă același rang ca și capitalul, fără prejudiciul înscripțiilor ce poate lua pentru interese după trei ani, și care vor avea rang din ziua înscripției lor.

Articolul 1786

Înscripțiile conserva dreptul de privilegiu și de ipoteca în curs de 15 ani din ziua în care s-au făcut înscripțiile. Efectul lor încetează dacă înscripțiile nu au fost reînnoite înaintea expirării acestui termen.

Cu toate acestea, înscripțiile luate în favoarea minorilor, interzișilor, a femeilor măritate, a statului, comunelor și celorlalte stabilimente publice sunt dispensate de a fi reînnoite până după un an de la încetarea tutelei, disoluțiunea căsătoriei sau încetarea din funcțiune a funcționarului.

Articolul 1787

Înscripția reînnoită trebuie să indice înscripția primitivă ce se reînnoiește. În lipsa de o asemenea indicație, creanța ipotecară va avea rang de la înscripția din urma. (Cod civil 1786).

Capitolul 5

Despre ștergerea și reducțiunea înscripțiilor

Dispozițiile Capitolului V, respectiv art. 1788-1789 au fost abrogate implicit prin [art. 72 alin. 2 teza finala din Legea nr. 7/1996](#), fiind înlocuite cu prevederile [art. 22 și 23 din Legea nr. 7/1996](#).

Articolul 1788

Înscripțiile vor fi șterse sau reduse prin consimțământul părților interesate, capabile de a consimți la aceasta, sau în virtutea unei sentințe date în ultima instanță, sau care a dobândit, puterea lucrului judecat. Mandatul dat spre a face o ștergere sau o reducere, trebuie să fie expres și autentic. (Cod civil 946).

Articolul 1789

Actele făcute în țara străină, care constata consimțământul pentru ștergerea sau reducțiunea unei înscripții, nu sunt executorii în România, decât după ce s-au vizat de notarul de stat al notariatului de stat al situației bunurilor, care va verifica autenticitatea acelor acte. (Cod civil 1773).

Capitolul 6

Despre efectul privilegiilor și ipotecilor în contra persoanelor al treilea care dețin imobilul

Articolul 1790

Creditorii care au privilegiul sau ipoteca înscrisă asupra unui imobil îl urmăresc în orice mana ar trece. (Cod civil 1722, 1746, 1778, 1779, 1791).

Articolul 1791

Dacă persoana a treia, care deține imobilul, nu îndeplinește formalitățile mai jos stabilite pentru a purga proprietatea sa, ea rămâne indatorată prin singurul efect al înscripțiilor, în calitatea sa de detentor a imobilului, la toate datoriile ipotecare, și se bucura de toți termenii de plată ce îi avea și debitorul primitiv. (Cod civil 1792 și urm.).

Articolul 1792

Detentorul este ținut în același caz sau de a plăti toate capitalurile și interesele*) exigibile, la orice suma s-ar urca, sau de a lăsa imobilul ipotecat fără nici o rezervă. (Cod civil 1785, 1793).

*) Dobânzile.

Articolul 1793

Când detentorul nu îndeplinește una din aceste obligații pe deplin, fiecare creditor ipotecar are dreptul de a cere vânzarea imobilului ipotecat, pentru creanța sa. (Cod civil 1790, 1794, 1795, 1804, 1824).

Articolul 1794

Cu toate acestea, detentorul, care nu este personal obligat pentru creanța ipotecară a creditorului, poate să se opună la vânzarea imobilului ipotecat ce i-a fost transmis, dacă au mai rămas alte imobile ipotecate pentru

aceasta datorie în posesiunea principalului sau principalilor debitori, și poate să ceară discuția prealabilă după forma regulată la titlul Despre cauționament. În timpul acestei discuții se va opri vânzarea imobilului ipotecat. (Cod civil 1662 și urm.).

Articolul 1795

Cat pentru lăsarea imobilului ipotecat, ea poate să fie făcută de către orice detentor care nu este personal obligat la datorie și care are capacitatea de a înstrăina. (Cod civil 1769, 1796).

Articolul 1796

Detentorul poate să lase imobilul, chiar după ce a recunoscut obligația sau după ce a fost condamnat în aceasta calitate; lăsarea imobilelor nu împiedică nici pe detentor, până la adjudecare, de a lua imobilul înapoi, plătind toată datoria și cheltuielile.

Articolul 1797

Lăsarea imobilului ipotecat se face prin declarație la grefa judecătorei situației imobilului.

Judecătoria va încheia act despre aceasta.

După cererea celui mai diligent dintre cei interesați, se va numi un curator imobilului părăsit și se va urmări vânzarea sa după formele prescrise pentru expropriatiuni*).

*) Executare silită.

Articolul 1798

Servituțiile și drepturile reale ce avea asupra imobilului detentorul înaintea posesiunii sale renasc după părăsirea sau adjudecarea imobilului.

Articolul 1799

Detentorul care a plătit datoria ipotecară, sau care a lăsat imobilul ipotecat, sau care a suferit expropriatiunea*) acestui imobil, are recurs în garanție, de drept, în contra debitorului principal. (Cod civil 551, 1108, 1336 și urm.).

*) Executare silită.

Capitolul 7 **Despre stingerea privilegiilor și a ipotecilor**

Articolul 1800

Privilegiile și ipotecile se sting:

1. prin stingerea obligației principale;
2. prin renunțarea creditorului la ipoteca;
3. prin îndeplinirea formalităților și condițiilor prescrise detentorilor pentru purgarea bunurilor dobândite de ei;
4. prin prescripție.

Prescripția este câștigată debitorului, pentru bunurile care se afla în posesiunea sa, prin expirarea timpului defipt pentru prescripția acțiunilor ce rezultă din ipoteca sau din privilegiu.

Cat pentru bunurile care se găsesc în mâinile unui al treilea detentor, prescripția îi este câștigată prin expirarea timpului regulat pentru prescripția proprietății în favoarea sa; în cazul când prescripția presupune un titlu, ea nu începe a curge decât din ziua când detentorul s-a înscris în registrele notariatului de stat ca nou proprietar.

Inscripțiile luate de creditor nu întrerup cursul prescripției stabilite prin lege în favoarea debitorului, sau în favoarea unei a treia persoane detentoare a imobilului. (Cod civil 974, 1091, 1134, 1153, 1801, 1802, 1890, 1891, 1892, 1895).

Cu privire la întreruperea prescripției, a se vedea nota de la Secțiunea I "Despre cauzele care întrerup prescripția" (art. 1863 și urm.) din capitolul III al titlului XX din prezenta Carte.

Capitolul 8 **Despre modul de a purga proprietățile de privilegii și ipoteci**

Articolul 1801-1802

(Abrogate expres prin [art. 72 alin. 2, teza I din Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996).

Articolul 1803

Transcriptia prescrisă prin articolul 1801 transmite dobânditorului drepturile ce înstrăinătorul avea asupra proprietății imobilului, dar cu privilegiile și ipotecile cu care imobilul era însărcinat. (Cod civil 1746, 1790).

Articolul 1804

Dacă noul proprietar voiește a fi aparat de urmărirea autorizată prin Capitolul VI al prezentului titlu, este ținut, în cursul lunii de la transcriptia actului de transmiterea proprietății, de a notifica creditorilor la domiciliile ce și-au ales când au luat inscripțiile ipotecare:

1. contractul de dobândirea imobilului;
2. un certificat de transcriptia lui;
3. o tabela în trei coloane, din care cea dintâi va cuprinde data ipotecilor și cea de a doua, numele creditorilor, și cea de a treia sumele creanțelor înscrise. (Cod civil 1781 și urm., 1790, 1793, 1801, 1802, 1805, 1813).

Articolul 1805

Noul proprietar va declara prin acea notificare ca este gata a plăti îndată datoriile și sarcinile ipotecare, numai până la concurența prețului stipulat prin actul de înstrăinare sau până la valoarea la care prețul imobilului, dacă este dăruit, fără distincție între datoriile exigibile sau neexigibile. (Cod civil 1791, 1804, 1806).

Articolul 1806

După ce noul proprietar a făcut notificarea prescrisă în termenul defipt prin articolul 1804 și dacă prețul stipulat nu poate acoperi toate datoriile privilegiate și ipotecare, orice creditor al cărui titlu este înscris poate cere punerea imobilului în vânzare prin licitație publică, cu îndatorire:

1. de a comunica aceasta cerere noului proprietar în curs de 40 de zile de la notificarea ce acesta i-a făcut;
2. de a se supune a sui prețul imobilului cu a zecea parte mai mult peste prețul stipulat în actul de înstrăinare.

Toate acestea se vor comunica, după cererea în scris a creditorului, atât noului proprietar, cât și înstrăinătorului imobilului, prin judecătoria, unde s-a făcut transcriptia actului de înstrăinarea imobilului.

Toate acestea sub pedeapsa de nulitate. (Cod civil 1807 și urm.).

Articolul 1807

Dacă creditorii nu vor cere, punerea în licitație în termenul și cu formele prescrise în articolele precedente, valoarea imobilului va rămâne definitiv defipta la prețul stipulat prin contract, sau la suma estimatiei în caz de donatiune, și noul proprietar va rămâne liberat de orice privilegiu și ipoteca, plătind prețul creditorilor după ordinea inscripției lor, sau depunându-l la casa de depozite și consemnațiuni*). (Cod civil 978, 1800).

*) Casa de Economii și Consemnațiuni.

Articolul 1808

În caz de revânzare, ea se va face cu formele prescrise pentru expropriatiunile forțate*), după stăruința sau a creditorului care a cerut revânzarea sau a noului proprietar.

Acela din aceștia care va stăruința pentru vânzare, va îngriji a se pune în afișele de publicație prețul stipulat prin contract sau declarat după estimatie, și suma cu care creditorii s-a obligat a sui acest preț. (Cod civil 1805, 1806, 1824).

*) Executare silită.

Articolul 1809

Adjudecatarul este dator, peste prețul adjudecării, a restitui dobânditorului imobilului sau donatorului deposedat toate cheltuielile ce acesta a făcut cu formarea contractului sau pentru transcriptia lui, acelea ale notificării, și cele făcute de el la vânzarea prin licitație. (Cod civil 1341).

Articolul 1810

Dacă imobilele în urmarea licitației s-au adjudecat asupra dobânditorului imobilului sau a donatorului, acesta nu este obligat de a transcrie jurnalul de adjudecare.

Articolul 1811

Retragerea creditorului care va fi cerut punerea în licitație nu va putea stavili sub nici un cuvânt adjudecarea publică, dacă nu vor consimți toți ceilalți creditori privilegiați sau ipotecări.

Articolul 1812

Dacă adjudecarea se va face asupra aceluia care cumparase imobilul, atunci va avea recurs în contra vânzătorului, spre a fi dezdaunat de suma care excede prețul stipulat prin actul de vânzare și pentru dobânda acestui excedent. (Cod civil 1341, 1799).

Articolul 1813

În cazul când titlul noului proprietar ar cuprinde imobile și mobile, sau mai multe imobile, din care unele ipotecate și altele neipotecate, situate în aceeași sau în diferite raze teritoriale de judecătoria, toate înstrăinate cu un singur preț sau pentru prețuri deosebite și separate, sau ca aceste imobile sunt cuprinse sau că nu sunt

cuprinse în aceeași exploatare, în aceste cazuri prețul imobilului asupra căruia sunt luate înscripții se va determina cu analogie*) după prețul total, și va fi declarat în notificarea ce noul proprietar este obligat a face conform cu articolul 1804.

Creditorele care a cerut punerea în licitație nu este dator, în nici un caz, a face suirea prețului cerut prin articolul 1806, pentru mobile sau pentru alte imobile decât cele ipotecate creanței sale.

Noului proprietar îi rămâne totdeauna recurs în contra autorului**) sau spre a fi dezdaunat de vătămarea ce ar suferi, sau din cauza diviziunii achiziției sale, sau din cauza diviziunii exploatașilor. (Cod civil 1804, 1830).

*) Proportional față de prețul total.

**) Vânzător.

Articolul 1814

Nici un imobil nu poate fi liberat de ipotecile legale, decât supunându-se ipotecii cu un alt imobil de aceeași valoare, sau depunându-se, la casa de depozite și consemnațiuni, o sumă egală cu valoarea creanței asigurate prin ipoteca.

Formele ce urmează a se observa la mutarea ipotecii, de pe un imobil pe altul, se vor determina prin legea de procedura. (Cod civil 1753, 1800).

1. Cu privire la mutarea ipotecii de pe un imobil pe altul, a se vedea art. 717 și 718 Cod procedura civilă.

2. A se vedea și nota 1 alin. 2 de la art. 971.

Dispoziție tranzitorie

Articolul 1815

Femeile căsătorite până la promulgarea acestei legi vor fi datoare în curs de un an de la aceasta epoca a cere înscripție asupra imobilelor bărbaților pentru asigurarea dotei lor, conform regulilor prescise prin acest codice.

Capitolul 9

Despre publicitatea registrelor și despre responsabilitatea secretarilor notariatelor de stat, însărcinați cu ținerea registrelor.

Articolul 1816-1823

(Abrogate expres prin [art. 72 alin. 2, teza I din Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996).

Titlul XIX

DESPRE EXPROPRIATIUNEA SILITĂ

[ART. 1824- ART. 1836](#)

Art. 1824-1836 au fost abrogate pe data intrării în vigoare a [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2000](#) pentru modificarea și completarea Codului de procedura civilă, publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000 (art. VIII).

Titlul XX

DESPRE PRESCRIPTIE

*) Dispozițiile titlului XX (art. 1837 și urm.), precum și celelalte dispoziții din Codul civil privitoare la prescripția extinctivă a dreptului la acțiune având un obiect patrimonial, au fost implicit abrogate prin [Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare, și anume în măsura determinată prin art. 25 și art. 26 ale acestui decret. Urmează a se avea în vedere [art. 21 din Decretul nr. 167/1958](#) care prevede că dispozițiile acestui act normativ nu se aplică dreptului la acțiune privitor la drepturile de proprietate, uzufruct, uz, abitațiune, servitute și superficie.

Capitolul 1

Dispoziții preliminare

Articolul 1837

Prescripția este un mijloc de a dobândi proprietatea sau de a se libera de o obligație, sub condițiile determinate prin această lege. (Cod civil 645, 1094, 1200, 1800, 1887, 1888).

A se vedea, de asemenea, [Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 1).

Articolul 1838

Nu se poate renunța la prescripție decât după împlinirea ei. (Cod civil 965, 1839).

Articolul 1839

Renunțarea la prescripție este sau expresă sau tacită.

Renunțarea tacită rezultă dintr-un fapt care presupune delasarea dreptului câștigat.

Articolul 1840

Cel ce nu poate înstrăina nu poate renunța la prescripție. (Cod civil 946, 948, 1306, 1536).

Articolul 1841

În materie civilă, judecătorii nu pot aplica prescripția dacă cel interesat nu va fi invocat acest mijloc.

Potrivit celor arătate în nota de la Titlu XX (art. 1837 și urm.) - cu privire la abrogarea implicită a dispozițiilor din Codul civil referitoare la prescripția extinctivă - a se vedea [Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 18).

Articolul 1842

Prescripția poate fi opusă în cursul unei instanțe până în momentul când Curtea de Apel va pronunța definitivă sa decizie, asupra căreia nu mai poate reveni după lege, afară numai de cazul când cel în drept a o opune ar trebui să se prezume, după împrejurări, ca a renunțat la dânsa.

A se vedea nota de la art. 1841.

Articolul 1843

Creditorii și orice altă persoană interesată pot să opună prescripția câștigată debitorului sau codebitorului lor, ori proprietarului, chiar și dacă acel debitor, codebitor sau proprietar renunța la dânsa. (Cod civil 562, 699, 974).

Articolul 1844

Nu se poate prescrie domeniul lucrurilor care, din natura lor proprie, sau printr-o declarație a legii, nu pot fi obiecte de proprietate privată, ci sunt scoase afară din comerț. (Cod civil 476, 963, 1310).

Imprescriptibilitatea prevăzută de art. 1844 se referă la bunurile care fac parte din domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale.

Articolul 1845

Statul, stabilimentele publice și comunale, în ceea ce privește domeniul lor privat, sunt supuse la aceleași prescripții ca particularii și, ca și aceștia, le pot opune.

A se vedea și art. 41 alin. (2) din Constituția României din 1991.

Capitolul 2

Despre posesiunea cerută pentru a prescrie

Articolul 1846

Orice prescripție este fondată pe faptul posesiunii.

Posesiunea este deținerea unui lucru sau folosirea de un drept, exercitată, una sau alta, de noi înșine sau de altul în numele nostru. (Cod civil 485, 486, 487, 1847 și urm., 1909).

Cu privire la ocrotirea posesiunii, a se vedea art. 674 - 676 Cod procedura civilă.

Articolul 1847

Ca să se poate prescrie, se cere o posesiune continuă, neîntreruptă, netulburată, publică și sub nume de proprietar, după cum se explică în următoarele articole. (Cod civil 1853, 1854, 1863).

Articolul 1848

Posesiunea este discontinuă când posesorul o exercită în mod neregulat, adică cu intermitente anormale. (Cod civil 1847, 1850).

Articolul 1849

Posesiunea este întreruptă prin modurile și după regulile prescrise în articolele 1863 - 1973. (Cod civil 1847).

Articolul 1850

Comunitatea și neîntreruperea posesiunii sunt dispensate de proba din partea celui ce invocă prescripția, în acest sens că, posesorul actului care probează că a posedat într-un moment dat mai înainte, este presupus că a posedat în tot timpul intermediar, fără însă ca aceasta să împiedice proba contrarie. (Cod civil 1200, 1202, 1847).

Articolul 1851

Posesiunea este tulburata când este fundata sau conservată prin acte de violenta în contra sau din partea adversarului. (Cod civil 953, 955, 1847, 1900).

Articolul 1852

Posesiunea este clandestina când posesorul o exercită în ascuns de adversarul sau încât acesta nu este în stare de a putea sa o cunoască. (Cod civil 1847).

Articolul 1853

Actele ce exercitam sau asupra unui lucru al altuia, sub nume precar, adică în calitate de locatari, depozitari, uzufructuari etc., sau asupra unui lucru comun, în puterea destinației legale a aceluia, nu constituie o posesiune sub nume de proprietar.

Tot asemenea este posesiunea ce am exercita asupra unui lucru al altuia, prin simpla ingaduinta a proprietarului sau.

Articolul 1854

Posesorul este presupus ca posedă pentru sine, sub nume de proprietar, dacă nu este probat ca a început a posedă pentru altul. (Cod civil 1200, 1202, 1850, 1853).

Articolul 1855

Când posesorul a început a posedă pentru altul, se presupune ca a conservat aceeași calitate, dacă nu este proba contrarie. (Cod civil 1200, 1202, 1850, 1853).

Articolul 1856

Posesiunea viciata prin vreuna din cauzele arătate în art. 1847 devine posesiune utila, îndată ce acel viciu încetează în vreun mod oarecare. (Cod civil 953, 955 și urm., 1847, 1900).

Articolul 1857

Posesorul care posedă nu sub nume de proprietar nu poate să schimbe el însuși, fie prin sine singur, fie prin alte persoane interpose, calitatea unei asemenea posesiuni. (Cod civil 1855).

Articolul 1858

Posesiunea care se exercită nu sub nume de proprietar, nu se poate schimba în posesiune utila, decât prin vreunul din următoarele patru moduri:

1. când deținătorul lucrului primește cu buna-credință de la o a treia persoana, alta decât adevăratul proprietar, un titlu translativ de proprietate în privința lucrului ce deține;
2. când deținătorul lucrului neagă dreptul celui de la care ține posesiunea prin acte de rezistență la exercițiul dreptului sau;
3. când deținătorul stramută posesiunea lucrului, printr-un act cu titlu particular translativ de proprietate, la altul care este de buna-credință;
4. când transmisiunea posesiunii din partea deținătorului la altul se face printr-un act cu titlu universal, dacă acest succesor universal este de buna-credință. (Cod civil 1855, 1857, 1859, 1861).

Articolul 1859

În toate cazurile când posesiunea aceluiași lucru trece pe rând în mai multe mâini, fiecare posesor începe, în persoana sa, o noua posesiune, fără a distinge dacă strămutarea posesiunii s-a făcut în mod singular*) sau universal, lucrativ sau oneros. (Cod civil 1858, 1860, 1861).

*) Cu titlu particular.

Articolul 1860

Orice posesor posterior are facultatea, spre a putea opune prescripția, sa unească posesiunea sa cu posesiunea autorului sau. (Cod civil 653, 1859 și urm.).

Articolul 1861

Dispozițiile celor două articole precedente nu deroga la cele prescrise prin articolul 1858, în ultimul sau alineat. (Cod civil 1859, 1860).

Articolul 1862

Dacă viciul posesiunii consista în discontinuitatea, în interupțiunea sau în precaritatea sa, oricine are interes ca sa nu fie prescripția împlinită îl poate opune.

Dacă clandestinitatea și tulburarea posesiunii sunt vicii numai relative și nu pot fi, prin urmare, opuse decât numai de cei în privința cărora posesiunea a avut asemenea caracter. (Cod civil 1847, 1853 și urm.).

Capitolul 3

Despre cauzele care întrerup sau care suspenda cursul prescripției

Secțiunea I

Despre cauzele care întrerup prescripția

Potrivit celor arătate în nota de la Titlul XX (art. 1837 și urm.) cu privire la abrogarea implicită a dispozițiilor din Codul civil referitoare la prescripția extinctivă - a se vedea prevederile [Decretului nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 16 și 17 care reglementează întreruperea cursului prescripției).

Articolul 1863

Prescripția poate fi întreruptă sau în mod natural sau în mod civil. (Cod civil 1847, 1864 și urm.).

Articolul 1864

Este întrerupere naturală:

1. când posesorul este și rămâne lipsit, în curs mai mult de un an, de folosința lucrului, sau de către vechiul proprietar sau de către o a treia persoană;
2. când lucrul este declarat neprescriptibil în urma unei transformări legale a naturii sau destinației sale. (Cod civil 1863).

Articolul 1865

Întreruperea civilă se operează:

1. printr-o cerere făcută în judecată, fie introductivă de instanță*) sau numai incidența într-o instanță deja începută;
2. printr-un act începător de executare, precum sechestrul (saisie) sau cererea execuției unui titlu cărui legea recunoaște puterea executorie;
3. prin recunoașterea de către debitor sau posesor a dreptului celui în contra cărui prescrie. (Cod civil 1905).

*) Cerere de chemare în judecată.

Articolul 1866

Efectele întreruperii prescripției prin vreunul din modurile naturale sunt absolute; întreruperea civilă, afară de excepțiile cuprinse în articolele 1872 și 1873 și altele asemenea, nu folosește decât celui a cărui acțiune este întreruptă. (Cod civil 1864, 1867 și urm.).

Articolul 1867

Întreruperea, fie civilă, fie naturală, șterge cu totul orice prescripție începută înainte de ea; în nici un caz aceea prescripție nu mai poate fi continuată. Posesorul sau debitorul pot începe o nouă prescripție după ce actele constitutive de întrerupere încetează, conform naturii lor și regulilor aci mai jos stabilite. (Cod civil 1864, 1866, 1868).

Articolul 1868

Cererea făcută în judecată nu va putea întrerupe prescripția decât dacă va fi încuviințată de judecătoria prin hotărâre de nerevocabila autoritate.

În cazul acesta nici o prescripție nu poate curge de la formarea cererii în judecată și până la pronunțarea unei asemenea hotărâri. (Cod civil 1870, 1871).

Articolul 1869

Dacă cel ce a format cererea în judecată lasă să se perime acea acțiune a sa prin nelucrare; dacă se dezista de acea cerere pentru oricare alt motiv, afară de nulități de formă sau de incompetența instanței către care a fost făcut, nici o întrerupere de prescripție nu poate fi. (Cod civil 1865, 1868, 1870).

Cu privire la perimare a se vedea art. 248 - 254 Cod procedura civilă, iar cu privire la renunțare, a se vedea art. 246 - 247 Cod procedura civilă.

Articolul 1870

Cererea în judecată întrerupe prescripția, după regulile cuprinse în articolul 1868 și 1869, chiar în cazul când este adresată la o instanță judecătorească incompetentă și chiar dacă este nulă pentru lipsa de formă. (Cod civil 1868, 1869, 1871).

Articolul 1871

În cazurile prevăzute în articolul precedent, prescripția nu va fi întreruptă decât dacă cel interesat va fi făcut, mai înainte de hotărâre de peremțiune*) ce ar putea fi pronunțată în contra sa, o nouă cerere în buna și cuvenită formă, și dacă aceasta după urma cerere se va fi încuviințat, după cum se arată la articolul 1868. (Cod civil 1870).

*) Perimare.

Art. 1871 a fost modificat implicit ca urmare a modificării regulilor din Codul de procedură civilă privitoare la perimare, potrivit căreia perimarea operează de drept.

Articolul 1872

Înteruperea civilă a prescripției, făcută în contra unuia din debitorii solidari, are efect în contra tuturor celorlalți codebitori ai săi.

Înteruperea civilă făcută în contra unuia din moștenitorii unui debitor solidar nu are efect în contra celorlalți comoștenitori, chiar dacă creanța ar fi ipotecară, dacă obligația nu este nedivizibilă. Asemenea întrerupere nu are efect în contra codebitorilor debitorului defunct, decât în măsura părții de obligație a moștenitorului contra căruia s-a făcut întreruperea.

Spre a întrerupe prescripția în contra acelor codebitori, trebuie o întrerupere făcută în contra tuturor moștenitorilor debitorului defunct. (Cod civil 742, 1036 și urm., 1045, 1057, 1062, 1873).

Articolul 1873

Înteruperea civilă a prescripției, făcută în contra debitorului principal, are efecte și în contra cauțiunii.

Înteruperea făcută în contra cauțiunii nu poate opri cursul prescripției datoriei principale. (Cod civil 1652 și urm., 1679 și urm.).

Secțiunea II

Despre cauzele care suspenda cursul prescripției

Potrivit celor arătate în nota de la Titlul XX (art. 1837 și urm.) - cu privire la abrogarea implicită a dispozițiilor din Codul civil referitoare la prescripția extinctivă - a se vedea prevederile [Decretului nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 13 - 15 care reglementează suspendarea cursului prescripției).

Articolul 1874

Suspendarea oprește cursul prescripției pe timpul cât durează fără însă a o șterge pentru timpul trecut. (Cod civil 1875 și urm.).

Articolul 1875

Prescripția curge în contra oricărei persoane care n-ar putea invoca o excepție anume stabilită prin lege. (Cod civil 1876 și urm.).

Articolul 1876

Prescripția nu curge în contra minorilor și interzișilor, afară de cazurile determinate prin lege. (Cod civil 1900 și 1908).

Articolul 1877

Prescripția curge în contra femeii măritate în privința averii sale parafernale, chiar și dacă aceea se afla sub administrația bărbatului, cu rezerva însă, pentru cazul acesta, de acțiune recursorie a femeii în contra bărbatului.

Dispozițiile art. 1877 și 1878 au fost abrogate implicit prin reglementarea Codului familiei (art. 30-36), care a instituit între soți regimul legal al bunurilor comune, de la care nu se poate deroga prin convenții.

Articolul 1878

Prescripția nu curge pe cât timp ține căsătoria, în contra femeii măritate, în privința imobilelor dotale care n-au fost declarate alienabile prin contractul de căsătorie, decât, dacă va fi început a curge mai înainte de căsătorie, sau din momentul separației patrimoniilor, conform articolelor 1256 - 1270, oricare ar fi epoca în care a început posesiunea.

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 1877).

Articolul 1879

(Abrogat prin Legea din 20 aprilie 1932 pentru ridicarea incapacității civile a femeii măritate).

Articolul 1880

Nu este asemenea supusă prescripției, pe cât timp ține căsătoria nici o acțiune a femeii care ar putea să se rasfranga cumva în contra bărbatului, de ar fi exercitată de femeie contra unei a treia persoane.

Dispoziția art. 1880 a fost abrogată implicit prin dispozițiile art. 16, 21 și 105 din Constituția R.P.R. din 13 aprilie 1948, care a stabilit egalitatea în fața legii, fără deosebire de sex.

Articolul 1881

Prescripția nu curge între soți, pe cat timp tine căsătoria. (Cod civil 1882 și urm.).

A se vedea și dispozițiile [Decretului nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 14 alin. ultim).

Articolul 1882

Prescripția nu curge contra moștenitorului beneficiar în respectul*) creanțelor sale asupra succesiunii.

Ea nu curge în contra succesiunii, nici în privința creanțelor, nici în privința drepturilor reale. (Cod civil 713, 1883).

*) În privința.

Articolul 1883

Regulile prescrise prin articolul precedent se aplică și la prescripția dintre administratorul legal al averii unei persoane și acea persoana, precum dintre o succesiune vacanta și persoana numita curator al ei. (Cod civil 1882).

1. Noțiunea de succesiune vacanta la care se referă art. 1883 era reglementată prin art. 724-727, care au încetat de a mai avea aplicare (a se vedea și notele de la articolele corespunzătoare), prin intrarea în vigoare a [Decretului nr. 40/1953](#) privitor la procedura succesorală notarială - Buletinul Oficial nr. 2 din 22 ianuarie 1953, republicat în Buletinul Oficial nr. 25 din 7 decembrie 1960. În temeiul art. 26 din acest decret, notarul de stat eliberează certificat ca succesiunea este vacanta, dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege; în acest caz, bunurile lăsate de defunct trec în proprietatea statului și nu mai pot exista, prin urmare, raporturi între moștenire și curator.

Ulterior, [Decretul nr. 40/1953](#) a fost abrogat prin [Legea nr. 36/1995](#) - Legea notarilor publici și a activității notariale, publicată în Monitorul Oficial nr. 92 din 16 mai 1995.

2. A se vedea și dispozițiile [Decretului nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă (art. 14).

Articolul 1884

Prescripția curge atât în folosul cat și în contra unei succesiuni vacante, chiar și dacă n-are curator, și chiar în timpul termenelor de trei luni pentru facerea inventarului și de 40 zile pentru deliberare. (Cod civil 706 și urm.).

A se vedea, de asemenea, nota de la art. 1883.

Articolul 1885

Prescripția unei creanțe condiționale sau cu termen nu poate începe decât din momentul când s-a împlinit condiția sau a expirat termenul.

Acțiunile reale ale creditorului sau proprietarului sunt, prin excepție, supuse prescripției în folosul celui ce deține lucrul, chiar și mai înainte de realizarea condițiilor, sau de expirarea termenelor la care acele acțiuni pot fi subordonate. (Cod civil 1017, 1022, 1337).

Cu privire la prescripția drepturilor sub condiție suspensivă sau cu termen suspensiv, a se vedea [Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 7 alin. 3).

Capitolul 4

Despre timpul cerut pentru a prescrie

Secțiunea I

Dispoziții generale

Articolul 1886

Nici o prescripție nu poate începe a curge mai înainte de a se naște acțiunea supusă acestui mod de stingere.

A se vedea dispozițiile [Decretului nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 7 alin. 1 și 2, art. 8, 10, 11 și 12).

Articolul 1887

Termenul prescripției se calculează pe zile, și nu pe ore. Prin urmare ziua în cursul căreia prescripția începe nu intră în acel calcul. (Cod civil 1888, 1889).

Articolul 1888

Ziua se împarte în 24 ore. Ea începe la miezul nopții și se finește la miezul nopții următoare.

Articolul 1889

Prescripția nu se socotește câștigată, decât după împlinirea celei de pe urma zile a termenului defipt prin lege.

A se vedea și dispozițiile [Decretului nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 19).

Secțiunea II

Despre prescripția de 30 de ani

Articolul 1890

Toate acțiunile atât reale cât și personale, pe care legea nu le-a declarat neprescriptibile și pentru care n-a defipt un termen de prescripție, se vor prescrie prin treizeci de ani, fără ca cel ce invoca aceasta prescripție să fie obligat a produce vreun titlu, și fără să i se poată opune reaua-credința. (Cod civil 557, 565, 639, 645, 700, 840, 1091).

1. Potrivit celor arătate în nota de la Titlul XX (art. 1837 și urm.) - cu privire la abrogarea implicită a dispozițiilor din Codul civil referitoare la prescripția extinctivă - a se vedea [Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 3 și 6).

2. Potrivit [Decretului nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare, art. 22, impozitele și taxele datorate statului, contribuția pentru asigurări sociale, precum și primele de asigurare datorate în temeiul asigurărilor prin efectul legii, rămân supuse dispozițiilor privitoare la prescripție din legile speciale.

3. Cu privire la câmpul de aplicare al dispoziției art. 1890, a se vedea nota de la art. 1844 și 1845.

4. A se vedea, de asemenea, [Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996 (art. 37).

5. Depunerile C.E.C. sunt imprescriptibile, potrivit [art. 24 din Hotărârea Guvernului nr. 888/1996](#) pentru aprobarea Statutului Casei de Economii și Consemnațiuni, publicată în Monitorul Oficial nr. 255 din 22 octombrie 1996.

6. A se vedea și nota de la art. 1853.

Articolul 1891

Instanțele începute și delasate se vor prescrie, în lipsa de cerere de preemțiune, prin 30 ani socotiți de la cel după urma act de procedura, oricare ar fi termenul de prescripție al acțiunilor în urma cărora se vor fi început acele instanțe.

1. Dispoziția [art. 1891 a fost implicit modificată prin Legea nr. 394 din 23 iunie 1943](#) pentru accelerarea judecăților în materie civilă și comercială care, prin art. 64, a instituit perimarea de plin drept.

2. A se vedea, de asemenea, nota 1 de la art. 1890.

Articolul 1892

Renditele sau creanțele ale căror capete*) nu sunt niciodată exigibile și care produc în folosul creditorului interese periodice**) sau în perpetuu***) sau pe viața, se prescriu prin 30 ani începând de la data titlului lor constitutiv.

*) Capital.

**) Venituri periodice.

***) Rente perpetue.

A se vedea nota 1 de la art. 1890, precum și dispoziția [art. 12 din Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare.

Articolul 1893

După 28 ani de la data titlului constitutiv sau a celui de pe urma titlu, debitorul poate fi constrâns să procure un nou titlu creditorului sau reprezentanților săi.

A se vedea nota de la art. 1892.

Articolul 1894

Regulile prescripției relative la alte obiecte decât cele cuprinse în acest titlu și care sunt expuse la locurile respective din acest codice exclud aplicarea dispozițiilor acestui titlu în toate cazurile când sunt contrarii lor. (Cod civil 557, 619, 623 și urm., 639 și urm., 700, 722, 783, 789, 833, 840, 931, 1334, 1359, 1512, 1800 pct. 4, 1901).

Secțiunea III

Despre prescripțiile de 10 până la 20 de ani

Articolul 1895

Cel ce câștiga cu buna-credință și printr-o justa cauza un nemișcător determinat va prescrie proprietatea aceluia prin zece ani, dacă adevăratul proprietar locuiește în circumscripția tribunalului județean unde se afla nemișcătorul, și prin douăzeci de ani dacă locuiește afară din acea circumscripție. (Cod civil 486, 487, 1896).

1. A se vedea, de asemenea, Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare (art. 27, art. 28 alin. 1 și art. 29); a se vedea, în legătură cu aplicabilitatea acestui act normativ și [art. 72 alin. 2 din Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.

2. Cu privire la determinarea câmpului de aplicare al dispozițiilor art. 1895, a se vedea și nota de la art. 1844).

Articolul 1896

Dacă adevăratul proprietar a locuit, în diferite timpuri, în circumscripția tribunalului județean unde se afla nemișcătorul, și afară dintr-însă, prescripția se va completa adăugându-se, la anii de prezenta, un număr de ani de absenta îndoit decât cel ce lipsește la anii de prezenta pentru ca să fie zece.

Articolul 1897

Justa cauza este orice titlu translativ de proprietate, precum vinderea, schimbul etc.

Un titlu noul nu poate servi de baza prescripției de 10 până la 20 ani.

Un titlu anulabil nu poate fi opus posesorului care a invocat prescripția de 10 până la 20 ani, decât de cel ce ar fi avut dreptul de a cere anularea sa, sau de reprezentanții dreptului sau, dacă posesorul n-a cunoscut cauza anulabilității. (Cod civil 1858, 1895).

Articolul 1898

Buna-credință este credința posesorului ca, cel de la care a dobândit imobilul, avea toate însușirile cerute de lege spre a-i putea transmite proprietatea.

Este destul ca buna-credința sa fi existat în momentul câștigării imobilului.

Articolul 1899

Justa cauza trebuie să fie totdeauna probată de cel ce invoca prescripția de 10 până la 20 ani.

Buna-credința se presupune totdeauna și sarcina probei cade asupra celui ce alege rea-credința. (Cod civil 486, 487, 960).

Articolul 1900

Acțiunea pentru nulitatea sau pentru stricarea unei convenții, se prescrie prin 10 ani, în toate cazurile când legea nu dispune altfel.

Aceasta prescripție nu începe a curge, în caz de violență, decât din ziua când violența a încetat; în caz de eroare sau de dol, din ziua când eroarea sau dolul s-a descoperit; pentru actele făcute de femei măritate neautorizate, din ziua desfacerii căsătoriei; în contra minorilor din ziua majorității, iar în respectul*) interzișilor din ziua când s-a ridicat interdicția. (Cod civil 790, 799, 953 și urm., 1157, 1837 și urm., 1895 și urm., 1903).

*) În privința.

1. Potrivit celor arătate în nota de la Titlul XX (art. 1837 și urm.) - cu privire la abrogarea implicită a dispozițiilor din Codul civil referitoare la prescripția extinctivă - a se vedea [Decretul nr. 167/1958](#), privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 2, 3 și art. 9).

2. Partea din cuprinsul art. 1900 alin. 2: "pentru actele făcute de femei măritate neautorizate, din ziua desfacerii căsătoriei", a fost abrogată implicit prin Legea privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii măritate - promulgată cu Decretul nr. 1412, Monitorul Oficial nr. 94 din 20 aprilie 1932.

3. A se vedea, de asemenea, Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare - Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare (art. 36); a se vedea, în legătură cu aplicabilitatea acestui act normativ și [art. 72 alin. 2 din Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996.

Articolul 1901

Orice acțiune a minorului contra tutorelui, relativă la faptele tutelei, se prescrie prin 10 ani, începând de la majoritatea sa. (Cod civil 1890).

Dispoziția [art. 1901 a fost implicit modificată prin Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă (art. 3 și 14).

Articolul 1902

După 10 ani, arhitecții întreprinzătorii de lucrări sunt desarcinați de răspunderea la care sunt supuși pentru stricăciunea în tot sau în parte a construcției, prin viciile de construire sau prin viciile pământului. (Cod civil 1483).

-
1. Dispoziția [art. 1902 a fost implicit modificată prin Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă (art. 3).
 2. A se vedea și dispozițiile [Legii nr. 10 din 18 ianuarie 1995](#) privind calitatea în construcții, publicată în Monitorul Oficial nr. 12 din 24 ianuarie 1995.

Secțiunea IV

Despre câteva prescripții particulare

În afară de prescripțiile prevăzute în această secțiune, urmează a se mai vedea:

- Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare, publicată în Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare (art. 37); a se vedea, în legătură cu aplicabilitatea acestui act normativ, și [art. 72 alin. \(2\) din Legea nr. 7/1996](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996;
- [Legea nr. 7/1996](#) - Legea cadastrului și a publicității imobiliare, publicată în Monitorul Oficial nr. 61 din 26 martie 1996;
- [Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 4, 5, 9 și 11);
- Codul aerian - [Ordonanța Guvernului nr. 29/1997](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 208 din 28 august 1997, aprobată și modificată prin [Legea nr. 130/2000](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 335 din 31 iulie 2000;
- Codul familiei - [Legea nr. 4/1953](#), republicat în Buletinul Oficial nr. 13 din 18 aprilie 1956, cu modificările ulterioare (art. 52, 55 și 60);
- [Decretul nr. 32/1954](#) pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și persoanele juridice - Buletinul Oficial nr. 9 din 31 ianuarie 1954, cu modificările ulterioare (art. 23 și 24);
- [Legea nr. 10 din 18 ianuarie 1995](#) privind calitatea în construcții, publicată în Monitorul Oficial nr. 12 din 24 ianuarie 1995;
- [Legea nr. 99/1999](#) privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial nr. 236 din 27 mai 1999 (art. 32²⁹);
- [Legea nr. 32/1968](#) privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, publicată în Monitorul Oficial nr. 148 din 14 noiembrie 1968, cu modificările ulterioare (art. 13, 14);
- [Ordonanța Guvernului nr. 11/1996](#) privind executarea creanțelor bugetare, publicată în Monitorul Oficial nr. 23 din 31 ianuarie 1996, cu modificările ulterioare (art. 98 și urm.);
- [Ordonanța Guvernului nr. 87/2000](#) privind răspunderea producătorilor pentru pagubele generate de produsele defectuoase, publicată în Monitorul Oficial nr. 421 din 1 septembrie 2000 (art. 11);
- [Legea nr. 50/1991](#) privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor, republicată în Monitorul Oficial nr. 3 din 13 ianuarie 1997, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 231 din 24 noiembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial nr. 612 din 29 noiembrie 2000.

Articolul 1903

Acțiunea maiștrilor și institutorilor de științe sau de arte, pentru lecțiile ce dau cu luna; a ospatarilor și gazduitorilor, pentru nutrirea și locuirea ce procura, și a oamenilor cu ziua, pentru plata zilelor, a materiilor de dânsii procurate și a simbrilor; se prescriu prin șase luni. (Cod civil 1905, 1908).

-
1. Dispozițiile art. 1903 au fost modificate implicit prin dispozițiile Codului muncii din 8 iunie 1950.
 2. A se vedea și dispozițiile Codului muncii - [Legea nr. 10](#), Buletinul Oficial nr. 140 din 1 decembrie 1972 (art. 176).

Articolul 1904

Acțiunea medicilor, chirurgilor și a apotecarilor, pentru vizite, operații și medicamente; a neguțătorilor, pentru marfele ce vand la particularii care nu sunt negutatori;

a directorilor de pensionate, pentru prețul pensiunii școlarilor lor, și a altor maiștri, pentru prețul uceniciei; a servitorilor care se tocmesc cu anul, pentru plata simbrei lor; se prescriu printr-un an. (Cod civil 1905, 1908).

Cu privire la alin. 4 din art. 1904, a se vedea art. 176 din Codul muncii.

Articolul 1905

Prescripția în cazurile mai sus arătate se va împlini, chiar dacă ar urma serviciile, lucrările și predările acolo menționate.

Ea nu încetează de a curge decât când s-a încheiat socoteala, s-a dat un bilet sau adeverința, ori s-a format cerere în judecată. (Cod civil 1865, 1903, 1906, 1908).

Articolul 1906

Cu toate acestea, cei cărora vor fi opuse aceste prescripții pot dovedi, prin orice mijloace, ca plata este încă datorată.

Textul [art. 1906 este publicat astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 205/1950](#) pentru modificarea art. 1206 și 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 și art. 1207-1222 din același cod, precum și pentru abrogarea art. 53 Cod comercial - Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950.

Articolul 1907

Veniturile renditelor perpetue sau pe viață;
prestațiunile periodice ale pensiunilor alimentare, chiriile caselor și arenzile bunurilor rurale;
dobânzile sumelor împrumutate și în genere tot ce se plătește cu anul sau la termene periodice mai scurte;
se prescriu prin cinci ani. (Cod civil 1429, 1587, 1639, 1908).

În prezent, termenul prescripției dreptului la acțiune cu privire la obligațiile prevăzute de [art. 1907 este stabilit prin Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă - Buletinul Oficial nr. 19 din 21 aprilie 1958, republicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 15 iulie 1960, cu modificările ulterioare (art. 3).

Articolul 1908

Prescripțiile prezentei secțiuni curg în contra minorilor și interzișilor, rămânând acestora recurs în contra tutorilor lor. (Cod civil 1711).

Cu privire la curgerea prescripției împotriva celor lipsiți de capacitatea de exercițiu, a se vedea [Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă (art. 14 alin. 2).

Articolul 1909

Lucrurile mișcătoare se prescriu prin faptul posesiunii lor, fără să fie trebuința de vreo curgere de timp.
Cu toate acestea, cel ce a pierdut sau cel cărui s-a furat un lucru, poate să-l revendice în curs de trei ani, din ziua când l-a pierdut sau când i s-a furat, de la cel la care-l găsește, rămânând acestuia recurs în contra celui de la care îl are. (Cod civil 472, 485, 972, 1156, 1598, 1730, 1751, 1846, 1910).

Cu privire la determinarea câmpului de aplicare al art. 1909, a se vedea nota de la art. 1844. Pentru considerentele acolo arătate - în ce privește prescripția - dispoziția art. 1909 nu este aplicabilă bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului și unităților administrativ-teritoriale.

Articolul 1910

Dacă posesorul actual al lucrului furat sau pierdut l-a cumpărat la bălci sau la târg, sau la o vîndere publică, sau de la un negutator care vinde asemenea lucruri, proprietarul originar nu poate să ia lucrul înapoi decât întorcînd posesorului prețul ce l-a costat.

Articolul 1911

Prescripțiile începute la epoca publicării acestui codice se vor regula după legile cele vechi.

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1912

Codicii Domnilor Calimach și Caragea, și orice alte legi civile anterioare, ordonanțele domnești și instrucțiunile ministeriale din ambe Principatele Unite, sunt abrogate în tot ce nu este conform regulilor prescrise în prezentul codice.

Articolul 1913

Acest codice civil se va pune în lucrare la 1 iulie anul 1865.

Prin Decretul din 2 iulie 1865, punerea în aplicare a Codului civil a fost amânată pentru data de 1 decembrie 1865.

Articolul 1914

Fiica dotată înaintea promulgării acestei legi, de voiește a veni la o ereditate deschisă în urma promulgării acestei legi, va fi obligată a reporta dota.
